

STRING
30 de ani
1987 - 2017

Editor:

Mihaela Muraru-Mândrea

Design și tehnoredactare:

Ionuț Bănuță

Imaginea copertei:

Ionuț Bănuță

Corectură:

Cristina Ghidoveanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CENTRUL PENTRU ȘTIINȚE, PROSPECTIVĂ, CREATIVITATE ȘI FICȚIUNE

– C.S.P.C.F. – Centrul STRING (București)

STRING 30: volum aniversal al Centrului STRING 06.10.1987 – 06.10.2017 /

Centrul Pentru Științe, Prospectivă, Creativitate și Ficțiune – C.S.P.C.F. – Centrul

STRING. – București : Tornada, 2017

ISBN 978-606-92776-4-5

o6

Copyright © 2017 Editura Tornada

Editura TORNADA

e-mail: tornadarec@gmail.com

Tel. 021 410 40 95

CENTRUL PENTRU ȘTIINȚE, PROSPECTIVĂ,
CREATIVITATE ȘI FICȚIUNE - C.S.P.C.F. -
CENTRUL STRING

STRING

30 de ani

1987 - 2017

VOLUM ANIVERSAR
AL CENTRULUI STRING

Editura Tornada
București 2017

CUPRINS

Dr. Mihaela Muraru - Mândrea / Istoric	11
George Anania & Romulus Bărbulescu / Pledoarie pentru noul val.....	41
Adrian Bănuță / STRadaINGinerilor	41
Ionuț Bănuță / M – constanta cubică a Stringului	47
păsărarul	50
Nicu Cozma / nu aduce anul ce aduce „String-ul”	59
Elemente de propagandă în filmul science fiction.....	62
Prof. dr. ing. Ion N. Chiuță, Dr. ing. ș.l. Alexandru Chiuță, Ing. Daniel Botoagă / Urbanizarea și modificarea factorilor climatici.....	89
Robert David / Cenaclul literar String	105
Rute alternative	110
Dan Farcaș / Ion Hobana și Fenomenele Aerospațiale Neidentificate	119

Cristina Ghidoveanu / Cenușarul literar String.....	125
O poveste veche	127
Ștefan Ghidoveanu / O stea plecată-n depărtări	133
Mihail Grănescu / Vălul lui Isis	141
Pasul de sus	152
Cătălin Badea-Gheracostea / Poetica lui Mihail Grănescu.....	159
Costi Gurgu / STRING, laboratorul generației '90	163
Rețete secrete.....	166
Costin Iftimescu / Stringul pentru mine	187
Valentin Ionescu / Cum am cunoscut marea familie a String-ului	189
Monica Lenos	193
Mihai Manea – cROCo / Vibrația amintirii.....	199
La început	201
Vitrina	202
Dr. Aurel Manole	207
Alexandru Mironov / Umbra tigrului	215
Dr. Florin Munteanu/ Gânduri într-o aducere aminte	217
Fotograme.....	220
Dr. Mihaela Muraru - Mândrea /	
Rețezat, întâlnire de gradul trei.....	233
Claudiu Murgan /	
Cenușarul String, o pepinieră ce a încolțit mai greu	253
Încercarea Fibonacci	255
Ana-Maria Negrilă / Gânduri despre String.....	275
Orașul ascuns.....	278
Liviu Radu / Puiul de diamant	297
Temperament de actriță	306
Telefonul	321
Sinuciderea lui Giuseppe Balsamo.....	326
Mihai Răuță / O cură lungă	341
Calul și Noi.....	344
Atomii lui Tesla	346
Valentin Simion /	
Clubul S.F. „String”, inspirație și respirație științifică	351
Mihai Sindile	353

Această carte aduce în realitatea cotidiană activitatea unui grup de oameni, dedicată gândirii avangardiste — proiectanta viitorului științific, tehnologic, social și politic al umanității.

Science fiction-ul nu este numai un domeniu al literaturii, ci este un mod de a trăi în viitor, ducându-ți existența în prezent.

Acest grup vibrant, adunat în jurul „teoriei corzilor” în care Universul are 10 dimensiuni, și-a propus acum 30 de ani să schimbe Lumea. Sigur, acest demers pare o ficțiune, o utopie a umanismului progresist sau fantastic, dar veți întâlni aici, după un scurt istoric, o serie de texte, în spatele cărora se află niște oameni minunați, inteligenți, dedicați cunoașterii, promotori ai marilor idei „controlate din viitor” chiar și atunci când referirile vin din trecutul îndepărtat. Trebuie doar să căutați cărțile lor în biblioteci și librării ca să aflați că mai există o speranță...

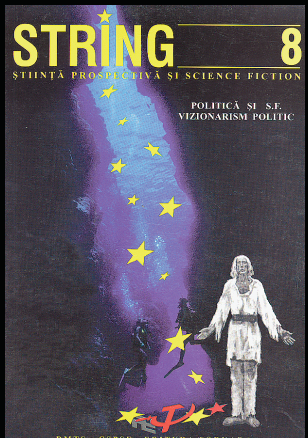
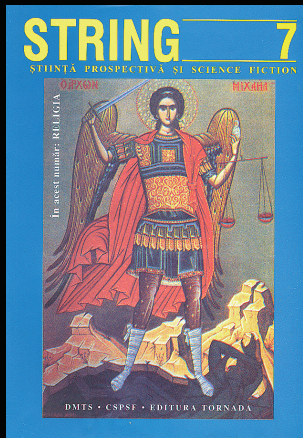
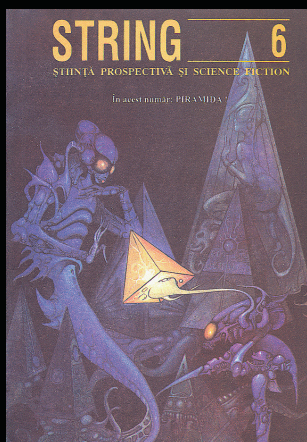
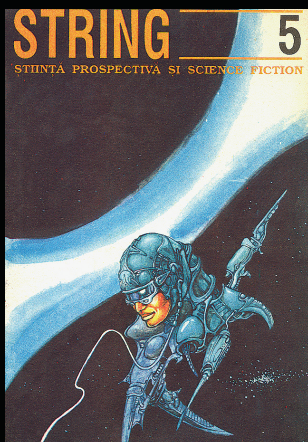
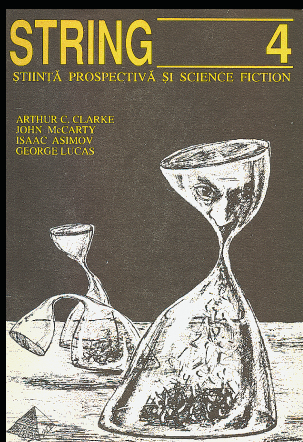
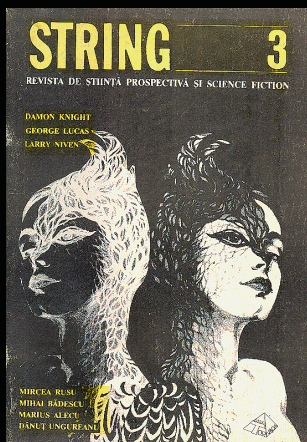
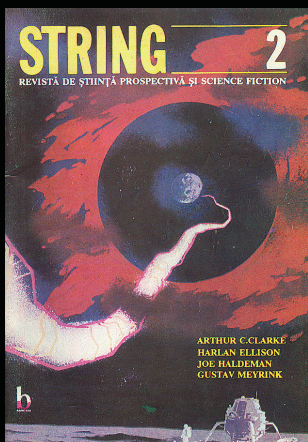
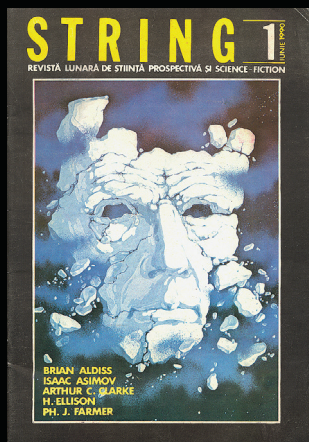
Prezentul volum aniversar, STRING 30, vă aduce în atenție autori „plecați”, ființe călătoare ce au viețuit un timp în folosul nostru, al „celor rămași”, dar și autori în plină activitate, observatori ai realităților multiple și complexe — reale, virtuale sau imaginare.

Amintirile despre Cenaclul STRING înființat la Institutul Politehnic din București în 1987 și despre activitatea sa de-a lungul timpului până astăzi, când îl aniversăm — pe 6 octombrie 2017 — sunt însoțite de povestiri, unele inedite, articole diverse semnate de nume cunoscute din cultura română și lucrări de artă plastică.

Acest volum a fost realizat printr-un efort susținut al membrilor Cenaclului StrING din diferite generații, din diferite locuri de pe planetă, din timpul acesta sau dintr-un timp trecut, fiind prezenți în opera lor și cei plecați în eternitate.

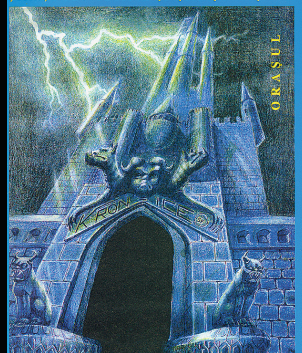
Mulțumim designerului Ionuț BĂNUȚĂ pentru tehnoredactarea profesionistă, amplă dar și delicată în același timp, și traducătorului Cristina GHIDOVEANU pentru corectura atentă și implicată a textelor noastre: stringiștii din două sisteme politice, dintr-un timp nelimitat, dintr-un Univers în expansiune.

Dr. Mihaela MURARU — MÂNDREA,
Editor și Președinte fondator al Centrului StrING

STRING 10

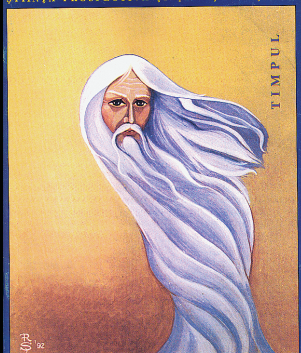
ȘTIINȚA PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚA FICTIUNII

DMTS - CSPSE - EDITURA TORNADA

STRING 11

ȘTIINȚA PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚA FICTIUNII

DMTS - CSPSE - EDITURA TORNADA

STRING 12

ȘTIINȚA PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚA FICTIUNII

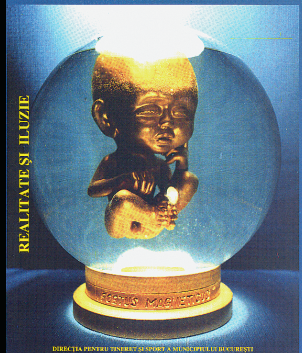
FOCUL

ÎNTE RĂZBOI ȘI PACE

DMTS - CSPSE - EDITURA TORNADA

STRING 13

ȘTIINȚA PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚA FICTIUNII

REALITATE ȘI ILUZIE

DIRECȚIA PENTRU ÎNȚELEȘUT ȘI ÎNȚELEȘUTUL ÎNȚELEȘUT
CENTRUL DE ȘTIINȚĂ PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚĂ FICTIUNII

STRING 14

ȘTIINȚA PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚA FICTIUNII

ÎN UMBRA OAMENILOR

DIRECȚIA PENTRU ÎNȚELEȘUT ȘI ÎNȚELEȘUTUL ÎNȚELEȘUT
CENTRUL DE ȘTIINȚĂ PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚĂ FICTIUNII

STRING 15

ȘTIINȚA PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚA FICTIUNII

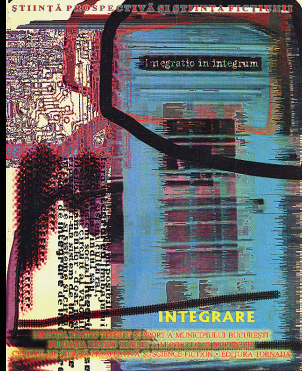

MITOLOGIE

DIRECȚIA PENTRU ÎNȚELEȘUT ȘI ÎNȚELEȘUTUL ÎNȚELEȘUT
CENTRUL DE ȘTIINȚĂ PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚĂ FICTIUNII

STRING 16

ȘTIINȚA PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚA FICTIUNII

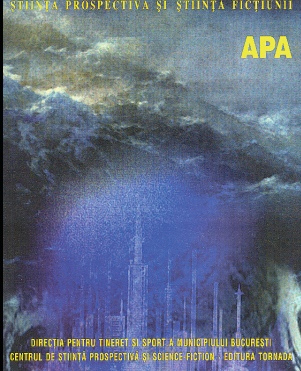

INTEGRARE

DIRECȚIA PENTRU ÎNȚELEȘUT ȘI ÎNȚELEȘUTUL ÎNȚELEȘUT
CENTRUL DE ȘTIINȚĂ PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚĂ FICTIUNII

STRING 17

ȘTIINȚA PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚA FICTIUNII

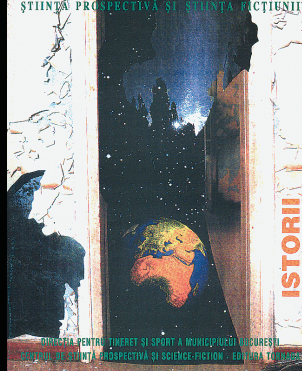

APA

DIRECȚIA PENTRU ÎNȚELEȘUT ȘI ÎNȚELEȘUTUL ÎNȚELEȘUT
CENTRUL DE ȘTIINȚĂ PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚĂ FICTIUNII

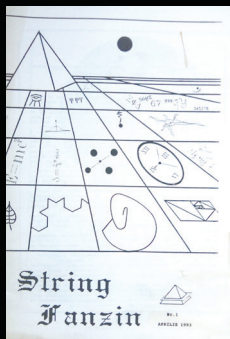
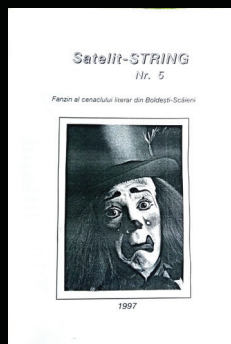
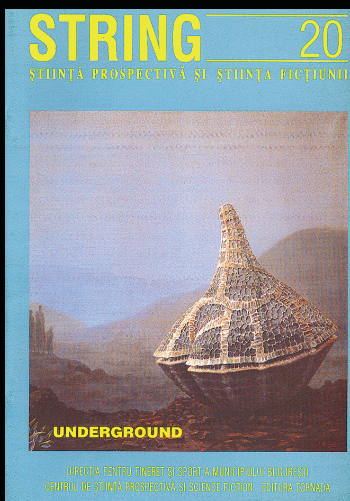
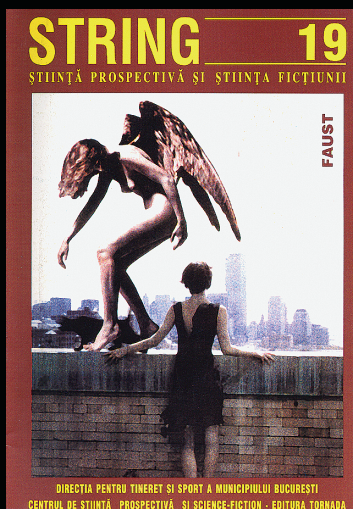
STRING 18

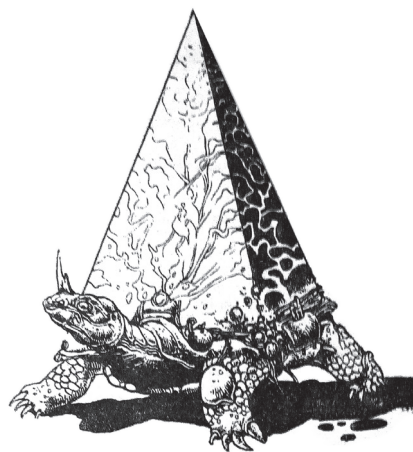
ȘTIINȚA PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚA FICTIUNII

ISTORII

DIRECȚIA PENTRU ÎNȚELEȘUT ȘI ÎNȚELEȘUTUL ÎNȚELEȘUT
CENTRUL DE ȘTIINȚĂ PROSPECTIVĂ ȘI ȘTIINȚĂ FICTIUNII

Istoric

**C E N T R U L
PENTRU ȘTIINȚĂ,
PROSPECTIVĂ,
CREATIVITATE ȘI
FICȚIUNE**, pe scurt
CENTRUL STRING a
apărut inițial sub denu-
mirea de **CENTRUL DE
ȘTIINȚĂ PROSPECTIVĂ
ȘI SCIENCE FICTION**,
fiind o organizație negu-
vernamentală, înființată în
baza Legii 21 din 1924, pe 3
octombrie 1990, avându-și

rădăcinile și istoria în **Cenaclul StrING** înființat în anul
1987, ca grup de dialog filozofic, științific și literar.

CENACLUL STRING 1987

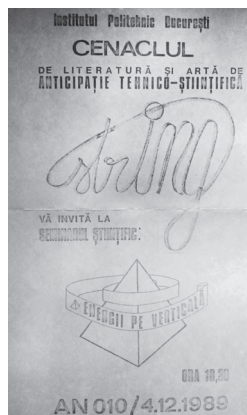
În vremea aceea eram designer (proiectant arhitect angajat pentru proiectarea și construirea „Noilor Laboratoare” ale Energeticii) în Institutul Politehnic București, Facultatea de Energetică, și o parte dintre studenții energeticieni dar și electrotehniști își făceau practica de vară în atelierul meu de design. În pauzele dintre activitățile noastre, elaborarea hărților cu bazinele hidrografice sau hidrologice din țară ori panouri cu caracter științific sau politic, discutam cu toții despre lucruri mai puțin cunoscute, curiozități... După o vreme, subiectele s-au lărgit. Eu fiind pasionată de filosofie, poezie și science fiction, deschideam discuții despre Școala lui Pitagora, Dialogurile lui Platon, Cartea tibetană a morților etc., dar și despre Jules Verne, Colecția de povestiri științifico-fantastice, pe care o aveam de la nr. 1, poezia lumii. Publicam atunci plachete de poezie în revista Luceafărul și făceam parte din Cenaclul „Numele Poetului”, condus de poetul Cezar Ivănescu, redactor la această revistă. Provocați, studenții ambițioși au început să citească cărțile pe care le indicam dar și altele, din ce în ce mai sofisticate, întrecându-se practic între ei... Le citeam poeziile mele și treptat s-au apucat și ei de scris. În mai 1987, am luat un premiu de poezie la Festivalul „Lucian BLAGA”, organizat la Sebeș, cu volumul „Jocul Tornadei”. Acest lucru mi-a dat curaj și m-am dus cu manuscrisul cărții mele proaspăt premiate la Editura Albatros. După o vreme, văzând că nu primesc nici un răspuns, m-am deplasat la „Casa Scânteii”, sediul „Albatrosului” să întreb ce se întâmplă... Răspunsul a sunat așa:

— Doamnă, poezia dumneavoastră este diferită de tot ce am citit până acum și nu știm dacă trece de cenzură, cu toate că este inteligentă și inedită... de aceea nu vă putem publica într-un volum independent, dar, ca să vă ajutăm să debutati, ne-am gândit să vă publicăm într-o antologie SF... oricum ar interpreta unii, noi vom spune că este SF... asta e... Ar trebui să citiți în Cenaclul „Marțienii” al Uniunii Scriitorilor... ca să porniți de undeva... să fiți admisă...

Așa am ajuns să-l cunosc și pe Adrian ROGOZ, un alt împătimit al SF-ului.

Studentii erau în atelierul meu în practica de vară și, bineînțeles, erau martorii devenirii mele, discutând aprins despre ce mi se întâmpla. Într-o zi am trecut pe lângă Biblioteca Americană și dintr-un impuls inexplicabil, probabil curioasă, am intrat înăuntru să văd ce este acolo, eventual să fac rost de publicații științifice de ultimă oră. Trebuie să știți că în acel timp, cărțile de știință erau traduse din limba rusă, chiar dacă erau americane sau aparțineau altei culturi... iar cine intra la Biblioteca Americană era „luat în vizor”. Nimic însă nu m-a oprit să cer „niște lucruri de ultimă oră”. Persoana care era de serviciu mi-a spus că este vacanță și că nu îmi poate face fișă pentru bibliotecă. Observând că m-am supărat, mi-a dat totuși cadou ultimul număr al revistei lor de informare, care era în limba română.

În troleibuz am deschis revista întâmplător la pagina 11. Acolo, un articol cu un scris mare: EDUARD WITTEN și FIZICA VIITORULUI de K.C. COLE - „Teoria coardelor” este cea mai revoluționară idee apărută în fizică după teoria relativității și teoria cuantelor. Am citit articolul pe nerăsuflăte... iar la sfârșit, eram îndrăgostită de „string theory”.

Articolul care a dat numele Cenaclului StriNG în 1987
Afișul seminarului care a adus un mare succes StriNG-ului

STRiNG - 30 de ani

A doua zi le-am spus studenților că școala noastră pitagoreică se va numi: **STRING**. După ce am dezbătut cu toții teoria, vreo patru ore, eram emoționați și entuziasmați! Dorința de a crea un ideal din „cunoaștere” și de a încerca „o renaștere culturală” a constituit pentru noi sensul înființării cnaclului, pe care l-am numit, desigur, după „Teoria stringurilor” (teoria corzilor), fiind fascinați de posibilitățile acestei teorii de a considera că Universul ar avea zece sau douăzeci și șase de dimensiuni și că „totul” ar fi „vibrație”. Așa a apărut **Cenacul STRING**, cu trei ateliere: știință, literatură și artă... pentru că ei, de aproape un an, asta făceau alături de mine... discutau, scriau și desenau. Era **6 octombrie 1987**. Apăruse pe lume al patrulea copil al meu... pentru că pot spune că l-am crescut și l-am îngrijit, iubindu-l, la fel ca pe cei trei fii ai mei.

Am anunțat conducerea Energeticii că am înființat Cenacul **STRING** și am cerut permisiunea ca ședințele să le desfășurăm în sala ELa 217 care era vis-a-vis de biroul meu ELa 221. Am primit aprobarea, dar după scurt timp am fost chemată la Comitetul de Partid al IPB, de secretara cu propaganda pe institut.

— Tovarășă Mândrea, cum este cu cenacul ăsta al dumneavoastră? Mă puteți lămurii...

Eu îi povestesc cu detalii.

— Tovarășă Mândrea, înțeleg este lăudabil... dar ce nu înțeleg eu, este de ce nu ați găsit un nume românesc pentru cenacul... ce, s-au terminat cuvintele din limba română... dacă vreți să existați trebuie să-i schimbați denumirea ... nu se poate așa ceva... ce-i ăla string?

M-am enervat instantaneu și în asemenea stări sunt extrem de creativă. Dumnezeu m-a inspirat și i-am răspuns pe loc:

— Tovarășă, **strING** înseamnă **strada inginerilor**, adică drumul inteligenței și creației comuniste românești... și i l-am desenat pe o coală de pe birou așa cum a apărut mai târziu pe afișul conferinței despre efectul de piramidă...

— Da...? s-a mirat secretara cu propaganda... la asta nu m-am gândit... bine... așa mai merge...

Și așa a rămas numele Cenaclului StrING, cu grafia str. ING inerilor, trei ani.

Peste o lună, am participat la Convenția de la Craiova (ROMCONUL de azi), la CONCURSUL ANUAL DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ DE ANTICIPAȚIE TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ, Ediția 1987, unde am obținut din nou un premiu pentru volumul „Jocul Tornadei”, oferit de revista „RAMURI”, și mențiune pentru artă plastică. Menționez că amândouă diplomele erau semnate și mi-au fost înmânate de secretarul Uniunii Scriitorilor și creatorul cenaclului „Marțienii”, scriitorul Ion HOBANA, vajnic promotor SF și pasionat ozenolog. Atunci am început să cunosc fandomul, să le vorbesc tuturor despre STRING și planurile mele... lumea în care trăiam nu mă mai mulțumea... trebuia să creăm o altă lume, iar fandomul părea a fi terenul fertil... pentru umanismul fantastic la care visam.

**1987 Expoziția „CUVINTE DESENAȚE” -
Convenția de la Craiova, diploma și
Domnul Hobana, președintele juriului**

Atunci, la Craiova, i-am cunoscut pe scriitorii Romulus BĂRBULESCU și George ANANIA, Victor KERNBACH, Constantina Margareta PALIGORA, Ion ALBESCU (redactorul șef al Revistei Știință și Tehnică), Alexandru MIRONOV... pe cei din Timișoara, Bacău, Iași, Buzău, Cluj, etc...

Atunci i-am invitat pe Romulus BĂRBULESCU și pe George ANANIA să mă ajute la atelierul de literatură al Stringului și apoi am devenit prieteni, până când ei „au plecat”.

Întâlnirile bilunare erau un succes. În zilele în care secția de documentare științifică a cenaclului își desfășura activitatea, soseau între o sută până la patru sute de participanți. Existau mulți susținători, atât în rândurile profesorilor și cercetătorilor IPB, cât și din institutele de cercetare bucureștene. Subiectele dezbătute erau din zona științelor de frontieră: efectul de piramidă, fractali, teoria formelor, teoria numerelor, numărul de aur etc.

În cadrul secției literare a cenaclului se citeau și se criticau lucrările create de „stringiști”, multe dintre ele elaborate sub impresia întâlnirilor științifice anterioare. Printre participanții obișnuiți se găseau scriitorii Romulus Bărbulescu și George Anania, profesorul Dolfi Drimer, fizicianul Mircea Rusu, biologa Marioara Godeanu, profesorul Ioan Purica, cercetătorul Florin Munteanu, studenți de la filologie sau alte facultăți bucureștene.

Vestea dezvoltării Cenaclului StrING se dusesese în tot Centrul Universitar. Cenaclul FLACĂRA avea probleme, se desființase, iar poetul Adrian Păunescu ar fi vrut să vină la noi. În toamna lui '89 am hotărât cu toții să facem o mare întâlnire cu tema „ENERGII PE VERTICALĂ”. Eram pasionată de studiile legate de efectul de piramidă și-i descoperisem și pe ceilalți piramidologi din țară. Din două în două săptămâni ne întâlneam în cadrul „laboratorului de piramidologie” la Facultatea de Energetică, în sala EH110, cea mai modernă sală din Politehnică, gestionată atunci de șeful de lucrări dr. ing. Adrian Badea, astăzi Președintele Academiei Oamenilor de Știință din România, care m-a sprijinit atunci, ca și acum,

împreună cu profesorul dr. ing. Ioan CHIUȚĂ, astăzi șeful secției tehnice a A.O.S.R. Le sunt veșnic recunoscătoare pentru sprijinul acordat de-a lungul timpului.

Ca să facem marea conferință dedicată piramidei, trebuia să cer aprobare de la Comitetul de Partid al Institutului Politehnic. Vroiam cel mai mare amfiteatru, AN 010, din clădirea Rectoratului. Doream ca presa să aibă acces... era noiembrie 1989, și tocmai mă întorsesem de la Consfătuirea SF de la Timișoara.

Am depus o cerere. A doua zi primesc un telefon de la Decana facultății, care, pe un ton ridicat, m-a întrebat:

— Mihaela!!! Ce-ai făcut de te cheamă secretarul de partid al institutului? În ce m-ai băgat?

Atmosfera prerevoluționară plutea în aer, iar mie îmi ardea de conferințe și piramide.

I-am spus de cererea mea... a rămas consternată...

M-am dus la Rectorat, la partid; secretarul general, profesorul Taraza m-a privit sever... era împreună cu doamna Rector... m-au întrebat ce am de gând să fac și cum de nu m-am gândit ce înseamnă să aduc la un loc 500 de oameni, să chem presa, care ar putea observa mai știu eu ce mototol de hârtie pe-o alee și să scrie că institutul este murdar... răs-pund eu, da, ce o să se întâmple? O să fac Institutul de răs... nu-mi venea să cred că nu înțelegeau efortul pe care îl făceam pentru științele de frontieră, pentru independența energetică, pentru cunoașterea fundamentală... După o oră de dezbateri, am obținut sala doar pentru două ore, fix, nici un minut mai mult, iar dacă nu respect înțelegerea, o să rămân fără serviciu, și am trei copii de crescut... Le-am promis că voi respecta cerințele și i-am întrebat dacă nu mă pot ajuta cu un televizor color și un video. Erau uluiți de tupeul meu, dar eu aș fi vrut ca toți participanții să cunoască, prin intermediul filmului, cercetările Marioarei Godeanu privind energia orgo-nică generată de piramidă. Mi-au spus că singurul video și televizor color din institut se află la tovarășul profesor Dolfi Drimer, dar nu credeau că-l voi obține.

A doua zi, am sunat la cabinetul profesorului Drimer:

— Bună ziua, se poate cu tovarășul profesor Dolfi..

— Nu este. În ce problemă îl căutați?

— Îi povestesc eu... că pe 4 decembrie la ora 16.30, în ANO10 vom...

— Cum vă numiți?

— Mihaela Muraru-Mândrea, președinta StrING-ului, dar dumneavoastră?

— Florin Munteanu.

Și așa a început conlucrarea și prietenia noastră... cu
ENERGII PE VERTICALĂ

Conferința a fost un succes nesperat. Participanții stăteau și pe scări și pe lateralele amfiteatrului, în picioare, o sală arhiplină, circa 500 de oameni. Toți doreau să converseze să se exprime, să-și prezinte realizările... dar la ora 18.30 le-am spus că regret, dar lucrările s-au încheiat. Secretarul de partid a stat tot timpul în sală, în picioare, cu mâinile la piept, și a supravegheat cu mare atenție lucrările. A venit la microfon și m-a felicitat că nu am depășit timpul și m-am ținut de promisiune. Participanții dezamăgiți au ieșit pe hol și au format grupuri de discuții timp de aproape două ore. Nu au fost dați afară. Secretarul de partid m-a prezentat trimișilor Centrului Universitar, care nu mai conteneau cu laudele și care se arătau fascinați de subiectele prezentate. Mi-au spus:

— Noi vom face un raport superlativ și vom propune să faceți cu StrING-UL turnee prin centrele universitare din țară. Ce s-a întâmplat aici este extraordinar!

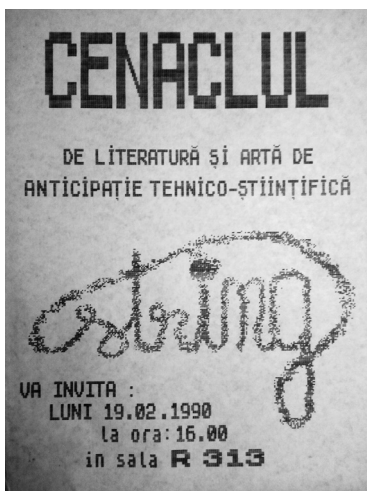
Pot spune că energia piramidei m-a ajutat. Lumea de atunci era dornică să cunoască lucruri speciale. Chiar cei care la început s-au opus construcției mele, au venit alături de StrING. Câștigasem! Era 4 decembrie 1989. Peste 10 zile începea Revoluția în Timișoara și totul s-a schimbat.

După Revoluție a venit la mine un membru StrING și și-a cerut iertare, că-mi supraveghease activitatea. Țăsta era serviciul lui... bănuiam că asta face, dar pentru că era inteligent, pasionat și înțelegea tot, l-am primit cu drag alături de noi și

nu mi-a păsat, l-am iertat și l-am considerat prieten... în fond servea țara cu „arma” lui, era serios și dedicat în ce făcea. Și acum îl consider un prieten bun.

CENACLUL STRING, NOUL SEDIU ȘI PERSONALITATEA JURIDICĂ

Tulburările care au decurs din schimbarea sistemului politic, în 1990, au dus la apariția unei atmosfere tensionate între studenții și profesorii din Politehnică, așa că am hotărât să mut cenaclul la „Ecran Club”, după ce am reușit „să-l întorc” de la MAN, unde fusese repartizat după revoluție. El aparținea patrimoniului UTC și trebuia să devină un punct strategic pentru armată. Cu eforturi foarte mari, „Ecran Clubul” construit de o echipă de tineri, printre care și mama mea, a revenit ca sediu pentru Fundația pentru Tineret a Municipiului București, constituită prin Legea 150/1990 și în care am devenit membru fondator cu Cenaclul String, devenit o secție de bază a Centrului de Științe Prospective și Science Fiction (cu personalitate juridică din data de 3 septembrie 1990).

Primul afiș de după Revoluție

Primul afiș la Ecran CLUB

În acest spațiu îmi petrecusem copilăria, cu mama mea de mână... vizionam filmele vremii, participam la seri pentru tineret, conferințe, și alte activități specifice timpurilor aceleora. Eram legată sufletește de acea construcție, mai ales că mama mea murise cu doi ani în urmă și locul acela îmi mai stingea dorul de ea.

**„O NOAPTE FANTASTICĂ” în Sala STRING la Ecran Club
30 noiembrie 1996**

ÎNTÂLNIREA CU LIVIU RADU

În 1991 împreună cu o parte dintre fondatorii Centrului STRING dar și cu alți profesioniști ai SF-ului românesc, am înființat asociația PROCONSF, hotărând ca aceasta să aibă o revistă proprie QUASAR. În primul număr al revistei am lansat un concurs de povestiri. Întâmplător, Liviu Radu a cumpărat revista noastră și a participat la concurs cu povestirea „Fața reală a planetei Marte”. Eu eram în juriu și când am desfăcut plicul și am citit textul mi-am

dat seama că am descoperit un scriitor. Am dat textul scriitorilor Romulus Bărbulescu și George Anania care la rândul lor au fost impresionați și am hotărât cu toții că Liviu trebuie să câștige concursul. L-am anunțat și l-am publicat în următorul număr din QUASAR. Mai târziu, când l-am cunoscut mi-a spus cât de important a fost acest lucru pentru el. Era bolnav și considera că nu mai are pentru ce să trăiască... concursul nostru i-a schimbat destinul și l-a transformat într-unul dintre cei mai importanți scriitori SF ai României. Era un om extrem de inteligent, talentat, cult și loial. Ne-a legat o prietenie îndelungată și a lăsat un gol de neumplut prin plecarea sa în eternitate.

REVISTA STRING

Revoluția a găsit cenaclul punându-și problema publicării lucrărilor sale, drept care, în vara lui 1990, după ce am apelat la sprijinul profesorului Mihai Drăgănescu și al ministrului Andrei Pleșu (care nu m-au putut ajuta), am reușit să tipăresc primul număr al revistei STRING - revistă de știință prospectivă și science fiction, *cu sprijinul editurii Baricada, condusă de Eduard Victor Gugui...* și numărul doi de asemenea... numărul 3 l-am realizat cu sprijinul FTMB și al Editurii Tornada, iar 4, 5 și 6 cu Editura Tornada și *Editura ECCE HOMO*, al cărei director generos era Ion CRISTEA, un alt cititor împătimit al SF-ului. Apoi numerele 7-20 au fost realizate de Editura Tornada și MTS — Direcția Municipală pentru Tineret și Sport București.

Revista apărea trimestrial și era finanțată prin proiecte câștigate în concurs cu alte proiecte depuse de ONG-urile eligibile

din București. Fiecare număr avea o temă distinctă. În sfârșit, membrii Cenaclului STRING, dar și alți scriitori din fandom, aveau unde să publice. Liviu Radu, Ana Maria Negrilă, Robert David, Costi Gurgu, Claudiu Murgan, Cristina Manea, Mihai Răuță, Marius Alecu și alți, alături de Romulus Bărbulescu, George Anania, Ovidiu Bufnilă, Ovidiu Vitan, Cătălin Pavel, Traian Bădulescu, Dănuț Ungureanu, Aurelius Belei, Dan Feleacu, Dan Pavelescu, Ion Godeanu, Bogdan Tudor Bucheru, Bogdan Octavian Hrib, Jean Lorin Sterian, Codruț Răcoșanu, Adina Lipai, Vlad T. Popescu, Andrei Valahi, Florin Pîtea, Lucian Merișca s-au bucurat de existența aceste reviste, care a reușit să obțină și diferite premii.

Alături de acești autori, au publicat în paginile revistei noastre și cercetătorii: Marioara Godeanu, Ionel Purica, Florin Munteanu, Mircea Rusu, Mihai D Vasile, Dan Sereacu, și chiar Mihai Eminescu.

Activitatea literară a cenaclului se manifesta și în *Fanzinul String*, o publicație de interior, inițiată de Robert David, dar preluată pe rând de ceilalți autori, născuți și crescuți în String. Revista STRING și-a încetat activitatea în anul 2001, la numărul 20.

ROLUL CSPSF - STRING

ÎN CONSOLIDAREA MIȘCĂRII SF DIN ROMÂNIA

Paralel cu activitatea internă, cenaclul STRING a participat la structurarea mișcării science-fiction din România, alături de cenaclurile Quasar, Henri Coandă, Geneze, Atlantis, Quo Vadis, A cincea dimensiune, Argonaut, Helion, Wells etc., ca primă acțiune fiind organizarea la București, cu sprijinul Fundației pentru Tineret a Municipiului București, în toamna anului 1990, a celei de-A XX-a Convenții Naționale de Science Fiction, **ROMCON '90**.

Noile posibilități de exprimare, apărute odată cu dobândirea libertății, au dus la necesitatea creării unei federații a SF-ului românesc, lucru care de altfel s-a și întâmplat, după foarte multe întâlniri ale reprezentanților diferitelor grupări.

Cenaclul STRING, devenit o secție a Centrului de Științe Prospective și Science Fiction, a consiliat și celelalte cenacluri din țară, și astfel s-au creat structuri cu personalitate juridică, fapt care a permis înființarea *Federației Naționale de Tineret pentru Science Fiction, științe prospective și impactul cu viitorul*, prin strângerea laolaltă a acestora (artizanii FNTSF am fost eu și cu regretatul meu prieten, Dan Merișca).

Cu sprijinul CSPSF-STRING, la data de 9 ianuarie 1991, FNTSF-ul, cu aprobarea MTS, obținând „spațiu” de la FTMB la „Ecran Club” (sediul CSPSF-STRING), obține personalitate juridică, devenind, conform „Repertoriului structurilor de tineret din România 1991”, emis de MTS, *a cincea mare organizație de tineret cu caracter apolitic din România*.

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE CENTRULUI DE ȘTIINȚE PROSPECTIVE ȘI SCIENCE-FICTION (EXTRAS DIN STATUTUL GÂNDIT ÎN 1990)

CSPSF are drept scop afirmarea și protejarea intereselor creatorilor de science-fiction, a cercetătorilor științifici, a fanilor tineri, membrilor proprii și ai altor organizații cu același profil și își desfășoară activitatea pe două direcții:

Direcția documentare-loisir funcționează cu următoarele compartimente:

- Bibliotecă;
- Videotecă;
- Clubul Astrelor (astronomie, cosmonautică, ozenistică).

Direcția creație-avangardă funcționează cu următoarele compartimente:

- Cenaclul științific-literar STRING;
- Laboratorul de știință prospectivă, care-și desfășoară activitatea prin conferințe, simpozioane, colocvii sau prin experimente;
- Cine'SF: Club STAR TREK, care se ocupă în special cu vizionări și creație de filme SF sau științifice;

— Club de muzică electronică: HUMAN DREAMS, RITUAL, KARMA;

— Club Art'SF cu mai multe compartimente: artă plastică, design, dans (trupa DANSTRING), vestimentația viitorului, alte forme (exemplu: jucării);

— Laborator de calculatoare;

— Editura TORNADA, care are ca scop publicarea literaturii și artei create în cadrul CSPSF.

CSPSF facilitează tinerilor accesul la cele mai noi informații din știință-tehnică, literatură și artă, dar facilitează și contactele în domeniu, pe plan național și internațional, sprijină centralizarea și arhivarea datelor privind agenda manifestărilor și aparițiile publicistic-editoriale preconizate, ca și pe cele legate de istoria fandomului românesc.

ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE ÎNTRE 1990 - 2001

- Activități specifice cenaclului și cluburilor din cadrul centrului;

- Organizarea manifestării SF naționale ROMCON 90;

- Publicarea revistei STRING, care, începând cu numărul 7, este tipărită cu sprijinul Direcției pentru Tineret și Sport a Municipiului București;

- Publicarea de fanzine proprii: STRING, SATELIT-STRING, QUADRANT;

- Participări la toate ROMCON-urile și convențiile organizate de diferite cenacluri și organizații (inclusiv cele ale FNTSF-ului) de gen din țară: ARSFAN, HELION, WELLS — Timișoara, QUASAR — Iași, ACSF — Craiova, GENEZE — Buzău, PENTAGRAMA - Cluj-Napoca, NOI PENTRU VOI, A CINCEA DIMENSIUNE, NOVA 5,5 - Galați; BRAIN & BRANT — Brașov, ATLANTIS — Cernavodă, SFERA — Brăila, QUO VADIS — Giurgiu, REGII NISIPURILOR — Constanța, VLADIMIR COLIN - Oțelul Roșu, ARGONAUT - Târgoviște;

- Participarea la convențiile europene și mondiale de science fiction FREUCON 92 - Germania, EUROCON

93 - Anglia, EUROCON 94 - Timișoara, EUROCON și
WORLDCON 95 - Marea Britanie, EUROCON 96 - Spania,
WORLDCON 96 — SUA, EUROCON edițiile 97 — 2000;

- Realizarea de diapozitive și materiale foto în cadrul activității de cercetare;
- Participarea la concursuri de dans modern și realizarea unor spectacole cu trupa de dans **DANSTRING**; **acest grup a prezentat un spectacol inedit, pe scena Operei din Timișoara în cadrul: EURCON 1994;**

Trupa DANSTRING 1994

- Co-organizare cu aport diferit de la ediție la ediție (1991-2000) a taberei naționale de SF: ATLANTYKRON;

- Organizarea manifestărilor anuale O NOAPTE FANTASTICĂ și PICNIC LA MARGINEA GALAXIEI, la care sunt invitați fani SF, oameni de știință, specialiști, jurnaliști, în special din București.

ACTIVITATEA „STRING”-ULUI ÎNTRE ANII 2001 — 2010

În această perioadă, activitatea organizației, respectiv a cenaclului, a fost sporadică, manifestându-se în general prin acțiuni cu caracter personal al membrilor săi în taberele Atlantykon, în sfera editorială, prin lansarea a numeroase cărți, în zona artei și/sau designului SF sau suprarrealist în țară și străinătate etc.

Încetinirea activității acestui grup de succes s-a datorat în primul rând problemelor apărute în urma schimbării sistemului politic din România, având ca primă consecință adaptarea la economia de piață. O altă cauză a stagnării a fost necesitatea generației tinere de a-și întemeia familiei. Tot aici trebuie arătat că foarte mulți membri STRING au emigrat și din păcate alții au decedat. Eu am devenit incompatibilă cu această activitate, prin ocuparea a diferite funcții în ordinea statală.

ACTIVITATEA „STRING”-ULUI ÎNTRE ANII 2010 — 2017

RELANSAREA STRING-ULUI - 8 DECEMBRIE 2010

Relansarea CENTRULUI pentru ȘTIINȚE, PROSPECTIVĂ, CREATIVITATE și FICȚIUNE, pe scurt Centrul STRING, reprezintă revenirea în lumea științei, culturii, educației și a fandomului românesc, a ceea ce se numea Cenaclul StrING între anii 1987-2001.

Trebuie subliniat că atât evoluția legislativă în materia organizațională cât și transformările social-educative, informaționale și de comunicare, ne-au determinat să modificăm atât statutul asociației noastre înființate în anul 1990 pe Legea 21 din 1924, cât și denumirea sa.

Astfel *Centrul de Știință Prospectivă și Science Fiction* a devenit **CENTRUL pentru ȘTIINȚE, PROSPECTIVĂ, CREATIVITATE și FICȚIUNE**, pe scurt **CENTRUL STRING**, noua denumire aliniindu-se la cerințele și exigențele europene.

Totodată au fost primiți în organizație membrii tineri care, alături de a doua și a treia generație de cercetători, scriitori, artiști și promotori, au alcătuit un nou comitet director și un nou grup de experți.

Unul dintre dezideratele **CENTRULUI STRING** este acel de a înființa filiale atât pe teritoriul românesc cât și pe cel european, cu scopul de a crea centre inovative pentru tânăra generație. Un exemplu de început a fost propunerea de înființare a **Centrului STRING MIOVENI**.

O altă noutate în organizarea activității CSPCF a constat în relaționarea și colaborarea cu alte asociații, începutul fiind dat chiar la **evenimentul relansării**, care s-a produs în spațiile *Academiei Oamenilor de Știință din România* și cu participarea *Fundației SCIENTICA*.

Relansarea CENTRULUI STRING a avut loc miercuri, 8 decembrie 2010, la ora 16.00, în Aula Academiei Oamenilor de Știință din România.

Au participat:

INVITAȚI

1. General (r) Prof. univ. dr. Vasile CÂNDEA, *Președinte A.O.S.R.*

2. Prof. univ. dr. ing. Adrian BADEA, *Președinte Fundația SCIENTICA*

3. Prof. univ. dr. ing. Ion CHIUȚĂ, *Centrul pentru dezvoltarea creativității, Energetică — UPB*

4. Conf. univ. dr. Dorel BAHRAIN, *Universitatea „HYPERION”*

5. Ș.l. drd. Ing. Ionuț Alexandru CHIUȚĂ, *Universitatea Politehnică București*

6. Ing. Dan PAVELESCU, *comentator, traducător*

**Academia
Oamenilor de Știință
din România**

**Academy
of Romanian
Scientists**

Add: Splaiul Independenței nr. 54 sector 5, 060094, București, ROMANIA, Cod Fiscal: 5991859
Tel. 00-4021/314.74.91; Fax: 00-4021/314.75.39, Web-site: www.aos.ro, E-mail: office@aos.ro, aosromania@yahoo.com

COMISIA PENTRU DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII

Fundația SCIENTICA

**CENTRUL pentru
ȘTIINȚE, PROSPECTIVĂ, CREATIVITATE ȘI FICTIUNE**

CSCP

INVITAȚIE

Miercuri, 8 decembrie 2010, ora 16.00

va avea loc în Sala Mare, a Academiei Oamenilor de Știință din România

Sediul Central din București

Splaiul Independenței 54, Stația „Izvor” (104, 123, 124) – Stația Metrou IZVOR,

Academia Oamenilor de Știință
din România
Nr. înregistrare ÎNTRARE/IEȘIRE
Nr. 1968 Data 30.11.2010

Relansarea CENTRULUI PENTRU ȘTIINȚE, PROSPECTIVĂ, CREATIVITATE ȘI FICTIUNE „StrING”

Program:

- 15.45 – 16.00 Primirea invitaților
16.00 – 16.15 Salutul invitaților: **Vasile CÂNDEA, Adrian BADEA, Ionuț Alexandru CHIUȚĂ**
16.15 – 16.30 Cuvânt de deschidere, scurt istoric și prezentarea noului CSCP **Mihaela MURARU – MÂNDREA**
16.30 – 17.00 Activitatea CSCP ilustrată de **Nicolae COSMA, Adrian BĂNUȚĂ, Costin IFTIMESCU**
17.00 – 17.30 Puncte de vedere ale membrilor fondatori:
Alexandru MIRONOV, Florin MUNTEANU Știința între creativitate și ficțiune, **Liviu RADU**
17.30 – 17.45 Pauză
17.45 – 18.00 **George ANANIA și Ana Maria NEGRILĂ** Literatura de ficțiune izvor al creației științifice
18.00 – 18.15 **Stefan GHIDOVEANU** Continuitatea SF-ului românesc
18.15 – 18.30 Predarea „StrING-ului” **GENERAȚIEI URMĂTOARE** – prezentarea siteului www.centrustring.com
18.30 – 19.00 Centrul StrING MIOVENI: **Argentina Culcuș, Ionescu Marilena, Oprea Florina, Nedelcu Iuliana, Neagoe Coca, Maria PANĂ, Ion Dumitru VOICULESCU, Mariana VLADU**
19.00 – 19.30 Intervenții, **Ion CHIUȚĂ, Dan PAVELESCU**
19.30 Închiderea evenimentului

General (r) Prof. univ. dr. **Vasile CÂNDEA**
PREȘEDINTE CSCP

Prof. univ. dr. ing. **Adrian BADEA**
Președinte Fundația SCIENTICA

dr. **Mihaela MURARU – MÂNDREA**
Președinte Centrul pentru
ȘTIINȚE, PROSPECTIVĂ, CREATIVITATE ȘI FICTIUNE

Vă rugăm să confirmați participarea până la data de 06 decembrie 2010 la:
Mihaela MURARU – MÂNDREA, mihaela_muraru@yahoo.com, mobil: 0722 303 529, 0728 899 149 și / sau
Costin IFTIMESCU, costin_iftimescu@yahoo.com, mobil: 0745 093 969

MEMBRII CSCP GRUPUL DE REPREZENTARE

1. dr. **Mihaela MURARU – MÂNDREA** – președinte fondator
2. Prof. **Alexandru MIRONOV** – președinte de onoare

3. Scriitor George ANANIA — *membru fondator*
4. Ing. Liviu RADU — *Redactor șef - Revista STRING*
5. Prof. dr. ing Florin MUNTEANU — *membru fondator, Președinte STUDII COMPLEXE*

COMITETUL DIRECTOR

Echipa de conducere

1. Ing. Nicolae COZMA — *director executiv*
2. Ing. Ciprian CHISEGA — *director adjunct responsabil cu problemele științifice*
3. Jurnalist Adrian BĂNUȚĂ — *director adjunct pentru educație non-formală și jurnalism*
4. Prof. univ. dr. Aurel MANOLE — *director adjunct pentru arte vizuale*
5. Student Costin IFTIMESCU — *secretar general*

Echipa de coordonatori

1. Conf. univ. dr. Ana-Maria NEGRILĂ — *compartiment literatură; președinta Cenuclului StrING*
2. Designer Călin POPOVICI - *compartiment ART'SF*
3. Sabina POP — *compartiment film*
4. Student Ana - Maria ȘTEFĂNOIU — *compartiment documentare — bibliotecă*
5. Ing. Mihai SINDILE - *compartiment PR*
6. Student Veronica STANCU - *compartiment mass-media*
7. Student Bogdan DEACONU — *compartiment critică SF*
8. Student Dorian SIDEA - *compartiment relații internaționale*
9. Student Dominic MORARU — *compartiment relații comerciale*
10. Publicist-comentator Ștefan GHIDOVEANU — *mass-media*
11. Jazzadezz — *Club Muzica StrING-ului*

GRUPUL DE EXPERTI

1. Mihai MANEA — *muzica - discotecă*
2. Ș.l. dr. Ing. Alexandru Ionuț CHIUȚĂ — *consilier creativitate și IT*
3. Consilier Marina BRUCHER — *fizică*
4. Mihai AXINTE — *teatru*
5. Traian BĂDULESCU — *turism*
6. Student Vlad VARTOLOMEI — *IT*
7. Ing. Liliana TOIA — *translator*
8. Student Irina JUNCU — *designer-publicitate*

9. Student Vladimir PUPĂZAN — *compoziție*
10. Student Valentin Stanciu — *Cenzor*

CENTRUL STRING MIOVENI

1. Argentina Culcuș
2. Ionescu Marilena
3. Oprea Florina
4. Nedelcu Iuliana
5. Neagoe Coca
6. Maria PANĂ — *consilier*
7. Ion Dumitru VOICULESCU
8. Mariana VLADU

MODIFICĂRI ÎN DENUMIREA ASOCIAȚIEI ȘI A STATUTULUI

CENTRUL PENTRU ȘTIINȚE, PROSPECTIVĂ, CREATIVITATE ȘI FICȚIUNE, denumit pe scurt **Centrul STRING**, este o asociație fără scop patrimonial, a cercetătorilor din domeniul științelor tehnice și umaniste, științelor prospective și viitorologiei, creativității, invenției și inovării, a creatorilor și publiciștilor.

C.S.P.C.F. are o durată de funcționare nelimitată și asigură cadrul legal organizatoric necesar pentru tinerii și adulții interesați de lărgirea și aprofundarea cunoștințelor din domeniile: *științelor de frontieră și ale complexității, creației literare și artistice, dezvoltării și stimulării creativității, imaginației și inventivității în sfera cercetării și inovării.*

C.S.P.C.F. are drept scop afirmarea și protejarea intereselor creatorilor din domeniile: știință, artă, science fiction, political fiction, a cercetătorilor științifici și ai fanilor, membri și ai altor asociații de profil.

Totodată, ***asociația se ocupă cu educația formală sau nonformală a tinerei generații, având ca rezultat integrarea acesteia în societate și eliminarea tendințelor de excluziune socială pe criteriile de vârstă sau pregătire.***

Centrul STRING își propune să elaboreze proiecte la nivel național, european și internațional.

Organizația a avut o activitate deosebit de importantă pentru mișcarea de avangardă științifică din Politehnica bucureșteană și pentru mișcarea fandomului românesc și european, participând cu lucrări și grupuri de cercetători, scriitori și plasticieni, la toate evenimentele europene sau mondiale. Consultați **DICȚIONARUL SF**, Editura NEMIRA, 2000 și www.centrulstring.ro

Începând din 2010, membrii asociației constatând că STATUTUL în baza căruia s-a înființat organizația în anul 1990 este depășit și în neconcordanță cu Legea nr. 246/2005 pentru aprobarea OG nr. 26/2000 cu privire la Asociații și Fundații și evoluția României în Uniunea Europeană, au hotărât modificarea acestuia.

Totodată, ținându-se cont de evoluția administrativă, socială și culturală din ultimii 20 de ani, s-a hotărât și modificarea denumirii organizației din **Centrul de știință prospectivă și science-fiction** în **CENTRUL PENTRU ȘTIINȚE, PROSPECTIVĂ, CREATIVITATE ȘI FICȚIUNE**, durata de funcționare a asociației hotărându-se să fie pe termen nedeterminat.

S-a hotărât de asemenea **că asociația trebuie să își relanseze activitatea, să primească și să ofere funcții de conducere tinerilor preocupați de evoluția culturală și științifică, de programele Uniunii Europene privind cercetarea, inovarea, creativitatea, cultura și tradiția, voluntariatul, etc.**

Din 05 mai 2011, CSPCF are un statut modificat, corespunzător cerințelor actuale, și o nouă conducere, formată din membrii String, studenți acum 20 de ani și membri recent înscriși, elevi, studenți sau absolvenți, în prezent.

În luna iunie 2011, asociația a depus la ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL un proiect cultural, la aria tematică **Educație culturală**, cu titlul: **Platforma**

pilot pentru dezvoltarea capacității de învățare și relaționare prin crearea unui mediu personalizat de învățare în domeniul culturii bazat pe Internet, care s-a plasat pe poziția 18 din 181 de proiecte ale diferitelor organizații din România, obținând **88,33 de puncte din 100 posibile**. Doar primele 16 proiecte au primit finanțare.

PRINCIPII

PENTRU ACTIVITATEA CENTRULUI STRING

Centrul STRING și-a propus să-și axeze activitatea pe o serie de principii generate de Strategia EUROPA 2020.

Organizația noastră consideră că atât Europa cât și România trebuie să se redreseze și apoi să se mențină pe poziție.

Comisia Europeană propune Uniunii Europene cinci obiective din care Centrul STRING reține ca abordabile în activitatea sa: cercetarea și inovarea, schimbările climatice și energia, educația.

Centrul STRING are în vedere în construcția proiectelor sale cele șapte inițiative emblematică ale Strategiei EUROPA 2020 prioritare fiind însă primele cinci:

— **„O Uniune a inovării”** pentru a îmbunătăți condițiile-cadru și accesul la finanțările pentru cercetare și inovare, astfel încât să se garanteze posibilitatea transformării ideilor inovatoare în produse și servicii care creează creștere și locuri de muncă;

— **„Tineretul în mișcare”** pentru a consolida performanța sistemelor de educație și pentru a facilita intrarea tinerilor pe piața muncii;

— **„O agendă digitală pentru Europa”** pentru a accelera dezvoltarea serviciilor de internet de mare viteză și pentru a valorifica beneficiile pe care le oferă o piață digitală unică gospodăriilor și întreprinderilor;

— **„O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”** pentru a permite decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, pentru a sprijini trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon, pentru a crește utilizarea surselor regenerabile de energie, pentru a moderniza sectorul transporturilor și a promova eficiența energetică;

— **„O politică industrială adaptată erei globalizării”** pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri, și pentru a sprijini dezvoltarea unei baze industriale solide și durabile, în măsură să facă față concurenței la nivel mondial;

— „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă” pentru a moderniza piețele muncii și a oferi mai multă autonomie cetățenilor, prin dezvoltarea competențelor acestora pe tot parcursul vieții, în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii și a unei mai bune corelări a cererii și a ofertei în materie de forță de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională;

— „Platforma europeană de combatere a sărăciei” pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

Organizația noastră consideră că proiectele sau alte manifestări ale gândirii creatoare trebuie să aibă caracter științific, prospectiv și creativ, iar atunci când „proiecțiile” depășesc sfera realului imediat din lipsă de tehnologii sau mijloace de aplicare, să se înscrie într-un cadru ficțional, așteptând evoluția tehnică, științifică și a gândirii, urmând a fi aplicate (dacă nu cumva au fost depășite de o evoluție extreme de rapidă) ulterior.

27 DIN 28 DE ANI „STRING-UL” A FOST PE ATLANTYKRON

Pentru a se înțelege rolul fundamental al StrING-ului în mișcarea SF, dar și în construcția Atlantykrón-ului, prin alăturarea sa grupului „Cărășeilor” din Cernavodă, trebuie cunoscut istoricul și oamenii săi. Nu se poate altfel. Totul este o împletitură...

FNTSF-UL ȘI ATLANTYKRONUL

Împreună cu Sorin Repanovici ca președinte al FNTSF, eu și Dan Merișca la început ca vicepreședinți, ajutați ulterior de ministrul tineretului Alexandru Mironov, de secretarul Uniunii Scriitorilor Ion Hobana, de scriitorii Romulus Bărbulescu și George Anania (România Film) și de ceilalți conducători de cenacluri și organizații SF, dintre care un rol fundamental l-a avut profesorul Aurel Cărășel, am început să construim Atlantykrónul. Repanovici organiza, aducea bacuri, implica autoritățile locale, Cărășel, Merișca, Ceaușu, etc., imaginau „proiecte”, eu mă străduiam să fac rost de fonduri (trebuie să-i mulțumesc pentru totdeauna domnului Merschi). La început eram teribil de stresați, până când am învățat să scriem proiecte. Cu toții trăiam într-o nouă societate, regulile nu erau încă destul de clare. Ani la rând, eu și cu Sorin a trebuit să semnăm proiectele, să fim foarte atenți ca să nu greșim din neștiință! Asiguram finanțarea taberei prin FNTSF. În anul 2000, când am devenit deputat, a trebuit să mă retrag de la conducerea federației. Acest moment m-a afectat cum nu mă așteptam. Dacă până atunci am participat în „TABĂRĂ” toată perioada, an de an, de acum încolo nu mai aveam timpul necesar. Așa că între 2000 și 2005 am venit doar câte două, trei zile, spre nemulțumirea fiilor mei, care au crescut în această „lume a atlantiților călători în timp”, devenind și ei niște visători minunați, asemeni sutelor de tineri care au crescut în acest loc mirific destinat gândirii profunde și sufletului infinit.

AMINTIRI DE PE *INELUL DE PIATRĂ*

În 1991 ajungeam pe insula noastră cu bărcile, pe drumul scurt, peste brațul mic. Locul StrING-ului era aproape de zona debarcării, între sălciile așezate în cerc, lângă Amfiteatru. Aici își așeza Florin Munteanu cortul, așa cum face și astăzi, și lângă el ceilalți membrii ai cenanclului nostru. Eu, pentru că veneam cu toți trei băieții mei care aveau vârste fragede, stăteam pe unul dintre bacuri. Aveam o cabină cu patru locuri și mă temeam pentru Mihnea și Manu, care dormeau sus. Milu dor-

mea jos, dar și el mă supăra ziua, când trebuia să-l supraveghez ca să nu intre în Dunăre. Strigam tot timpul la el: Miluuuu, doi metri de la mal... viteza apei și malul abrupt erau un coșmar pentru mine. Mă temeam și pentru ceilalți. Mă instalam cu măsuța de plajă, fotoliul și umbrela de soare pe malul Dunării, lângă bacuri, și îi urmăream pe toți cu atenție. Într-o vară, un student din Iași a înnotat spre mijlocul fluviului și l-a prins curentul. A început să strige, m-am speriat îngrozitor și l-am trimis urgent pe unul dintre barcagii după el. Până când l-a luat în barcă, mi s-a părut că trece un secol. M-am rugat la Dumnezeu să nu se înece. Când a ajuns la mal, i-am spus că trebuie să părăsească tabăra imediat. Îmi venea să-l bat. Același mesaj l-a avut și Sorin. Atât eu cât și Sorin trăiam un stres

continuu. Mai întâi cu finanțarea, apoi cu organizarea, cu mâncarea, cu premiarea... Dacă se întâmpla vreo nenorocire, noi răspundeam în fața părinților, a ministerului... Lumea era relaxată în tabără, dar noi nu ne găseam liniștea, ca și acum de altfel... La început, Sorin nu mă înțelegea prea bine... de ce mă agitam și eram îngrijorată? După ce s-a căsătorit și a început să vină cu fetițele lui în tabără, s-a schimbat. S-a maturizat sub ochii mei; de la an la an a devenit un lider responsabil și un foarte bun organizator, fiul meu de suflet...

STRING-UL PE ATLANTYKRON

În primii 10 ani de Atlantykron, StrING-ul a fost foarte puternic. De mai multe ori s-a finanțat singur, pe programe susținute de FTMB, fără să apeleze la fondurile FNTSF. A fost co-organizator cu aport diferit de la ediție la ediție, în perioada 1991-1999, al taberei naționale de SF ATLANTYKRON (să-i spu-

nem așa generic, pentru că a avut mai multe „denumiri” tabăra noastră), după care a devenit participant la fel ca toate celelalte organizații SF din țară.

Stringiștii erau oameni alcătuiți dintr-o plămadă specială: devotați, loiali, creativi, ingenioși, gata să pună în practică orice „nebunie”. Scriau literatură de ficțiune sau SF, eseuri științifice, pictau, desenau... și mai ales visau. Pentru că rolul meu era în primul rând să-i țin la un loc, pentru că eram un lider, mă simțeam frustrată că nu puteam participa la concursurile de literatură. Așa că mi-am inventat un pseudonim (acest lucru l-am declarat prima dată în 2014). Numele ales a fost al mamei mele: Silvia

RĂULESCU. În vara anului 1998, când tabăra se intitula „Tabăra Internațională de Creație SF”, am participat cu un text la concursul de literatură care a fost premiat. Ionuț Bănuță era în juriu și a vrut să o cunoască pe autoare. I-am spus că nu a putut să vină în tabără pentru că este oarbă și mi-a dat mie textul să-l depun pentru concurs. În București, fiind membru StrING, Ionuț mi-a cerut de mai multe ori să o cunoască. Acum îmi cer iertare pentru că l-am mințit, spunându-i că Silvia nu vrea să cunoască pe nimeni direct, pentru că este deranjată de handicapul ei. Îi cer iertare și mamei mele, care a murit în 1988, că am folosit după zece ani numele ei, neavând cum să-i cer acceptul. Luând premiu, sper că m-a iertat.

Până în 2000, StrING-ul lua, dar și dădea multe premii. Îmi amintesc serile de premiere în care Sorin REPANOVICI („REPTILOVICI”, cum îi spuneam noi, distrându-ne pe seama acestei porecle), citea lista premi-anților pe care se aflau, în majoritate, membrii StrING, comentând spre hazul nostru: „ce-i asta, domn’ee... String, String, String... ăștia au pile?... tot bacul este doar String”... eram o forță! Ani frumoși, în care am construit cu adevărat... Unii stringiști au ajuns scriitori importanți, și mă refer aici la Liviu Radu și Ana-Maria Negrilă... dar și Costi Gurgu, care a plecat printre primii din țară, este scriitor, ca și Claudiu Murgan; doar Robert David, redactorul fanzinelor STRING, a rămas în România, publică articole deosebit de interesante și îl așteptăm să se întoarcă... are copiii încă mici... la fel ca și alți membrii care nu au mai fost activi, dar se întorc, așa ca Mihai Răuță, un scriitor talentat care a publicat în revista STRING, dar a dispărut eșuând într-o bancă, și cu o familie binecuvântată cu un băiat și o fată.

Din StrING a plecat și Florin Munteanu, care a simțit nevoia să-și înființeze o organizație specializată pe știință, cercetare și învățământ, înlocuind-o apoi cu **Centrul pentru Studii Complexe**, devenind în ultimii ani

co-organizator al taberei, implicându-se cu mult succes în programele Atlantychronului sau chiar imaginându-le. Și fiul meu cel mare, Mihnea, care a dezvoltat grupul DANSTRING, a părăsit organizația în care a crescut și a învățat practic ce înseamnă o comunitate strânsă în jurul unei idei. După o bursă de șase luni în Danemarca, unde s-a format ca lider european, și-a înființat propria organizație, **Asociația Română pentru Sport și Cultură**, cu un număr mare de membri, și cu care a demarat programul atât de îndrăgit de tinerii din tabără: **Zilele Aventurii**. A lipsit și el de pe insulă doi sau trei ani, până când fiul său, nepotul meu Marc, a crescut puțin, ca să poată veni în tabără. Prâslea Milu, eroul principal al filmului „SCORBURA” realizat de Nicolae Cozma, fuge câteva zile de acasă, unde o lasă pe Laura și pe cele două fete mici ca să vină măcar puțin în tabără. Trebuie să subliniez că și el s-a mutat din StrING în organizația lui Mihnea. Manuel, fiul mijlociu, nu a mai venit în tabără din cauza țăntarilor.

Din 2008, am început să-mi pun problema resuscitării StrING-ului și am promis Atlantychron-ului acest lucru. Astfel am strâns o nouă echipă lângă cea veche și, pe data de 8 decembrie 2010, în Aula Academiei Oamenilor de Știință din România, în prezența colegilor mei, profesori din UPB, am relansat StrING-ul. Începând din vara aceluiași an, noul STRING s-a prezentat în tabără cu proiecte și o echipă improspătată, în care mi-am pus mari speranțe. Adrian Bănuță, Ciprian-Gabriel Chisega-Negrilă, Nicolae Cozma, Costin Iftimescu, Mihai Răuță, Ana-Maria Negrilă, Mihai Sindile, Valentin Stanciu, Veronica Stancu, Mihai Axinte și ultimul venit, Valentin Ionescu, reprezintă nucleul ambițios din acest moment.

La prietenii și relațiile internaționale realizate de StrING în tabără, trebuie să-i remarc pe David Anderson, Roberto Quaglia și Peter Moon, care s-au apropiat de noi cu multă prietenie de-a lungul anilor.

ATLANTYKRON este un fenomen care se manifestă într-un loc ales pentru popas de Sfântul Andrei, o Țară a Făgăduinței pentru cei care cutează să străbată calea spre cunoașterea profundă, un leagăn în care au crescut și cresc cinci generații de ființe alese. Un spațiu al prieteniei, unde sute de oameni, pe parcursul a 28 de ani, au gândit, au creat, au vibrat, au iubit...

[illegible]

FONDATORII

**Alexandru MIRONOV, Mihaela MURARU – MÂNDREA,
Florin MUNTEANU - 2017**

Ionuț BĂNUȚĂ 1990

Mihai RĂUȚĂ 1990

*Dr. Mihaela MURARU – MÂNDREA
Președinte fondator al StrING-ului*

George Anania & Romulus Bărbulescu

PLEDOARIE PENTRU NOUL VAL

*Articol apărut în numărul 1 al Jurnalului SF,
7 decembrie 1992*

Asemenea întregului sector editorial și publicistic, care după decembrie 1989 aproape și-a înzecit activitatea, cu toate implicațiile ce decurg de aici sub raportul diversificării și al calității, mișcarea SF „de masă”, scăpând și de sub canoanele și restricțiile cenzurii, a cunoscut un boom fără precedent în deceniile de când activează cenacluri și se multiplică fanzine. Moda concursurilor literare, cu sau fără sponsori, jurii și premii, a devenit endemică, aproape la fel de molipsitoare ca și aceea a întrunirilor; un alt soi de festivism, cel al liberei inițiative și al voluntariatului, a luat locul „Cântării României” și bântuie grupurile de organizatori, solicitând, într-un avânt uniform accelerat, aportul tinerelor condeie.

Din păcate, entuziasmul producătorilor și al consumatorilor de SF, din fandom nu se transmite tocmai în direcția unde s-ar putea valorifica la randamentul cel mai înalt: în edituri și în redacții de reviste. Presiunea sărbătorească exercitată în cadrul convențiilor locale, interjudețene și naționale se pierde într-un susur anemic, strecurat anevoie pe sub ușile amintitelor instituții; aspirația firească spre consacrare a cel puțin două generații de ucenici al cuvântului se prefacă în fuioare de fum împrăștiat alene peste acoperișurile acelorași lăcașuri cu destinație culturală. Două generații, fiindcă o mână de autori temeinic verificați prin aparițiile în periodice îmbătrânesc în așteptarea debutului editorial, iar cel puțin o duzină de începători cu posibilități neîndoielnice visează la minunea de a se bucura în fața unei pagini tipărite. Mai mult decât atât, concursuri în al căror regulament se prevede expres publicarea povestirilor câștigătoare se dovedesc, din acest punct de vedere, niște mistificări, lăsând în urmă, în beneficiul premianților, doar câteva diplome și eventual mii de lei care, din pricina banalizării și a devalorizării, nu mai înseamnă, de fapt, aproape nimic.

Firește că astăzi, mai mult decât oricând, fiecare investitor are dreptul să-și asume riscul deplin în alegerea destinației banilor pe care îi deține ori îi gospodărește. Într-o asemenea perspectivă, ar rezulta că producțiile autohtone nu rezistă în concurență cu traduceri (ceea ce, în bună măsură, este și adevărat). Totuși, chiar în umilitatea condiție de rudă săracă, literatura originală ar rebui să aibă un scaun rezervat la banchetul artelor. Pe acest loc s-ar cuveni să se așeze în primul rând succesorii de drept ai pleiadei care, în deceniile șapte și opt, a dat strălucire S.F.-ului românesc, crescând o dată cu propria ei măiestrie, prin dăruirea și grija neîntreruptă ale unor Adrian Rogoz și Ion Hobana. În al doilea rând ar trebui chemați

boboci departajați în concursuri de către juriu a căror competență a fost și este asigurată de contribuția profesioniștilor. Dar asta nu e tot. Valorificarea complexă, inclusiv sub raportul profitului material, a scrierilor lor presupune ca mecenajii dispuși să sponsorizeze literele române în genul SF să recurgă la serviciile unor redactori de specialitate, cărora să le acorde girul de a selecta textele și de a lucra cu autorii.

Semnatarii rândurilor de față visează la o revenire a timpurilor ferice, când cei cu talent și cu dragoste față de gen știau că drumul afirmării le este deschis — după trecerea cu succes a examenului calității. Un examen veșnic reînnoit și unde nu se făcea rabat niciodată, la care debutantul și scriitorul consacrat erau supuși același probe, cu grad de dificultate sporit în cazul purtătorilor unor nume de rezonanță. Mai visează ca unul sau mai mulți asemenea redactori dăruieți de Dumnezeu cu harul de a măsura exact, dispunând de toate cunoștințele necesare și având un gust artistic desăvârșit, să-și cultive autorii preferați, să le solicite texte, să le urmărească și să le îndrume creșterea până la dobândirea maturității creatoare depline. Și mai visează, în sfârșit, ca o revistă de mare prestigiu care să publice deopotrivă beletristica unor autori de vârf laolaltă cu materiale de critică și teorie literară să adune în jurul ei toate forțele apte să se constituie într-o școală reprezentativă, așa cum genul practicat la noi ar merita-o din plin.

Să fie acestea simple utopii? Să rămânem condamnați pe viață la postura de simpli importatori? Să fi amuțit vocile pe care nu o dată le-a ascultat cu interes și delectare străinătatea, în timp ce atâtea minți pline de originalitate și de strălucire se istovesc în formale și tot mai sterile discuții de cenaclu, iar piața literară ne propune nu o dată mediocrități sau vechituri de peste graniță?

Atunci vom zice și noi, ca atâția alții și cu gândul la aceste dureri ale noastre: „Păcat, păcat de sângele vărsat!”.

P. S.: Cu șase volume apărute în ultimii ani, dintre care patru reeditări, și cu alte trei pregătite pentru tipar, nu putem fi bănuți că în cele de mai sus am fi pledat pro domo.

Romulus Bărbulescu s-a născut pe 27 octombrie 1925 la Sulina. A absolvit în 1954 Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică din București. A fost actor, scenarist, critic literar, dramaturg, eseist, dar mai ales scriitor de science fiction, singur sau împreună cu colaboratorul său vreme de aproape cinci decenii, George Anania.

Singur, a scris romanele *Simbamuenni* (1966), *Insulele de aur și argint* (1969, reeditat în 1993 cu titlul *Golful ucigașilor*), *Catharsis* (1983), *Încotro curge liniștea?* (1991), precum și mai multe povestiri.

A plecat dintre noi pe 9 februarie 2010.

George Anania s-a născut pe 14 iulie 1941 la Măgurele, județul Ilfov. În 1964 a absolvit Facultatea de limba și literatura română la Universitatea din București. A fost dramaturg, realizator de scenarii radiofonice și de antologii, traducător și scriitor de science fiction, singur sau împreună cu Romulus Bărbulescu.

A publicat singur romanele *Corsarul de fier* (1966), *Ploaia de stele* (1969), *Test de fiabilitate* (1981, reeditat în 2014), *Acțiunea Lebăda* (1984, reeditat în 1991), *O experiență neobișnuită* (1987, reeditat în 1989) și, de asemenea, povestiri.

Ne-a părăsit pe 5 aprilie 2013.

Volume publicate împreună: *Constelația din ape*, (publicat în CPSF 174-180, 1962); *Doando* (1965, 1993, 2002); *Statuia șarpelei* (1967); *Planeta umbrelor albastre* (1969, reeditat în 1993 cu titlul *Planeta fantomelor albastre*); *Ferma oamenilor de piatră* (1970, 1990); *Paralela-enigmă* (1973, 1991); *Șarpele blând al infinitului* (1977); *Cât de mic poate fi infernul?* (1992, proză scurtă).

În 1990, la Fayance (Franța), primesc împreună Premiul EUROCON la categoria „cel mai bun autor”.

Adrian Bănuță

*Director adjunct al Centrului StrING,
responsabil cu educația formală și nonformală,
jurnalism, comunicare și relațiile cu publicul,
promovarea proiectelor*

STRADA INGERILOR

SCURTĂ ISTORIE SUBIECTIVĂ

Am fost la o sedință a cenaclului String prin 91 – pentru că Ionuț, student la TCM, migrase la ei. Aveau revistă, îl aveau pe Mihai Bădescu de la TVR, pe Florin Munteanu și pe Mihaela Muraru - Mândrea – extrem de vocală la ultimele trei Consfătuiri la care participasem. Pe restul nu-i știam și la ședința aia de cenaclu au fost chiar foarte cuminți. M-am uitat cu milă la Claudiu Murgan. Dacă ar fi citit în Pozitronic un text ca ăla, l-am fi făcut bucăți. Eram musafir și „Claudiu e băiat bun” – mi-a spus Ionuț, așa că am stat cuminte și nu l-am dezintegrat.

M-am întâlnit apoi cu ei în tabăra Atlantykron, în 1992, și m-au enervat din prima zi – aveau tricouri și steag. Noroc că steagul era nașpa și sigla la fel, mi-am zis. Cine poate să-și pună siglă o piramidă și încă tăiată??? (*Mai târziu am aflat că steagul fusese cusut cu deosebit entuziasm de însăși MMM din draperia personală*).

— Lasă-i. vere, mi-a zis Roșie. N-ai văzut cât sunt de aroganți? Nici nu vorbesc cu restul taberei. Ori sunt o sectă, ori au interdicție.

— Bag seamă, nici ei între ei nu se știu bine, a prins ideea din zbor Pompei Tofilescu – cred că i-a prins Mândrea în Gara de Nord, le-a aruncat un tricou pe cap și i-a adus în tabără.

— Aia e, vere! Au tricouri să se recunoască și să vorbească între ei, a concluzionat Roșie. Cel mai bine e să-i ignorăm.

În 1993 deja deveniseră prea mulți ca să poată fi ignorați. Vere... erau spre 40 de bucăți (*dacă scazi patru bucăți importante – Mihaela, Milu, Mihnea, Manu*). Cu tricouri și steag. Evident. Erau așa de mulți că luau premii la toate concursurile zilnice. Cu o parte din ei am devenit prieten, mai ales că mi-au fost colegi de redacție la Jurnalul SF – Liviu Radu, Ana-Maria Negrilă, Costi și Vali Gurgu.

CUM SĂ DEVII DIRECTOR LA STRING

Ca să citez un clasic în viață, „La voi, la String sunt 20 de directori și nici un membru.” Clasicul în cauză fiind el însuși un exemplu de cum a devenit peste noapte din membru de cenaclu, președinte de FNTSF – adică Federația Națională de Tineret pentru Science Fiction științe prospective și impactul cu viitorul.

Adevărul este că nu suntem așa mulți, dar avem potențial. Pentru cei interesați, lansez în premieră *Micul ghid de formare*:

MOMENTUL T0

Trebuie să te intersectezi cu MMM pe orbită. Să te vadă în exercițiul funcțiunii și în deplinătățile tale mintale. Dacă ai și o sticlă de apă plată în mână, în loc de votcă (*VÓTCĂ, votci și votce, s. f. (Și în forma vutcă) Rachiul foarte tare făcut din cereale sau din fructe/ <https://dexonline.ro/definitie/votc%C4%83>*)
... nu că ești luat, dar șansele cresc.

HAINA FACE PE OM

Important e să te vadă cu costum și cravată... dar e sensibilă și la tricouri cu piramide.

Pentru doamne și domnișoare se recomandă sarafanul lejer și panglică în păr. Musai tricoloră.

CV IMPRESIONANT SAU ZODIA CARE TREBUIE

Vă dați seamă că nu puteți să veniți chiar din anul I de Facultate și să deveniți directori plini... deși dacă simțiți Forța cum vă înconjoară sau energia Ki...

*(Energia care ne ține în viață, Dumnezeu, forța supremă, forța ... Energia Chi este cunoscută ca fiind viața, forța, fluxul de energie, Dumnezeu, **energia cosmică** sau universală... În tradiția japoneză energia Chi este numită Ki/ <http://www.garbo.ro/articol/Lifestyle/10289/fascinanta-energie-chi-puterea-nebanuita-din-noi.html>)*

DE REȚINUT:

MMM aduce în Centrul String tot ce întâlnește de valoare. De aceea, de ani buni, autoritățile și familia i-au interzis să mai meargă prin muzee... din rațiuni de stat și patrimoniu. Deoarece interdicțiile nu funcționează în universități și academii, membrii continuă să apară. Nu contează că au sau nu legătură cu SF-ul. Obiceiul ăsta se pierde în negura

timpurilor... se mai povestește încă pe la focurile de tabără că i-a plăcut de băieții de la trupa Karma și i-a luat. Ba le-a și scos două albume, chiar dacă nu avea secțiune de folk.

EXPERIMENTUL MIOVENI

Nu știu alții cum sunt, dar mie mi-e peste puteri să o refuz pe MMM. Nu că am obligații financiare la ea sau că figurez în Testamentul dânzei... Pur și simplu, când începe să-mi povestească PROIECTU' în care musai trebuie să mă implic, este așezată strategic între mine și fereastră, Dunăre sau stația de metrou... nu am nici cum să fug, nici cum să fac un salt norocos.

„Trebuie să facem un MiniString la Mioveni“... așa a început toată tărașenia, care părea suavă și nevinovată ca o fecioară.

„Foarte bine! Felicitări!“ – nu poți să refuzi o doamnă din prima, că nu e frumos. Trebuie să-i lași un timp de respiro....

„Am vorbit cu Chiută și facem împreună cu Academia Oamenilor de Știință o serie de Conferințe la Mioveni“.

„Minunat! Am așa o bucurie...“ – replica asta am învățat-o de la domnul profesor Florin Munteanu și îi mulțumesc și pe această cale. De obicei ajută...

„Am vorbit și cu... și cu... și cu....e totul aranjat“... asta e cel mai bun moment să-ți sune telefonul, să te strige o sireună sau să treacă așa, la mișto, un OZN pe lângă tine să-ți amintească de proiectele neterminate de la job... din păcate se întâmplă doar în filme.

„Mă bucur că e totul aranjat, Mihaela“ – și eram sincer.

„Știi că tu ești director...“

„Dar nu sunt! Și nici nu-mi doresc.“

„Hai, lasă că te știu și pe tine și pe Ionuț de când erați mici“.... aici exagerează, dar în momentele de tensiune este capabilă să vorbească ff repede și fără să respire. Mereu mă întreb cum reușește să facă asta și până să mă luminez, dezastrul se produce.

„...așa că trebuie să vii cu ceva. Că nu o să mă lași iar singură. Că știi că Nicu Cozma....“ – dacă n-ai învățat să te teleportezi până la sintagma de mai sus, nici nu mai încerca... Nu mai ai nici o șansă. Poți să-ți schimbi și numărul de mobil sau să pleci în străinătate... numele tău apare deja în Agenda evenimentului și urmează 7 ani de ghinioane, dacă încerci să te fofilezi...

„BINEEEE!!!! Am să vin!“

„Evident că ai să vii, dragule. Eu despre ce vorbesc aici??? Te întrebam cu ce...“

„M-am specializat pe educație non-formală și teatru forum... Am să-mi iau concediu două săptămâni să stau la Mioveni (unde naiba o fi asta???) și în final o să prezentăm o piesă de teatru scrisă și jucată de tinerii de acolo, cu probleme ale tinerilor din localitate. Dar am niște condiții: cursanților să li se ofere cazare și masă, chiar dacă sunt din localitate.“

„Primăria oferă bani doar pentru trainerii...“

Adrian Bănuță

„Foarte bine. Cu banii ăia le vor plăti copiilor cazarea și masa“ – și uite așa, prin magie, am rămas singurul trainer la Mioveni .

„E foarte bine așa. Am să-i spun lui Sindile să actualizeze pe site – director cu educația non-formală!“

Restul???

Restul e istorie....

P.S. De ce *STRadaINGinerilor*???? Dacă nu apare în *Istoria subiectivă* a MMM, o rog să scrie în finalul amintirilor mele.

Exemplu de program pentru Atlanty Kron, dar și pentru seminarii din diferite localități:

Atelierul de educație non formală și jurnalism

Ziua 2-3 – Prezentare, jocuri cunoaștere

Comunicarea în interiorul organizației/comunicarea cu presa (comunicatul de presă, conferința de presă, interviul, declarația)

Ziua 4-5 – Metode de educație non formală

Proiecte europene - Schimburi de tineret

Ziua 6-7 – Vizibilitatea și diseminarea unor evenimente

Rolul PR-ului în proiecte/ tips&trick

Ziua 8 – Teatru forum

Ziua 9 – Evaluare

Prezentare teatru forum

Ionuț Bănuțar

M – CONSTANTA CUBICĂ A STRINGULUI

Am constatat zilele astea că de fapt o cunosc pe Mihaela de exact 30 de ani. 30 de ani în care ne-am intersectat traiectoriile și-apoi ne-am văzut fiecare de-ale lui ca niște planete cumsecade care nu-și trădează orbitele.

Eu eram în clasa a 12, mă pregăteam de bac, admite-re la fostul TCM (nici acum nu-mi dau seama cum naiba îmi intrase-n cap că trebuie să dau la facultatea asta) și îmbrăcatul de straie verzi pentru 9 luni (pentru cei de după '90 asta înseamnă stagiul militar). În plus, de parcă n-ar fi fost suficiente, coordonam cenaclul Pozitronic din Buzău și prima manifestare națională Zilele Pozitronic. În timp ce mă agitam și eu pe-acolo să-mi expun lucră-rile – niște amărâte de A4 desenate cu stiloul umplut cu cerneală neagră sau în tuș cu un toc improvizat (abia după

premiul câștigat în lipsă la *Zilele H. Coandă* – Craiova, Călin Ghețu, directorul Casei Tineretului, înduioșat, avea să-mi dea cadou trusa lui de rotringuri redegiste ceea ce a însemnat cățărarea producției mele artistice la un cu totul alt nivel, dar divaghez și deja e criză de pagini la volumul ăsta. Așa-mi trebuie dacă am așteptat până i-am paginat pe toți ceilalți).

Să revin. Fiind unul dintre organizatori trebuia să am grijă de-o grămadă de chestii așa că trebușoara cu expusul am lăsat-o la coadă. Ceea ce mi-a prilejuit prima lecție importantă din lumea artistică: atunci când participi la o expoziție de grup ai grijă să fii primul la simeză! Oricum mă dusesem câine surd la vânătoare: aveam un bloc A4 cu lucrări și-atât. Când am ajuns la holul unde era expoziția am fost asurzit de zgomotul făcut de fața care-mi căzuse. Am sărit agil să nu-mi pice pe picioare, am adunat apoi cioburile și-am fluierat a pagubă: fiecare milimetru de la podea și până la tavan (nici acum nu-mi închipui cum ajunseseră băieții până acolo!) era pavoazat cu lucrări. Într-un colț, mai era un întârziat cu niște chicioșenii varză de culoare, dar puse îngrijit în paspartuuri, trase la dungă ca un pantalon de colonel de artilerie ieșit la pensie. Dar pentru că era băiat bun (încă nu se angajase la TVR) și nu apăruse amicul lui (căruia-i ținuse loc) mi-a cedat și mie un stâlp, niște scoci și un cater. Așa l-am cunoscut pe amicul Băbeanu ;)

Taman când trebăluiam noi mai cu spor s-a deschis ușa și a intrat o... hmmm... doamnă... hmmm... (cam) ciudățică. A intrat, a dat un ocol ca un aeromodel captiv, a ieșit și s-a întors după câteva minute cu un vraf de pânze 50 x 70 cm având în siaj doi angajați ai Casei Tineretului care cărau un panou de 3x1,5 metri. L-au postat în mijlocul holului, în dreptul picturilor lui Cornel Ioniceli și Sergiu Nicola.

— Lasă că se văd: sunt suficient de mari, a explicat ea la înrebarea mută pe care-o citise-n ochii noștri. Eu

sunt Mihaela Muraru-Mândrea. Poetă metafizică și pictoriță interdimensională, continuă ea în vreme ce fălcile noastre coborau în picaj spre podea. A fixat un cartonaș pe panou, apoi s-a întors pe călcâie și-a ieșit. Pe cartonaș scria îngrijit (cu șablonul tehnic și cu tuș Rotring – cum avea să observe cu ochi profesionist Lucian) același lucru.

Ne-am apropiat de cele vreo 5-6 pânze.

Piramide și piramiduțe în diverse straturi de dezagregare geometrică și coloristică, secționare sau nu, răsturnate sau călărindu-se una pe alta. Cea mai interesantă era una cu niște dendrite tentaculare ce izvorau sau se înecau în ceva similar unui ou spart în vederea transformării lui într-un ou-ochi.

— Da, băi, zise Lucian impresionat. Este.

Și-atunci și-acolo, în fața unui portret albastru ce-avea ulterior să-și găsească locul în holul de la intrarea în apartamentul lui Ion Hobana, am pierdut ocazia de-a-i deveni ucenic și un potențial *bodhisattva* (deși anii petrecuți alături de ea mă îndrituiesc măcar la urcarea câtorva trepte în devenirea spirituală). Abia mulți-mulți ani mai târziu, privind *Avatar* și văzând cu i-au furat cu nerușinare imaginea am realizat ce-am pierdut de fapt.

Și care-i faza cu constanta cubică? Ei, păi asta-i cu totul altă poveste pentru altă împrejurare.

păsărarul

...stătea ca tâmpitu' și aștepta porumbeii, de nouă zile i-aștepta, din ziua-n care începuseră să-mi înmugurească bârnela și căpriorii și stâlpii podului pe care-l denumiseră pompos mansardă, atunci când i-o închiriaseră, auzi: mansardă, nu că nu i-ar fi convenit prețul – era cum nu se poate mai bun comparativ cu alea de se vehiculau prin urbe – da' nu se-mpăcase niciodată cu supraevaluarea și nu se făcea să dai un pod drept mansardă, acu' e drept că pentru ce avea el de gând era cum nu se poate mai potrivită, iar cu una pe bune, adică d'aia de doi pe doi (și asta în cel mai fericit caz, fiindcă cunoștea foarte bine situația studenților de la arhitectură care închiriau unele, e adevărat că erau mult mai central situate și doar peste drum de institut, dar totuși închiriau niște mansarde, doar de doi pe unu cât să-ntindă o saltea căci de pat nici nu putea fi vorba), o mansardă adevărată deci, nu i-ar fi fost de nici un folos: unde dracu' să-și atârne volierele alea imense și hamacul? cine i-ar fi permis lui, jean usson, un neica nimeni, ca pentru câțiva bănuți pe lună să găurească pereții pentru cuiele hamacului jechoșiei sale? așa că, trecând

peste disputele terminologice, fusese cum nu se poate mai mulțumit de achiziție și se grăbise cu mutatul, asta să se fi întâmplat tot acu' vreo trei ani, da, da, cam așa, că 'nainte a fost gagiu ăla tâmpit, adică nu era el tâmpit, da' așa, o țără, țăcănit tot era, iar de când găsise oglinda, într-un colț, sub boarfe și vechituri mucedu nu mai fusese om, se țăcănise de tot, ce mai încoace și încolo, se încuiase înăuntru și se holba cât era ziua de lungă în ea, acu' n-ar fi fost o chestie chiar așa tragică de n-ar fi băgat de seamă că, pe măsură ce se scurgeau zilele, oglindirea nu-și schimba înfățișarea o dată cu a lui,

*// barba creștea // cearcănele îi conturau vineții
pomeții //*

ba chiar se efemina continuu, îmi amintesc că în momentul apariției sânilor a urlat în așa hal încât toți păianjenii s-au ascuns, da' s-a calmat în cele din urmă și chiar începuse să umărească cu interes morbid metamorfoza reflexiei, deja momentul în care a început să discute cu tipa nu m-a mai impresionat deloc, tragică a fost doar îmbrățișarea care l-a scufundat pe jumătate în apele oglinzii, iar pe reflexie a proiectat-o în exterior, așa că administratorul a luat în ghereta lui din curtea interioară ciudata mixtură de carne și sticlă și a închiriat mansarda ăstuia cu pășaretul, că nu-i mai ajunge câte păsări are, acu' mai umblă și după porumbeii ăia, dacă porumbel or fi, fiindcă – oricât s-a uitat prin atlasul ăla zoologic – de ei n-a dat, parcă aveau câte ceva de la fiecare, fără a se asemana cu niciuna dintre speciile prezentate, așa că jean își luase obiceiul de a urca pe acoperiș prin lucarnă și de a le pune diverse semințe pe cornișă, sperând să-i obișnuiască suficient de mult cu prezența lui până să pună gheara pe unul, nici nu cuteza să se gândească la capturarea unei perechi, fiindcă era cam prăpăstios de felul lui și-i intra-se în cap cum c-ar fi un ghinionist incurabil și că, dac-ar

gândi numai la ceva în mod sigur acel ceva s-ar înde-
 părta numaidecât la o distanță suficientă pentru ritualul
 contemplației, așa că-și pusese în cap să-i îmblânzească,
 dar în scurt timp și-a dat seama că întreprinderea nu era
 chiar atât de simplă, ba chiar al dracu' de complicată, în
 primu' și-n primu' rând fiindcă blestemățiile înaripate,
 cum ajunsese să le zică, erau mofturoase, vezi mata parcă
 aveau oarece creieri în căpșoarele alea rotunde cât nuca,
 sub smocul de puf ca un panaș, o dată ce puneau ciocul
 pe-o sămânță puteai fi sigur că a doua oară n-o să-i mai
 vezi ciugulind așa ceva, încât sârmanul jean era obligat
 să coboare în fiecare zi, dis-de-dimineată, să bată toate
 piețele orașului în căutarea celor mai rare grăunțe, e-ade-
 vărat că dacă n-ar fi avut somnul atât de greu, pân-acu' ar
 fi avut în voliere nu numai un porumbel sau o pereche, ci
 chiar tot stolul, da' de unde să știe sârmanul că în timpul
 nopții stolul îmi răscula cu bătaii moi de aripe praful de pe
 bârnele de susținere ale acoperișului, se învărteja în jurul
 hamacului ce se destindea tot mai mult, iar corpul lui jean
 începea să se ridice, fața-i strălucea de încântare, așa, prin
 somn, probabil visa, tâmpitu', visa că zboară, sau poate
 că e cu vreo muiere, toată numai coapse și țâțe, numai
 plăcere și dezmierd, și zâmbind ieșea

//cu stol cu tot//

prin lucarnă și-l vedeam scăldat de lună până dădea
 colțul pe după cvartalul de vizavi, înspre centru, da' se-n-
 torcea spre dimineată, ud de rouă și mirosind a verdeață,
 a rozmarin și verbină, se-ntorcea, se lăsa lent în hamac
 și se trezea năuc, ud, obosit, cu sentimentul unei fericiri
 consumate nocturn, întrebându-se, în timp ce se îmbrăca
 pentru raidul lui semincer, de ce dracu' se simte așa de
 fericit, că n-are de ce, parcă a tăiat cineva lemne pe el, și
 dacă n-ar trebui să se ducă la doctor și asta până-ntr-o
 zi, acu' nouă zile, când stolul n-a mai venit, iar el a rămas

cu semințele, niște grăunțe mari și pline de nervuri diferite nuanțate, ca niște vergi reliefate artericol pe suprafața lisă, așa că nu știu dacă din cauza boabelor sau fiindcă zburătoarele alea n-au mai trecut pe-aici mi-a înmugurit lemnăria, însă e sigur că de-atunci jean stă strângând grăunții în mână, în fața lucarnei, și așteaptă înturnarea păsărilor, dar iată-l că tresare, chiuie și-și întrerupe brusc zbierele la gândul că ar putea să-și sperie orătăniile preferate, urcă pe acoperiș și-ncepe să uguie penibil încercând să-i atragă, le-ntinde boabele, ei îi dau ocol, iar el se-ntinde tot mai mult, și mai mult, până dincolo de cornișă se-ntinde și știu că n-o să fie prezent la aniversarea de diseară atunci când zgomotul orb al zborului stolului este sfâșiat de șuierul căderii corpului lui înspre acoperișul gheretei administratorului, iar porumbii coboară să se-nfrupte...

Ionuț Bănuță s-a născut pe 5 ianuarie 1970 la Câmpina, dar până la vârsta de 18 ani a locuit în Buzău, unde a și înființat cenaclul Pozitronic.

Din 1989 devine membru și al cenaclului Prospectart, iar din 1990 membru fondator al cenaclului String. Din 1994 devine și membru al clubului Quo Vadis? din Ploiești (unde se și mută, de altfel).

Primul premiu – pentru grafică – îl obține în 1988, la Zilele H. Coandă, iar în 1990 debutează cu grafică în Almanahul Contemporanul. Urmează alte premii și expoziții – personale sau de grup -, în anii următori, la diverse manifestări de gen pentru ca în 1992 să obțină și primul premiu al Romconului.

A fost membru fondator FNTSF și membru fondator ARSFAN.

În aceeași perioadă susține și o rubrică despre aparițiile BD și SF din aria francofonă la Exploratorii zilei de mâine. Începe să publice regulat grafică în revista Anticipația.

Din 1992, împreună cu fratele său Adrian Bănuță, se ocupă de apariția singurei reviste săptămânale tipărite din lume – Jurnalul SF. Cele 169 de numere ale revistei i-au adus și 2 premii Romcon plus un premiu Eurocon.

În 1994 apare celebrul volum-manifest al grupului Quo Vadis? - MOTOCENTAURI PE ACOPERIȘUL LUMII, volum realizat după o idee personală. Dan Silviu Boerescu îi solicită o proză pentru antologia România 2001.

Din 1999 s-a autoexilat din viața fandomială consacându-se carierei de grafic designer și art director pentru diverse reviste glossy.

A publicat grafică, proză, interviuri, eseuri și traduceri în Almanahurile Anticipația, Contemporanul, Nautilus, Jurnalul SF, Jurnalul de București, Jurnalul Național, Alternativ SF, Supernova, Ficțiuni, Anticipația, String și mai multe fanzine. A redactat fanzinul Virtual. A semnat zeci de coperti pentru editurile Nemira, Trei, Fusion 21, Crux, Editura Virtuală, Cartea de nisip, Karmat Press, Cartea de suflet, Mondial, Cărțile Tango.

Din 2014 s-a mutat în București și locuiește în Berceni împreună cu soția lui Loredana și cea mai mare realizare a sa Alexandra Ioana în vârstă de 2 ani și jumătate.

Premii

- Premiul pentru grafică, H. Coandă, 1988
- Premiul II pentru grafică, Pozitronic, 1989;
- Premiul Fundatiei pentru Tineret pentru grafică, 1990;
- Premiul I pentru grafică, Salonul Național de arte vizuale, 1991;
- Premiul pentru grafică, Atlantykon, 1992;
- Premiul pentru cel mai bun artist plastic al anului, RomCon, 1992;
- Premiul I pentru grafică, Quasar, 1992;
- Premiul pentru grafică, Victor Papilian, 1993;
- Premiul pentru grafică, Pozitronic, 1993;
- Premiul pentru grafică, Quasar, 1994;
- Premiul I pentru literatură Quo Vadis?
(ex-aequo cu Sebastian A. Corn), 1994;
- Premiul III pentru grafică, Quo Vadis?, 1994;
- Premiul pentru grafică, RomCon, 1994;
- Premiul pentru promotor (ex-aequo cu Adrian Bănuță), RomCon, 1994;
- Premiul III pentru grafică, Quo Vadis?, 1995;
- Premiul pentru schiță, Supernova, 1995.

Imaginea de la pagina 58 e realizată pentru coperta antologiei Nebula 2013, Editura Trei

Imaginile de la paginile 124, 186, 198, 332 sunt extrase din volumul *Zilliconda* de Dănuț Ungureanu, Editura Fusion 21, 2016

Imaginea de la pagina 162 e realizată pentru coperta volumului *Anatomic Graffiti* de Dănuț Ungureanu, Editura Fusion 21, 2016

Imaginea de la pagina 232 e realizată pentru supracoperta ediției aniversare a *Motocentaurilor pe Acoperișul Lumii*

Nicu Cozma

NU ADUCE ANUL CE ADUCE „STRING-UL”

Eram prin clasa a IV-a când învățătorul ne-a dat ca temă să facem rezumatul povestirii *Stejarul din Borzești*. În manualul de română era doar un fragment, la biblioteca școlii nu era nici un volum al lui Eusebiu Camilar, așa că am ajuns la Biblioteca Județeană. Astfel am intrat pentru prima dată în Templul Cărților, unde am descoperit colecția Fantastic Club a Editurii Albatros. Primul titlu care m-a atras a fost *Gheața de foc*. Am vrut să aflu cum pot coexista cele două elemente. Așa am făcut cunoștință cu literatura SF... și din acel moment am început să petrec câteva ore pe zi în universurile paralele ascunse în paginile acelor cărți.

Locul meu favorit de lectură era în cadă și îmi amintesc de ziua în care mi-a căzut în mână *Odiseea navei Space*

Beagle. Două ore am blocat baia pentru că nu m-am putut desprinde de una dintre cele mai fascinante cărți de aventuri prin lumi și cu ființe extragalactice. Și așa am aflat despre nexialism — știința care oferă soluții celor mai sofisticate probleme, știința pe care abia așteptam să o cunosc.

Deși mama mea și-ar fi dorit să urmez medicina, atunci când a venit sorocul să mă înscriu la facultate am ales Electronică și Telecomunicații. Și așa am ajuns student la Politehnică. Din păcate în facultate nu am aflat nimic despre nexialism, dar în anul IV am văzut un afiș care anunța o ședință a membrilor Cenaclului SF *String*. Când am văzut anunțul, nu am ezitat. M-am dus la întâlnire și acolo mi-am dat seama că *String*-ul era ceea ce îmi lipsea în acei ani de studenție. A fost locul în care m-am întâlnit cu alți visători cu ochii deschiși ca mine. A fost mediul în care, indiferent de temă, nu se discuta „dacă” este posibil, ci „când” și „în ce condiții”. Am cunoscut specialiști și oameni speciali.

În 1990, la una dintre întâlnirile noastre, în care Florin Munteanu împlotea cu Mihai Bădescu știința cu imaginația, a venit să filmeze pentru emisiunea pe care o realiza — *Club SF* — Monica Lenos. Atras de echipamentul de filmare, preocupat de tehnica realizării unei emisiuni de televiziune, am întrebat-o pe Monica dacă pot să fiu și eu martor la acest proces. Ea a spus da. Un „da” care mi-a marcat fundamental existența. Am intrat în televiziune unde, după grupul de montaj, am făcut cunoștință cu Redacția Tineret și cu redactorul ei șef, Jeana Gheorghiu. În cadrul redacției se realiza și o emisiune studențească — *Gaudeamus*, pentru care era nevoie de colaboratori. În acel moment am decis că nu mai vreau să fiu inginer electronist ci să lucrez în televiziune, să spun povești, cu oameni speciali și întâmplări și locuri deosebite. Și mai voiam ceva: să fiu printre cei care vor transmite în direct de la o întâlnire de gradul III cu extraterestrii despre care citisem atâtea.

Am început să colaborez la TVR și, după absolvirea facultății, am fost angajat, ducându-mi traseul vieții pe o cu totul altă traiectorie.

În toți acești ani, lucrând aici, am realizat multe din ce mi-am propus, mai puțin oportunitatea de a transpune în imagini unele din poveștile acelea fabuloase pe care le-am descoperit în paginile cărților SF.

...Și bineînțeles întâlnirea de gradul III, pe care încă o aștept.

Toate acestea deoarece în 1989 am citit un afiș pe care scria:

Vă invităm la ședința Cenaclului „String”.

Elemente de propagandă în filmul science fiction

1. PREAMBUL

Cu multe, multe milenii în urmă, strămoșii noștri, umili în fața forței naturii și ignoranți în ceea ce privește universul în care trăiau, încercau să dezvolte primele elemente de limbaj, în dorința de a comunica. Cel care striga mai tare se impunea, era auzit de mai multă lume și avea o ceată mai mare care îl urma la vânătoare. Mai apoi a apărut primul artist care a scrijelit pe peretele peșterii experiența de peste zi.

A făcut jivina pe care a omorât-o ceva mai mare în raport cu dimensiunile reprezentării vânătorului — pentru că oricum nu fusese nimeni martor la uciderea pocitaniei pe care o mâncaseră cu o seară înainte. Și desenase cum înjunghia bestia singur. Cei care au trecut prin dreptul peretelui au văzut, au fost impresionați, și dând crezare imaginii care îl prezenta ca pe un supraom, l-au uns pe vânătorul nostru șeful clanului.

Nimeni nu a mai aflat adevărul: că de fapt ursul prezentat în pictura rupestră că ar fi fost ucis de mână fermă a unui om curajos, a fost de fapt găsit cu gâtul rupt într-o groapă.

Timpul a zburat și, milenii mai târziu, cronicarii scriau după dictare despre eroicele fapte de vitejie ale seniorilor, despre bunătatea acestora și despre cât de bicisnic era poporul ce trebuia strunit și condus cu o mână de fier. Fapte care duminica erau citite în piață, ca să ia la cunoștință tot poporul.

Apoi Gutenberg a inventat tiparul și lucrurile s-au complicat. Adevărul era mai greu de ascuns: nu mai era suficient să-ți omori opozanții ca să scapi de părerile lor: vorbele și faptele acestora erau culese și puse pe hârtie și se răspândeau te miri unde.

Lumea s-a dezvoltat din ce în ce mai rapid: au apărut telegraful, radioul, cinematograful și televiziunea. Omenirea a fost inundată de informații din toate părțile. Cum să faci ca ceea ce spui tu să fie luat în seamă mai mult decât ceea ce susțin alții? Mai ales că oamenii nu mai au timp și răbdare să se lase convinși?

În tot acest vârtej informațional există astăzi un lucru pentru care membrii societății fac concesii, fără de care nu pot să trăiască și să evolueze: visele și imaginația. Și singurul loc în care poți trăi comod visele, cu ochii deschiși, este în întunericul sălii de cinematograf. Acesta este locul în care, printre povești de dragoste, crime și mistere, poți să le strecuri și ce vrei tu să le transmiți. Și dacă povestea de pe ecran a impresionat, ea va rămâne în mintea spectatorului, poveste de care va sta agățat și mesajul tău.

Asta dacă ai știința să o faci.

2. DESPRE PROPAGANDĂ:

2.1. CE ESTE PROPAGANDA

PROPAGANDA, propaganda, s.f. Acțiune de răspândire a unor idei care prezintă și susțin o teorie, o concepție, un partid politic etc., cu scopul de a convinge și de a câștiga adepți. (Cf. fr. propagande, rus. propaganda, lat. propaganda). (definiție DEX)

În volumul *Propaganda And Persuasion*, Garth S. Jowett și Victoria O'Donnell definesc propaganda astfel: „Propaganda este încercarea deliberată, sistematică de a modela percepțiile, de a manipula cunoștințele și cunoașterea directă pentru a obține un răspuns care corespunde intențiilor dorite de propagandist”.

Propaganda este un tip de mesaj care își propune să influențeze opiniile și comportamentul oamenilor. Propaganda nu oferă informații imparțiale ci prezintă selectiv faptele, ducând deliberat la concluzii eronate, chiar dacă esențial sunt adevărate, cu scopul de a produce o reacție emoțională în defavoarea uneia rațională față de mesajul prezentat.

2.2. SCURTĂ ISTORIE A PROPAGANDEI

Denumirea de Propagandă își are originea în Congregația pentru Răspândirea Credenței (lat. Congregatio de Propaganda Fide), înființată în 1622 de Biserica Catolică, aflată sub conducerea papei Grigore al XV-lea, cu scopul de a coordona activitățile misionarilor în America Centrală, America de Sud, Caraibe, Filipine, Japonia, China și India, fără însă a se limita la aceste țări, și de a organiza o bibliotecă și o școală pentru preoții misionari, toate acestea cu scopul de a restaura catolicismul

în țările protestante și ortodoxe și de a-l răspândi prin convertirea celor care practicau religii necreștine.

Propaganda își are însă începuturile în negura istoriei. De exemplu, împăratul roman Augustus i-a comandat poetului Vergiliu să scrie Eneida cu scopul de a glorifica măreția Romei, de a inocula sentimentul de mândrie pentru trecutul Romei și pentru a cultiva virtuțile romane tradiționale, precum loialitatea față de familie, imperiu și zeii acestuia.

2.3. SCOPUL PROPAGANDEI

În Doctrina pentru operații psihologice a forțelor armate ale SUA din 2003 se poate găsi una din puținele definiții „oficiale” ale propagandei, înscrisă într-un document doctrinar militar: „Orice formă de comunicare în sprijinul unor obiective naționale în scopul influențării opiniilor, emoțiilor, atitudinilor sau comportamentelor oricărui grup de oameni în beneficiul direct sau indirect al sponsorului acestei comunicări.”

În lucrarea sa *Aphorismes du temps présent* (1913), Gustave Le Bon spunea că: „Este mult mai ușor să sugerezi o colectivitate, decât un individ. Credința în puterea sa și lipsa de răspundere îi dau gloatei o toleranță și un orgoliu exclusiv.”

Scopul propagandei este să influențeze activ opiniile sau comportamentul populației cu privire la un subiect, în loc să prezinte faptele privitoare la acesta. Propaganda poate fi folosită să obțină sprijinul sau dezaprobarea față de un anumit eveniment și nu să prezinte evenimentul, sau să încerce să convingă oamenii să cumpere ceva și nu să-l informeze că există ceva de cumpărat.

În esență, propaganda reprezintă o propagare sistematică a unei doctrine, ideologii sau idei, care reprezintă o valoare pentru vorbitor (un exemplu poate fi și propaganda electorală). Cuvântul-cheie al definiției este „sistematic”. Simpla expunere a unei ideologii sau doctrine

nu reprezintă propagandă. Pentru a deveni propagandă, ideologia și doctrina trebuie să fie răspândite printr-un sistem de comunicare, printr-o serie de evenimente organizate pe o perioadă lungă de timp, cu scopul de a face ca auditoriul să adopte un nou fel de a gândi.

Edward Bernays spunea despre puterea propagandei: „Manipularea organizată și inteligentă a obiceiurilor colectivităților și a opiniilor maselor constituie un element important într-o societate democratică. Cei care va manevra acest mecanism invizibil societății constituie guvernul invizibil care are cu adevărat puterea de a conduce țara noastră.”

Pornită din nevoi religioase, propaganda instituționalizată și-a atins apogeul în cel de-al doilea război mondial, cu propaganda nazistă, în care Joseph Goebbels și al său Minister al Propagandei au excelat.

2.4. PROPAGANDA ȘI FILMUL

Tehnicile de propagandă sunt adaptate și puse în practică pe fiecare dintre canalele de difuzare disponibile: prin contact direct interpersonal, prin fluturași, postere, prin presă, prin sistemul educațional, prin transmisiuni radio și de televiziune, dar și prin intermediul producțiilor cinematografice.

Acestea sunt folosite la conceperea scenariilor pentru campaniile de propagandă, în care sunt incluse și scenariile de film. Beneficiind de marele avantaj că spectatorul își dorește să creadă povestea, să se identifice cu eroii ei, să trăiască alături de aceștia aventuri, că din start filmul nu prezintă realitatea a ceea ce ne înconjoară ci o realitate construită de mintea creatorilor ei — verosimilă pentru spectator — filmul constituie unul dintre cele mai eficiente vehicule pentru mesajul propagandistic.

Unul dintre primele filme folosite pentru propagandă a fost *The Birth Of Nation* al lui DW. Griffith din 1915,

deși nu a fost realizat în scopuri de îndoctrinare. Este un film explicit rasist care a și fost cenzurat pentru imaginea extremistă privitoare la americanii de culoare, propaganda pro-Ku Klux Klan și aprobarea sclaviei. Membrii KKK sunt prezentați ca eroi și negrii din sud ca bandiți, violatori — un pericol evident pentru ordinea socială. Calitățile sale propagandistice au dus la o creștere a numărului membrilor Klan-ului în acea perioadă și, deși pare greu de crezut, este folosit și astăzi pentru noi recrutări.

În 1918 Charlie Chaplin avea să facă pe cheltuiala sa *The Bond* — un film de propagandă în favoarea primului Război Mondial. Filmul, realizat pentru Liberty Loan Committee, a fost distribuit gratuit în toată țara.

În anii următori Revoluției din Octombrie 1917, dezvoltarea alertă a cinematografilei ruse s-a datorat guvernului sovietic. Acesta a susținut intens industria rusă de film cu scopul declarat de a face filme de propagandă. Filmele lui Dziga Vertov și Serghei Eisenstein au dus înaintea arta cinematografică, dar și arta transformării filmului în instrument de propagandă. *Crucișătorul Potemkin* (1925), considerat o opera de artă, glorifică de fapt ideile comuniste.

Anii '30 și '40 au constituit anii evoluției și manifestării totalitarismului și sunt numiți „Anii de aur ai propagandei”. În această perioadă, Leni Riefensthal a realizat *Triumph Of The Will* — pe care unii critici îl consideră cel mai mare film de propagandă din toate timpurile. Comandat de Hitler, prezintă Congresul Partidului Național-Socialist din 1934 de la Nuremberg.

În timpul celui de-al doilea Război Mondial, pe lângă seria de șapte filme regizate de Frank Capra — *Why We Fight?*, Hollywood-ul a produs zeci de lungi metraje care au sprijinit politica de război americană. Evidențiez doar două dintre ele: *Thirty Seconds Over Tokyo* cu Spencer Tracy și *Casablanca* cu Humphrey Bogart. Calitatea regiei și a distribuției au făcut ca acestea să devină două filme

de excepție, ducând foarte credibil și eficient spre spectator mesajul propagandistic al implicării americane în al Doilea Război Mondial.

După terminarea războiului, filmele de lung metraj având scop propagandistic declarat au dispărut. Asta nu înseamnă că a dispărut propaganda, ci doar că ea a devenit mai subtilă, manifestată prin anumite subiecte, caracteristici și acțiuni ale anumitor personaje.

3. DESPRE FILMUL SF

3.1 CE ESTE FILMUL SCIENCE- FICTION

SCIENCE-FICTION s.n. Opere literare (romane, nuvele, povestiri etc.) sau filme care au ca subiect întâmplări cu caracter științifico—fantastic; literatură științifico—fantastică. [Pron. să-iăns-ficșăn. ! < engl., fr., it. science—fiction]. (conform DEX)

O posibilă definiție a filmului science-fiction este: gen cinematografic în care imaginarul, bazat pe extrapolarea descoperirilor științifice, modificări ale mediului înconjurător, călătorii în spațiu și în timp, viața pe alte planete, noi filozofii de viață și organizări sociale, constituie intriga sau decorul în care se desfășoară aceasta.

Bazat pe acest substrat științific speculativ, filmele science fiction au fost deseori folosite pentru a explora teme filozofice ca „ce ne face umani” și de a comunica și promova comentarii pe teme politice și sociale.

Scenariile acestor filme s-au inspirat nu de puține ori din textul scris — pe literatura science fiction, a cărei mesaj fusese deja răspândit prin tipărituri și a cărei subiect se bucurase deja de aprecierea publicului. Fără a intra în detalii (toți marii autori de science fiction au lucrări care au fost ecranizate măcar o dată — lista lor este

foarte lungă) aceste texte au asigurat de cele mai multe ori succesul filmului.

3.2. FOARTE SCURTĂ ISTORIE A FILMULUI SCIENCE FICTION

Filmul science-fiction a apărut ca gen odată cu inventarea cinematografului, când Georges Méliès a uimit publicul cu efectele speciale din al său *Le voyage dans la lune*.

În perioada următoare (1920-1950) filmului science-fiction nu i s-au alocat bugete mari, majoritatea producțiilor încadrându-se în cele de categorie B.

Situația s-a schimbat odată cu *2001: A Space Odyssey* (1968) a lui Stanley Kubrick, care reprezintă momentul de cotitură al filmului science-fiction, care a făcut ca începând din acel moment genul să nu mai poată fi tratat cu indulgență și superficialitate de către producători.

Au urmat filme ca *Close Encounters Of The Third Kind*, seria *Star*

Wars, *E.T. - The Extraterrestrial*, *Blade Runner* și mai recent seria *Matrix*, care au beneficiat nu doar de imaginația realizatorilor ci și de noile mijloace de realizare a decorurilor și efectelor speciale (grafica computerizată). Acestea au fost apreciate de critică și vizionate de public devenind rapid „blockbuster-e” ale cinematografului mondial.

3.3. PROPAGANDA ÎN FILMUL SF

Încă de la începuturi, tipul mesajului de propagandă introdus în filmele science fiction era constituit de obicei de o ilustrare a preocupărilor și neliniștilor din perioada respectivă. Aceste subiecte, care erau dificile sau deranjante dacă erau prezentate ca atare, erau acceptate de către public dacă — „machiate ușor” — erau plasate în viitor sau pe o galaxie îndepărtată, pe o planetă asemănătoare Pământului.

Acest mod de abordare a problemei a permis dezvoltarea mai profundă a ideii prezentate, dând iluzia spectatorului că asistă la evenimente care nu-l afectează în mod direct. Dacă primele filme science-fiction exprimau teama că banda rulantă și automatizarea vor înlocui muncitorii sau faptul că datorită științei și tehnologiei societatea riscă să se dezumanizeze, filmele din perioada mai recentă explorează temerile legate de catastrofe de mediu sau tehnologice și cum influențează acestea societatea și individul.

4. ISTORIA PROPAGANDEI ÎN FILMUL SCIENCE-FICTION

4.1. PERIOADA TIMPURIE: 1902 – 1945

În primii ani ai secolului 20, principalele subiecte abordate în filmele SF au fost cele generate de amenințarea războiului, care începuse să se simtă la câțiva ani după *Le voyage dans la lune* (1902) a lui Méliès.

Aceste temeri, dar și primele romane SF, au oferit teme serioase pentru mulți creatori de film europeni. Aceștia au devenit preocupați de evoluția rapidă a tehnologiei și de consecințele aplicațiilor mortale dedicate războiului modern și de aceea au făcut propagandă împotriva caracterului malefic al mașinilor, ce poate duce la distrugerea omenirii. În stradă erau deja mișcări de protest care militau pentru distrugerea mașinilor.

În 1909, un scurt metraj englezesc, numit *The Airship Torpedo*, a prezentat efectele catastrofale ale unui război în care bombardamentele erau realizate din mașini zburătoare. Filmul SF, care încerca să-și găsească o formă proprie, a făcut prima sa profeție.

Aelita - The Queen of Mars (1924) este primul film SF rusesc și este primul film SF de propagandă a societății bolșevice. Personajul principal, inginerul Los, construiește o rachetă și zboară pe Marte. Aici ia contact cu cinica și

injusta orânduire capitalistă, ale cărei tare ies în evidență prin comparație cu societatea sovietică a anului 1921.

În *Metropolis* (1927), realizat în Germania de Fritz Lang, un om de știință construiește mașina supremă. O femeie mecanică — o copie a unei femei care încearcă să-i ajute pe lucrătorii din Metropolis, înrobiți de o mașinărie uriașă ce controlează orașul. Cu o acțiune ce se petrece într-o societate din viitor, o arenă a luptei om-mașină, *Metropolis* este un film SF de referință, unul dintre cele mai mari filme mute, care creează primul precedent în folosirea SF-ului pentru abordarea subiectului diviziunii claselor sociale, a religiei și a unor curente politice ca fascismul și comunismul. Un film vizionar și un avertisment cu privire la viitorul Germaniei. În legătură cu acest film, Georges Sadoul povestea următoarele: „Un om este adus în lagărul de concentrare de la Mauthausen, vede bărbați și femei îmbrăcați în uniformă și rași în cap și întreabă un prizonier: „Ce e aici?”. I se răspunde: „Ai văzut Metropolis?”

Tema, intriga, tehnicile de filmare și decorurile constituie și astăzi modele pentru filmul de ficțiune. Femeia mecanică a fost, ani mai târziu, sursa de inspirație pentru George Lucas în conceperea robotului C-3PO din *Star Wars*.

La începutul secolului XX, Freud, Pasteur sau soții Curie au început să descuie secretele minții și ale naturii, făcând descoperiri științifice remarcabile în fizică și chimie. Acești oameni de știință, doctori și cercetători, erau un mare mister pentru muritorul de rând și erau priviți de marea masă a oamenilor ca niște vrăjitori și alchimiști ce explorau teritorii interzise, ce nu trebuiau să fie călcate de om. Ca rezultat, primele filme SF au prezentat natura ca o forță puternică care se ridică și se răzbună pe curiozitatea trufașă a spiritului uman.

În SUA în anii '30, filmul SF s-a concentrat asupra oamenilor de știință și doctorilor, care, în căutarea cunoașterii, devin victimele propriilor experimente. Dr.

Frankenstein, care a creat cel mai bine cunoscut om „artificial” din toate timpurile, a sfârșit prin a fi ucis de propria creație. Creația sa a fost de asemenea ucisă de către locuitorii preocupați de păstrarea ordinii firești a lucrurilor, ce fuseseră încălcate. *Frankenstein* (1931) face propagandă păstrării ordinii naturale, arătând că joaca de-a Dumnezeu poate avea consecințe catastrofale. Această temă a creatorului și a consecințelor creației sale este generoasă, astfel că de atunci a fost reluată mereu sub diverse forme.

Cercetătorul din *The Invisible Man* (1933) a fost de asemenea victima propriei descoperiri. El găsește rețeta pentru invizibilitatea totală care-l duce la nebunie și îl ucide în final. Mesajul transmis de această dată este că o descoperire valoroasă poate avea efecte secundare dezastruoase.

Din anii '30 și până astăzi lista de doctori nebuni a crescut foarte mult, iar experimentele lor bizare constituie o hrană succulentă pentru imaginație. În *Dr. Jekyll and Mr. Hyde* (1932), Dr. Jeckill eliberează din greșeală latura malefică a sufletului său, care scapă de sub control și îl distruge. Un mesaj împotriva experimentelor psihiatrice și a cercetărilor în domeniul psihanalizei.

În *The Island of the Lost Souls* (1933), Dr. Moreau se joacă de-a Creatorul realizând ființe care sunt parte umane, parte animale.

În anii '30, foarte puține filme prezintă descoperirile științifice ca fiind benefice pentru societate. O excepție îl constituie filmul britanic *Things To Come* (1936), după un roman scris de H. G. Wells care face propagandă acestui unic punct de vedere. În acest prim film SF optimist, vizionarii elogiază o societate care a depășit problemele războiului și ale relațiilor interumane datorită geniului științific. Luând în considerare situația internațională din 1936 — criza economică ce părea că nu se mai termină și amenințarea războiului pe continentul european — apariția acestui film cu mesaj pozitiv pare puțin neobișnuită.

Mesajul optimist cu privire la efectul științei este propagat cu precădere în reviste SF ce încep să apară la sfârșitul anilor '20 și în anii '30. Cele mai multe scrise chiar de oameni de știință, aceste povestiri personifică cercetătorii ca pe niște pionieri ai speranței care, plini de curaj, fac descoperiri în folosul societății. Mesajul se adresa publicului mai tânăr, care începuse să crească odată cu tehnologia și care privea cu mai puțină neîncredere experimentele tehnologice.

Împreună cu acești noi eroi ajunși pe ecran din paginile revistelor — ca Flash Gordon sau Buck Rogers, acești aventurieri interplanetari — publicul era pus la curent cu lupta dintre bine și rău.

Unii dintre eroi erau ei înșiși oameni de știință dar de cele mai multe ori eroul tipic american era personificat de un om puternic care, cu puține cuvinte dar cu ceva mai mulți pumni și curaj, învingea răul.

Încă de la început, filmele SF au fost o reflecție a neliiniștilor din anii tensiunilor politice și sociale care au precedat Al Doilea Război Mondial. Evenimentele războiului, care s-au succedat, au arătat că în unele cazuri imaginația filmelor SF a fost depășită de tragica realitate a acelor zile.

4.2. PERIOADA RĂZBOIULUI RECE: 1945 - 1966

După război, au reînceput să se facă filme SF dar care nu mai aveau în prim plan oameni de știință, ci invadatorii din spațiu, iar extraterestrii aveau să domine temerile anilor de după război. O perioadă de tensiuni politice extreme și tristețe națională. Conceptul acelor zile era că pacea putea fi menținută numai printr-o vigilență continuă și o putere militară crescută. Omenirea putea fi distrusă oricând printr-un război dur ce ar fi dus la anihilarea totală a ființei umane.

În această atmosferă de frică și de neliniște, filmul SF și-a reluat rolul de catharsis.

A reînceput să ofere vise pentru ochii deschiși ai unei audiențe de masă.

La începutul anilor '50, cea mai mare angoasă era legată de un atac nuclear. Americanilor li se amintea constant de asta în ziare și la radio, dar și datorită exercițiilor de alarmă cu sirenele de raiduri aeriene. Li se dădeau sfaturi privind construcția de adăposturi împotriva bombardamentelor. Neliniștea publică se exprima în multiple feluri, incluzând apariția tot mai des a rapoartelor privind misterioase obiecte zburătoare care amenințau de pe cer, obiecte ce au devenit „Unidentified Flying Objects” — UFO, sau, în termeni populari, farfurii zburătoare. Nici una dintre acestea nu a fost văzută aterizând, cel puțin în realitate, dar în filmele SF din următorii 10 ani au făcut-o mereu, câte una sau în escadrile amenințătoare. Majoritatea veneau cu gânduri de război, doar câteva cu mesaje de pace, dar, indiferent de intențiile lor, publicul s-a înghesuit în număr mare să le vadă și să le înfrunte în întunericul salii de cinema — ceea ce n-ar fi putut să facă la lumina zilei.

The Day The Earth Stood Still (1951), regizat de Robert Wise, a pus direct problema puterii nucleare. O navă aterizează în mijlocul capitalei americane Washington D.C. cu un echipaj constituit dintr-o ființă asemănătoare oamenilor și robotul său asistent. Mesajul vizitatorului este ferm și fără echivoc: el susține că Pământul a devenit o amenințare pentru toate ființele inteligente din Univers, deoarece puterea atomului este folosită iresponsabil ca o amenințare politică. Vizitatorul cerea să se pună capăt rivalităților naționale, altfel, dacă se continua cu amplificarea atitudinii beligerante, Pământul urma să fie anihilat: „Alternativa este simplă: alăturați-vă nouă și trăiți în pace ori urmați-vă cursul actual și veți sfârși în neant. Decizia va aparține.”

Filmul prezintă pentru prima dată extraterestrești care sunt buni. Rele sunt prejudecățile omenești și faptul că pentru supraviețuire este nevoie de un control al arma-

mentului. Mesajul propagandistic împotriva înarmării și războiului rece este clar și neechivoc, făcând ca publicul, la ieșirea din sală, să se gândească serios la consecințe. Filmul marchează un moment de cotitură printre filmele SF, pentru acest tip de mesaj.

Totuși, majoritatea vizitatorilor din alte lumi nu erau chiar atât de prietenoși. Mulți au venit ca invadatori încercând distrugerea în masă a omenirii și fiind învinși doar în ultimul moment de către armată.

În *The Thing*, realizat în 1951, a fost introdus un nou tip de personaj al filmelor SF: soldatul. Subiectul este următorul: un grup de cercetători de la Polul Nord descoperă o navă spațială îngropată în gheață, al cărui pilot înghețat este adus în stația de cercetări polare. Curiozitatea științifică din partea unora îi pune pe toți în pericol. Salvarea vine în momentul în care militarul preia comanda operațiunilor. Acesta înțelege instinctiv natura pericolului și luptă pentru a învinge inamicul. Propaganda pentru forțele armate de care depinde supraviețuirea comunității este evidentă. Această temă a fost reluată frecvent în filmele SF ale anilor '50.

Preocuparea pentru spioni și acțiuni politice subversive a fost de asemenea exprimată în această perioadă. A apărut un nou tip de extraterestru: cel care imită ființa umană și care se substituie ei.

În producția *Invasion Of The Body Snatchers* (1956), un orașel tipic american este scena acestui scenariu monstruos. Cetățenii orașului sunt înlocuiți rând pe rând cu duplicate ieșite din coconi extraterestri, în încercarea acestora de a invada Pământul și de a înlocui întreaga umanitate cu membri ai unei societăți antiindividualiste și conformiste (în descrierea căreia se recunoaște societatea comunistă). În final, singurul supraviețuitor al orașului încearcă să-i prevină pe ceilalți, incluzând aici și spectatori din sală, că ei sunt viitoarele victime: „Ei sunt deja aici! Urmați voi!” Acțiunea filmului este construită pe un sub-

strat de paranoia și frică susținând propaganda McCarty-istă și anticomunistă din acea vreme.

Preocuparea publicului legată de pericolul testelor nucleare a dat naștere la o varietate largă de monștri și mutanți care au umplut marele ecran. Monștri preistorici se ridică din mormintele lor polare pentru a distruge mari orașe, insecte crescute la dimensiuni uriașe dar și hidoase noi forme de viață animale, minerale și chiar vegetale apar ca molimele urmărind oamenii și creând haos în natură.

Cel mai cunoscut personaj este fără îndoială Godzilla. Oamenii înșiși suferă mutații; luând dimensiuni monstruoase sau fiind reduși la dimensiuni minuscule, duc la crearea unui nou univers.

Planeta Burg (Planet of Storms - 1962) regizat de Pavel Klushantsev este unul dintre cele mai cizelate filme rusești cu rachete făcut vreodată. Realizat în plină campanie de cucerire a spațiului cosmic și a cursei pentru aselenizare, filmul a beneficiat de un buget generos — suportat de statul sovietic — și nu întâmplător, căci trebuia să susțină ideea că rușii dețineau supremația în explorarea spațiului cosmic. Efecte speciale deosebite, rachete spațiale, dinozauri pe planeta Venus, scene subacvatice și erupții vulcanice au impresionat publicul spectator.

La sfârșitul anilor '50, succesul filmelor SF cu aceste teme a luat sfârșit. Oamenii văzuseră destui monștri, momentele de panică la vederea OZN-urilor aterizând au dispărut, amenințarea nucleară nu mai era atât de amenințătoare, politica războiului rece era luată ca atare. La acestea s-au adăugat din nefericire și o mulțime de filme SF de calitate submediocră, care au discreditat genul. Mulți realizatori de film au început să ezite în a-și asocia numele cu SF-ul în următorii 10 ani.

O excepție extraordinară a constituit-o producția britanică: *Dr. Strangelove* (1964), o comedie neagră realizată

de Stanley Kubrick. Acesta a abordat într-o nouă manieră temele curențe ale războiului rece și amenințarea distrugerii nucleare, teme ale celei mai prolife și productive perioade ale filmului SF. Kubrick își prezintă viziunea cinică privitoare la progresul tehnologiei în relație cu prostia umană, care duc la sfârșitul omenirii datorită psihozelor feministe și comuniste ale unui general american. Este o satiră politică la adresa războiului nuclear ce conține cel mai puternic mesaj propagandistic antirăzboi care a fost proiectat vreodată pe marele ecran. Peter Sellers dă viață cercetătorului nebun Dr. Strangelove, personaj emblematic al cinematografiei mondiale. Filmul a fost nominalizat la Oscar la 4 categorii și a câștigat 10 alte premii și distincții.

4.3. PERIOADA „HLPPL”: 1966 – 1977

În această perioadă, mulți oameni erau preocupați de mediul înconjurător, erau în căutarea unei vieți departe de tehnologie, se constituiau în comunități care promovau și încercau întoarcerea la natură. Și, pe de altă parte, încercau să înțeleagă natura propriei conștiințe, a conștiinței umane apărută pe ceea ce unii numeau „navă spațială Pământ.” De aici și subiectele din această perioadă, legate de ecologie și de revolta față de societatea care încearcă să controleze prin orice mijloace individul și să-i spele creierul.

Fahrenheit 451 (1966), în regia lui Francois Truffaut, este un manifest împotriva societății totalitariste. Într-o societate a viitorului, pentru a elimina sursele ce ar putea face ca oamenii să aibă idei diferite, guvernul a interzis cărțile, informația oficială fiind pompată în creierul cetățenilor prin intermediul televizorului și fixată cu ajutorul drogurilor. Deși controlul activității populației este strict, răzvrătiții evadează către „City of Books”, un loc în care există și este apreciată libertatea de gândire.

The Planet Of The Apes (1968) și *2001: A Space Odyssey* au marcat revenirea spectaculoasă, încununată de succes, a filmului SF pe marile ecrane.

The Planet Of The Apes pune o întrebare provocatoare: cine va câștiga cursa — evoluția umană sau cea tehnologică? Filmul este aproape evident alegoric; fără multe subtilități, pune problema rasismului, diviziunii sociale și, prin finalul său șocant, are și un mesaj puternic antinuclear.

Progresul societății, cuceririle tehnologice și studiul spațiului înconjurător, dar și al propriei ființe, prin interacțiune cu inteligența artificială, au stat la baza filmului lui Stanley Kubrick *2001 - A Space Odyssey*. Este cel mai ambițios film SF făcut până atunci, marcând întoarcerea marilor creatori de film către temele de bază ale SF-ului și stabilind noi standarde de calitate pentru filmele SF care i-au urmat.

Conflictul om-mașină și al consecințelor acestuia este o preocupare majoră a acestei perioade, ilustrat și în filmul *Collosus - The Forbin Project* (1970). Dr. Forbin construiește cel mai inteligent și mai sofisticat computer de pe Pământ, doar că va descoperi, la fel ca generația de cercetători dinaintea sa, că această creație a dezvoltat o voință proprie, amenințând nu numai propria libertate dar și pe cea a întregii umanități.

Solaris (1972), în regia lui Andrei Tarkovsky, a fost replica propagandei cinematografice a sovieticilor și a fost lansat cu sloganul „Răspunsul Rusiei la *2001: O Odișee Spațială*. Deși subiectele diferă, ambele tratează într-o manieră complexă problema inteligenței extraterestre și ambele sunt realizări de excepție ale cinematografiei mondiale. Rușii demonstau astfel că nu sunt cu nimic mai prejos decât colegii lor de breaslă din lagărul capitalist.

Silent Running (1972) ne prezintă un viitor în care Pământul a rămas fără vegetație, cu excepția unui container cu specimene de plante și animale. Este un film care face propagandă unor relații corecte între om, natură și

tehnologie și prezintă consecințele nefaste ale neglijenței față de resursele pământului, ce depășește prin mesajul său multe filme ecologice. Un film care ne propune un tip de erou ecologist, a cărui conștiință ecologică reprezintă un model pentru noi toți.

Dark Star (1974), o comedie a lui John Carpenter, este o reflecție a pesimismului și nihilismului ce dominau gândurile oamenilor în anii '70, un deceniu marcat de marile deziluzii cauzate de guvernul american, de progres în general. Dezmembrarea navei reprezintă pe de altă parte eșecurile NASA.

Un alt film avertisment al anilor '70 este *A Clockwork Orange*, în regia lui Stanley Kubrick. Într-o Mare Britanie din viitor, un tânăr Violator este eliberat din închisoare după ce i se face un tratament antiviolență. Este un film manifest împotriva societății care alienează și uniformizează, împotriva spălării creierelor, împotriva direcției de evoluție a societății britanice ce încerca să controleze și să supună individul. Un moment important al filmului îl constituie cel al atacului asupra casei în care proprietarul scria o carte intitulată „A Clockwork Orange” — o pledoarie împotriva spălării creierelor care transformă oamenii în „Clockwork Oranges” — marionete întoarse cu cheia.

4.4. EPOCA DE AUR: 1977 – 2007

Începutul anilor '80 a dus la scăderea propagandei fățișe prin filmul SF. Ea devine mai subtilă, ascunsă discret sub decoruri futuriste și efecte speciale.

Blade Runner (1982), în regia lui Ridley Scott, este construit ca o poveste detectivistică în Los Angeles-ul anului 2019. Un polițist trebuie să găsească și să anihileze patru androizi evadați, despre care aflăm că sunt folosiți de pământeni în mediile cele mai ostile, purtând războaie și colonizând planete în numele umanității care

i-a creat. Care i-a creat și cu conștiință de sine. Și de aici conflictul: ce înseamnă să fii ființă umană și cum și în ce condiții se poate trasa o graniță între oameni și androizi, creațiile sale. Filmul face trimitere la întrebările fundamentale filozofice: „Cine sunt eu?”, „Încotro mă îndrept? „Ce ne face umani: memoria, conștiința, gândirea, ideile, sentimentele?” În ce măsură contează ambalajul — artificial sau nu — în stabilirea gradului de umanitate.

Într-o lume a viitorului în care omul trăiește printre surogate, fiindcă a fost destul de nesăbuit s-o distrugă atunci când se mai putea opri, ajunge să-și dea seama că mai are o problemă — că joaca de-a Dumnezeu se întoarce împotriva lui.

1984 (1984), ecranizare a romanului cu același nume, readuce încă o dată în atenția publicului pericolul dezvoltării unei societăți totalitariste, în care cetățenii sunt privați de orice intimitate și în care istoria se rescrie în funcție de alianțele politico-militare ale zilei. O societate în care sentimentele și ideile proprii sunt considerate păcate capitale.

Enemy Mine (1985) este o poveste în care doi bărbați — un om și un extraterestru — descoperă că, deși speciile lor sunt în război, ei trebuie să colaboreze dacă vor să supraviețuiască pe o planetă ostilă. Filmul ne arată că cel ce pare a ne fi adversar poate fi un foarte bun tovarăș. Este un film cu elemente de propagandă anti-rasială și antimilitaristă.

They Live (1988), în regia lui John Carpenter, este un film care prezintă pericolele societății capitaliste de consum. Aflați sub controlul unor extratereștri deghizați, populației i se transmit mesaje de genul: „Fii supus”, „Consumă cât mai mult”, „Nu încerca să gândești singur”, „Banii sunt tot ce contează”, mesaje transmise subliminal la radio și televiziune.

Alte filme de referință ale SF-ului au reluat tema pericolului tehnologiilor folosite necugetat și a consecin-

țelor scăpării lor de sub control: seria *Jurassic Park*, sau *Tron*.

Robocop sau *Star Wars* au făcut propagandă împotriva societăților și structurilor sociale totalitare.

Independence Day (1996) este una dintre cele mai recente superproducții SF cu mesaj explicit propagandistic privind poporul american: el este cel care, în momentul în care omenirea este amenințată cu distrugerea totală, găsește oameni, idei și resurse pentru a-l salva. Lansat cu ocazia bicentenarului Războiului de Independență, filmul conține toate clișeele propagandistice americane: steagul American, spiritul de sacrificiu tipic american, discursuri de îmbărbătare, omul de rând care devine omul providențial, sacrificiul de sine și multe altele.

Un film cu mesaj evident propagandistic a fost *Starship Troopers* (1997). Acesta propune o societate în care militarii dețin supremația în posturile publice și au drept de vot, în care, pentru a deveni cetățean cu drepturi depline trebuie să te înrolezi. În aparență un elogiu adus militarismului și fascismului, în realitate un manifest subtil împotriva celor ce declanșează și susțin războaie și a celor ce cred fără a cerceta mesajele propagandistice. Sunt de remarcat spoturile de propagandă militară din film, care sunt replici ale spoturilor armatei americane și ale celor naziste din Al Doilea Război Mondial.

A.I. - Artificial Intelligence (2001), regia Steven Spielberg, este un proiect început de Stanley Kubrick, care a văzut finalizarea acestuia de către Spielberg din stele. David este un copil artificial, creat pentru a-l înlocui fizic și sufletește pe fiul Monicăi. El are sentimente reale, în special cel de dragoste nețărnută pentru mama lui. În momentul în care fiul Monicăi se însănătoșește, viața lui David se schimbă dramatic. Este o variantă SF a poveștii lui Pinocchio, un film foarte sensibil în care se reamintește de implicațiile ce pot decurge din joaca omului de-a Dumnezeu. Pe alt plan filmul conține un mesaj propagand-

distic cu privire la protejarea mediului înconjurător: acțiunea se petrece într-un viitor cu calotele glaciare topite și o planetă sub ape.

Reign of Fire (2002), în regia lui Rob Bowman, un film în care Pământul este dominat de dragoni și întâlnirea dintre un englez și un american duce la găsirea soluției pentru stârpirea acestora este considerat o parabolă a celui de-al Doilea Război din Irak. Relația dintre britanicul Quinn și americanul Ian Zann, modul de abordare a problemei dragonilor, seamănă izbitor cu politica militaristă americană, alianța americano-britanică și lipsa de profunzime în înțelegerea și negocierea cu un popor al căror idealuri, credințe și motivații sunt necunoscute. Este incert dacă această paralelă a fost făcută intenționat sau nu, cert este că *Reign of Fire* demonstrează încă o dată că filmul SF este un instrument eficient de propagandă subversivă — de data aceasta împotriva militarismului american.

Minority Report (2002) își concentrează mesajul propagandistic împotriva puterilor discreționare polițienești, lipsa intimității individului, a prezumției de nevinovăție și a altor drepturi civile, dintr-o Americă din viitorul apropiat. Personajul principal, John Anderton, polițist însărcinat cu eliminarea virtualilor criminali, se găsește în situația de a fi acuzat de omor și eliminat datorită pre-cogilor care îl prezintă ca pe un viitor ucigaș.

The War Of The Worlds (2005), în regia lui Steven Spielberg, este încă un film ce pare că exploatează tema invaziei Pământului de către invadatori din spațiul interstelar. Analizat mai atent și ținând cont că regizorul este un adversar declarat al administrației Bush, filmul poate fi privit ca o gigantică alegorie privind intervenția americană în Orientul Mijlociu, prezentând mecanismul prin care un om obișnuit ajunge terorist Kamikaze. Marțienii invadatori sunt armatele americane și europene. Ei sunt niște extraterestri pentru populația băștinașă care nu știe nimic despre ei și de ce vor să-i extermine, miza fiind

resursele pământului. Extraterestrii au armament net superior și atacă șiucid de la înălțimi unde nu pot fi atinși. Personajul principal este un civil a cărui viață este dată peste cap și care încearcă cu disperare să găsească un loc unde să trăiască. Pe parcursul filmului el nu se războiește pentru supraviețuire cu extraterestrii ci cu concetățenii lui. Este un pacifist, refuză să lupte cu extraterestrii și își sfătuiește fiul să facă la fel. Cu toate acestea, în momentul în care nu mai are unde să se ascundă și disperarea atinge cote maxime, ia o legătură de grenade și înfruntă adversarul.

4.5. PROPAGANDA RELIGIOASĂ

Religia este un subiect fascinant al filmului science-fiction. Întâlniri cu extraterestri, viitorul politico-social pe Pământ, dar și pe alte planete, au permis autorilor să speculeze precepte religioase și credințe, să sublinieze și să reinventeze „Cele zece porunci”. Fără a face în mod explicit propagandă de acest tip, au construit religii coerente care să funcționeze în logica impusă de arhitectura universurilor noi construite. Căci orice ființă umană sau extraterestră are nevoie să creadă în „ceva”. Iată câteva exemple:

Dune (1984), în regia lui David Lynch, după romanul lui Frank Herbert, prezintă o societate ale cărei precepte religioase sunt o mixtură între iudaism și islam. Alegerea celor două nu este întâmplătoare: iudaismul, pentru că a fost o religie ce a înfruntat și rezistat vicisitudinilor timpului, și cea islamică pentru că este specifică popoarelor ce trăiesc în deșert. Ambele se potrivesc poporului fremen al planetei deșertice Dune. Ca și evreii, fremenii au fost mereu persecutați și au așteptat sosirea Mântuitorului și, ca și arabii, religia le-a profețit un conducător misterios, războinic și plin de credință totodată. Acesta este Paul Atreides, ale cărui vise vizionare și puteri profetice vor salva poporul fremen de la pieire.

Seria *Star Wars*, a cărei acțiune se petrece „într-o galaxie foarte, foarte îndepărtată”, ne propune o nouă religie, cea guvernată de „Forță”. Este o religie fără un Dumnezeu, în care puterea vine din interior, dar pe care trebuie să o descoperi și să o înstruiești și care îți va oferi nenumărate aptitudini deosebite. Moartea nu înseamnă încetarea existenței ci manifestarea pe un alt palier, de unde poți continua să influențezi destine. Există bineînțeles „Forța” și „Partea întunecată a Forței” și există „preoți practicanți” de ambele părți. Forța se bazează pe echilibru și cumpătare, pe când „The Dark Side Of The Force” are drept caracteristici temperamentul violent și excesele.

Trilogia *Matrix* conține, pe lângă science-fiction, balet, arte marțiale, supereroi, umor și romantism, și susține fără echivoc că „esențială este acceptarea omniprezenței divinității”. Personajul principal Neo descoperă că ceea ce considera realitate era de fapt o simulare a unui supercomputer transmisă direct creierului său. Evadează și devine personajul mesianic din Matrice. Construită de frații Wachowski dintr-un amestec de elemente creștine și simboluri budiste, religia Matricei îl va propulsa pe Neo „The One” în poziția de salvator al rasei umane. Neo are revelații, este ucis și reînvie ca Mesia și duce lupta cu inteligența artificială a Matricei pentru salvarea umanității.

Filmul science-fiction conține elemente de propagandă religioasă inspirate din marile credințe ale omenirii și propune noi modele, căci nu se știe dacă, în direcția în care va evolua omenirea, acestea nu vor fi cândva necesare.

5. CONCLUZII

După această trecere în revistă a mesajelor propagandistice îngropate mai adânc sau mai la suprafață în trama filmelor science-fiction, este evident că subiectul acestora nu se limitează doar la povești cu roboți, invazii extraterestre sau călătorii interplanetare. Folosindu-se de tehnici

cile realizatorilor de iluzii și efecte speciale, propaganda s-a disimulat în interiorul poveștii, dar dacă reușești să dai la o parte ambalajul de elemente science-fiction se constată că uneori ceea ce rămâne este propagandă pură.

Chiar dacă cei mai mulți oameni consideră filmul o evadare din cotidian, un divertisment pur, această perspectivă îi face incapabili să sesizeze intențiile și mesajele ascunse ale realizatorilor care fac educație, induc un anume curent de opinie, promovează anumite idei, care altfel, fără ambalajul elementelor cinematografice, nu ar fi acceptate de public. Folosit la început cu buna știință pentru a informa și avertiza despre anumite riscuri și pericole, de promovare a spiritului american sau ale noii lumi bolșevice, filmul va continua să ne vândă vise, în care stau ascunse ideologiile altora.

Ar fi exagerată afirmația că toate filmele SF fac propagandă sau că toate ideile propagandistice au fost incluse cu bună știință de realizatori. Unele sunt reflexii ale mediului în care a trăit scenaristul și regizorul și reprezintă elemente din educația și personalitatea acestora. Foarte puțini realizatori de film admit că au făcut propagandă în filmele lor, dar secvențele în care ni se face educație de un anumit tip, este promovat un anumit tip de viață, consumul unui anumit tip de produse, prezentarea unor locuri turistice, culte și secte religioase, toate acestea ieșind în evidență pe parcursul dezvoltării subiectului, constituie elemente de propagandă, deoarece încearcă evident să influențeze idei, să schimbe obiceiuri de consum și modul în care privim un anumit fapt.

Nici un film SF sau de alt gen nu ar trebui vizionat fără a se ține cont de contextul social, politic și istoric în care s-a realizat, de orientarea și preocupările realizatorilor. Asta dacă vrei să înțelegi cât mai multe din mesajul acestuia.

Este evident că cinematograful constituie un instrument de forță al propagandei și este la fel de evident că

Nicu Cozma

în unele filme propaganda nu este vizibilă deoarece, așa cum spunea Alex Carey: „Cel mai mare succes al propagandei secolului XX este că ne convinge că nu mai suntem sub influența propagandei.”

Fragment din Lucrarea de Absolvire a Studiilor
Postuniversitare, Specializarea Programe Audio-Vizuale,
UNATC - I.L. Caragiale, București - 2007

Ion Chiuță

*Președintele secției de Științe Tehnice,
Membru Titular al AOSR
Profesor universitar dr. ing., Facultatea de
Energetică, Universitatea Politehnică București,*

Specializare: Electroenergetică, Electrotehnică

Domenii de competență științifică: Electrotehnică neliniară, oscilații neliniare în sisteme fizice, sinteza circuitelor electrice neliniare feromagnetice, protecția infrastructurilor critice electroenergetice

Contribuții: Desfășoară o susținută activitate științifică reflectată printre altele și de brevetele de invenție obținute în urma cercetării legate de proiectarea aparatelor electrice și perfecționare a metodelor de cercetare. A acordat asistență tehnică, consultanță și a efectuat expertize pentru metroul din București, CET Pipera, RENEL, ICEMENERG etc. A participat la implementarea rețelei de calculatoare de proces Siemens la Dispecerul Energetic

Național, precum și la construirea și modernizarea laboratorului pentru partea electrică a centralelor și stațiilor la Facultatea de Energetică a UPB. A desfășurat activități teoretice și practice în probleme de electrotermie, electronică de putere, implementarea sistemului de calitate la furnizorii de produse și servicii, măsurători și aplicații în rețelele IRE-București privind regimul deformant. În domeniul cercetării științifice, participă la 50 de contracte de cercetare, fiind responsabil la 25 din ele.

A sprijinit **Cenacul STRING** încă de la înființare, implicându-se direct, după 2010, în activitatea acestuia, oferindu-i oportunități de dezvoltare prin diferite proiecte cu primăriile Mioveni și Răcari și cu AOSR și Facultatea de Energetică din Universitatea Politehnică București.

Prof. dr. ing. Ion N. Chiuță,
șef secția tehnică A.O.S.R

Dr. ing. ș.l. Alexandru Chiuță,
M.E.N. - CS

Ing. Daniel Botoagă,
S.C. Prime Teh, Tehnologii Alternative și
Neconvenționale s.r.l.

URBANIZAREA ȘI MODIFICAREA FACTORILOR CLIMATICI

*Un oraș mareț nu trebuie confundat
cu un oraș populat.*
Aristotel

Apariția omului pe Pământ a impus, datorita vulnerabilităților acestuia, existența primelor adăposturi.

Factorii meteorologici, dar și necesitatea de a se proteja în fața animalelor sălbatice și chiar a propriilor semeni, au constituit fundamentele primelor adăposturi, ulterior locuințe. Ființă socială și sociabilă, cu un puternic spirit familial, la început, omul a utilizat organizarea mediului natural pentru a se proteja. Primii oameni au apărut în zone cu clima caldă, fapt care a ajutat noua ființă să găsească locuri în care să se adăpostească de arșița zilei sau de ploi. Fiind o ființă dependentă de apă, a găsit cu ușurință scorburii și frunze (care se găseau din abundență în preajma cursurilor de apă sau lacurilor) pe care să le folosească la construirea adăposturilor. La început, hrana era suficientă pentru numărul mic de membri ai noilor comunități, însă cu timpul, odată cu sporirea numărului de membri, a devenit tot mai puțină. O parte dintre membrii noilor comunități au fost obligați să plece în căutarea de noi locuri cu apă și hrană.

Având un statut de culegători și vânzători, oamenii urmau sursele de hrană și rar simțeau nevoia de a construi locuințe solide. Schimbările în structura hranei, dar mai ales schimbările de climă, au forțat oamenii să găsească locuri mai bune pentru aceste condiții. La început, peșterile au constituit cea mai bună soluție. Mai spațioase, mai rezistente și călduroase, permiteau mai multor membrii din noile comunități să locuiască împreună. Descoperirea focului, precum și lungile perioade de vreme rece și nefavorabilă, au obligat oamenii să găsească noi soluții de a supraviețui.

Cea mai mare descoperire a omului a reprezentat-o agricultura, ca sursa de procurare a hranei. Au învățat să domesticească animale, să cultive pământul, activități care necesitau o nouă specializare umană, un număr mai mare de membri în comunitate, adăposturi mai rezistente, locuri de depozitare a surplusului și un fapt deosebit pentru noua societate: stabilitatea. Apariția surplusului de alimente a dezvoltat rivalitățile dintre comunități, dar

și relațiile de schimb și întrajutorare. Încep să apară noi tipuri de preocupări și de oameni specializați în diferite activități (era din ce în ce mai greu să fii în același timp și războinic, și cultivator de pământ, și crescător de animale, și comerciant, dar și meșteșugar). Stabilitatea și noile relații interumane obligau noile comunități să se fortifice și să se dezvolte.

Numărul mic de astfel de comunități, cu un număr restrâns de membri, nu creau probleme mediului înconjurător; exista un echilibru, mediul înconjurător neavând de suferit. Creșterea numărului de locuitori, organizarea din ce în ce mai eficientă, determinau noi soluții de asigurare a celor necesare. Cei care beneficiau de resurse au devenit cu timpul ținta celor care aveau mai puține. Au început luptele pentru resurse, lupte care cu timpul au devenit lupte pentru acumularea de bogății. Au apărut banii, iar relațiile dintre oameni s-au schimbat radical. Apar oameni din ce în ce mai bogați și mai puternici, care folosesc o parte din venituri în dezvoltarea comunității pentru a deveni mai puternică, mai greu de cucerit, mai solidă. Apar noi structuri de dezvoltare, și anume orașele. Aglomerări însemnate de oameni, cu necesități mari și diverse, orașele încep să concentreze resurse, un număr din ce în ce mai mare de oameni, să dezvolte servicii și activități noi, de data asta unele în contradicție cu mediul înconjurător. Agricultura se extinde, schimbând structura mediului înconjurător, apar industriile care folosesc mediul pentru dezvoltare și dau în schimb substanțe care poluează. În acest moment, echilibrul dintre om și natură devine instabil, omul începându-și opera de modificare a mediului și de schimbare a echilibrului în favoarea instabilității.

Astăzi vorbim despre încălzirea globală și despre ce ne așteaptă în viitor. Vorbim despre fenomene extreme, despre consecințele lor și despre cum ne putem apăra. Vorbim chiar despre posibilitatea de a părăsi pla-

neta Pământ din cauza modificărilor climatice ce pot avea în final un caracter ireversibil. Dar să vedem cum influențează urbanizarea clima și care ar fi posibilitățile de intervenție în diminuarea consecințelor.

Să începem cu definirea entităților participante activ la aceste schimbări:

Habitatul uman reprezintă „categoria cea mai frecventă cu continuitate și dinamism în peisajul oricărei țări sau regiuni. Exprimă sinteza condițiilor de viață umană și a realității social-economice existente la un moment dat. Cuprinde totalitatea așezărilor umane, indiferent de mărimea sau funcțiile pe care le îndeplinesc” (Adrian-Aurel Baltălungă, *Geografia Așezărilor*, ed. Cetatea de Scaun, 2010).

Elementele constitutive ale unui habitat uman sau, mai popular, al unei așezări umane, sunt: poziția geografică, populația, demografia, structura construită, spațiul/teritoriul, structura profesională și economică, gradul de acoperire cu utilități și servicii, caracteristica socio-culturală.

Fazele distincte în evoluția așezărilor umane au fost definite (Nicolae Ilinca, *Geografia așezărilor urbane*, ed. CD Press, 2011) astfel:

— Faza 1: anul 5000 î.Hr., odată cu apariția primelor așezări umane generatoare de civilizații mari și stabile;

— Faza 2: sec. al XVII-lea, începutul revoluției industriale din Europa;

— Faza 3: după 1950, expansiunea rapidă și puternică a orașelor.

Prima perioadă, denumită și: „revoluția neolitică”, atunci când de la pescuit și vânătoare s-a trecut la agricultură (au apărut cu adevărat primele așezări umane), precum și perioada de acum 5-6000 de ani, odată cu apariția primelor civilizații și structurarea societății în orașe și zone agrare, au fost definitorii pentru societatea umană.

După cum s-a putut vedea, așezările umane sunt de două feluri, cu caracteristici și structuri complet diferite: așezări rurale și așezări urbane.

Așezările rurale sunt definite de activitatea umană desfășurată cu precădere (agricultura, creșterea animalelor) și de următoarele componente: populația, vatra și moșia.

FORMA SATELOR

Forma satelor ține de mulți factori: apropierea de o șosea sau curs de apă, relief, condiții social-politice sau etnice. Pot avea forme regulate sau neregulate, acestea din urma întinzându-se pe suprafețe mari de teren.

După modul în care au fost construite, deosebim: sate de tip radial concentric/ poligonal; adunat neregulat; adunat tip tablă de șah; aliniat; stea cu tentacule; risipite; răsfirate.

După modul în care este așezată vatra satului, întâlnim o mulțime de structuri, (H. Ahlmann, *Study of Settlements*, New York, 1920) și anume: așezări din regiuni de eroziune fluvială; așezări din regiuni muntoase; așezări din regiuni costiere sau litorale sau lacustre; așezări din regiuni cu climat arid; așezări din regiuni vulcanice.

Roberto Almagia, în *Fundamenti di Geografia Generale*, Roma, 1958, identifică următoarele tipuri de așezări: satul fund de vale; cap de pod; sat de margine de depresiune/de margine de lac sec; sat suspendat pe versant; sat pe terase; de creastă montană; de creastă de colină; de interfluvii; de pasuri montane; de luncă; de deltă; de drum; de câmp.

După mărime, se pot distinge: sub 300 locuitori — foarte mici; 301-500 — mici; 501-2000 — mijlocii; 2001-5000 — mari; 5001-10000 — foarte mari.

AȘEZĂRILE RURALE ȘI INFLUENȚELE LOR ASUPRA FACTORILOR DE MEDIU

Zonele rurale din România acoperă o suprafață de peste 87% din teritoriul țării, din care peste 56% este teren agricol. Populația aferentă acestui sector este de circa 46% din totalul populației, a cărei activitate princi-

pală o constituie agricultura sub toate formele ei.

Agricultura reprezintă o importantă sursă de gaze cu efect de seră cu un potențial ridicat în încălzirea globală: protoxidul de azot (N_2O), cu un potențial de 310 ori mai mare decât al CO_2 și metanul (CH_4), cu un potențial de 21 de ori mai mare decât al CO_2 . Protoxidul de azot ajunge în atmosferă din zona terenurilor agricole, în principal prin transformarea microbiană a îngrășămintelor din soluri, ce conțin azot. Emisiile de N_2O reprezintă peste jumătate din totalul emisiilor din agricultură. Emisiile de CH_4 apar în mare parte din îngrășămintele provenite din procesele de digestie ale animalelor rumegătoare, dar sunt produse și în urma depozitării și împrăștierei deșeurilor organice solide. Trebuie cunoscute următoarele date: prin degradarea bacteriană a unei tone de azotat de amoniu (NH_4NO_3), aplicat în exces, se poate emite o cantitate de N_2O echivalentă cu 170 de tone de CO_2 , iar o tonă (s.u.) de deșeuri organice solide poate produce până la 300 m³ de biogaz care, în lipsa instalațiilor și a echipamentelor corespunzătoare, este emis în atmosferă. Este, de asemenea, important faptul că și prin simpla compostare a deșeurilor organice solide se reduce de până la opt ori potențialul de încălzire globală (Dr. Ing. Nicu Băjan, *Zona rurală și provocările schimbărilor climatice*)

Alte elemente cu efecte în modificarea parametrilor climatici specifici zonei rurale sunt: deșertificarea; defrișarea masivă a pădurilor sau migrarea lor de la câmpie spre golurile alpine (pentru producerea unei tone de lemn, arborii din pădure consumă și stochează 1,8 tone de dioxid de carbon și eliberează în atmosferă 1,3 tone de oxigen); aridizarea zonelor sudice și de câmpie, dar mai ales a zonelor colinare, cu efecte devastatoare asupra vegetației; schimbarea albedoului din cauza eroziunii și a mutațiilor din structura vegetației; poluarea tot mai accentuată a zonelor rurale; agricultura intensivă sporește ponderea GES cu 15%.

ZONA URBANĂ — URBANIZAREA

Orașul reprezintă o formațiune spațială, economică și socială în care interacționează în strânsă interdependență și reciprocitate o multitudine de factori. Caracteristica principală a unui oraș este dată de factorii demografici, morfologici, funcționali, economici și socio-culturali. Urbanul este o zonă cu populație densă, clădiri și utilități numeroase, cu un mare grad de dezvoltare al serviciilor și transportului/circulației, cu importante activități productive și de comerț, ponderea angajaților în activități neagricole fiind net preponderentă. În prezent, orașele sunt niște structuri deosebit de dinamice, cu un profund accent spre universalitate.

Industrializarea, creșterea numărului de locuitori și implicit dezvoltarea economică, au reprezentat principalii factori de dezvoltare a orașelor.

„În 1930, populația României întregite era de 18 milioane locuitori, 80% dintre aceștia având domiciliul în mediul rural, și doar 20% în mediul urban. La momentul respectiv, Bucureștiul avea o populație de 0,6 milioane persoane, Cluj, Iași și Galați aproximativ 100.000, iar Timișoara 91.000. În 1948, după război, România avea o populație de 15,87 milioane locuitori, dintre care 12,1 milioane, sau 76,6%, locuiau în mediul rural, iar 3,7 milioane în mediul urban”, scrie Cristian Orgonaș în Businessday.ro.

Odată cu industrializarea forțată din perioada comunistă, populația urbană a crescut spectaculos: 5,9 milioane persoane în 1960, 7,5 milioane în 1970, 10,2 milioane în 1980, și 12,3 milioane în 1989. Populația rurală s-a menținut în jurul valorii de 12 milioane între 1948 și 1980, pentru a ajunge apoi la 10,8 milioane în 1989. Punctul de echilibru a fost atins în anul 1985, moment în care numărul locuitorilor din mediul rural a fost egal cu cel al locuitorilor din mediul urban.

Astăzi, potrivit unor prognoze realizate de ONU, în 2030, 68% din populația țării va locui în orașe, iar până în 2050, procentul va ajunge la 77%.

Tabel 1. Cifrele urbanizării din România din perioada 1930-1989

An	Numărul populației zonelor urbane	%	Numărul orașelor	Numărul populației urbane	%	Evoluția populației urbane %*
1910/1912	2.065.020	16,2	118	2.065.020	16,2	-
1930	3.051.253	21,4	142	2.865.027	20,1	27,92
1941	3.806.615	23,6	147	3.512.909	21,8	18,44
1948	3.713.139	23,4	153	3.486.995	22,0	-0,74
1956	5.474.264	31,3	171	4.746.672	27,1	26,54
1966	7.305.714	38,2	183	6.220.089	32,6	23,69
1977	10.239.345	47,5	236	9.395.729	43,6	33,80
1985	12.061.695	53,1	237	11.370.092	50,0	17,36
1992	12.391.819	54,3	260	12.391.819	54,3	1992

* Procentul populației urbane în anii 1930, 1941 respectiv 1948 sunt calculate împreună cu comunele suburbane.

Surse: Recensământul general al populației României din 29 Decembrie 1930 Vol. 2 (1938): 2-519; Recensământul general al României din 1941 6 aprilie (1944:1-300); Az 1941. évi népszámlálás (1947:498-642); Geografia României Vol. 2. (1984:29); Anuarul statistic (1986: 14-15); Recensământul populației și locuințelor din 7 Ianuarie 1992 Vol. 1 (1994:5-9); Varga E. (1994); Recensământul populației și locuințelor din 2002.

(Drd. Pásztor Gyöngyi, *Specificul urbanizării în România*)

Astăzi, zonele urbane sunt zone complexe: rezidențiale, industriale, culturale, administrative, științifice, de învățământ, comerciale, având căi de comunicație interne și externe complexe. O clasificare a orașelor este dificil de făcut din cauza numeroaselor criterii ce pot fi avute în vedere.

Tipuri de orașe: pluricelulare (Stokholm, Galați); radial concentric (Paris, București); rectangular (Torino, Călărași); linear (Câmpulung Muscel); mixt (New Delhi).

AȘEZĂRILE URBANE ȘI INFLUENȚELE LOR ASUPRA FACTORILOR DE MEDIU

Așa cum spuneam anterior, dezvoltarea centrelor urbane și concentrarea populației au condus la necesitatea extinderii atât a activității industriale cat și de transport. În paralel

cu acestea, nu trebuie să neglijăm dorința tot mai accentuată de confort a locuitorilor, exprimată în diferite tipuri de locuințe, un consum sporit de energie și un mod diferit de amenajare a spațiilor libere. Aceste elemente au condus la apariția unor noi factori modificatori ai stării atmosferei de deasupra orașelor, acestea creându-și propria lor climă, mult diferită de cea a regiunilor înconjurătoare.

Climatologia urbană, apărută ca o ramură desprinsă din climatologia generală, a apărut tocmai ca urmare a necesității cunoașterii în amănunt a tuturor modificărilor produse de oraș în starea fizică și în compoziția chimică a atmosferei.

„Prima lucrare de climatologie urbană a fost realizată la Londra în anul 1818 de către L. Howard, intitulată *Clima Londrei*. Apoi au apărut lucrări de climatologie — parțiale sau complete — asupra unor orașe din Germania (Berlin, Leipzig, Bremen, Munchen, Jena etc.), din Franța (Paris, Lyon), Austria (Viena), Italia (Roma, Milano), Cehoslovacia (Praga), Ungaria (Budapesta), Bulgaria (Sofia) etc. În România, pionierii studiilor cliimei marilor orașe au fost Șt. Hepiteș și Șt. Murat, care au publicat la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX un ciclu de lucrări intitulate *Materiale pentru climatologia orașelor din România* (București, Iași, Brăila, Constanța, Sulina etc.). Concluziile nu au fost satisfăcătoare, din cauza perioadei scurte de realizare a cercetărilor (1886 – 1900), din cauza amplasării stațiilor departe de oraș, aparaturii modeste și ineficiente” (prof. Paul Nicolae Dramu, *Importanța climatologiei urbane pentru evoluția orașelor din România*, decembrie 2010).

Mijloacele de cercetare utilizate în elaborarea unui studiu de climatologie urbană, în linii mari, sunt: statistica meteorologică, aprecierea, ridicarea de profile, mijloace experimentale.

Vom face acum o analiză a variației principalilor parametri meteorologici. Aceștia sunt:

TEMPERATURA URBANĂ

Reprezintă elementul climatic care ne afectează cel mai mult. În anotimpul cald, orașul înmagazinează foarte multă energie, creându-se disconfort. Exista o diferență vizibilă de temperatură între centrul orașului și periferii, diferența datorată unui fenomen de inerție termică. Dimineața este mai cald în oraș decât la periferii, la prânz periferia o ia înaintea centrului urban, pentru ca noaptea rolurile să se inverseze. Datorită materialelor de construcție utilizate, a restrângerii spațiilor verzi, a albedoului, a numeroșilor factori de emisie termică (autoturisme, aparate de aer condiționat, aparate electronice și electrocasnice), orașul se manifestă față de regiunile imediat înconjurătoare ca o „**insulă de căldură**”.

Datorită încălzirii clădirilor, temperatura în oraș poate fi mai mare cu 10°C față de zonele suburbane înconjurătoare. Acest fenomen este foarte important, dacă luăm în considerare faptul că, în condiții normale, temperatura are valori cu 2-3°C mai mari în oraș decât în zona rurală. Exemplu, zona București și împrejurimile:

			iul.15							
			5	6	7	8	9	10	11	
	ora									
Buc. Filaret	°C	7	18	19	21	22	20	21	17	
BUC.Afumatii	°C		17	17	21	20	18	20	17	
Buc. Baneasa	°C		16	15	17	18	16	21	16	

Pentru reducerea diferențelor de temperatură între zonele urbane și cele rurale, este necesară extinderea în orașe a spațiilor deschise sau a spațiilor verzi. Arborii și arbuștii sunt mai eficienți decât suprafețele ierboase (scad temperatura ambientală cu 3-5 grade) în reducerea diferențelor de temperatură, deoarece la ieșirea din vara frunzele arborilor devin de culoare maronie, și absorb mai bine căldura. Experimentele au demonstrat că insula de căl-

dură prezintă variații diurne și de sezon. Ziua, diferențele de temperatură sunt considerate de obicei mai mici decât noaptea, când orașul devine o adevărată insulă de căldură. Atât vara cât și iarna, umiditatea este mai ridicată în oraș.

Existența insulei de căldură oferă locuitorilor atât avantaje, cât și dezavantaje. Iarna, cantitatea de combustibil utilizată pentru încălzire se reduce cantitativ în aceste condiții. Se estimează că diferența de temperatură dintre oraș și mediul apropiat a crescut de la $0,24^{\circ}\text{C}$ în perioada 1901-1940, până la maximum $3-5^{\circ}\text{C}$ în prezent.

UMIDITATEA ȘI PRECIPITAȚIILE DIN ZONA URBANĂ

Atunci când vorbim despre umiditatea relativă din mediul urban, o facem cu gândul că ea este mai mică decât în zonele înconjurătoare. Cauzele sunt multiple, cele mai importante fiind datorate materialelor de construcție și a modului cum sunt amenajate spațiile. Materialele utilizate la construcții au o amprentă termică ridicată, înmagazinând multă energie calorică. Pavarea, asfaltarea sau betonarea străzilor creează impermeabilizarea suprafețelor, o parte din apa din precipitații se evaporă, iar o altă parte este preluată de sistemele de canalizare. Diferențele dintre umiditatea relativă a zonei urbane și cea a zonei rurale prezintă variații sezoniere și diurne. Variațiile sunt mai mari noaptea și durează mai mult timp vara, corespunzător cu variațiile de temperatură între urban și rural. În regimul anual al diferențelor de umezeală, valorile minime, apropiate de zero, se remarcă iarna, iar cele maxime vara, când pentru tensiunea vaporilor ele pot atinge un maxim. În evoluția ei diurnă, tensiunea vaporilor înregistrează diferențe maxime la amiază și minime dimineața și seara, dată fiind dependența ei strictă de temperatura aerului, cu care se află în raport direct proporțional. Diferențele de umezeală relativă sunt mici la amiază, când temperatura este maximă, și mari

seara, când deosebirile termice dintre oraș și împrejurimi sunt maxime. Fenomenul se explică prin raportul invers proporțional existent între umezeala relativă și temperatură. La amiază, temperatura este ridicată și în oraș și în afara lui, deci diferențele de umezeală se atenuează sau dispar. Seara, când orașul rămâne considerabil mai cald, umezeala lui relativă scade substanțial față de cea a câmpului rece învecinat. În serile zilelor calde de vară, diferențele de tensiune a vaporilor pot atinge 2,1 mm, iar cele de umezeală relativă 30% față de mediile zilnice care se ridică la 1,2 mm și respectiv 12%. Deși umiditatea este scăzută, presiunea vaporilor este un factor important, jucând un rol esențial în balanța hidrică a corpului uman.

Distribuția precipitațiilor în oraș este direct influențată de structura urbană. Suprafețele impermeabilizate și structura orașului, alături de convecțiile de aer, sunt condiții propice generării de nori. Praful și aerosolii fluizi gazoși determină crearea de nuclee de condensare, care de asemenea sunt un factor important de formare a precipitațiilor.

VÂNTUL

Deplasarea aerului în zonele urbane, precum și între aceste zone și cele rurale, este foarte complexă, datorită variațiilor din structura fizică a orașelor. Suprafețele construite, precum și proprietățile fizice diferite definite de suprafața urbană, influențează modul cum se propagă și se manifestă vântul. Zonele construite creează curenți turbionari care sunt cu atât mai puternici cu cât clădirile sunt mai înalte, sau au muchii mai lungi. Spațiile deschise determină creșteri ale vitezei de mișcare a vântului. Rugozitatea spațiului urban conduce la apariția de direcții și viteze diferite ale vântului. Curenții de aer sub formă de vânt apar și se canalizează pe străzi, între clădirile cu diferite înălțimi. Deplasările maselor de aer în orașe au intensități cu 10-40% mai reduse decât în zonele rurale și în ariile deschise, ca urmare a stabilității mai mari a maselor

de aer din orașe față de zonele învecinate. Acest factor determină creșteri ale concentrațiilor de poluanți, mai ales acolo unde sunt numeroase străzi flancate de clădiri cu înălțimi uniforme. La nivelul orașelor, toate categoriile de mase de aer sunt afectate, inclusiv mișcările convenționale de aer, cum ar fi brizele. La marginea orașelor apar așa-numitele „brize de periferie”, rezultate din diferența de densitate a maselor de aer. Aerul uscat, dilatat și mai cald din oraș este înlocuit de aerul mai rece și mai dens din zonele rurale, determinând o deplasare normală a maselor de aer, dar poate suferi modificări semnificative în funcție de diferiți factori. Cu cât diferența de presiune a aerului dintre spațiul urban și periurban este mai mare, cu atât intensificările de vânt sunt mai puternice.

POLUAREA ÎN BILANȚUL MODIFICĂRILOR PARAMETRILOR CLIMATICI

Una dintre consecințele dezvoltării zonelor urbane o constituie poluarea rezultată din activitatea industrială, transport și densitatea ridicată a populației.

În cadrul unui oraș se disting mai multe tipuri de poluare, cele mai importante fiind: poluarea chimică, biologică și cu ozon.

Poluarea chimică se datorează în principal întreprinderilor industriale, sistemelor de încălzire și mijloacelor de transport, care produc noxe chimice difuzate în aer, apă și sol. Este din ce în ce mai periculoasă atât în echilibrul climatic, cât mai ales în influențarea pe termen scurt și mediu a sănătății populației.

Poluarea cu ozon

Este un poluant secundar, fiind un derivat din procese (reacții) fotochimice generate de poluanți primari emiși de activitatea umană și naturală, cum ar fi NO_x , CO , CH_4 .

Poluarea biologică

Este reprezentată de numărul mare de organisme și microorganisme aflate în aerul orașelor. Microorganismele

sunt vehiculate de și prin aer. Cu cât orașul este mai mare, mai poluat și mai aglomerat, cu atât microorganismele se găsesc în cantități mai mari. Un factor care a dus la creșterea numărului de microorganisme a fost și creșterea traficului auto, care produce curenți de aer și deci favorizează deplasarea acestora.

MODUL PRIN CARE SE MODIFICĂ CLIMA ORAȘELOR

Analizând în detaliu elementele prezentate mai sus, ajungem la concluzia că orașul, urmare a multitudinii de factori auxiliari care îl compun, are o climă proprie și, mai mult, influențează și climatul local, mai ales în zona fenomenelor de tip extrem. Temperaturile în orașe sunt corelate în mod direct cu radiația solară și cu bilanțul energetic al diferitelor suprafețe (vezi graficele anterioare).

Particulele și poluanții din atmosfera orașelor nu permit eliminarea căldurii în atmosferă, creând astfel un efect de seră mai pronunțat decât în regiunile preurbane. Când unghiul pe care razele de soare îl fac cu suprafața pământului este redus, o mare parte din energia solară este reflectată în atmosferă. Efectele acumulării energiei solare în arealele urbane sunt mai importante în orașele situate la latitudini medii.

Hans Landsberg demonstrează că valorile medii ale radiației solare recepționate de orașele situate la latitudini medii cresc cu 15-20% anual față de cele ale orașelor situate la latitudini mai mici. Cantitatea de radiații ultraviolete scade cu 30% iarna și cu 15% vara (Prof. Paul Nicolae Dramu, *Importanța climatologiei urbane pentru evoluția orașelor din România*). Din câte s-a observat, creșterea cantității de radiații ultraviolete recepționate de către suprafața pământului crește invers proporțional cu cantitatea de smog urban. Când smogul urban este prezent în cantități mari, solul recepționează cu 50% mai puține radiații ultraviolete decât în cazul atmosferei curate.

În situația poluării aerului și a unei mari concentrări de particule, vizibilitatea este restricționată și mult mai redusă în ariile urbane decât în cele rurale înconjurătoare. Foarte multe studii releva o relație directă între poluarea aerului și vizibilitate.

Fumul, alături de particulele din atmosfera urbană, are o acțiune higroscopica. Datorită acestora, vaporii de apă condensează sub formă de picături.

Luând în calcul diversele stări de vreme și de climă, de poziția pe care un oraș o ocupă într-una dintre zonele climatice ale Pământului, în funcție de așezarea lui geografică, de forma reliefului unde își desfășoară vatra, de gradul de dezvoltare economică, se poate face o clasificare din punct de vedere climatologic al orașelor, respectiv: climatele urbane din zona ecuatorială, de tip musonic, din zona temperată și din zona subpolară.

În fiecare aceste tipuri de climate urbane se pot distinge diverse subgrupe de orașe, în funcție de durata și de intensitatea impurificării, de tipul de impurificare al atmosferei urbane etc.

Datorită structurării diferite a orașelor, și variația climatică în cadrul aceluiași oraș diferă. Fiecare sector sau zonă din cadrul orașului are caracter climatic, stare atmosferică, dinamică, umiditate și impurificare a aerului diferite. Aceste caracteristici trebuie evidențiate în analizele climatice ale fiecărui sector în parte, scoțându-se în evidență gradul de impurificare al atmosferei (prin indicarea volumului fiecărui element de impurificare: praf, fum, gaze, microorganisme etc.), modificările pe care le suferă dinamica atmosferei datorită densității și mărimii clădirilor, orientării și lățimii arterelor de circulație, temperatura aerului, gradul de transparentă a atmosferei etc. Este, de asemenea, necesar a se arăta în ce măsură sunt dezvoltate spațiile verzi și cele acvatice în sectoarele industriale ale unui oraș. În zona administrativă a unui oraș, acolo unde este cea mai mare densitate de locuitori

și clădiri, dinamica atmosferei, mult atenuată de amplasarea clădirilor în raport cu spațiile deschise, determină dispersări greoaie ale poluanților, conducând la o stagnare îndelungată în spațiul respectiv.

Concluzie. Climatologia urbană are un rol deosebit în analiza factorilor perturbatori de mediu. Specificul fiecărei localități în parte determină schimbări în circulația maselor de aer, cu consecințe în apariția de fenomene deosebite, unele cu caracter extrem. Nu se poate face o analiză clară și temeinică a fenomenului de încălzire globală fără să înțelegem modul prin care urbanizarea influențează circulația parametrilor meteorologici.

ANEXĂ — BIBLIOGRAFIE

1. H. Ahlmann, *Study of Settlements*, New York, 1920
2. Roberto Almagia, *Fundamenti di Geografia Generale*, Roma 1958
3. Ioan Sandru, Nicu Aur, *Geografia așezărilor rurale*, ed. CD Press, 2009
4. Nicolae Ilinca, *Geografia așezărilor urbane*, ed. CD Press, 2011
5. Adrian-Aurel Baltălungă, *Geografia așezărilor*, ed. Cetatea de Scaun, 2010
6. Dr. Ing. Nicu Băjan, *Zona rurală și provocările schimbărilor climatice*
7. Cristian Orgonaș în Businessday.ro.
8. Drd. Pásztor Gyöngyi, *Specificul urbanizării în România*
9. Institutul National de Statistică
10. Prof. Paul Nicolae Dramu, *Importanța climatologiei urbane pentru evoluția orașelor din România*, decembrie 2010

<http://www.ventusky.com/?p=44.6;25.7;5&l=rain-3h>
<http://www.e-antropolog.ro/2010/12/importanta-climatologiei-urbane-pentru-evolutia-oraselor-din-Romania/>
http://www.anpm.ro/anpm_resources/migrated_content/files2/Capitolul%208%20-%20Mediu%20urban_200711214748468.pdf
http://www.adrcentru.ro/Document_Files/ADStudiiRegionale/00000022/pxdan_Analiza%20%20emisiilor%20de%20gaze%20cu%20efect%20de%20ser%20C4%83%20la%20nivelul%20Regiunii%20Centru%20%20C3%AEEn%20contextul%20schimb%20C4%83rilor%20climatice.pdf
<http://www.meteoRomania.ro/anm/images/clima/Schimbariclimatice2014.pdf>

Robert David

CENACLUL LITERAR STRING

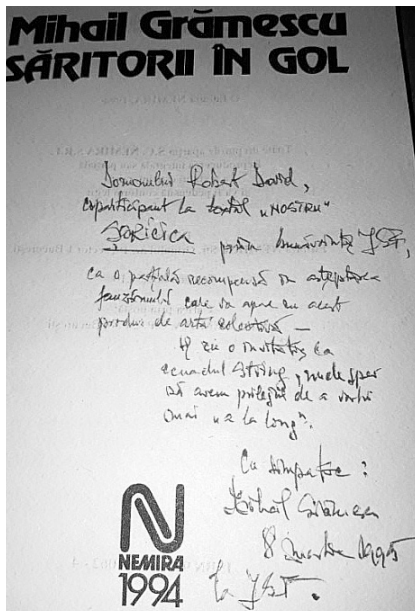
Au trecut mai bine de 20 de ani...

Eram student la Automatică și Calculatoare, întorcându-mă de la București într-o seară de sfârșit de săptămână. Venisem de la București cu trenul și aveam de așteptat în gara din Ploiești Nord legătura către Măneciu. Am văzut la un chioșc de presă o revistă nouă – *Jurnalul SF*. L-am răsfoit și nu mi-a venit să cred că se pot publica asemenea texte. Erau texte care semnău cu ce citeam și scriam eu. Am cumparat acel număr din *Jurnalul SF* și astfel am intrat într-o aventură care nu s-a terminat nici astăzi, pentru că din momentul în care am început să citesc *Jurnalul SF* în gara de la Ploiești Nord, am înțeles că genul acesta de literatură se adresează unui public atipic.

Student fiind, publicam la vremea respectivă articole de popularizare a științei în revista *Magazin* (în marea lor majoritate traduceri din limba franceză din prestigi-

oasa revistă *Science et Vie*). Publicam în revista Magazin și proză scurtă SF, primul meu text publicat fiind povestirea „Singur în noapte”, trimisă prin poștă în iarna anului 1993, povestire care a primit un premiu din partea redacției la vremea respectivă. În plus, citeam cu fervoare revista *Dilema*, o revistă serioasă în care am și publicat.

Ei bine, acel număr de *JSF* era un număr dedicat scriitorului Mihail Grănescu. Am fost atât de marcat de povestirile publicate, încât am hotărât că trebuie să-l întâlnesc pe autor. Am participat la concursul lansat în acel număr de revistă și am trimis pe adresa redacției un text cu o propunere de final pentru textul *Șoricica*. După câteva săptămâni, am fost invitat la redacția *JSF* pentru a-mi ridica premiul. Astfel l-am cunoscut pe Mihail Grănescu, iar el m-a invitat la cenaclul *String*.

Cenaclul *String* își desfășura activitatea în cadrul Fundației Pentru Tineret a Municipiului București, în clădirea Ecran Club, aproape de căminele din Leu. Am avut ocazia să-i ascult citind texte literare pe Liviu Radu, Costi Gurgu, Ana-Maria Negrilă, Traian Bădulescu, Mihail Grănescu. Am început prin a asculta. Apoi am citit și eu. Textele care se citeau la cenaclu primeau comentarii pertinente și fiecare autor avea astfel șansa să își șlefuiască materialele înainte de a le trimite spre publicare.

Chiar și astăzi, când recitesc un text al foștilor mei

colegi de cenaclu String, încă imi mai amintesc vocile lor.

Se citea în principal proză scurtă, se scria cu pasiune. Comentariile audienței se primeau direct pe text, iar textul respectiv era modificat chiar acolo, în timpul ședinței de cenaclu, la cald. Textul respectiv trecea prin acel filtru, iar ulterior, trimis pe adresa unei reviste, avea toate șansele să fie publicat.

Anii au trecut, iar eu mi-am luat licența în calculatoare în iunie 1996. În paralel cu studiile tehnice, am continuat să scriu, să public și să fiu membru al cenaclului String. În ultimul an de facultate am reușit să creez un cenaclu literar la Boldești-Scăeni, orașul meu natal, cenaclu pe care l-am numit Satelit-String. La București am devenit redactor științific al cenaclului String, apoi redactor șef.

Merită adus aminte aici pentru cei care vin din urmă cum o sursă de energie creatoare se poate transfera dintr-un loc în altul. Eu luam cu mine de la String pasiunea și bucuria pe care le aduceau cei care veneau la ședințele cenaclului. Puneam energie de la mine peste ceea ce acumulam la București și duceam la Boldești-Scăieni idei, informații, proiecte noi. Această energie o împărțeam apoi cu Silviu Nicolae, Gabriel Nicolae, Florin Costache, Mirel Roșu, Andreea Ilie, Angi Ilie, Marilena Matei, Bogdan Albulescu și mulți alții. Scriam, citeam, publicam fanzine, trimiteam fanzinele noastre în țară, pe adresa altor cenacluri literare și reușeam să avem o viață literară într-un orașel de provincie. S-a scris despre noi la vremea respectivă, iar acele mențiuni sunt disponibile și astăzi la o simplă căutare pe internet.

În 2002 am publicat volumul Războiul lumilor paralele, la editura Liternet. În 2003 am publicat volumul "Turnurile gemene", la editura Omnibooks. Povestirile din „Turnurile gemene” au fost bine primite de critica literară a timpului, iar cronicile apărute pot fi citite și acum pe pagina de facebook a acestui volum. În 2007, povestirea „Turnurile gemene”, cea care dă și titlul volumului, a fost tradusă în

limba maghiară și publicată de revista Galaktika. Aflând întâmplător de această traducere, am decis să lucrez la traducerea în limba engleză a povestirilor din volum, iar din anul 2017 am început să le public în Australia.

Cenaclul String a fost pentru mine locul unde am putut să îmbin pasiunea pentru literatură cu profesia de inginer de calculatoare. Iar anii în care am participat la ședințele cenaclului literar String au reprezentat o șansă de a descoperi energii creative pe care le-am materializat în texte literare remarcate de pasionații genului SF din acea perioadă. Nu în ultimul rând, am reușit să construiesc legături cu oameni cu interese similare, ceea ce a condus și la prima publicație românească de science fiction în limba engleză – *Wordmaster* – o publicație care a prins viață la sfârșitul anilor 90. Ovidiu Bufnilă, Marian Țărălungă, Mircea Pricăjan sunt doar câțiva dintre cei care au contribuit la acel fenomen.

Cenaclul String a mai fost locul în care am învățat cât de important este să ai alături oameni cu care să construiești o echipă. Echipa String reușea, într-o perioadă tulbură din punct de vedere politic și social, poate mai tulbură decât vremurile pe care le trăim astăzi, să producă revista String, o revistă remarcabilă, un fenomen literar care rămâne un exemplu de tenacitate pentru vremurile care vin. Îi mulțumesc astăzi, după mai bine de 20 de ani, Doamnei Mihaela Muraru-Mândrea pentru tot ce a însemnat cenaclul String pe parcursul studenției mele!

Prin intermediul cenaclului String, i-am cunoscut pe Ion Hobana, Alexandru Mironov, Costi Gurgu, Liviu Radu, Mihail Grănescu, Ana-Maria Negrilă, Ovidiu Bufnilă, Marian Coman, Liviu Surugiu, Marian Țărălungă, Traian Bădulescu, Cristina Manea, Cătălin Ionescu, Adrian și Ionuț Bănuță, Michael Hăulică, Horia Nicola Ursu și pe mulți alți pasionați de science-fiction, oameni de la care am încercat să înțeleg și să învăț care sunt liniile de forță ale fantasticului românesc.

Ca un paradox, deși avem acum la dispoziție instrumente de comunicare net superioare anilor 90, ne este mai greu să ne unim în jurul unui proiect. Totuși, cenaclul String are suficiente resurse pentru a redeveni o prezență vie în spațiul actual al SF-ului românesc. Poate îi trebuie un obiectiv comun, poate are nevoie de un plan pe termen lung. Sper să am din nou șansa să văd cum un nou grup de oameni remarcabili va face să renască o stare de spirit, iar cenaclul literar String să devină din nou o forță creatoare a imaginarului românesc.

RUTE ALTERNATIVE

— *Sunt un șarpe de fum, un șarpe de abur, o masa vâscoasă de viscol murdar. O noapte-pucioasă în ochi-ți speriați. Ești moartea ce lasă să moară, ești viață prelinsă pe dalele reci...*

Strada pustie poartă ceața ca pe o eșarfă de mătase. Din mansarde se aude scârțâitul grinzilor putrede.

M-am prelins ca o umbră nevăzută. M-am scurs pe sub balcoane până la intersecția de la Lizeanu. Un tramvai de control parcurgea traseele obișnuite legănându-și șoldurile ca o pisică uriașă. Am intrat pe Ștefan cel Mare evitând orice privire iscoditoare. Ferestrele păreau pleoape de Sfinx, parcă închise, parcă privind-mă printre gene. Am pătruns în bloc.

În spate, orașul dormea ca o vietate uriașă, gata să te sfâșie, gata să-ți ofere un adăpost.

Bătrânul stătea rezemat pe ponton și privea lacul. O barcă scorjită se balansa drăcește făcând luciul apei să deseneze cercuri concentrice. Cei trei tineri se țineau de marginile ambarcațiunii vociferând.

— Hei, domnii mei, mai viteji ca niște zmei!, strigă moșneagul. Spuneți-mi pe cine căutați ca să vă spun cum să scăpați!

— Ți-aș spune eu multe, boșorogule, șopti Fane printre dinți. Barca se aplecă peste limita admisibilă și își vărsă conținutul. Lacul se liniște ca prin farmec. Bătrânul se întoarse alene și o porni spre magazia de unelte.

Fane deschise ochii. Îi văzu pe Emil și pe Cristian înotând alături, printre peștii viu colorați. Alge ca niște flăcări verzi delimitau alei subacvatice. Fane încercă să vorbească. Vocea sa răsună ciudat, cristalin, ca și cum s-ar fi izbit de un clopot de argint. Cristian se opri să-l aștepte. Emil stătea agățat de coada unui pește spadă, albastru cu branhii galbene și botul fluorescent. Un caras auriu apăru între Fane și Cristian, iar cei doi se prinseră de înotătoarele laterale. Carasul și peștele spadă se strecurară pe aleile șerpuite și ajunseră într-un perimetru umbros deasupra căruia se desena un spațiu opac.

Fane se dezmetici primul. Cristian și Emil priveau descumpăniți împrejurimile. Se aflau în Herăstrău, pe una din insulele lui plutitoare. De jur împrejur, caiace tăiau luciul albăstriu al lacului. Batiscafuri viu colorate brăzdau întinderea de apă. Glasuri de copii se auzeau de peste tot.

— Unde suntem, fraților?, exclamă Emil.

— În pădurile Vlăsiei, cocârlane, acolo ne aflăm. La dracu cu crăci, sau unde a-nțărcat bălaia, îl complimentă Fane.

Din înaltul cerului se lăsă o frânghie. Cei trei zăriră un aerostat care plana destul de aproape. Cristian se apucă de sfoară fără să mai stea pe gânduri. Picioarele îi dansau, iar cu mâinile făcea adevărate minuni. Ajunse cu greu în nacelă

de unde își invită colegii să nu mai ezite. După ce trio-ul se ridică, Fane le atrase atenția celor doi că nu erau singuri. În spatele unei mese din lemn negru ședea un personaj cu o figură rotundă pe care doi ochi migdalați sticleau prietenos. Un asiatic cu părul strâns în coadă.

— Sunteți pe cerul Radharcului. Mă numesc Ion Chiorean. Am să vă conduc spre granița cu Petratorul. Tudor Grădinaru este de fapt Alexandru Pavel. Ați fost atrași într-o poveste care se desfășoară de fapt în același timp pe ambele maluri ale Radharcului. Așezați-vă!

Trei scaune cu spătar apărură în jurul mesei. Nacela se redimensionă. Era spațiu pentru toată lumea. Chiorean continuă.

— Ați venit aici pentru niște hărți. Sunteți ziariști, de fapt niște scormonitori într-un subiect pe care nu-l înțelegeți, nu aveți suficiente informații pentru a-l rezolva, vi s-a servit o poveste aiuritoare despre o companie maritimă pe nume Petrof, căutați un anume Petre Bucur, iar banii vin la termen și vi s-a promis că asta va fi ultima voastră aventură, iar la sfârșitul ei veți deveni independenți.

— Ești o călăuză?, întreabă nedumerit Emil.

— Sunt o călăuză. Puteți să-mi spuneți așa. Nu vă cer să aveți încredere în mine, dar vă promit că nu vă voi spune nimic mai mult. Așadar, căutați hărțile Radharcului?

— Dacă știi totul despre noi, nu te mai obosi să întrebi, sări Fane supărat.

— Nu cred că ai motive să fii recalcitrant, Fane băiatule. Ion Chiorean zâmbi larg. Înfățișarea mea este ciudată pentru voi. De acord. Pot arăta și altfel, pot lua forma și imaginea oricărei vietăți cunoscute. După cum știți, Radharcul are câteva sectoare. În Petrator ați ajuns. Lumea Nobiliei este visul oricărui călător. Întrebări?

— Sfântul Petre?, sări Fane.

— Eu sunt ceea ce este... Chinezul zâmbi malițios.

— De unde știm că ești ceea ce pretinzi?, se amestecă și Emil în timp ce Cristian stătea rezervat în colțul lui.

— Nu vă rămâne decât să aflați singuri.

Vremea se schimbă brusc. Un vânt tăios se porni din senin. Balonul se ridică mult, ca o frunză luată de ape.

Un torent roșu se prăvăli peste aerostat scufundându-l. Bulboane colorate se învârtăjiră de pretutindeni amestecând cerul și pământul.

Totul se sfârși cu o cădere abruptă, fără respirație, fără simțire, fără lumini.

Într-un pat desfăcut zăceau trei trupuri ținându-se de mâini. Seringile de unică folosință căzuseră pe jos. Dimineața venise ca un vis frumos.

Fane stătea în fața computerului și privea în gol. Un mesaj venise de dimineață prin e-mail de la Petre Bucur. “Nu căutați ceea ce nu există! Nu vă mai luați după toți ticniții care vă promit marea cu sarea. Este o diversivune ordinară, iar voi sunteți niște imbecili dacă veți continua. Semnat: Petre Bucur”.

- Bun, să zicem că e un gram de adevăr în nebunia asta. Să zicem că Tudor Grădinaru nu este o hologramă și toată povestea cu Petre Bucur și hărțile shipbrokerului care face curse pe rute de care nimeni nu știe nimic este veridică! Să zicem că noi găsim hărțile! Nu vi se pare nebunească ideea de a aduce din Radharc în Real un obiect? Nu vi se pare anormal ca e-mail-ul să facă legătura între Real și lumea în care pătrunzi doar dacă ești injectat cu sânge de autist? Și de ce, ma rog, tocmai sânge de autist?

Fane încercă să se adune. Emil turuia nervos. Amândoi încercau să lege evenimentele la care fuseseră părtași de când începuseră să se injecteze.

Lucrurile erau de departe complicate. Amândoi văzuseră irisul scanându-le ființele, cazuseră în vâltorile roșietice, intraseră și ieșiseră din Radharc, primiseră același bilet de la Tudor Grădinaru, se plimbaseră cu aerostatul, încât cu greu mai făceau legătura dintre lumea reală și cea paralelă.

— E-mail-ul nu era trimis din Radharc, cocârlane!, inter-
veni Fane. E mai real decât tine.

— Bine, atunci de ce nu intri în telefon dacă începe să
sune?!, îl ironiză Emil. Poate Morpheus te așteaptă la coti-
tură ca să-ți propună un rol în filmul său de scurt metraj.
N-ai vrea să fii Keanu Reeves? În locul lui Keanu Reeves,
Fane Nicolaescu!

— Stai să judecăm puțin situația, interveni împăciuito-
r Fane. Noi am primit niște bani serioși, corect?

— Ca la emisiunea de la TVR 1.

— Bun, banii ăștia sunt reali?

— Sunt.

— Atunci, dacă banii reprezintă reperele realității pe care
o acceptăm, povestea e reală.

— Sau este o sinergie diletantistă, izbucni Emil din nou.
Nu mai pot distinge realul de imaginar. Nu mai pot spune
că ceea ce trăiesc este adevărat sau doar închipuire. Dacă
acum s-ar materializa aici, în fața noastră, un Ion Chiorean,
aș înnebuni instantaneu.

Fane înțelese că nu mai avea rost să continue cearta.
Emil era roșu tot și tremura. Incursiunile repetate într-o
lume paralelă le diminuaseră considerabil percepțiile asupra
Realului. Hotărâră că au nevoie de câteva zile în care să nu
se vadă. Dacă era posibil.

— *Bună seara și bun găsit la știri! Poliția sectorului 2 a
reușit să anihileze o grupare extrem de periculoasă care se
ocupa cu traficul de sânge. La o descindere în forță efec-
tuată de trupele DIAS, cetățeanul român Tudor Grădinaru,
patronul barului Plentifus din Calea Moșilor 234 bis a fost
arestat în momentul în care ascundea trei tineri jurnaliști
care se injectaseră cu sânge de autist. Povestea traficantului
și a mafiei sângelui după un moment publicitar.*

La orele știrilor serii, PRO TV transmitea în exclusivi-
tate imagini de la descindere. Urma o prezentare a pro-

filelor celor trei indivizi găsiți în stare de inconștiență în barul de pe Calea Moșilor. Fane Nicolaescu – fost ziarist la Regional, Cristian Ilieș – corespondent al Radio Nova și Emil Cristulean – atașat de presă al Ambasadei Regatului Unit la București. Se sublinia nivelul extrem la care a ajuns traficul cu sânge de autist și importanța acțiunii rapide a poliției bucureștene. După spusele crainicei, evenimentul marca o cotitură importantă în lupta împotriva clanurilor țigănești.

Fane, Emil și Cristian urmăreau stupefiați știrile serii. Toți trei erau fani Andreea Esca, dar de data asta nu mai era vorba de nici un fel de simpatie. Se pipăiră, se ciupiră, se pocniră.

— E groasă de tot, tăticu!, exclamă Fane cu ochii bulbucați.

— Ori noi avem o problemă, ori nu ne mai putem întoarce dintr-un Dincolo care s-a transformat peste noapte..., sări și Emil.

Cristian privea îngândurat pe fereastra prin care intrau vălătuci de soare.

— Noi trei suntem vii. De asta nu mă-ndoiesc nici un pic, continuă Fane. Dar și televizorul ăsta e real.

— Real, cocârlane, real.

— Atunci să lăsăm Realul și să trecem Dincolo.

Sângeriul bulboanelor le explodează în piept. Alunecau în cascade spumoase, prăbușindu-se.

O muzică ritmată, un soi de manea, îi învăluia. “Hop-hip-hop, hai-diri-da!”.

Cristian conducea grupul. Grupuri de turci în șalvari benchetuiau pe malurile râului Bălcescu, iar cadânele își legănau coapsele bătând din palme. Din loc în loc, în fața magazinelor cu vitrine orbitoare, muzicile se împleteau iar dansatorii se amestecau. Din dreptul cinematografului Patria țâșni o ambarcațiune rapidă care le tăie calea. Simțiră că prind viteză și observară un odgon care se ridică

din apă și se întinse legându-i de șalupa din față. Se pierdură în jurul magazinului Eva și ajunseră în dreptul Hotelului Hilton. Șalupa dispăru.

Un lacheu în livrea se înclină cu deferență și-i pofti în interiorul hotelului.

La una din mesele din hol stătea un individ măsliniu, îmbrăcat impecabil, într-un costum negru, fumând o havană.

— Petre Bucur mă numesc, îi salută ridicându-se. Luați loc. Vă sunt dator cu o explicație.

Cei trei se priviră pieziș. Se așezară în jurul unei mese din sticlă, cu o bordură aurie.

— Știu de ce vă aflați aici. Știu ce căutați. Dar nu știu dacă vă mai puteți întoarce în Real.

— Ce s-a întâmplat cu Tudor Grădinaru?, interveni Emil.

— Tudor Grădinaru nu mai există. Este o poveste destul de lungă.

— Vă ascultăm cu maxim interes, sări și Fane.

— Ok. Totul a început în primăvara trecută. Probabil vă mai amintiți despre demararea proiectului Delta, lansat de Romtelecom. Din cauza numeroaselor donații de tehnică de calcul primite din partea organismelor internaționale, statul român a hotărât adoptarea unei inițiative legislative care să le permită comunităților țigănești să exploateze oportunitățile ivite. Șomajul incontrollabil, criminalitatea exacerbată, mizeria, decalajul dintre intențiile guvernului și realitățile etniei rromă a condus la o strategie din partea autorităților române.

Sângele de autist este de fapt o iluzie. O poveste servită celor care oricum se drogau. Și, bineînțeles, această poveste avea nevoie de câțiva pioni.

Petre Bucur se opri și stinse havana. Fane îi observă o venă pulsându-i la tâmplă.

— Ați fost în permanență filați...

— Nu cred o iotă din ce îndrugi, domnule. Nu înțeleg nimic din expunerea dumată. Nu văd sensul acestei apa-

riții. Noi trei suntem cât se poate de reali, am fost plătiți să aducem niște hărți, bani buni, ne-am drogat, am făcut rost de sânge, ni l-am injectat în vene, slăbește-ne cu aiurelile astea! Fane tremura din nou.

— Este firesc să gândești astfel. Tot ce vă pot spune înainte să mă luați la bătaie este că sângele de autist se generează pe computer. Înșiși autiștii sunt oameni care au devenit dependenți de tehnologie... Acum faceți legătura?

O tăvere grea se așternu în holul hotelului.

— Deci nici Radharcul nu există, suspină Emil.

— Nu. Este un spațiu generat de computer. În momentul de față putem altera orice formă vie, orice structură de rezistență, orice moleculă din ceea ce reprezintă realitatea. Nu aveți nevoie de mai mult pentru a înțelege. Am reușit un recensământ electronic al clanurilor țigănești, cum nici o altă variantă nu ne-ar fi permis. Veți primi suficienți bani pentru a începe o afacere pe cont propriu...

Ești navigatorul cotidian, consumatorul de evenimente ciudate. Pentru tine se fac razii, se asfaltează gropi, se anulează protocoale de colaborare, se devalizează bănci. Ești important pentru noi. Te hrănim, te îmbrăcăm, te instruim. Te iubim. Te prețuim...

Am desenat o hartă a împrejurimilor în care navighezi. E un moment în care putem sta de vorbă, o înțelegere pe termen scurt...

Intersecția de la Lizeanu bălțește după o ploaie sănătoasă.

Din balconul de deasupra intrării la Melody Bingo Bar ies aburii răsuflării unui individ slăbănog care privește absent la tramvaiul din stație. Radioul și-a terminat numărul, iar acum umple golurile cu o melodie ploioasă.

Undeva, pe deasupra blocurilor, se poate zări sclipirea metalică a unui obiect zburător, ca o rază de soare străpun-gând norii pântecoși.

Ion Hobana și George Anania la Gaudeamus 2008

Dan Farcaș

ION HOBANA ȘI FENOMENELE AEROSPAȚIALE NEIDENTIFICATE

Ion Hobana s-a născut pe 25 ianuarie 1931, la Sânnicolaul Mare, județul Timiș, în vestul României. Numele lui real a fost Aurelian Mantaroșie. Ion Hobana a crescut în orașul Bârlad, unde tatăl său era magistrat. După ce a terminat aici, în 1949, liceul „Gheorghe Roșca Codreanu”, în 1954, el a absolvit Facultatea de Filologie a Universității din București, cu o teză de licență asupra literaturii științifico-fantastice, prima de acest gen din România.

Scriitor, jurnalist, redactor, critic literar, eseist, traducător, teoretician al literaturii de anticipație, Ion Hobana a fost membru al unor asociații precum *Société Européenne de Culture*, *HG Wells Society*, *Centre International Jules Verne*, *Associazione Internazionale per gli Studi*

sulle Utopie. El a fost, pentru o lungă perioadă, secretar al Uniunii Scriitorilor din România. În ultimii săi ani, Hobana a condus secția de literatură pentru copii și tineret a Asociației Scriitorilor din București, fiind, de asemenea, un membru al Consiliului Uniunii Scriitorilor din România. Pentru activitatea sa în literatura de anticipație, a fost distins cu mai multe premii internaționale.

Cu cunoștințele și abilitățile sale, precum și prin pozițiile deținute în mass-media din România, Ion Hobana a stabilit relații bune cu scriitori și critici de *science-fiction* din Occident, într-o perioadă în care astfel de relații erau rare și dificil de realizat. El a declarat că un prieten belgian al său – Jacques Van Herp – i-a dat, în 1967, două cărți bine documentate, despre OZN-uri, scrise de un cunoscut autor american, fost maior în aviația marinei americane (Donald E. Keyhoe). Aceste cărți l-au ajutat să înțeleagă că problematica OZN este mai serioasă decât pare și că politica struțului față de ea nu este deloc înțeleaptă.

În consecință, Ion Hobana a înțeles imediat importanța „valului” de observații din 1968, și, ca urmare, a participat activ la popularizarea acestora. Contextul politic era favorabil, pentru că subiectul era tabu în alte țări din „lagărul socialist”, dar, în 1968, regimul Ceaușescu voia să demonstreze lumii întregi că atitudinea autorităților române este diferită.

În 1971, Ion Hobana a luat inițiativa organizării, la Casa de Cultură a Studenților din București, unui „Cerc științific OZN”, care a atras, timp de câțiva ani, un număr mare de tineri precum și specialiști interesați în studiul fenomenului, mulți din mediul universitar. Ei au efectuat cercetări de teren, cu privire la cazurile raportate, au arhivat rapoarte privind cazurile semnalate și au organizat informări și întâlniri cu marele public.

Într-un interviu acordat în 2010, Hobana a declarat că succesul acestui cerc „este greu de crezut astăzi. Ședințele publice au avut loc în sala mare de la parter; la ele au par-

ticipat sute de studenți și alte persoane. Am călătorit în diferite orașe, fiind primiți cu căldură peste tot. Interesul față de fenomenul OZN a atins atunci apogeul. Este adevărat că nu erau atât de multe cărți și emisiuni de televiziune dedicate, așa cum au existat după 1990; cei interesați de astăzi preferă aceste modalități de a-și satisface curiozitatea, mai degrabă decât o implicare activă. Activitatea cercului nu a fost supusă unor intervenții sau obstrucții din partea autorităților, care au considerat, probabil, că nu dăunează imperativelor ideologice ale vremii. Pe de altă parte, era de preferat ca studenții și publicul larg să-și concentreze atenția asupra unor astfel de teme inofensive. Cât despre mine, am publicat zeci de articole și am participat la dezbateri radio și de televiziune, fără nicio opreliște”.

Tot în 1971, Ion Hobana a scris și publicat, împreună cu Julien Weverbergh din Belgia, prima carte de la noi pe acest subiect, intitulată: „OZN: o sfidare pentru rațiunea umană”. Cei doi vor publica apoi, în 1972, în Olanda, lucrarea *UFO's in Oost en West* (OZN-uri în Est și în Vest), apărută în două volume, dintre care volumul dedicat cazurilor din Uniunea Sovietică și Europa de Est a fost reeditat în engleză, în 1974, la *Souvenir Press* din Londra, cu titlul, comercial, *Ufo's From Behind the Iron Curtain* (OZN-uri de dincolo de cortina de fier), fiind tradus prompt și în franceză și spaniolă.

Impactul cărții a fost deosebit, deoarece a adus una dintre cele mai timpurii dovezi că OZN-urile nu sunt doar o legendă, specifică pentru societatea tehnologică occidentală, ci un fenomen care se regăsește chiar și în medii atât de strict controlate ca țările cu regimuri comuniste. Datorită deschiderii oferite, volumul este apreciat în întreaga lume, chiar și astăzi.

După o pauză, Ion Hobana a revenit în prim-planul ufologiei din România publicându-și în 1993 următoarea sa carte în domeniu: *Enigme pe cerul istoriei* (Editura

Abeona, București), cu editia a doua în 1996 și editia a treia în 2007. Au urmat: *Misterul Roswell după cincizeci de ani* (Editura Agni, București, 1997), *OZN - observatori credibili, relatări incredibile* (Editura Polirom, Iași, 2001) și *Incidentul Roswell. Noi mărturii și controverse* (Editura pentru Știință SIT, București, 2008).

În septembrie 1998, s-a constituit Asociația pentru Studiul Fenomenelor Aerospațiale Neidentificate (ASFAN), prima organizație cu personalitate juridică din România, non-guvernamentală și non-profit, dedicată exclusiv studierii fenomenului OZN. Ion Hobana a fost ales președintele ASFAN, rămânând în această poziție până la decesul său din 22 februarie 2011. Două dintre propunerile sale au definit caracterul asociației: folosirea termenului, mult mai adecvat, de „fenomene aerospațiale neidentificate” în loc de „obiecte zburătoare neidentificate” (OZN) și caracterul științific obligatoriu în cercetarea fenomenului. Pentru acest din urmă scop, au fost selectați, ca membri fondatori, persoane cu înaltă calificare, având competențe cât mai variate și relevante: matematicieni, ingineri, specialiști în aeronautică, în meteorologie, medicină etc.

Ion Hobana a avut o contribuție decisivă în activitățile ASFAN. A ținut legătura cu numeroși ufologi din toată lumea, a participat la congrese precum cele de la San Marino și a împărtășit noutățile din domeniu colegilor săi. În paralel a desfășurat și investigații de teren, conferințe publice, inclusiv la radio și TV, invitarea unor personalități din străinătate ș.a.m.d.

Într-unul dintre ultimele sale interviuri, Ion Hobana declara că sunt două feluri de argumente pentru care ia în serios studiul fenomenelor aerospațiale neidentificate: „În primul rând, există mărturiile unor oameni cu înaltă calificare în domeniile lor – piloți militari și civili, astronauti, ingineri, oameni de știință – care au făcut comentarii ample. Opiniile acestor persoane nu pot fi respinse cu un

zâmbet ironic. În al doilea rând, trebuie să ne raportăm la mărturiile fizice pe care le deținem: înregistrări radar, care nu pot fi contestate, înregistrări realizate cu alte instrumente, urme pe sol și altele... Există o cantitate uriașă de informații în acest sens, mai ales acum, de când s-au deklasificat o mulțime de dosare oficiale”, în majoritate militare, în țări precum Anglia, Franța, Brazilia, Argentina, Noua Zeelandă etc. „Eu cred că relatările astronautilor, atât ruși, cât și americani, au convins mulți oameni că fenomenul este real, chiar dacă nu avem încă nicio certitudine în ceea ce privește originea și natura acestuia... există mai multe teorii, dar, din păcate, toate se bazează deocamdată, doar pe supoziții. Nu avem dovezi care să demonstreze în mod clar că aceste obiecte neidentificate sunt extraterestre... Aceasta este cea mai simplă explicație, dar...”

Matematician, informatician, scriitor, cercetător român al fenomenului OZN și al civilizațiilor extraterestre

Dan Farcaș a absolvit facultatea de matematică și fizică la Timișoara. Are un doctorat în matematici la Universitatea București. Din 1962 a lucrat ca informatician la calculatorul electronic MECIPT-1, de la Institutul politehnic din Timișoara, unde a realizat primele simulări de rețele neuronale din România. A condus și a realizat, din 1968, la CEPECA, mari proiecte de informatizare, a predat cursuri de informatică. După 1990 a fost director la Institutul Român de Management, director și director adjunct al Centrului de Calcul și Statistică Sanitară, consilier temporar al Organizației Mondiale a Sănătății și expert al Comisiei Europene pentru sisteme informatice de sănătate. A fost ales în 1993 membru titular al Academiei de Științe Medicale și a fost în perioada 1991-2010 vicepreședinte al Societății Române de Informatică Medicală.

Dan Farcaș este cetățean de onoare al municipiului Reșița. Începând cu anul 1966 s-a făcut remarcat prin publicarea unor povestiri SF. Din anul 1998 a fost vicepreședintele, iar din 2011 este președintele Asociației pentru Studiul Fenomenelor Aerospațiale Neidentificate (ASFAN).

A publicat peste 20 de cărți în domenii precum informatică, matematică, eseuri, ufologie. A publicat peste 700 de articole și a participat la numeroase emisiuni radio și tv, multe dintre ele legate de fenomenul OZN. Cartea Informatica medicală, la care e coautor, a fost distinsă în 1991 cu premiul Gheorghe Marinescu, de către Academia Română.

Cristina Ghidoveanu

CENACLUL LITERAR STRING

Cristina Ghidoveanu s-a născut (sub numele de Cristina Săvescu) pe 13 aprilie 1967 la Onești, județul Bacău. Un tată conștiincios (și cu pile la librării, o calitate importantă pe vremea aceea) a avut grijă să-i umple rafturile bibliotecii cu Jules Verne, H. G. Wells și colecția Fantastic Club și să-i cumpere toate revistele pe care putea pune mâna. În București din 1982, ascultă la radio *Exploratorii lumii de mâine*, citește almanahuri Anticipația și visează la lumea minunată a taberelor de SF despre care se povestește prin ele. Astfel că, după un interludiu nesatisfăcător pe la ASE și prin economia reală, ajunge în toamna lui 1996 la clubul Star Trek (care mai târziu se unește cu cenaclul Planetar), în 1997 pe Atlantykon (dragoste la prima vedere, chiar dacă a fost un an ploios) și cândva prin acei ani și pe la niște ședințe String de la Ecran Club. Noapți Fantastice, Picnicuri la Marginea Galaxiei, primele povestiri (care au

ajuns chiar să fie publicate și, câteva dintre ele, premiate), și microbul inoculat în copilărie începe să crească.

Momentul de cotitură este însă Atlankyronul din 1998, când Ștefan Ghidoveanu a sosit pe insulă și a anunțat că este în căutare de colaboratori pentru *Exploratori* și nu numai. Astfel a început colaborarea, cu materiale pentru radio și cu primele traduceri, pentru o colecție de SF la editura Z care nu s-a mai materializat. Căile nebănuite ale vieții au făcut ca această colaborare să se transforme treptat într-o alianță, oficializată în 2005.

De atunci, a tradus peste douăzeci de volume (cele mai multe în colaborare cu Ștefan, dar și cu alții, în două cazuri) și a mai scris din când în când povestiri și articole, apărute prin diverse publicații. După 2014, când Ștefan a plecat dintre noi, încearcă să ducă mai departe emisiunea (deocamdată doar ca o rubrică de cinci minute) și blogul Moshul SF, continuă să traducă, să dea o mână de ajutor pe la reviste și, printre picături, să mai scrie câte-o povestire.

O POVESTE VECHIE

Holograma atrăgea privirile tuturor celor din sală. În aparență, nu avea nimic deosebit. Un deșert prăfos, presărat cu cratere, aproape familiar de când omul atinsese pentru prima oară un corp ceresc străin. Vulcanii de pe Io, cupolele strălucitoare de pe Marte, atmosfera de peruze a lui Uranus erau mult mai spectaculoase. Puteai crede că vezi un peisaj de pe Lună, dacă n-ar fi fost lumina. O lumină intensă, nepământească, crudă, care te făcea să închizi pentru o clipă ochii torturați. Și, undeva la limita orizontului, o formă întunecată, chir-cită, ceva ars parcă de razele nemiloase. Așa ceva nu putea exista decât în vecinătatea Soarelui, pe Mercur.

Ziaristul se întrebă ce anume crea acel sentiment de teroare pe care-l degaja imaginea. Citise în catalogul expoziției că autorul făcuse parte din prima echipă de prospectori de pe Mercur și că partenerul lui murise atunci, cu mai bine de treizeci de ani în urmă. Din păcate, alte amănunte nu apăreau. Ar fi vrut să știe mai mult.

*

Cine naiba mai e și ăsta! Bună ziua. Pofțiți, vă rog. Ziarist. N-am mai văzut unul de... Luați loc. Beți ceva?... Cu ce vă pot fi de folos? O, nu, holograma. Nu trebuia să-i las s-o ducă la expoziție. Da, eu am făcut-o, atunci, în prima expediție. A trecut atâta vreme... Titlul? Titlul ăla stupid, „Toamnă cu vânt solar“... Nu, titlul l-a dat unul din organizatori. Eu nu i-aș fi dat nici un titlu. Nici măcar nu era toamnă pe Mercur. Mai degrabă vară, ne apropiam de ziua și de periheliu. O vară cu peste patru sute de grade. E adevărat, pe Pământ era octombrie. El povestea mereu de culorile pădurii de la el de acasă. Ce rost ar fi avut un nume... Să înțeleagă fiecare ce vrea... Aș fi putut să-i spun „Neputință“, sau „Disperare“, sau „Cum e să rămâi singur“... Ce să vă povestesc? De ce trebuie să scormonești totul? Nici nu e mare lucru de povestit, și apoi, nu sunt decât un miner bătrân, nu mă prea pricep... De ce naiba a trebuit să vii la mine? Găseai tot ce poftești în arhivele Agenției. A fost o greșeală. Doar că pe alte planete n-ai voie să greșești. Decât o dată... S-a încăpățânat să se ducă. „E aproape, nici trei sute de kilometri, și e încă noapte.“ N-a vrut să înțeleagă. Aveam doi „crabi“. Transportoare speciale. Trebuiau să reziste la orice, chiar și la temperaturile de pe Mercur. Dar unul s-a stricat. Ceva nu era în regulă încă de la început. Din proiectare. Bănuiam asta și i-am zis să nu se ducă. După aia au mușamalizat tot. Și următoarele au fost mai bune. Găsisem un zăcământ important de metale radioactive. A vrut să meargă să facă măsurătorile. Putea însemna o grămadă de bani pentru noi. Putea să se însoare cu Stela, să-și facă o casă pe malul mării, să aibă o mulțime de copii și să trăiască fără griji toată viața. I-am zis că dacă se strică și al doilea, n-am cu ce să vin după el. Nu l-am putut opri. Ar fi trebuit să-l iau la bătaie, să-i dau cu ceva în cap, să-i pun un somnifer în pahar. Orice. Era mai puternic decât mine, probabil n-aș fi reușit. Dar măcar aș fi încercat. Poate... Nu era prea departe de bază, am sperat că n-o să se întâmple nimic. Adevărul e că n-am crezut. Lucrurile astea

se întâmplă totdeauna altora. Nu nouă, nu celor apropiați... Am fost un idiot. NOI eram pe Mercur, nu altcineva. NOI eram cei care trebuia să supraviețuim în iad. Dar s-a stricat și al doilea „crab“. S-a stricat după ce a ajuns acolo și a făcut măsurătorile, abia când a vrut să pornească înapoi. Doar cu o oră mai devreme, și ar fi reușit. Există o șansă. Mai erau cinci ore până la răsăritul soarelui și trebuia să meargă spre vest. Putea să încerce să o ia înaintea răsăritului. La latitudinea la care eram, terminatorul înaintează lent. Mai lent decât un om. Putea să meargă pe jos. La întrecere cu Soarele. Cum a putut crede că va reuși? Noaptea, costumul era de-ajuns. Ziua nu. Eram la periheliu, și într-o perioadă de activitate solară maximă. Vântul solar ajungea până la suprafața planetei. Radiațiile erau prea puternice. Nici „crabul“ nu l-ar fi putut apăra mai mult de câteva zeci de ore. Pe Mercur, ziua stai în bază. Și nu puteam să mă duc după el... Aproape a reușit. A mers încontinuu aproape o sută de ore. O sută de ore tot mai lungi. La început părea ușor. În definitiv, gravitația e aproape de trei ori mai mică. Dar mersul e greoi și nefiresc, obosești foarte repede. N-avea timp de odihnă. A început să meargă din ce în ce mai încet. L-am urmărit tot timpul prin satelit. La început avea cinci ore până la răsărit, apoi patru, apoi trei... dar asta spre sfârșit. Prima jumătate de drum a făcut-o fără probleme. Îl auzeam fluierând. Apoi a tăcut, începea să simtă oboseala, să-și economisească forțele... Îi vorbeam prin radio, să-i dau curaj, să-l fac să simtă că nu e singur... Dar era singur. Și se lupta cu Soarele. A luptat până în ultima clipă. Chiar și când și-a dat seama că va pierde. Atunci când a început să vorbească. Despre Stela, despre planurile lui, despre părinți și despre pădure... Soarele l-a ajuns din urmă chiar în clipa când începea să zărească turnul de comunicații al bazei. „Văd turnul!“ a strigat. Apoi a tăcut brusc. Probabil că a întors capul și a zărit prima geană de lumină. Mercur aproape că nu are atmosferă și din cauza asta nu există zori. Soarele răsare dintr-o dată, fără nici un semn prevestitor. În clipa următoare

s-a întrerupt și radioul. Radiațiile îl bruiau prea puternic. A început să alerge. Nu știu cum a mai găsit putere. Și l-am văzut. Un punct mic, sclipitor, la orizont A reușit să alerge câteva minute. Apoi a început să se împleticească. Printre paraziți, am auzit „...prea târziu...”. S-a prăbușit la mai puțin de un kilometru de bază. Urlam ca un nebun: „Mergi, mergi, ticălosule, mai ai puțin, mișcă-te odată!” Mersese prea mult și era deja prea cald. Chiar dacă ar fi reușit să rămână în picioare atât cât să ajungă, era într-adevăr prea târziu. Ar fi murit oricum de cancer după o vreme. Ei, asta a fost. Am anunțat Pământul și am rămas singur până a venit echipa următoare. Și după o vreme m-am gândit să fac o hologramă. Să am o amintire. Aveam un aparat bun, puteam s-o fac prin geam, fără să ies din bază. Corpul a rămas acolo până au sosit ceilalți. Am vrut să ies, să mă duc după el. Din fericire, baza are un sistem foarte bun de securitate. Nu permite ieșirea în timpul zilei fără „crab”. Și nu mă pricep atât de bine la calculatoare ca să trec de el. Banii? I-am primit, desigur. I-am împărțit cu părinții lui. O groază de bani. A fost cel mai mare zăcământ descoperit până acum pe Mercur. Becul ăsta din tavan încă mai merge cu combustibil de-acolo. Am fost un erou și încă sunt unul din cei mai bogați oameni din lume. Rahat! Aș da totul pentru... Tâmpitule, e ușor să faci oferte pe gratis. Nu se mai poate schimba nimic. N-ai pentru ce. Nu cred că ai cine știe ce subiect pentru ziar. E doar o poveste veche, cum au fost multe altele. O poveste veche. Oamenii uită repede. Și cele bune, și cele rele. Poate că-i mai bine așa. Se face loc pentru necazurile viitoare. Și pentru bucurii, slavă Domnului!

*

Redactorului-șef n-avea să-i placă, era sigur. Bătrânul avea dreptate, era o poveste uitată de mult. Spațiul făcea mereu victime. Ziaristul se întreabă dacă merita prețul. Își aminti de ochii bătrânului. Nu arătau nici regret, nici furie sau revoltă. Doar tristețe.

Ștefan Ghidoveanu

Ștefan Ghidoveanu s-a născut pe 19 aprilie 1955 la Bârlad, dar a devenit focșănean de la frageda vârstă de șase luni, cu mici întreruperi de-a lungul copilăriei, datorate serviciului tatălui. În această perioadă a început, ca și alții din acest volum, să-și dea banii de buzunar pe cărți și reviste SF în loc de covrigi și prăjituri. A urmat facultatea (ASE, Relații Economice Internaționale), un scurt episod la Combinatul Siderurgic din Galați, apoi uzina 23 August, unde (cum altfel?) a înființat un cenaclu de science fiction, Modul 13. A început să publice povestiri, traduceri și articole prin diverse reviste, antologii și almanahuri. Din 1983 a început și colaborarea la emisiunea *Exploratorii lumii de mâine*, realizată pe atunci de Dan Ursuleanu.

După 1990, s-a dedicat total SF-ului, angajându-se la radio și preluând frâiele emisiunii, timp în care a mai

realizat și altele pentru scurte perioade, cu tematică economică, de turism și de literatură polițistă și de spionaj. A tradus unsprezece cărți, dintre care câteva în colaborare, a coordonat colecții de SF pe la diferite edituri, a alcătuit antologii (singur sau împreună cu alții), a continuat să publice în reviste și almanahuri și chiar să le conducă. După 2005, a format un cuplu de traducători cu Cristina Ghidoveanu, împreună cu care a mai tradus vreo douăzeci de volume. Din decembrie 2012 și-a început și blogul personal, Moshul SF.

De-a lungul tuturor acestor ani, a frecventat multe dintre cluburile și cenaclurile de science fiction, printre care nu putea să lipsească Stringul. De fapt, figurează chiar printre membrii fondatori din momentul în care acesta a căpătat personalitate juridică, pe 3 octombrie 1990, și a participat la multe dintre ședințe. Pe 8 decembrie 2010, când cenaclul și-a reluat activitatea, a ținut și o comunicare cu titlul „Continuitatea SF-ului românesc”.

Toate acestea până la sfârșitul lui octombrie 2014, când a hotărât să plece către alte galaxii...

O STEA PLECATĂ-N DEPĂRTĂRI

*În memoria astronautilor
de pe naveta **Challenger***

...zborul, de fiecare dată zborul. Senzația afundării în nesfârșitul spațiului, a confruntării cu veșnicia și mereu acești coloși din oțel care ne duc tot mai departe, către inima imaginară a universului. Eu... și tu... Noi. Eu și Tu...

Am fost de nenumărate ori plecați împreună. Ne cunoșteam atât de bine, încât n-am avut aproape nicio dată nevoie de cuvinte ca să ne putem înțelege. Ne-au ajuns ochii... Ne-am privit și asta a fost suficient. *A fost...*

Căci, după un timp, te-ai îmbolnăvit. Grav. Iremediabil. Am continuat să zburăm, nepăsători, până în clipa când medicii ți-au interzis să mai pui vreodată piciorul pe o astronavă. Și-atunci, tu ai rămas. Am plecat numai eu. Drumurile ni s-au despărțit, călătoriile s-au făcut tot mai lungi, iar revederile tot mai scurte. Încetul cu încetul, am început să crede, că așa e bine, că așa e *normal*.

De vină era zborul, de fiecare dată zborul. Senzația afundării în nesfârșitul spațiului, a confruntării cu veșnicia... De fapt, nu ne dădeam seama că singurii vinovați eram noi, cei ce înfruntam nebunește universul, în speranța găsirii unor locuri aidoma celor natale.

Am sacrificat totul, chiar și pe cei pe care-i iubeam, ca să cucerim infinitul. Deșartă iluzie! Căci rezultatul nu a fost altul decât însingurarea, izolarea aproape completă într-un cosmos întotdeauna ostil. Căutam o nouă casă, un cămin primitiv, dar nu le-am găsit.

Am pășit, în schimb, pe plajele cu nisip cântător, strălucind alb în lumina pulsândă a Bersiliei, pe câmpiile de alabastru ale Fandurei ori printre arborii de cristal, răsucindu-se straniu, de pe fețele pietroase ale sateliților lui Daxanius. De fiecare dată am sperat că vom da peste ființe vii, asemenea nouă, că vom descoperi Inteligența acolo unde, în cele din urmă, s-a dovedit a nu fi decât materie moartă...

Am continuat să sperăm, iar și iar... O clipă, o viață, o infinitate de momente în care graba de a trăi nu ne mai dăduse răgazul necesar pentru a ne pune alte întrebări. Am trăit, și-atât. Ni se păruse suficient, nouă, celor obișnuiți să coborâm dintr-o navă pentru a ne urca grăbiți în alta, gata de plecare. Niciodată nu am apucat să ne gândim la altceva în afara prezentului, a căutărilor noastre neobosite, a speranțelor și a iluziilor de-o clipă. Timpul s-a scurs pe lângă noi ca o briză ușoară, căreia nu-i acorzi nici o atenție până în clipa când îți aruncă nisip în ochi, orbindu-te. Atunci, pe neașteptate, realitatea începe să capete un cu totul alt chip, să se transforme, până într-o zi când...

Dar nu, de ce-ți vorbesc eu despre toate astea? Altceva aș vrea să-ți povestesc, altceva — o amintire, un fapt care ne-a marcat definitiv existențele. Pentru că... ei bine, am avut norocul ca o dată, *o singură dată*, să ne suradă șansa descoperirii unor ființe dotate cu rațiune. Ne-am temut

mult de clipa aceea, nu știam dacă-i vom putea face față, dacă nu vom claca. Era ca și cum am fi avut o presimțire...

Ieșisem de curând din hiperspațiu. Planeta albastră lângă care ne aflam părea îndeajuns de înzestrată pentru a adăposti entități raționale. Ne pregăteam să coborâm, adulmecând surescitați clipele dinaintea ultimelor manevre. Timpul parcă își încetase scurgerea, rămânând imobil, aidoma unei măști funerare încremenite de mii și mii de cicluri în cine știe ce sarcofag uitat...

Apoi s-a produs evenimentul acela ciudat, care ne-a făcut să ne pierdem cumpătul și să renunțăm la planurile inițiale. Pe când ne apropiam de straturile superioare ale atmosferei, o explozie formidabilă a acoperit cu strălucirea ei insuportabilă întregul câmp vizual, răscolind cu violență aerul și dând naștere unor furtuni de nori cum nu mai văzusem nicăieri până atunci, în lumile vizitate. *Ceva*, a cărui natură n-am reușit s-o identificăm, a lovit nava, distrugându-i sistemul de direcționare. Cu chiu, cu vai, am ieșit totuși din acel sistem solar, scăpând abia în ultimul moment de atracția stelei centrale, care ne acaparase precum un sorb al morții.

Mult timp după aceea, vreme de zeci și zeci de cicluri, ne-am tot întrebat ce se întâmplase, din ce cauză izbucnise explozia și ce putea ea reprezenta, în cazul în care ar fi fost vorba de un semnal din partea unor ființe raționale. Am răsucit faptele pe toate fețele, în fel și chip, dar n-am ajuns la nici o concluzie. Nici până astăzi nu avem o idee clară despre cele întâmplate.

Cu o singură excepție. EU... Sunt unicul care știe *ce s-a petrecut*. N-am spus nimănui, niciodată, dar acum — în clipele când astronava în care ne aflăm se îndreaptă fără nici o șansă de scăpare către gaura neagră ivită brusc pe drumul de întoarcere — simt nevoia să-ți povestesc adevărul.

NOI am provocat explozia, la ieșirea din hiperspațiu!!! E drept, am făcut-o involuntar, dar asta nu înseam-

nă că lucrurile sunt mai puțin groaznice. Filmele făcute atunci — și pe care le-am distrus ulterior — mi-au confirmat totul. Oricum, ne-am primit pedeapsa. Deși nu sunt superstițios, gaura asta neagră...

Mai am însă o consolare. Știu că-mi vei asculta rugămintea și că le vei comunica și celorlalți cuvintele mele:

Căutați planeta albastră! În pofida faptului că unii dintre tovarășii mei de drum nu vor să creadă acest lucru, este totuși un leagăn al Rațiunii. Căutați-o și vă veți convinge! Veți descoperi că inteligența creatoare stăpânește aceste meleaguri cosmice îndepărtate. Iar dacă nu o veți găsi voi, fiți siguri că mai devreme sau mai târziu vă va căuta ea. Cine pătrunde în ființa universului, trebuie să-și caute semenii!

Primiți-i, așa cum ne-ar fi primit și ei, dacă am fi putut lua legătura... Dacă moartea nu ne-ar fi pecetluit destinele înainte de vreme... Și, mai ales, dacă nava trimisă de ei să ne întâmpine n-ar fi explodat, DIN PRICINA NOASTRĂ, asemeni unei stele plecate-n depărtări, la numai 74 de secunde de la lansare...

(1986)

Mihail Grănescu

(n. 16 februarie 1951, București - 13 mai 2014, București)

A fost un scriitor român, membru al secției de Proză a Uniunii Scriitorilor din România. A primit mai multe premii „Știință și tehnică” în anii 1980, premiul Uniunii Scriitorilor din România și două premii în străinătate: la Moscova, Rusia (SocCon, 1989) și la Fayence, în Franța (EuroCon, 1990).

Mihail Grănescu s-a născut pe 16 februarie 1951 la București. Tatăl său, Haralambie Grănescu, scriitor și membru al Uniunii Scriitorilor, a tradus în limba română *O mie și una de nopți*. Mama, Alexandra Beatrice Kiseleff, diplomat universitar lingvist, ziarist și traducător, a fost autoarea mai multor dicționare.

În 1970 a terminat studiile liceale și a urmat cursurile Școlii postliceale de laboranți fizică-chimie. După absolvire a lucrat în diverse domenii: la Institutul de cercetări și amenajamente silvice, ca ucenic strungar la Uzinele

“23 August”, operator la Biofarm, muncitor de întreținere la Motel București, redactor și secretar de redacție la “Proprietarul”, corector și redactor la revistele “Știință și tehnică” și “Anticipația”, corector la “Adevărul”, sau corector editorial la editura Hyperion. Pasionat de șah, a câștigat 12 premii la concursurile naționale.

A luat parte la activitatea mai multor cenacluri literare și SF (la unele dintre ele numărându-se printre membrii fondatori): “Relief românesc”, “Săgetătorul”, “Nicolae Labiș”, “1CAS”, “Modul 13”, “George Bacovia”. “Luceafărul”, “Solaris”, “Marțienii”. “Salonul Artelor”, “Eroica”, “Club A”, “Arhitext”, “Clubul Profesionist de Lectură”, “Amurg sentimental”, “Club Z”, “Quasar”, “Henry Coandă”, “String”, “Planetar”, “Rătăcitorii” “Sigma”, “Pi”, “ProspectArt”, “Armonii Baroq”. Între 1981 și 1999 a fost membru sau președinte în comisiile de jurizare ale mai multor concursuri literare și tabere naționale SF.

Scriitorul a debutat în 1965 în revista școlară “Aripi”. A continuat colaborarea cu revista și pe perioada liceului[6], dar a făcut și pasul către revista Luceafărul, în al cărei număr din 9 septembrie 1967 a publicat o poezie[8]. În anii care au urmat a colaborat cu versuri, proză și critică literară la o serie de publicații, printre care se numără: Luceafărul, România literară, Vatra, Steaua, CPSF Anticipația, SLAST, Jurnalul SF, Jurnalul de București, Convorbiri literare, Literatorul, Viața Românească, Magazin, Astra, Supernova, Helion, Amurg sentimental, String, Contemporanul, Dialog, Cinema, Art-Panorama, Dependent SF, Newsletter SF, Calende, Placebo, Telegraful, Tomis, Știință și Tehnică, Almanahul Anticipația.

Mihail Grănescu a fost astras și de grafică, domeniu în care a debutat în 1969 și în care a activat până în 1972. Debutul editorial a avut loc abia în 1981 cu volumul de povestiri SF *Aporisticon*, publicat în 150.000 de exemplare. Cartea a cunoscut un uriaș succes de public și de

critică. De un succes considerabil s-a bucurat și povestirea “Cântecul Libelungilor”, apărută în volumul *Săritorii în gol* și recompensată cu numeroase premii.

De-a lungul timpului, Mihail Grănescu a publicat mai multe volume de povestiri și poezii, precum și un roman SF, *Phreeria*. Opera sa a fost tradusă în publicații străine, cum ar fi revistele “Antares”, “Dialogue”, “L’Embleme” și “Miniature” din Franța, “Gradina” (Iugoslavia), antologia maghiară *Téren és időn túl...*, precum și în rusă și bulgară.

Împreună cu Adina Lipai a realizat pentru editura Granada colecția anuală *Fantasticul Mileniului III*, tradusă în maghiară, sârbă, franceză, rusă, germană și engleză.

Premii

- 1975 - Premiul pentru poezie SF (Târgoviște)
- 1977 - Premiul I la Conferința națională a Cenaclurilor de anticipație, ediția a VII-a
- 1978 - Premiul Uniunii Scriitorilor din RSR, decernat în cadrul Consfățuirii de la Târgoviște
- 1982 - Premiul pentru debut al revistei “Știință și tehnică”
- 1983 - Premiul II pentru eseu, critică, teorie și istorie literară, decernat la Consfățuirea cenaclurilor de anticipație
- 1985 - Premiul I la Zilele cenaclului Henry Coandă (Craiova)
- 1987 - Premiul de popularitate pentru cea mai bună lucrare publicată la Concursul anual de literatură și artă de anticipație, tehnică și știință
- 1989 - Premiul SocCon (URSS)
- 1990 - Premiul SESF (Eurocon) de incurajare (Franța)
- 1990 - Premiul Radio Contact
- 1993 - Premiul Helion
- 1994 - marele premiu al Jurnalului SF
- 1995 - Premiul “Dan Merișca” pentru nuvelă (Iași)
- 1996 - Premiul pentru critică-eseu, decernat la Iași în cadrul evenimentului “Zilele Dan Merișca”
- 1996 - Premiul pentru întreaga activitate, decernat la Buzău de “Zilele Pozitronic”
- Diploma pentru “cel mai main-stream-ist” autor SF publicat de DSF (Dependent SF)

Romane

- 1991 - *Phreeria* - editura Porto-Franco, reeditat în 2010 la editura Eagle Publishing House

Mihail Grănescu

1997 - Plenița memoriei noastre - Editura Hiperyon

2005 - Iritația - editura Granada

Microromane

1986 - Anomia - Almanahul Anticipația

1993 - Prietenul - Jurnalul SF

Volume de povestiri

1981 - Aporisticon - editura Albatros, reeditat în 2012 la editura Eagle Publishing House

1989 - Moara de apă - editura Cartea Românească

1994 - Săritorii în gol - editura Nemira

2001 - Ildiko - editura Tritonic

2001 - Răzbunarea Yvonei - editura Tritonic

2008 - J - povestioare bezmetice - editura Granada

Poezii

1999 - Cioburi de înger - editura Tritonic

2003 - Căderea - editura Granada

2006 - Lumina antisolară - editura Granada

Teatru

2004 - Premiera - editura Granada

Cărți electronice

2002 - Comunicare prin juxtapunere - PCMagazin (Societatea culturală Noesis)

Nuvele și povestiri

Cântecul Libelungilor

Săritorii în gol

Antologii apărute sub îngrijirea lui Mihail Grănescu

Fantasticul Mileniului III - Colecția anuală a Editurii Granada 2003 - Fantezii contemporane

2004 - Noaptea

2004 - Regina nopții (din lirica Mileniului III)

2005 - Exotice - antologie de proză scurtă contemporană

2006 - Ipoteze ale fantasticului contemporan – antologie de eseu și critică literară

2007 - Armonii baroc - antologie de poezie contemporană

2008 - Înger și demon - antologie de poezie contemporană feminină

2009 - Paradisuri înșelătoare - antologie contemporană feminină

2011 - Bal la palat - antologie de poezie contemporană - editura Granada

2011 - Balastrul și miorița – antologie de proză fantastică - Editura Eagle Publishing House

2013 - Cerul de jos - antologia poemului fantastic contemporan - Editura Virtuală

VĂLUL LUI ISIS

În noaptea de Înviere, după slujbă, ne strângeam toți golanii în Dealul Mitropoliei să jucăm un barbut la sânge. După aia era „ceai» la Cocuța - până în zori sau până aveam noi chef. Cocuța era o corditoare fripturistă care locuia la câteva străduțe mai încolo. Pe chestia cu ceaiul eram hotărât să nu stau cine știe ce, în sensul că să dau și eu o dată, de două ori brăila și să mă pierd ca măgaru-n ceață.

Cutra de Fane n-a vrut să rămână cu mine, că Nina, vecin-sa, ieșise de trei zile din spital, operată de apendicită, de mă frecase toată seara la cap cum o pusese el capră.

— Și cum ați procedat, mă nenorociților?

Fane ăsta era o pocitanie de trecea pe sub pat cu mâinile ridicate, și un pământău de nu s-a mai pomenit, așa că, deși mânca el borș cu gura plină, cred că Nina era prima gagică din viața lui.

— Se poate... zice el confuz.

— Pe scaun, ă?

— N-ai ghicit din prima, deși aveai dreptul la trei încercări, o parafrază el pe Vrăjitoarea din basmul cu același nume și, trăgând eu cu coada ochiului la gagică, m-am însemnat că se făcuse cam de culoarea sfeclei de vie. ,Ce: „mă, micuții să vezi că s-au tratărisit cu delicatețe-n post, ca niște :păcătoși ordinari ce sunt!”

Așa că am trântit o capcană-n doi peri, pe ideea că o fecioară lasă urme.

— Când și-o vedea mă-ta boarfele date cu boia, o să-ți umple gura cu pumni de-o să-ți scuipi fasolele ca dovlea-cu sâmburii.

— Nu-mi duce tu grija, că n-are ce să se prindă, mi-a confirmat tămâia bănuielile, fără să se însemne către unde bat eu de fapt.

„Trebuie să-mi revizui radical părerile despre minoră”, mi-am zis. Nina se sfiise toată sub privirea mea estimativă, dar își rânjea fasolele la mine ca o proastă. Singura chestie de care mă nedumeream era ce-o fi găsit ea la stârpitura de Fane, însă, trebuia să i-o recunosc mucoasei, avea ceva sânge-a vine să se descurce luând-o așa și așa la doar trei zile după ce o decupaseră ăia, încât mi-am spus că să moară Țuțu dacă nu crăpa fierea-n ea să se înțepe : probabil că era masturbistă sau dracu s-o ia de puștoaică perversă, și mi-am pus în gând să i-o trag și eu o dată, de să dea damblaua în gâlma de Fane să nu mai știe de el când l-om lăsa cu ochii-n soare.

Așa că Fane și Nina s-au dopănit braț la braț ca niște porumbelci pocniți de insomnie și m-au lăsat pe mine s-o caut pe Madam Fortuna în Dealul Mitropoliei, drept pentru care le-am și strigat un îndemn prietenesc din urmă, precizându-i gugumanului să-și dea silința de data asta să nimerească unde trebuie ca să-i deschidă fetei viitorul, așa încât, boul m-a înjurat de mamă, și perversa a chicotit delicat de era să se scape toată pe ea.

La barbut s-a legat cum n-am mai pomenit de când mama m-a făcut, și după vreo cinci brăile în progresie, mi-a venit rândul, așa că le-am zis gorobeților:

— Uite ce e, bă, belferilor: Mă așteaptă gagica cu bula-nele pe perete și cu ouăle făcute cu cremă, așa că dacă nu vreți să mă car cu mardeii, trag tot ce-am luat la pace, cui o vrea el, de trei ori, după care, n-am ce să vă fac: pierd, nu pierd, haies-bules, Se lovește?

— Se lovește, să moară mama! se bagă unul, un cioroi care pierduse gros.

— Bine, bă, zic. Duble dăgeaba pă ce-am în față. Numărați voi până frecăm noi babaroasele.

Le-am pus jos din pumn mardeii mototoliți, și, cât am frecat noi osu', numai ce zbiară unu-n extaz:

— Sunt două bătrâne, să moară ce-am mai sfânt!

— Merge, cârâie cioroiul, și pac! 2-1, de să mă fac pe el de răs.

Scoate materialul, plătește, și-o dă mai departe:

— Hai la pace, ă? Ce vine.

— Merge, zic.

Și trosc, iar dă cioara 2-1 de-l fură apa.

Ce: - Să moară mama dacă am mai auzit de ghinion ca ăsta! Fir-ar ele ale dracului de oase de curvă! Nu mai am mălai, da' o bag pe fi-mea la pace.

Și eu: — Dă-te bă de-acili-șa la furat cu ursul! Ești tâmpit? Nu ți-e bine la cap, sau ce ți-e? Vrei să crăpăm amândoi la Canal? Sau ți-e drag de stuf de Deltă? Ce măta? Să intru eu la apă pentru trafic de carne vie și să zac la pârnaie până-oi putezi pentru matracuca ta de borătură? Hai, roiu! Te-ai curățat, gata, du-te-n mă-ta acasă și culcă-te!

— Pă ce-am mai scump! zice el. Am zis vorbă! Uite crucea! și scoate o șpangă de tăiat porcul.

— Mă piș pe crucea aia a ta să facă rugină, zic. Ce să fac cu cioara ta, mă?

— Asta-i cioară, mă boule? urlă borâtul și trage la lumină din mulțimea gorobeților ce-se-nghesuia-mprejur o

gagică la vreo șaispce anișori toată, de-am simțit că-mi cade părul pe limbă când am ginit-o. Era ceva cum nu s-a mai văzut: ocnă gagică! O fi făcut-o bazbuzucu' cu Maica Precis-ta, că tipa era foc de moarte.

Zic: - Da! Și tu crezi că, dac-o fi să fie, ea e proastă să vi-nă cu mine? ..

Zice: — Mă, uite, asta mi-e crucea! și iar îmi flutură șișul pe sub nas ; dacă pierd: o iei! Io am văzut moartea acu' cinci ore și am ,scăpat ca prin minune, da' dac-o fi să fie azi, asta e, că săraca nevastă-mea s-a dus, Dum-nezeu s-o ierte, banii s-au dus, și dacă-mi juri că dacă pierd ai tu grijă de ea, mă duc la Safta să vindem flori în rai!

Zic: — Pe Dumnezeuul meu dacă n-aș lua-o cu mine, da-că ar vrea ea să vie, chiar dacă aș găsi-o aruncată la' hazna toată, însă ...

Și borătu ' ce:

— Atunci am căzut la pace.

— Stai așa, zic. Du-te dracului cu banii tăi cu tot, că nu vreau să am pe conștiință viața de om în noaptea de ...

Și el: — Mă! Am căzut la învoială, nu?

— Șase! Caralii! țipă un puști, și toți o iau la trap.

— Stai! mă apucă borătu' de guler. Dă cu osu!

Încizmuiții veneau grupă, dar, fiindcă se făcuse vârtej, nu aveau treabă cu noi, care stăteam cloșcă, așa că am luat babaroasele să-i fac damblaua cretinului și baf! chiar în ,clipa ,în care el zice „la mai mare” troznesc un 1-1 de se sparge banca.

— Ai câștigat iar, zice el. Să ai grijă de fată! (și fetei:) Aveți grijă unul de ălăalt, să trăiți, bă!

Și până să apuc eu să clipesc, își bagă șișu-n burtă.

„Mamă! Ocna m-a mâncat! Barbut am vrut, barbut am avut! Adio viață, că mi-am găsit fundătura cu nebunu'!”

Închiptații se strânseseră împrejur, și unu m-a luat de ceafă de-am simțit că-mi pârâie ceva în creieri:

— Tu l-ai tăiat, mă? De ce l-ai omorât, mă?

Eram ud tot în scutece. Și-atunci Chiva mă ia de-o aripă și se repede:

— Fugi, nea, d-ici-șă, ești nebun? Țsta s-a sinucis, săracu', și matala bagi omu'n pușcărie de nevinovat! Ce ai cu bărbatu-miu?

— Aşa-i mă? se întoarce înmănuşatul spre cioroi. Zi, mă, că n-o mai duci, să ştim şi noi ce facem.

— Nu știu cine sunt băieții, se screme cioara, pe care-l trecuseră apele.

M-am îmbătat de supărare, și gata, bă, lua-v-ar dracu'!

— Salvarea! fir-ar al dracului să fie, a strigat copoiul ca intrat în priză. Și voi, stați acolo să dați declarație, fir-ați ai dracului si voi!

S-a făcut haloimis ca la căderea Romei, și Chiva, care era mai pe fază ca mine, m-a umflat și m-a tras într-un gang. Am urcat câteva trepte în spirală și am intrat într-un coridor întunecat.

Chiva tremura agățată de brațul meu. Pe coridor era li-niste și un aer stătut și uscat.

— Ce-a făcut ăla, mă?’ Era tactu?

— Da.

— Și ce-avea? Era nebun?

— St! taci, mi-a pus Chiva o mâna mică pe gură.

Când m-am gândit la pe unde și-o fi ținut ghiarele înainte să și le bage în botul meu, m-am scuturat și m-am pus pe zbierat:

— Cum să tac? Cum să tac? Ce credeți voi, că eu sunt așa, o ragadă? Fă, nu faci tu de unu ca mine, să știi!

Ai jurat!

Vorba asta m-a făcut să spumeg:

— Și ce dacă am jurat? Crezi că o viață se leagă, se vinde sau se câștigă la un barbut de înviere? Da' ce credeți voi, că eu sunt fraierul ȝiganilor ȝicniti? Gata, mă procopsirăți, ă?

— Taci! spunea ea fără elan, dar am simțit o forță demențială în spatele vorbei ăleia, o forță negativă de-am înghițit în sec. Întotdeauna am avut despre țigani o părere cât se

poate de proastă, dar în fata asta se trezise ceva cu o semeție mai presus de tot ce cunoscusem, ca un foc nestins, ca un munte de gheață, ca o fiară pândind. ca un abis pe care l-ai găsi dimineăta sub pernă. ori ca moartea. îmi înghețase sângele în vine. Da, ca moartea. asta e!

— Cine-oi fi tu? a hârâit ea mai departe. și vocea-i cristalină-i era acum groasă ca a unei vrăjitoare. Ce mare sculă de om? Ce-ai făcut pe lumea asta? A? Ia zi? De ce taci? Ești un nimic! Un nimeni! Un amărât!

— Da'tu cine-oi fi! m-am burzului eu. deși pierdusem partida. Era evident că nu mă procopsisem cu o sclavă, cum mi se promisese, ci cu un stăpân. Tu cine oi fi să mă întrebi pe mine chestii din astea?

— Ține asta! a zis ea, prompt. Asta sunt! Asta sunt Eu!

— Stai! am strigat după ea. Unde te duci?

Am făcut câțiva pași pe culoarul stârnind ecou. „Ce casă ciudată!” mi-am zis. „Dar ce soi de casă!”

Habar n-aveam că există și astfel de case în București. Coridorul era înalt, nu-i vedeam tavanul, și lung până la naiba-n praznic, și cețos. Nu mai auzeam din față nici eco-ul pașilor și nici răsuflarea ei, așa că am început să bâjbâi. Nu era chiar întuneric beznă, încât ghiceam după contur niște porticuri mari, probabil de uși. Ușile apartamentelor.

— Ce măta faci atâtea fițe! am șuierat. Hai! Fă-te-ncoa l Trebuie să văd ce-o să fac cu tine. O să ne descurcăm noi într-un fel.

Nu-mi răspundea nimeni. Trăgeam cu urechea, dar nu percepeam nici un zgomot care să-i trădeze prezența. Atunci am scos un chibrit și l-am scăpărat și, privind împrejur, mi s-a făcut părul măciucă pe cap. E greu de înțeles ce înseamnă ceva complet anapoda. Porticurile de uși, sau mai precis ceea ce crezusem eu că sunt porticuri, erau de fapt niște deschizături în coridor, care nu erau nici uși, nici praguri, nimic: simple găuri oarbe prin care pătrundea ceva. Nu-mi pot explica de ce am avut din prima clipă conștiința unei primejdii teribile. Chestiile

alea nu aveau consistență, colcăind doar, cu dimensiuni aparente de la câțiva milimetri până la câțiva centimetri, se scurgeau în coridor de pe margini, târându-se către mine din toate părțile. Câteva mi se prinseseră chiar de brațul stâng și, când am observat, nu mi-am putut stăpâni un urlet și un gest de repulsie care a stins chibritul lăsându-mă în întuneric absolut. Tremurând de frică, am luat-o la goană spre intrarea coridorului, am coborât treptele în spirală, am năvălit afară și am fugit câțva timp până când nu m-am mai putut ține pe picioare, și m-am așezat pe un gărduleț de piatră. Când am băgat mâna în buzunar după batistă am dat de banii mototoliți și de încă ceva rotund, greu și rece. Am scos să văd ce e, și era un soi de medalion, sau cam așa ceva. Părea a fi de aur și avea gravat ceva pe ambele fețe, nu mi-am dat seama ce e, și am plecat mai departe.

La putoarea de Cocuța am ajuns abia pe la patru din noapte.

— Ce faci, bă, a zis ea sornnoroasă. La ora asta se vine?

Nu mai erau la ea decât trei măgari care o făcuseră poștă.

— N-ai ceva de pileală? am întrebat-o.

Mi-a dat o sticla de votcă, și nenorociții ăia s-au apucat să joace un pocăraș pe curul gol al coardei. Eu m-am pus pe băut, deși, pe nemâncate, votca mă ardea la fificați. Am scos medalionul și l-am privit cu atenție: avea încrustate niște semne și atât.

M-am matolit rău de tot și i-am făcut cadou. parașutei ghemotocul de bani, i-am dat afară pe golani, care se luaseră la ceartă și voiau s-o mardească pe idioată. Am adormit după aia, pe covorașul de lângă ușă (n-am mai fost în stare să ajung până la pat) și, dimineța, proprietăreasa mi-a făcut scandal ca la balamuc.

Cum m-am trezit, m-am dus să văd coridorul unde fusem gata-gata să fac pe mine de frică, dar, ca un făcut, nu m-am găsit de loc pe unde o luaserăm cu o seară înainte, așa că, după ce m-am fâlfâit degeaba, m-am dus la un meșter

care se ține cu măritatul sculelor de ciordeală, să-mi spună ce-i cu medalionul de la Chiva. Smecherul l-a încercat, l-a întors pe toate părțile și m-a întrebat:

— E de vânzare?

— Nu. Vreau doar să știu ce e cu el.

— E vechi de tot și e de aur. Cred că-ți dau câteva miare bune pe el dacă-l vinzi.

— Dar ce e? Monedă?

— Și eu de unde vrei să știu?

— Da' în ce limbă scrie pe el?

— În impiriforfireză. Te-ai însemnat?

M-am dus de acolo direct la Nelu-Borâtu, care știa țigănește bine, dar ăla m-a lămurit de tot, că cică ciorile nu scriu de nici o culoare, așa că am luat-o din aproape în aproape, până am ajuns, după două zile, la Muzeul de Arheologie. Portarul m-a trimis la un șmecher „doctor-profesor” nevoie mare.

— Auzi, nea, am găsit asta prin casă și vreau să știu și eu ce am. Șmecherul a întors tinicheaua pe toate părțile, s-a ginit la ea și cu lupa și cu microscopul, și până la urmă a zis că trebuie să fie în san'scriptă.

-Și ce scrie?

El nu știa san'scriptă. dar mi-a dat o adresă la care să mă duc. Nu a uitat să-mi atragă atenția că trebuie să declar imediat piesa, că e chestie de patrimoniu.

— Bine, nea, o s-o declar, i-am dat eu dreptate, și m-am cărat repede să nu-i dea prin cap să mi-o manglească, fiindcă-i știu io pe șmecherii ăștia.

Unde m-a trimis șmecherul era alt șmecher, care m-a costat cinci sutare să-mi spună că nu înțelege nimic, că nu' e nici scriptă nici san'scriptă, ci un fel de n-ar mai fi.

„Uite, semnul ăsta e în scriere bibicotronică și înseamnă ceva de genul „*omul se teme*”. Ăstălalt e în armeană, și vrea să zică „*lucruri mari*”. Semnul ăsta e o hieroglifă de alternativă la egipteni. După aia este ceva indo-european. Luat așa, la un loc, nu are nici un sens. Ar veni cam ca: *Spiritul Sfârși-*

tului - viermuială - pântece - porc. Ce zici, are vreo noimă?

— Nu, am convenit eu, ca să nu-l supăr. E-o aiureală.

— Nu-i o aiureală, s-a sictirit el. Nu-i aiureală. Dar nu știm noi cum să citim asta. De fapt, traducând așa, pe idee, ar putea veni și așa: „Teme-te de ce e ascuns în tine, mai prejos de tine, mai josnic”. Adică mai rău. Înțelege?

— Da, am aprobat eu, ca să nu se mai înfierbinte. E clar.

— N-ai înțeles, zice el, și îmi face capu' mare că eu nu pot pricepe ce sens profund au semnele astea, că Purana, sau Phrana, sau dracu s-o pieptene e o chestie nemaîncotopenibilă pentru care eu nu am nici o vorbă să semnifice același lucru. .

Până la coadă s-a dat pe brazdă și mi-a propus și el să-i vând medalionul,

— Nu-i de vânzare, nea! Vroiam doar să știu ce scrie pe el, i-am zis, și m-am ușchit.

— Dar de unde îl aveți, m-a mai tatonat el, hoț, în prag.

— De la bunica, Dumnezeu s-o ierte, și am făcut pași pe covoraș să-mi vadă mersul de la spate.

M-am tot plimbat cam vreo lună pe toate străzile dimprejurul Mitropoliei; da' să fie al naibii ăla de a mai găsit casa aia cu culoarul ei tembel.

Nu mai trecusem pe la Cocuța-fripturista de 7652 de ani. Și, după atâta fâțâit ca bou' și căutat potcoave de cai morți în dealul bisericii am rămas pe drojdie, așa că, într-o seară, dacă tot eram în mahala, mi-am zis că să mă duc să văd și ce face tâmpita. Și cum o tândăleam eu așa brambura pe sub luna nouă care bătea câș, de lumina ca la concurs, pac! mă pomenesc chiar în fața intrării cu boltă a hardughiei, și, în prag, o siluetă de gagică. Și nu știu cum mi s-a năzărit mie așa că e chiar Chiva, și o iau la trap către ea. Gagica dă buzna în gang. Eu după ea. Gagica trop-trop pe scări. Eu după ea. Și așa, mă pomenesc din nou pe cordiorul ăla împuțit.

Acolo o și ajung și o apuc de mână de o întorc cu mecla la mine s-o văd, însă era o lumină exact cât să scuipi în ea,

și nu mă filez dacă e Chiva sau nu e Chiva. Gagica se hlizește la mine și atunci îi zic:

— Ia stai, fa, să-ți văd mutra, că nu știu de unde să te apuc!

Scapăr un chibrit și mă chiombesc la ea. Doamne-Dumnezeule! Să fiu eu al iaca-cui dacă nu era a mai mișto gagică din lume. Ce artiste americane, ce manechine de modă, rahat! alea sunt niște corditoare tăvălite de toți șmecherii, pe când Chiva mea era proaspătă și curată ca diamantul de rouă pe floarea de măr.

Zic: - Fă tâmpito, pe unde mi-ai umblat? Nu mi-a fost mintea decât la tine, de sta să-mi crape fierea de grijă, beleua naibii de faraoancă! Că ești singura gagică de-am jurat pă ea. Ia zi, pe unde mi-ai fost?

— Nu mi-ai zis tu să plec? mă tachinează ea. Mi-ai zis să plec și-am plecat.

— Da' tu te iei după toate câte le zice unu' după ce-i moare cineva în brațe, și, colac peste pupăză, se știe unul și se pomenește doi? Da ție nu-ți da prin cap că eu te iubesc? Că sunt mort după tine?

Și ea, hodoronc-tronc, cu mămăliga-n geam:

— Ai medalionu'?

Zic: Țara arde și baba se piaptănă. Îl am. Na-ți-l.

- Medalionul ăsta sunt eu, zice ea.

— Bine, fă? ! Însă acu> să faci bine să rămâi cu mine, că am jurat amândoi pe un suflet care ne leagă.

- Da, zice ea. Așa e.

Devenise solemnă, și-am mințit și eu că mă toropește emoția tot. Încercam să glumesc, dar vocea-mi suna mai serios decât vream eu, și mi-am zis că o să mă fac de râs. Da! nu m-am făcut. Vorbeam pe bune, ce mai una-alta, ca ăia, la teatru.

— Tu ești singurul lucru care îmi aparține cu adevărat. Oriunde aș fi, orice aș face, tu ești Adevărul, și Viața, și Iubirea, și singura Trezie și Realitate. Tu ești Drumul. Dru-mețul și Țelul. (Ce mama naibi mi-a venit? De ce zic eu

astea? Ce m-o fi lovit cu năzbitiile astea și ce-or fi însemnând?)

După ce mi-a vorbit gura fără mine, tot ca și când mă mișcam tras de sfori, am luat-o în brațe și am sărutat-o. Și-atunci a luat-o și ea cu sorcova:

— Ești Zi și Noapte. Ești Alb și Negru. Prea bine! Vom fi Unul!

Ce mai, vorbeam numai în cimilituri! Eu am interpretat spusa ei în felul meu, așa că am culcat-o alături de mine imediat, chiar acolo, cum eram, pe coridorul întunecat. Piatra de pe jos era moale ca pernele de puf, și Chiva se hlizea cristalin ca un clopoțel la urechea mea. I-am deschiat bluza, și mi-am băgat mâna, și dedesubt nu era nimic. Adică, de fapt, NIMENI. Mi-am tras mâna și am scos chibritul să aprind un băț. Am văzut că bluza i se desfăcea la piept în părți; de dedesubt, ceea ce fusese Chiva răspândindu-se, învăluindu-mă în colcăiala de NIMIC, așa cum și prima dată, pe coridor, chestia aia care năvălea pe uși, din Hău. Numai că de data asta nu mă mai temeam, resimțind doar un soi de deziluzie contradictorie. Știam acum că treaba aia colcăind e Chiva, și că ea e singurul lucru cu adevărat al meu. Sub colcăiala corozivă, hainele se descompuseră, apoi și carnea, și cu degetele tremurând ale dreptei mi-am îndepărtat o halcă întreagă din stânga, urmărind fascinat cum mă spulber. Chibritul a pâlpâit și mi s-a stins între degetele mâncate de decompoziție, și în ultima clipă am întrezărit broboada Chivei care zăcea integră alunecată alături. Ceea ce luasem la început drept simplu motiv floral se grupa într-o scriere precisă, pe care am înțeles-o fără a o citi.

(*Viața Românească*, iunie 1991, nr. 6)

PASUL DE SUS

„De la început trebuie să îndepărtăm judecata potrivit căreia durata ar reprezenta față de petrecere ceva superior: munții nepieritori nu sunt superiori trandafirului ce-și pierde repede petalele, răspândind parfum în scurta lui viață. ”

Hegel secret – JacquesD’Hondt – Ed. Agora – Iași – 1995.

Pasul de sus, sau Trecătoarea celestă reprezintă sfidarea supremă pentru temerarii excursiilor montane, ascensiunilor care depășesc simplul nivel „de agrement” pentru a se înscrie în categoria „performanțelor” care intră în Cartea recordurilor, în Istorie. Către acest Pas se îndreaptă întregul sistem de Porți megalitice al Planetei, al căror Sens este, dacă treci prin ele în ordinea cronologică a Măreției lor (inversă temporar celei a Civilizației – cele mai vechi fiind cele mai mari: Stonehenge, cea din Ultima Thule unde Golfstreamul lovește țărmul înnegurat al Hiperboreii cu o oază de primăvară veșnică, Tiahuanaco sau Altiplan Navaho, Poarta Roșie a Imperiului Soarelui Răsare sau Poarta spre Apsu a Nilului marcată cu semnul celor trei

piramide prin care se reperează Ținta – Sirius – până la Poarta Sărutului de la Târgu Jiu și Arcurile de Triumf locale).

În *Etapele* acestei excursii mitice, pelerinajului la *Pasul* din Înalț, te așteaptă nenumăratele Hoteluri și Hanuri ale hagioei (El Gahel), Casele de Oaspeți, Casele de Vânătoare, Agențiile de Turism și ghizii montani (Șerpașii) dirijând turiștii spre *Piscurile îndepărtate* ale Muntelui (Kogaion, Parnas, Himalaia, Altaes Cordilieres...) spre Zona de Gol Alpin, spre locul unde-nu-mai-crește-nimic, de la Capătul Pământului.

Acolo, ți se taie respirația de măreția priverii. Pentru contactul cu Spațiul, cei mai mulți dintre escaladatori se văd siliți să apeleze la costume speciale dotate cu căști de protecție și alimentări cu oxigen lichid din rezerve îmbuteliate. Este greu să străbați această ultimă Etapă a Tregerii Dincolo de piscul Către. Toată agitația lumii acesteia, cu instituțiile ei, de la Școală până la sălile de antrenament și sistemul de *concursuri sportive* nu par a fi decât pregătiri preliminare în vederea acestei ascensiuni: prologul atacului Piscului (*Tai Ping*) Tian-Jănnului mondial, universal, cosmic.

Marele Performer al *Ultimei Etape* nu are public, nu are comentatori: performanța sa este destul de rară încât să se petreacă într-un anonim deplin. Dincolo de *Piscul Ascuțit* el trece *Singur*. E o Trecere atât de îngustă că nu lasă loc decât unei singure persoane („Să intrați pe poarta cea mai strâmtă” – li se recomandă Apostolilor). Trecerea Dincolo de *Pasul de Sus* e un act individual, nu de grup. Este un gest de eroism (suprem) personal. Este Marea Sfidare.

Pelerinul trebuie să părăsească mai întâi Zona Luminată a Planetei, „Zona populată”, îngrămădeala de ființe fără aspirații înalte, Stupul Global al agitației zilnice, cotidiene, îndreptându-se spre Zona Crepusculară dincolo de care începe Fața Veșnic Întunecată a cuplului Inn-Yang al Platoului platformei continentale. De la Apele de Jos, spre Apele de Sus trebuie să treci prin Etapele sublimării Pietrei (teluricului) până la zona cea mai seacă (stoarsă) a Rocii Pure de la limita cu Sublimul: Cerul. De aici încolo rămâne numai Anorganicul Pur. Divinitatea Abstractă. Absența.

Dacă până la Zona Crepusculară ai urmat Sensul General, prin periferia Luminii te mai îndrumă doar câte o singură Călăuză printre Ființele Gigantice de sub Astrul Noptii – entități hipertrofiate de gravitația diminuată dintre cele două corpuri cerești rupte una de alta de suprasarcina masei lor cândva însumate până la Punctul Critic care a dus la începutul Rotației ce a determinat Desprinderea Lentă care a sfâșiat Marea Oglindă a Lunii, de Pământ. În contururile încă ușor perceptibile ale Planetoidului se pot desluși formele „în negativ” ale Planetei: munții de Dincolo sunt mările de aici, iar Piscului *Pasul de Sus* îi corespunde, pe Satelit, o groapă uriașă, un adevărat Ocean, o depresiune planetară și cosmică abruptă, ale cărei străfunduri ușor de distins prin lichidul etheral, cristalin și liniștit, al Înaltului ce-l umple, păstrează încă striatiunile, ca semne ale pantelor piscurilor Muntelui acestuia de sub Marea celestă Selenară.

În Zona Crepusculară, Soarele, astrul Zilei, se mai distinge doar la orizont, între cele două corpuri cosmice, fiind – la Zenith – complet eclipsat de Planetoidul întunecat. În vreme ce „Noaptea *e de lumină*”! de acea lumină rece (reflexivă și polarizată, ionizând atmosfera înaltă în aurore fluturându-și faldurile luminescente de curcubeu prin Spațiu), pe care Satelitul o răspândește mai bine de 20 de ore din cele 23 ale unei rotații complete.

De aici, de pe Vârful Muntelui, distingi Dincolo ființele străbătând suprafața Planetoidului, plantele „de sub Pământ” din slava Cerului de Dedesubt, de sub noi, și ciclurile de vegetație ce metamorfozează culoarea suprafeței în funcție de anotimp pe unica față ce ne-o expune de la Desprinderea Lentă încoace. Se spune că Planetoidul s-ar îndepărta încet (treptat) de Planetă, într-un vals cosmic în care ușoara vibrație de acum („Mișcarea de Spin”), când va scăpa de atracția hipnotică a Planetei celei mari din care a luat naștere („Femeie ruptă din coasta pământească a perechii sale”) și când va ajunge destul de departe de Pământ, oscilația de azi care-i dezvăluie doar o mică parte din „Fața Ascunsă” se va transforma într-o adevărată Rotație completă și independentă, expunând privirii și partea Cupei Cosmice care nu s-a vărsat la Desprindere, când

apa de pe Fața Către Noi s-a prăbușit din Cer în Potopul care, sub Lună, încă mai cade și astăzi, neîntrerupt, în ploaia fertilă care scaldă aproape permanent Zona Crepusculară și Piscul din Înalt la Miezul Noptii, când Astrul Zilei este de cealaltă parte a sistemului Planetei Duble, influențând echilibrul de atracție gravitațională al Cuplului în favoarea Pământului. Dar, probabil, același lucru se întâmplă Dincolo, la miezul Zilei, când Soarele e eclipsat de Lilith și plouă dinspre Pământ spre Cer, într-o Maree cu trombe de tornade pe Oceanul terestru.

Când Călătorul a poposit la Hanul Celest, ultimul Popas înainte de *Pasul de Sus*, cei de acolo, puțini la număr, personal ursuz și apatic, l-au privit cu interes, dar sceptici, ca pe un inițiat al Ascensiunilor Montane, dar și ca pe o viitoare victimă a acestora, ca orice temerar hazardat care vânează Trofeul Suprem. Era un Călător-Standard: echipat cu haine și dotare (cândva „de ultimă oră”) uzate de drumul lung străbătut până aici. Țesătura *fără cusături de încheiere* a combinezonului altădată sclipicios, deși încă intact, își pierduse luminescența artificială și aerul proaspăt. Armele din metale inoxidabile și rare păstrau urmele contactului cu flora și fauna hipertrofiată de gravitația scăzută a Zonei Crepusculare în care reptilienele gigantice mezozoice, Saurienii, plutesc atât de firesc printre ferigile și gimnospermele unduitoare ale inflorescențelor Plantelor-alge de sub Lună (probabil asemănătoare florei și faunei lunare propriu-zise) ale cărei dimensiuni, din cauza atracției diminuate a Planetoidului, sunt și mai gigantesc dezvoltate— uriașe, mărețe, titanice.

Călătorul nu a poposit prea mult la Hanul Divin (ce nume bombastic pentru o simplă cabană! - ultimul și cel mai avansat avanpost și bastion al Civilizației în lupta cu Înaltul), doar câteva zile, cât să se refacă de lungul drum străbătut și să mai verifice o dată buteliile de oxigen din rucsacul din spate înainte de ultima ascensiune.

Pentru Oficiul Hanului Celest a fost o simplă întâlnire de rutină cu încă unul dintre rarii ascensionişti care se încumetau până la Ultimul Nivel al Competiției. O întâlnire fără investigații inutile și vorbe de prisos. O interferență fără istoric și ecou.

A pornit la drum pe Ultimul Segment într-o amiază mohorâtă în care Soarele sticlea vag prin ceața orizontului însângerat. De pe cărarea drumului spre Culme, pereții Hanului, tot mai mici în urmă, păreau și mai asimetrici și paradoxali în îmbinarea lor colțuroasă: o construcție de blocuri de piatră masivă, asamblată fără mortar din steiurile paralelipipedic cristalizate și potrivite ca din întâmplare, ca la un puzzle spațial, haotic și fără lacună totodată – un joc de *bricks* („cărămizi”) ridicat la scară de un Arhitect Reificator de talie planetară – un bibelou exacerbat, ca tot ce se află în Lumea de sub Lună.

De aici, drumul până la *Pasul de Sus* nu avea să mai dureze mai mult de un Sezon de Etapă. Ajuns acolo, la Trecătoarea ca un pinten din vârful Piscului, în așteptarea Miezelui Zilei, Călătorul a putut să mai admire o dată mărețul peisaj al Lumii de sub el și al Lumii de Sus, cufundate în umbra din ce în ce mai deasă a Amiezii. Pantele Piscului Ascuțit (Tai Ping) ale Muntelui (Tian Jǎn) se distingeau până la poalele Crestelor de rocă ale crevaselor pantelor împietrite în valuri de piatră până la sticlirea albastră, îndepărtată, a Oceanului. Cu cât înaintai spre *Pas*, erai mai ușor, căci atracția gravitațională scădea și, aici, la Trecerea din Înalt, trebuia să te ancorezi bine de steiuri ca sufletul Uraganului urlând între colții de granit să nu te ia pe sus. Din cauza atmosferei rarefiate, era, totuși, un vânt sec, fără Negura lipicioasă a aburilor din Vale.

Deasupra, Satelitul cu pante de selenit, sclipitoare, se deslușea perfect. Dar cum va fi fiind acolo, cu adevărat? Pantele lui păreau sculptate în metalul alb ca niște lame tăioase de brici, dar tot așa se vedeau și pantele telurice ale Muntelui pe care urcase, deși acum știa prea bine că pe o „lamă” îngustă, cum păreau acelea, treceau fără să se înghesuie turme întregi de Dinosauri și Brontosauri cu talii de zeci și chiar sute de metri printre ferigi arborescente și pinacee acoperind cerul cu frunzele și crengile lor stufoase.

La Amiază suflul-spre-înalt a devenit teribil. *Pasul de Sus* urla pur și simplu de vijelia care umplea Trecătoarea.

Străbătând ultimii pași, Călătorul a mai putut recepta schimbarea de percepție a perspectivei din cauza imponderabilității:

ceea ce i se păruse a fi „sus” și „jos”, părea acum de aceeași parte a coordonatelor spațiale, între cele două corpuri cerești care deveniseră „în față” (Planetoidul) și „în spate” (planeta de pe care venise și al cărei Munte îl escaladase). Așa încât ultimul pas l-a făcut într-un salt extraordinar, în cer, în Abis, știind că atinsese cu un picior Pământul, dar că va atinge cu celălalt vârfurile abrupte ale piscurilor îndepărtate ale munților de pe țărmurile Oceanului Lunar. Ultimul său pas avea să dureze ore și ore în sir: cel mai lung pas pe care îl făcuse vreodată până acum în viață.

Multă vreme și-a ținut respirația: sentimentul desprinderii de greutatea trupului în saltul său cosmic era inedit și năucitor. Privea împrejur cum, în zborul lor de la o planetă a Cuplului la cealaltă, treceau pe lângă el înaripate uriașe și reptiliene gigantice (o turmă de stegosauri) strânse unele în altele ca un ciucure monstruos mișcându-și lent, ca într-o baie interplanetară, labele și cozile solzoase, ba chiar și pești-zburători sticlind policrom din aripi membranoase în penumbra deasă a cerului negru din jurul turbionului sorbului astral. Din cauza frigului din Spațiu, particulele de apă cristalizaseră în forme geometrice și, pentru un timp, s-au transformat în populația împietrită pe un fulg stufos de zăpadă mărit la microscop de mai multe mii de ori. Atunci, saurienii au intrat într-o vremelnică hibernare și, în afară de el, care avea sânge cald, tot ce era viu a înghețat într-o lume de sticlă multicoloră evoluând lin între cele două Corpuri, prinși în aura luminoasă a cristalelor de gheață.

Stelele Cerului se vedeau acum mult mai clar și își desluseau formele și luminile: planetele se arătau rotunde și specific colorate, perfect vizibile cu ochiul liber, cu toate amănuntele lor: apa din canioanele canalelor marțiene și „Sfinxul”, sateliții și inelul lui Saturn, ba chiar se desluseau și umbrele corpurilor de la limita Sistemului Solar (invizibile de pe Pământ): Neptun și Pluton. Printre astrele albe, albastre, galbene, verzi și roșii ale Galaxiei întrezărindu-se pulsarii și quasarii Metagalaxiei și norii (stelari ai altor Galaxii. Fenomenul de „Clarviziune”, cunoscut de cei care au experiența Spațiului Interplanetar, scăpând din lanțurile gravitației terestre.

După momentul de plutire împietrită a urmat însă intrarea în Sfera de atracție gravitațională a Planetoidului, și Spațiul s-a orientat din nou într-o cădere lină spre piscurile înalte ale panțelor de la malul mărilor și oceanelor selenare, acum mult mai apropiate și distincte decât cele terestre din ale căror construcții făcute de mâna omului nu se mai distingeau de aici decât Piramidele, Marele Zid și stâlpii haotici ai Caselor Oamenilor Păsări din Oceania.

După-Amiza se îndrepta spre Seară când căldura Soarelui, care-și făcuse iarăși apariția de după orizontul întunecat al Egidei Oglinzii de Selenit, a retopit fulgii stufoși de cristal în forma lichidă de manifestare, fierbând și aburind către cea gazoasă – reptilienele și saurienii și-au reînceput bălăceala lentă a membrilor înotând printre peștii-zburători irizând acum în feerii de curcubeie aprinse de razele roșii ale Astrului.

Pantele de seleniu veneau repede spre ei, dezvăluind amănunțele unei Alte Lumi, mai mică decât cea terestră, dar mai strălucitoare: YehuȘalaim (Orașul Păcii) Celest, Palatul de Jad de al cărui impact se temea încă, deși știa că nu putea fi mai puternic decât forța cu care sărise de pe Piscul *Pasului de Sus* al Planetei de pe care venise pe „Scara fără trepte pe care urcă și coboară Îngerii”, acum, cât încă Împărăția Cerurilor nu s-a îndepărtat și se mai poate vedea Chipul Divinității Față către Față, iar cei care sunt dispuși să lase în urmă cele lumești, mai au acces la Grădina din Înalturi.

9 octombrie 2005

(*Exotice* – antologie – Fantasticul mileniului III,
Editura Granada, 2005)

Cătălin Badea-Gheracostea

POETICA LUI MIHAIL GRĂMESCU

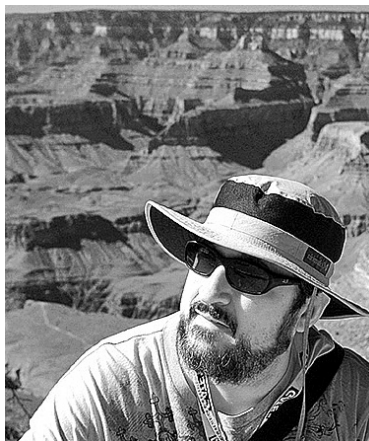
„...În noaptea aniversării vârstei de paisprezece ani am citit *Cei trei muschetari* în vis.” (Din nuvela *Înfrigurare*, în *Opere Complete*, vol. I, editura Tracus Arte, București, 2015, p. 38) Mihail Grănescu reușea să treacă în proză realistă experiențele de la marginea realității, să își crezeze practic propria intrare în fantastic cu ceea ce s-ar numi astăzi, didactic, „proză de notație a cotidianului”. Acest lucru nu a îndrăznit nimeni să i-l nege, tot astfel cum nimeni, până acum, nu i l-a scos în evidență, nici în perioada de vârf a artei sale – ce s-a suprapus peste cea a generației '80 din literatura română – nici în ultimii ani ai vieții sale, când re-editarea completă a volumului său de debut în proză (*Aporisticon*, editura Eagle Publishing House, 2012) ar fi fost un prilej foarte bun de re-evaluare critică a întregii sale opere. Printr-o comodă raliere în jurul termenilor de „livresc”, „borgesian”, „postmoder-

nist” (pentru acesta din urmă, Mihail Grănescu având o foarte puternic argumentată aversiune), critica literară – atâta de cât a avut parte –, dar și publicul specializat din România l-a înțeles foarte puțin pe cel care s-au grăbit să îl proclame „liderul Noului Val”, adică al manierei optzeciste de scriere, în fantastica românească. De aceea, un fan adevărat al science fictionului, al fantasy-ului, dar și al basmului cult, al parabolei metafizice, al distopiei ca și al celorlalte sub-genuri „întunecate” ale fantasticii, ar trebui să își procure cu orice preț volumele *Opere-lor Complete* ale lui Mihail Grănescu pentru a avea șansa redescoperirii și, în sfârșit, șansa înțelegerii literaturii și poeziei acestuia. Căci numai printr-o relaționare dată de lectura proprie fiecărui cititor în parte, dintr-un corp unitar, un autor de talia lui Grănescu poate fi valorizat cum se cuvine.

Îndrăznesc să formulez aici traseul meu de lectură, rezultat din munca de editare la primele șase volume din *Opere*, alături de extraordinara mamă a scriitorului, doamna Beatrice Kiseleff. Semnalat încă de pe prima clapetă a volumului I, cel care conține volumele de proză scurtă *Moara de apă* și *Săritorii în gol*, adevăratul debut al lui Mihail Grănescu s-a „întâmplat” cu poezie, în 9 septembrie 1967, în revista „Luceafărul”, cu paisprezece ani înaintea variantei înjumătățite de cenzură (aplicată mai puțin dinspre politica propriu-zisă, cât de directă lipsă de înțelegere și competență literară a redactorului de carte!) a „glosarului de civilizații imaginare” care a fost *Aporisticon*-ul. Amănuntul nu este doar biografic, ci ține de arta poetică a lui Mihail Grănescu. Așa după cum se poate vedea în volumul al VI-lea al *Operelor*, el nu a încetat niciodată să scrie poezie: cele trei cărți de poeme, *Cioburi de ingeri*, *Căderea* și *Lumină antisolară*, îl arată pe poetul Grănescu egal cu sine însuși între 1965 și 2005, iar în proiectatele volume următoare, când și poeziile rămase în manuscris vor fi publicate, se va vedea că el a scris poeme până la moarte. Însuși acest

fapt spune un lucru foarte important: Mihail Grănescu a folosit economia de mijloace definitorie limbajului poetic drept coloană vertebrală pentru corpul literaturii sale ficționale, realiste sau nu. Cantonat după maturizare într-un stil propriu, paradoxal pre-optzecist (nu este întâmplător că, la un concurs de poezie de dinainte de 1970, el urcă pe podium imediat după Mircea Dinescu!), Mihail Grănescu îl forjează peste percepția sa asupra realității (de prea multe ori dureroase până la tortură), peste intrările în fantastic, ca principiu ordonator al unui enciclopedism care, altfel, ar fi frizat ermetismul și patosul gongoric. Bineînțeles, poezia („poeticitatea”) din romanul *Phreeria* este diferită de cea din romanul *Iritația*, dar ochiul care vede imaginea cea mai puternică, apoi o include la modul optim în discurs, este același. Aș propune pentru demonstrație un exercițiu: găsirea corespondenței între un poem din volumul VI și o proză scurtă din volumele I, III și chiar IV. Câteodată, corespondențele sunt multiple și, uimitor, atemporale (în sensul că relația de succesiune între texte nu pare definitivă, ele, la distanțe de ani, par simultane): ce a fost mai înainte, *Sonetele sfeșnicului de aramă* (vol. VI, p. 396) sau *Cântecul Libelungilor* (vol. I, p. 461)? Poemul sau nuvela? (În exemplul dat, poemul a fost tipărit cu mult după proză.) Cu toate diferențele de valoare între texte de același gen, inerente unei ediții de *Opere Complete* (care nu este, deci, de *Opere Alese*), cât și între texte de ficțiune și poezie, în urma exercițiului propus, nu pot să îmi reprim senzația de omogenitate a întregului, de întâlnire cu o conștiință auctorială foarte lucidă, pe care lecturile din volume diferite mi-au produs-o. Poetica autorului complex și complet, Mihail Grănescu, are o amplitudine și o relevanță care se cer recunoscute de critică și de publicul larg deopotrivă.

Costi Gurgu

STRING, LABORATORUL GENERAȚIEI '90

Drumul meu către String a fost sinuos și plin de aventuri.

De ce intră un scriitor într-un cenaclu, cum se numea pe vremuri, sau grup de scriitori, cum se numește acum? În primul rând pentru a avea parte de părerea altor scriitori, editori și cititori asupra ficțiunilor sale, înainte de a le trimite pe piață. Pentru a le aduce la o formă cât mai bună înainte de a le vinde. Foarte bine, acesta este primul motiv pentru care cineva intra într-un cenaclu. Dar este singurul? În nici un caz. Un al doilea motiv la fel de important: pentru a intra în legătură cu oameni având aceleași interese, oameni care ulterior se pot sprijini unii pe alții și se pot ajuta în carieră.

Primul meu cenaclu a fost Solaris, la începutul anilor '80. Participarea era masivă pentru un cenaclu și, într-ade-

văr, acolo veneau oameni din toate straturile industriei de *publishing*. Mulți dintre scriitorii care au frecventat Solaris la vremea aceea și-au construit relațiile cu editori și alți factori de decizie din *publishing* și au reușit să-și pună în mișcare cariera. Pentru un peștișor mic cum eram eu, un puștan de 14 ani, Solaris nu a fost decât un laborator unde am învățat să scriu, să fiu criticat și să critic.

A fost de asemenea și primul cenaclu care m-a ajutat să intru în fandom – am călătorit la două convenții naționale pe banii cenaclului (ori ai ministerului, nu știu exact cum era cu banii la vremea aia, de unde veneau și cum se făcea contabilitatea). Am avut acces la reviste și cărți la care nu aș fi avut altfel. Am ascultat traduceri care nu ar fi avut nicio șansă la vremea aceea să fie publicate, cum ar fi „Dune” sau romanele lui Serge Brussolo ori Philip K. Dick.

Asta este rolul unui cenaclu: sa-ți dea acces la acele lucruri pe care nu le poți obține singur. Acesta este și rolul actual al grupurilor de scriitori.

De la Solaris am plecat cu un grup mic de scriitori și am fondat cenaclul ProspectArt. Unde am stat câțiva ani, până când a venit revoluția și, cumva, membrii fondatori ai ProspectArt-ului, orbiți de promisiunile unei societăți libere, au început să se răspândească, urmărind alte interese în viața lor decât scrisul. Ceea ce mi s-a întâmplat și mie pentru câțiva ani.

Până când am auzit de Worldcon-ul din Anglia, de la mijlocul anilor '90. La vremea aceea eram în facultate, bani puțini, și nu mai frecventam nici un cenaclu. Am încercat iarăși Solaris, dar acesta nu mai era decât o umbră ștearsă a ceea ce fusese Solaris în anii '80. ProspectArt nu mai exista. În schimb, lumea vorbea din ce în ce mai mult despre un nou cenaclu aflat pe val, String. Avea fonduri pentru activități de fandom, avea o revistă proprie (oh, și ce promisiune era o revistă pentru un autor la început de carieră!) și mulți dintre scriitorii noului val se strânseseră acolo. Iar eu eram unul dintre ei, cu vreo zece povestiri deja publicate

prin *JSF* și *Anticipația*, plus șase premii la portofoliu în doar doi ani de la debut.

Așa că am contactat-o pe doamna Mândrea și i-am comunicat intenția mea de a intra în cenaclul dânzei. „De ce?” a fost prima întrebare. Nu, „Sigur, Costi, te primim cu brațele deschise” etc. Prima reacție a fost să-i spun, „Cum adică, de ce? Sunt publicat, premiat și apreciat. Ar fi trebuit să încercați dumneavoastră să mă recrutați, nu invers.” În schimb, diplomația a învins (eram student la drept și învățasem să nu mă reped unde mă împing impulsurile) și i-am spus foarte cinstit că sunt interesat să ajung și eu la Worldcon pe banii String-ului.

Cumva, sinceritatea mea a convins-o și așa m-a primit în String. Nu am ajuns la Worldcon. Banii fuseseră deja cheltuiți pe alți scriitori când am intrat eu în String. Dar i-am cunoscut pe cei care îmi vor fi colegi de generație și prieteni în următoarele decenii: Ana-Maria Negrilă, Liviu Radu, Claudiu Murgan, Bogdan-Tudor Bucheru, Robert David și mulți alții. Iar asta a fost de ajuns pentru mine. Am lucrat cot la cot cu cei cu care ulterior am creat alt grup de scriitori (Kult), cu cei cu care am scris și publicat cele trei antologii Kult, cu cei alături de care am câștigat cele mai multe premii ale României. Scriitorii cenaclului String au câștigat mai mult de jumătate din premiile acordate în acei ani și au monopolizat publicațiile principale ale vremii.

Ceea ce înseamnă că String-ul și-a făcut rolul de cenaclu în perioada anilor '90 – a cultivat, hrănit și promovat un val de scriitori de ficțiune speculativă care și-au dovedit valoarea și au evoluat în scriitori profesioniști ai României.

REȚETE SECRETE

Sfat: Un Fel trebuie să arate atât de greșos, încât să-ți vină, imediat ce-l vezi, un gust amar pe limbă, care să activeze glandele acidulare, să te încerce un spasm jugular și apoi să-ți simți stomacul încrețindu-se și târându-se pe gât în sus. Numai atunci vei putea spune: „Da, mi-e atât de poftă, încât n-aș mai putea trăi o clipă cu gândul că n-am gustat din Felul ăsta.”

(din Cartea de Căpătâi, capitolul Învățăturile Rețetare, a Maestrului Rețetar Plabos)

Duhoarea se prelingea pe zidurile arhivei precum untura de păianjen. Morminiu se înecă, își duse mâna la gură și se opri în intrare. Își legă eșarfa transpirată de la gât peste gură și nas, ridică felinarul umplut cu un roi proaspăt de licurici și privi încăperea lungă a pivniței. Până în capătul cel mai îndepărtat, erau rânduri după rânduri de rafturi umplute cu documente. Cele mai multe dintre lucrări erau scrise pe pânză groasă de golin, cerată pentru a conserva scrierile. Arhiva tatălui său, Maestrul Rețetar Plabos, era considerată a fi la nivelul unui depozit universitar. La o primă vedere totul părea în ordine. Mai puțin duhoarea.

Ceva putrezise printre documente. Ceea ce nu ar fi fost exclus, doar că se întâmplase prea rapid. Doar cu o seară înainte, Morminiu fusese în arhivă pentru a-și strecura pe furiș și pentru a-și configura noua unitate prelucrătoare pe care o cumpăraseră de la un traficant din îndepărtatul Sud. Unul dintre Pirații Mlaștinilor, care vindeau în nord tot ce jefuiau la sud de granița regatului. Unitatea era o tehnologie de care încă nu se auzise în Regatul Verde. Morminiu plătise pentru ea și pentru „clopoțelul” de securitate trei dintre Rețetele sale originale. Nu-și permitea să-i fure Rețetele lui Plabos care, chiar și așa, dacă ar fi aflat de târg, l-ar fi spânzurat. Da, Maestrul Rețetar era o relictă. Ar fi preferat ca tehnologia să nu se mai schimbe niciodată și el să-și vadă de Rețetarium fără să fie nevoit să învețe rutine noi. Lăsând la o parte că nu ar fi făcut niciodată afaceri cu Pirații Mlaștinilor. Pe care-l prindea pe domeniul său, îi tăia capul pe loc, fără judecată.

Dar putoarea aia... Era posibil ca să nu fi putrezit nimic printre documente, ci ca vreunul dintre copiii servitorilor să fi făcut vreo glumă proastă, aruncând un hoit într-un colț al arhivei.

Se deplasă printre rafturile înalte, verificând fiecare culoar. Cu cât se apropia de zidul din spate și de intrarea în camera unităților prelucrătoare, cu atât mirosul era mai puternic. Ochii îi lăcrimau. Își apăsă palma peste nas și peste gură, încercând să inhaleze cât mai puțin din aerul fetid. Simți o durere cumplită de cap. Renunță să mai cerceteze fiecare culoar dintre rafturi și se îndreptă direct spre capătul arhivei. Era vară și era cald în Mlaștinile din Sud. Dar transpirația care îl acoperise ca o peliculă uleioasă era rece. Mirosul venea din următoarea încăpăre. Era sigur acum. Îi era frică de ceea ce ar fi putut însemna.

Pătrunse în ultima încăpăre a arhivei. Se opri câteva secunde în prag, privind năucit tabloul din față. Când plămânii își amintiră să-și facă treaba, se încovoie lângă pereți și vomită îndelung.

Într-un final, se reîntoarse spre bazinele unităților prelucrătoare. Tremura. Ar fi trebuit să-i spună lui Plabos ce avea de gând. Maestrul său era cel care ar fi trebuit să ia hotărârea. Încercă să-și regleze respirația. Își șterse sudoarea din ochi, răsuflă adânc și se concentrează.

În fața lui se înșirau, săpate în podeaua din piatră, cele patru bazine ale unităților castelului lui Plabos. Lichidul nutritiv care le umplea avea în mod normal culoarea verde. Dar acum era roșu precum sângele. În trei dintre cele patru bazine se aflau vechile unități prelucrătoare, cele care conțineau repetată aceeași arhivă de Rețete, întreaga *Carte de Căpătâi* a lui Plabos, copiată de trei ori pentru siguranță. Aceasta reprezenta averea și rațiunea de a fi a Maestrului Rețetar și până la urmă și a lui Morminiu, singurul și ultimul discipol al lui Plabos.

În al patrulea bazin, Morminiu configurase cu o seară înainte noua unitate prelucrătoare, o conectase la rețeaua celorlalte trei și transferase în ea aceeași *Carte de Căpătâi*, completată cu propriile Rețete, care practic îi dublaseră volumul. Acest al patrulea bazin era gol. Cumva, noua sa unitate, minunea tehnică venită din îndepărtatul Sud, din afara Regatului Verde, dispăruse cu tot cu Rețete.

În celelalte trei bazine, lichidul nutritiv fusese corupt, și pe pereții din piatră se întinsese o mângă roșiatică. Pe fundul lor zăcea carnea depozitelor memorice, acoperită de bube și răni mucilaginoase. Iar roiurile cristalidice care le dădeau viață, le apărau și traficaau informația, pluteau în stare de putrefacție în lichidul roșu. Vermii tranzitivi care se întindeau de la un bazin la celălalt pentru a conecta depozitele într-o rețea locală, se umflaseră, aveau pielea crăpată și carnea li se revărsase ca o spumă albă peste buzele rănilor.

Duhoarea venea de la hoiturile unităților prelucrătoare ale maestrului Plabos. De la cadavrele arhivei sale de Rețete. Totul era pierdut. Viața maestrului, arta sa și a nouă generații de maeștri rețetari înaintea lui, totul distrus și...

Nu, era și mai rău. Cineva furase noua unitate prelu-crătoare, după ce aceasta corupsese celelalte unități. Asta nu însemna numai premeditare, își dădu seama imediat Morminiu, nu însemna numai că piratul mlaștinii îi vându-se o unitate ucigașă, ci că i-o vânduse cu încă un scop — să-i fure lui Plabos averea. Conținutul acelui depozit memoric valora mai mult decât jumătate din averea regatului.

Cum însă... Pirații Mlaștinilor erau frili, ca toată lumea la nord de graniță. Dar tot nu ar fi putut pătrunde în castelul lui Plabos, ca să fure unitatea după ce și-a făcut treaba. Acesta era mult prea bine păzit. Nu, pirații avuseseră pe cineva în interior. Cineva de încredere din anturajul lui Plabos, cineva cu acces la arhivă. Un fril care să poată scoate unitatea din castel fără să fie luat la întrebări de gărzi și apoi s-o transporte până la un loc unde să-i întâlnească pe pirați în siguranță, pentru a-și primi plata. Iar toate astea nu se întâmplaseră decât recent. Mai erau încă pete de umezeală pe unde se scursese lichidul nutritiv în jurul bazinului.

Morminiu ieși în fugă din hrubele arhivei. Avea nevoie de un plan. Trebuia să acționeze rapid, înainte ca Plabos să afle ceva, dar mai important, înainte ca trădătorul să se poată îndepărta prea mult de domeniul Corbeni.

— Morminiu!

Vocea tatălui său, stăpânul castelului Corbeni, îi îngheță sângele în vine. Plabos era pe treapta cea mai de sus a intrării în bucătărie, îmbrăcat în toată splendoarea costumului său vechi de la curtea regală, de Maestru Rețetar al Regatului.

— Ce faci acolo? Ce-i duhoarea asta?

Tânărul închise ușa arhivei în spate. Înghiți în sec și-l privi nehotărât pe bătrân.

— Ai înnebunit? În dimineața asta ai examenul final cu Maestrul Julslou. Mă așteptam să te gălesc îmbrăcat de ritual și aranjându-ți bucătăria!

Morminiu simți că-și pierde respirația. În vârtoarea evenimentelor uitase de examen! Zâmbi chinuit. Acum chiar că nu trebuia să-l facă pe Plabos suspicios. Julslou va fi acolo foarte curând. Nimeni nu trebuia să afle dezastrul în care el adusese casa Plabos. Maestrul în primul rând.

—Vin imediat..., anunță el cu voce tremurată.

— Ce-ai spus, băiete?

— Vin imediat, maestre. În câteva minute voi fi în bucătărie, gata de examen, repetă el, de data aceasta cu voce pătrunzătoare.

Zâmbi larg și-și îndreptă spatele. Postura învingătorului, pe care i-o băgase în cap cu lovituri de măciucă maestrul de arme, Tathes, funcționa de fiecare dată cu Plabos. Acesta se întoarse, mormăind nemulțumit, și reintră în bucătărie.

Asta-i ultima zi a vieții mele! își spuse Morminiu. Se sprijini de zidul din apropiere pentru a nu se prăbuși. *Trebuie să fac ceva. Orice! Cum pot participa la examen și în același timp să-l vânez pe trădător? Ar trebui poate să-i cer ajutorul lui Tathes. Nu, nimeni nu trebuie să afle ce s-a întâmplat!*

Se ridică și alergă spre armurărie. Lipită de clădirea din lemn, era cușca celor trei dropsi de vânătoare. Le deschise poarta și-i privi rânjind. Dropsii castelului Plabos erau cei mai mari și mai fioroși pe care-i puteai întâlni în toată provincia Mlaștinilor din Sud. Aveau căpățânile încă o dată cât un cap de fril, cu osul gros și pielea albă întinsă peste creștet și atârând în falduri pe gât. Ochii mici și roșii erau înconjurați de colți gălbui și băloși, precum niște pumnale din os. Iar spatele lat și musculos le era acoperit cu de două ori mai mulți țepi veninoși decât la un drops normal. Bestiile ieșiră din cușcă, țopăind de pe un picior pe altul.

Morminiu îi luă de zgârzi și-i trase după el în arhivă. Îi duse să miroasă bazinul gol al noii unități prelucrătoare, apoi bălțile de umezeală de pe piatra pardoselii. Într-un final, se întoarse cu ei în curte.

— Găsește! Sfășie! rosti el comenzile de vânătoare.

Cele trei fiare o luară la fugă spre poarta castelului. La încuviințarea lui Morminiu, garda le deschise poarta și-i lăsă afară. Dropșii erau bipezi, dar la viteza cu care alergau, îl puteau ajunge din urmă pe trădător înainte ca acesta să iasă de pe domeniul lui Plabos, chiar dacă fugise cu unitatea din timpul nopții. Deși, Morminiu era sigur că evenimentul se întâmplase dimineața devreme, pe lumină, înainte ca servitorii să se trezească, dar destul de târziu pentru a-i lăsa timp noii unități să le infecteze pe cele vechi.

Morminiu răsuflă ușurat și intră în bucătărie.

În salonul central al castelului, toate draperiile erau trase. Liniște. Roiuri de licurici fluturau atașate precum brâie de lumină în jurul stâlpilor din piatră. Era o senzație de amurg. În încăpere răsunară primele note de thangshu. Muzica mlaștinilor, cea care reflecta atât de bine spiritul dramatic și pătimaș al frililor din sud.

Maestrul Degustător, Julslou, era așezat pe o canapea. Fața îi era încremenită într-o expresie severă. Ochii săi mici observau toate detaliile cu atenție. Deși corpulent, cumva capul îi rămăsese mic și fața osoasă. Părea că fusese atașat mai târziu aceluia corp. Avea genul de privire care pătrundea cele mai adânci secrete. Iar severitatea și asprimea feței îi comunicau din prima că nu vei iertat, indiferent ce greșală vei face.

Rețeta aleasă de Plabos pentru examenul final al lui Morminiu era una clasică, gustată de regi și aristocrați în toată lumea civilizată. Era celebra *Vermih în sos Plabos*, în mod sigur cunoscută lui Julslou. O rețetă faimoasă pentru faptul că în nouă din zece cazuri, rețetarii eșuau în execuția ei. Numai un cerc restrâns de maeștri din toată lumea reușeau să se coordoneze la perfecțiunea pe care această rețetă o cerea.

Baza sosului fusese pregătită deja, și acesta fierbea molcom într-un ceaun deasupra focului. Vermihul

înmiresmat și fezandat avea sacul stomacal mărit de exact trei ori peste capacitatea normală, în urma înfometării la care fusese supus în ultimele două zile. Morminiu îl așează pe frunza grasă și succulentă de moamoam, și târâtoarea înfometată o devoră cu lăcomie. Într-un final, Rețetarul înclină frunza, astfel încât vermihul să se poată cățăra de pe scheletul ei până pe o tulpină, la capătul căreia atârna o a doua frunză de moamoam, exact deasupra ceaunului în care fierbea sosul.

Muzica crescuse în intensitate. Licuricii fluturau nervos în felinare, creând lumini și umbre în încăpere. Vermihul se deplasa în lungul tulpinii. Aburii aromați se ridicau din fierberea sosului și-i pătrundeau târâtoarei membrana sacului stomacal, frăgezindu-l. Animalul era atât de încet în deplasarea sa, încât îi permitea aburului să-l gătească pe viu în drumul său către hrană.

Mireasma Felului umpluse salonul. Sosul pe care-l pregătise era o variantă nouă, modernă. Introdusesese două ingrediente care nu existau în Rețeta lui Plabos. O iarbă din deșert, pentru a-i rotunji aroma, și niște semințe pisate, aduse tocmai din nordul regatului. Plabos avusese o expresie de panică atunci când îl văzuse adăugându-le. Morminiu nu-i spusese despre schimbări. Știa că Plabos nu ar fi acceptat niciodată schimbări ale propriilor Rețete, cu atât mai mult dacă acestea trebuiau experimentate în timpul examenului de absolvire. Dar Morminiu voia să demonstreze că putea supraviețui în afara umbrei Maestrului. Așa că încercă să nu se concentreze asupra lui; acesta era examenul său final și el executa ritualul unei rețete pe care nici un alt discipol în toată lumea nu ar fi ales-o pentru un examen. În același moment, îl observase și pe Julslou tresărind, semn că acest Fel îi fusese preparat de mai multe ori și-i știa toate secretele. Morminiu își păstră postura oficială și continuă să spună povestea Rețetei.

Sosise momentul actului final. Vermihul înfometat reprezenta esența acestui Fel. Dacă nu fusese îndeajuns de

pătruns de aburul sosului, avea carnea prea tare pentru transformarea din final. Dacă murea cu o secundă prea devreme, ori dacă sosul i-ar fi pătruns pielea cu o secundă mai mult decât ar fi trebuit, Felul era stricat.

Târâtoarea ajunsese la capătul tulpinii. Pielea îi atârna rozalie și pufoasă, precum o pătură târâtă în urma sa. Trupul îi era îmbibat cu apa din aburul sosului. Mustăcioarele îi vibrau continuu, simțind aerul din față. Morminiu inhală mirosul pe care-l emana. Zâmbi satisfăcut. Era gata. Apoi, zâmbetul îi dispăru. Pentru prima oară îi era clar — el era precum vermihul, ușor de momit datorită foamei sale pentru cunoaștere și noutate. Ușor de atras în capcană.

Animalul ezită la un deget de cea de-a doua frunză de moamoam. Muzica se stinse încet, o singură notă de jale plutind prin aer, agățând atenția tuturor din încăpere asupra drumului vermihului. Un brâu de licurici se zbătu în cuști. Lumina tremură și nota se stinse. Personajul principal al Rețetei se întinse spre frunza verde și grasă, se încordă și sări. Liniște.

Morminiu retrase frunza, iar corpul umflat al vermihului căzu în sosul Plabos și-și începu coborârea fatală în interiorul ceaunului, spre gaura de pe fundul acestuia. Cu gesturi îndelung practicate, discipolul roti ceaunul, îl luă de pe foc și-l aduse deasupra farfuriei degustătorului regal.

Un muget de animal rănit rupse liniștea castelului. Ini-ma tânărului îngheță. Era mugetul de durere al unui drops. Iar ei aveau doar trei dropsi, și toți trei ar fi trebuit să fie la vânătoare. Morminiu își aminti de furt. Mâna îi ezită și ceaunul se cutremură, determinând corpul vermihului să facă o ușoară curbă. În salon se auziră strigăte de surpriză. Chiar și maestrul Julslou se îndreptă din spate și-l privi pe Morminiu direct în ochi. Acesta înghiți în sec și se concentrează iar asupra ceaunului. Fiecare lucru la timpul său.

Târâtoarea murise deja, și în cele câteva secunde de cădere urma să fie gătită la perfecțiune. Cele două ingrediente adăugate de Morminiu schimbaseră subtil gustul clasic

al Felului, dar în același timp îl făcuseră mai puternic, mai pătrunzător, provocând o gătire mai rapidă. Morminiu ridică brusc ceaunul în sus și deschise capacul găurii. Trupul vermihului căzu în farfurie, în mijlocul unei bălți acidulate de sos Plabos. Târâtoarea ajunsese în farfurie cu cel puțin șapte secunde mai devreme decât indica Rețeta. Plabos lăsă să-i scape un strigăt dezamăgit. Julslou privi de la discipol la maestru, apoi la farfuria sa, cu un aer intrigat.

Morminiu puse ceaunul înapoi pe masa de serviciu. De acum încolo nu va mai cădea în capcana nimănui. Din curtea castelului, dropsul mugi iar, mai stins, mai aproape de moarte. Thangshu-ul se insinuă în încăpere. Discipolul strânse din dinți. Luă cu un clește recipientul în care fierbea uleiul de sequ-tulapa, aromat cu mirodenii iuți. În acest caz, Morminiu alesese o sticlă de ulei aromat cu aripi de fluture pământiu. Mirosi uleiul și îl privi în lumina roiului din apropiere. Mirosul era exact atât de înțepător pe cât trebuia, și nici un indiciu de grăsime nu se simțea în aer. Culoarea aurie era perfectă. Morminiu se întoarse la farfuria degustătorului și spuse ultimele cuvinte ale poveștii Felului și ultimele cuvinte ale oricărui ritual gurmând.

În farfurie, sosul albicios încă bolborosea fierbinte. În centrul său, carnea vermihului se topise într-o cremă rozalie, păstrându-și încă identitatea în lacul sosului. Iar deasupra cremei clipea a moarte sfera sufleidei, esența vieții vermihului, încă protejată de o coajă cristalină. Morminiu turnă cu gingășie uleiul încins de sequ-tulapa direct peste coaja cu gust amărui. La atingerea uleiului fierbinte, coaja se evaporă sfârâind, eliberând amăreala din Fel. În urma ei, sufleida mai clipi de câteva ori, odată cu acordurile de final ale thangshului și cu ultimele pâlپări ale brâielor de licurici din apropierea mesei.

Pentru câteva secunde, în încăpere se făcu liniște și aproape întuneric, lumina rămasă fiind concentrată pe Fel. Moarte. Licuricii se aprinseră iar, la timp ca toată lumea să-l vadă pe Morminiu presărând cu eleganță peste sufleidă

polen de Floarea Fiicelor Noptii. Maestrul Degustător Julslou privi întreaga scenă cu un aer curios. Se uită spre Plabos, care avea o figură pierdută.

Morminiu se înclină respectuos și se retrase cu pași înceți, în timp ce Plabos se repezi spre masa Degustătorului. Deși mireasma și aparența Felului erau exact ceea ce trebuia, Morminiu era sigur că cei doi maștri credeau că a eșuat, că ingredientele în plus și cele câteva secunde în minus îl vor costa examenul.

Nu mai așteptă rezultatul. Zâmbetul îi pieri de pe buze, se întoarse și ieși pe ușa de serviciu. Traversă bucătăria, luă de pe una dintre mase o halcă de carne crudă și ieși. Pătrunse în grădină și alergă spre copacul cel bătrân de lângă zidul nordic al grădinii. Trunchiul enorm al acestuia era aproape complet înfășurat într-o pânză argintie și mătăsoasă, care se întindea de la el în direcția câtorva alți copaci. Morminiu atinse unul dintre firele tensionate și-și plimbă degetele peste el într-un anumit ritm. Din centrul pânzei de argint, din umbra copacilor, se apropie de el un păianjen uriaș, mare cât un drops, cu trupul acoperit de o armură chitinoasă, plină de țepi.

Morminiu îi aruncă bucata de carne. Păianjenul o prinse din zbor și o înfășură rapid în fire de argint. Apoi tânărul fluieră o anumită notă. Se întoarse și o luă la fugă spre curtea castelului, murmurând:

— Am nevoie de tine, Hux.

Păianjenul Hux îl urmă.

Doar unul dintre dropsi se reîntorsese la castel. Avea tăieturi adânci în pielea groasă, iar unul dintre ochi îi era spart și colții din jurul lui erau sfărâmați. Sufla greu. O spumă rozalie i se scurgea prin gurile circulare din jurul ochilor. Majoritatea tecilor de pe spinare erau goale, semn că apucase să-l înțepe pe trădător, ori pe pirați, în cazul în care se ajunsese până acolo.

Servitorii îl văzură pe Morminiu apropiindu-se și se risipiră din jurul bestiei muribunde. Morminiu îi făcu semn să se apropie lui Sorthast, fiul scutierului lui Plabos, unul dintre puținii săi prieteni. Îl rugă să-i aducă degrabă o sabie și un arc cu săgeți. Sorthast se reîntoarse înarmat și echipat la rândul său. Tatăl lui îl urma nedumerit, oprindu-se din întrebări când văzu scena din curte.

O fereastră a castelului se deschise și unul dintre bucătari strigă spre Morminiu:

— Ai trecut examenul! Morminiu, ești rețetar!

Plabos i se alătură și-l privi cu mândrie. Morminiu se înclină spre maestru, zâmbi, apoi se întoarse și observă că Hux luase deja urma dropsului și-i refăcea drumul în mlaștini. Își puse sabia pe spate și o luă la fugă după păianjen, urmat de Sorthast. Păianjenul se mișca mai rapid decât puteau ei să alerge. Dar din când în când lăsa în urmă câte un capăt de fir de argint. Pe ici, pe colo, cei doi frili puteau vedea și petele de sânge lăsate de drops.

După un timp, cei doi încetiniră, pentru că urmele o tăiau direct prin apa mlaștinii, departe de drumurile bătute de frili. Terenul era înșelător și, cu toate că se aflau încă pe domeniul lui Plabos, aceasta era o zonă sălbatică, la distanță de orice așezare. Iar mlaștina era populată de fiare pentru care ei nu ar fi reprezentat decât un aperitiv.

Urmele lăsaseră în spate potecile și o cotiseră spre sud. Trădătorul considerase că era cazul să se afunde în mlaștini și să dispară. Ori probabil chiar vroia să ajungă la granița cu îndepărtatul Sud, dar departe de drumurile cunoscute. Undeva, aproape de graniță, fusese probabil stabilit un loc de întâlnire cu pirații. Morminiu nu se îndoia că servitorul care-i furase unitatea nu-și făcuse planuri să fugă peste graniță, în teritoriul bastanilor. Un fril nu s-ar fi putut refugia niciodată printre bastani.

După aproape o oră, ajunseseră într-o zonă unde se puteau deplasa numai pe trunchiuri prăbușite sau prin apa până la brâu. Copacii erau mai rari și piperniciți, iar

stufărișul se înălța peste capetele lor. Morminiu se opri. Își văzu păianjenul într-unul dintre copaci, ascuns în frunziș. Acesta stătea nemișcat, orientat spre sud.

Rețetarul se lipi de trunchiul copacului și privi pe lângă el, pe deasupra stufărișului. Sorthast se ghemui alături, așteptând o decizie. La zece pași mai departe, se înălța o insulă deasupra apei puturoase. Un fril zăcea în iarbă, alături de cadavrele celorlalți doi dropși. Patru pirați le testau cu vârful săbiilor. Al cincilea ridică de lângă frilul întins pe jos un rucsac din piele. Îl deschise la gură, scoase din el unitatea prelucrătoare furată și zâmbi. Acesta era frilul de la care Morminiu o cumpăraseră în secret.

Cei doi tineri își pregătiră arcurile, le întinseră și țintiră. Întregul lor antrenament fusese doar pe manechine din lemn. Morminiu înghiți în sec, îl privi pe Sorthast și acesta clătină hotărât din cap. Țintiră iarăși și sloboziră săgețile. Doi dintre pirați căzură străpuși. Ceilalți trei își scoaseră săbiile ținând și începură să se retragă de pe insulă, la adăpostul stufărișului.

De frică să nu-i piardă până își potriveau ei cea de-a doua săgeată, Morminiu își aruncă arcul, scoase sabia și ieși la iveală. Traversă brațul de apă în fugă, pe unul dintre buștenii răsturnați, și se năpusti asupra piraților. Sorthast rămase nedumerit, apoi își potrive arcul pe spate și-și scoase sabia, pregătindu-se să-l urmeze rețetar.

Pirații aveau săbiile scurte și încovoiate și se luptau fără măiestrie sau finețe. Experiența numeroaselor bătaii căroră le supraviețuiseră îi învățase tot ce aveau nevoie să știe pentru ambuscade, ciocniri cu alți pirați sau neguțatori surprinși pe drumuri. Morminiu, pe de altă parte, fusese antrenat ani de zile în arta luptei cu săbiile de către maestrul de arme, Tathes, cel mai bun spadasin al Sudului. Sabia sa era cea de antrenament, dreaptă, ușoară, cu două tăișuri.

Metalul scrâșni pe metal. Frilii icniră în efortul de a para și de a lovi mai rapid și mai puternic decât adversarul.

Morminiu pară, împunse, pară iar și apoi îl tăie pe unul dintre pirați la brațul stâng. Acesta își privi mirat rana. Ceilalți doi atacară, pentru a-i da răgaz confratelui să-și revină. Cel care-i vânduse unitatea corupătoare și părea a fi șeful piraților lovi și se rostogoli în lateral pentru a se feri de lama lui Morminiu. Cel de-al treilea pirat se năpusti imediat în atac, lovind cu furie în toate direcțiile. Morminiu reuși să se eschiveze și să-i zboare picioarele de sub el. Fără cel mai mic moment de răgaz, într-o singură mișcare fluidă, îl filetă pe pirat de la gât în jos, în lungul coloanei vertebrale.

La mică distanță, Sorthast tocmai urcase pe insulă și-l atacase pe șeful piraților. Acesta însă îi parase cu ușurință loviturile și-l încolțise lângă un copac. Piratul rănit la brațul stâng ieși din spatele copacului și-i reteză scutierului mâna care ținea sabia. Apoi lovi iar, încercând să-l evisce-reze, însă Morminiu puse sabia în calea lui. Forța loviturii îl dezarmă. Sorthast căzu pe spate în șoc și încercă să-și țină strâns brațul rețezat pentru a opri sângerarea. Morminiu se trezi fără sabie, față-n față cu ultimii doi pirați. Șeful acestora rânji cu cruzime. Își scoase de la brâu și un pumnal, pe care-l luă în mâna stângă, și se pregăti de atac.

Hux, păianjenul, apăru din partea opusă a insulei și să-ri pe capul unuia dintre pirați, înfigându-și țepii platoșei în gâtul acestuia pentru a se ancora și înțepându-l în ochi cu ghearele picioarelor din față. Acesta urlă înspăimântat. Morminiu profită de clipa de neatenție și se aruncă spre sabia care-i căzuse în iarbă. O apucă în mână, dar șeful piraților îl atacă fără să-i dea răgazul să se ridice. Împunse, încercând să-l ținuiască pe rețetar, dar acesta se rostogoli spre apă, însă adversarul său îi tăie retragerea. Atunci se retrase pe coate înapoi spre centrul insulei, unde celălalt pirat încă se mai zvârcolea prin iarbă.

Șeful piraților aruncă cu o piatră spre Morminiu. Acesta își feri fața și-și simți sabia smulsă din mână cu furie. Vârful sabiei ultimului pirat supraviețuitor îi țintea gâtul.

— Cine te-a angajat sa ne furi arhiva? îl întrebă gâfâind Morminiu.

Era pe spate, sprijinindu-se pe coate, și-și privea moartea în față.

Celălalt zâmbi și împunse.

Dar nu apucă să facă gestul până la capăt. Lăsă sabia să cadă, se îndreptă din spate cu brațele ridicate spre cer și urlă îndurerat. Hux îi înfipsese ghearele în cap. Morminiu îl lovi cu piciorul într-unul dintre genunchi și-l doborî în iarbă. Păianjenul îl mușcă de obraz și i-l sfâșie. Piratul prinse păianjenul în mâini, ignorând durerea cauzată de țepii carapacei înfigându-i-se în palme, și trase cu disperare, desprinzând piele și bucăți de carne.

Morminiu se ridică în picioare, își culese sabia din iarbă și-i reteză adversarului gâtul. Răsuflă cu greu de câteva ori și privi în jur. Cei cinci pirați zăceau morți alături de cei doi dropsi. Sorthast leșinase. Mâna retezată sângera din abundență. Rețetarul își sfâșie cămașa și-i bandajă brațul, încercând să oprească sângerarea. Trebuia să-și ducă prietenul cât mai repede acasă, altfel risca să-l piardă.

Se apropie de locul unde era întins trădătorul. Dădu iarba la o parte și căzu în genunchi. Nu putea fi adevărat. Morminiu simți că lumea se întorsese pe dos. Trebuia să fie o greșeală undeva... Nu putea fi mentorul său, prietenul său cel mai bun!

— Maestrul Tathes!

Mâna dreaptă a lui Plabos îl vânduse pe acesta piraților! Furnici îi invadaseră fața și i se plimbau prin păr.

Avea brațul stâng acoperit de țepii veninoși ai dropsilor. O altă pătură de țepi îi era înfaptă în spate. Veninul dropsilor îi paralizase brațul, dar până să-și facă efectul, probabil că avusese timp să-i omoare pe doi dintre ei. Între timp, ultima salvă de țepi i se înfipse în spate și mai apucase doar să-l rănească pe cel de-al treilea drops, înainte ca veninul acestuia să-i pătrundă în coloana vertebrală și să-i

paralizeze tot corpul. Probabil că murise atunci când veninul îi ajunsese la inimă sau la plămâni.

Morminiu se zbatu să respire. Durerea din piept îl împiedica să tragă aer în plămâni. Tathes îi fusese cel mai apropiat fril, mai apropiat decât Plabos. Într-un fel, meșterul de arme îl crescuse. Rețetarul îi scutură furnicile de pe față și tresări. Meșterul nu era mort! Încă respira! îi putea simți respirația slabă pe mână.

Se uită în jur. Alături de Tathes zăcea sabia acestuia. Morminiu o împinse cu piciorul în așa fel încât să fie în afara zonei pe care o putea atinge meșterul. Apoi îi descoperi în rucsac burduful cu apă. Sperase ca Tathes să nu se dezmintă și să-și respecte propriile reguli — niciodată nu pleci în mlaștini fără apă potabilă. Ridică burduful, îi scoase dopul și picură câțiva stropi de apă printre buzele uscate ale meșterului. Acesta înghiți și întredeschise ochii:

— Morminiu?

— Maestre Tathes, te poți mișca?

— Nu, veninul...

— De ce-ai făcut așa ceva?

Frilul închise ochii și oftă. O lacrimă i se scurse pe obraz. Morminiu nu-l văzuse niciodată plângând. Îl ridică din iarbă și-l ținu în brațe, cu capul rezemat de pieptul său.

— Tu ai trimis dropșii? îl întreabă Tathes.

— Da.

— Bine gândit. Plabos știe?

— Când am plecat nu aflate încă. Poate mă voi întoarce la timp, să nu descopere întreg dezastrul.

— Sper să-l descopere și să-l doară... Pirații?

— Sânt morți.

După care Morminiu tăcu surprins. Tathes fusese întotdeauna cumpătat. Și poate nu fericit, dar cel puțin mulțumit.

— Dacă Plabos descoperă uciderea unităților și furtul tău, va ști că totul este numai din vina mea. Și de data asta nu cred că scap prea ușor, murmură Rețetarul.

— Tu ești ultimul fril pe care aș fi vrut să-l rănesc, Morminiu.

Tânărul aprobă tăcut și-l mângâie pe păr:

— Îmi pare rău că am trimis dropșii. Dacă aș fi știut...

— Ai făcut ce trebuia. Te-am învățat bine...

Ochii spadasinului se închiseră. Morminiu îi simți capul mai greu.

— Tathes!

Frilul cel bătrân se trezi cu un tresărit ușor. Zâmbi și-l privi pe tânăr în ochi:

— Mama ta a fost soția mea. Plabos n-avea nici un drept...

Tathes răsuflă adânc și muri.

Morminiu rămase câteva secunde înmărmurit. Mama sa fusese soția lui Tathes? Plabos îl luase din casa părintească pe când Morminiu era copil și de atunci nu-și mai văzuse mama. Cât despre tată, nu știuse niciodată... Tot timpul îl considerase pe Plabos ca fiind tatăl lui.

După câteva minute, se ridică, își puse rucsacul cu unitatea pe spate și-i dădu lui Sorthast să bea apă. Acesta se trezi și începu să țipe de durere. În cele din urmă, reuși să-l potolească și să-l ridice din iarbă. Era prea slăbit ca să se țină singur pe picioare, așa că își petrecu un braț prin spatele său și, susținându-l, o porniră către casă.

Cu mult înainte de a ajunge la castel, se întâlniră cu unul dintre grupurile care porniseră în căutarea lor. În drum spre casă, îi spuseră că Plabos era bolnav. Îl găsiseră căzut pe piatra rece a arhivei. Îl transportaseră în casă și-l băgară în pat. Nu mai scosese nici un cuvânt, nu mai deschisese ochii, nu era mort, dar părea deja plecat spre neființă.

Morminiu intră pe poarta castelului. Se așază pe caldărâmul umed, la piciorul scării centrale spre intrarea în casă. Îi urmări cu privirea pe ceilalți cum îl transportau pe Sorthast spre locuința părinților săi. Bătrânul scutier își privi

tremurând fiul, apoi se uită spre tânărul Rețetar. Acesta strânse din dinți, pentru a nu-și urla furia și durerea în fața servitorilor. Fața îi era împietrită. Scutierul înclină din cap a supunere în fața lui și urmă targa fiului său.

Morminiu fusese atât de hotărât să se confrunte cu Maestrul Rețetar Plabos, singurul părinte pe care-l știuse, iar acum era doar obosit. Omorâse trei frili. Simți un soi nou de panică, apoi durerea i-o amori.

Toată copilăria lui părea o mare minciună. Nimic nu-și mai găsea rostul. Frilii în care crezuse și care-i fuseseră alături zi de zi, vreme de ani de zile, își schimbaseră fețele, aveau secrete, erau mânați de alte porniri decât știuse el. Ordinea firească a lumii se răsturnase, și el nu-și mai știa locul în noua realitate.

Îl surprinse o atingere blândă pe umăr. Întoarse capul și o văzu pe Matroana casei. Frilira cea bătrână avea fața tristă și îngrijorată. Se ridică și o îmbrățișă. Simțea că se liniștește, că toată tensiunea și încordarea urmăririi și a luptei se scurgea în pământ. Își șterse transpirația și se pregăti să intre în casă.

Plabos era întins în pat, acoperit de pături din lână de pește-sferă. Vara în mlaștini, nopțile erau toride, dar maestrul său tremura de frig. Avea ochii închiși, gura i se transformase într-o simplă linie pe față și, dacă nu ar fi fost tremuratul, ar fi semănat perfect cu un cadavru. Morminiu nu observase niciodată cât de bătrân era Plabos. Nu, nu putea fi chiar atât de bătrân.

Se așază pe pat și-i luă mâna în palme. Își uitase furia, își uitase ura pe care o simțise pentru scurt timp. La atingerea sa, Plabos deschise în fine ochii și-l privi fără nici o expresie. Morminiu înghiți în sec, îi lăsă mâna înapoi pe buclele moi de lână și ridică rucsacul de lângă pat. Scoase din el noua unitate și i-o arătă lui Plabos:

- Am adus-o înapoi.
- *Cartea de Căpătâi*? hârâi Plabos.
- E aici, confirmă Morminiu și-l ajută să bea niște apă.

Maestrul Rețetar răsuflă adânc. Nu mai tremura. Îl privi cu asprime pe tânărul discipol.

— Tathes a fost tatăl meu? îl întrebă acesta.

— Tathes!

— A murit în brațele mele. Dar înainte de asta, mi-a spus că mama i-a fost soție.

— Tathes a distrus arhiva? El a furat *Cartea*?

— În parte. Eu am avut rolul meu, chiar dacă involuntar.

— După atâția ani..., murmură Plabos.

— Atâția ani am trăit alături de el și nu am știut cine era, spuse Morminiu.

— Toți prietenii m-au părăsit..., continuă Plabos.

— Nu înțeleg de ce nu am putut să știu. De ce nu mi-ai spus adevărul?

Plabos închise ochii și rămase nemișcat. Arăta ca o relicvă. Avea doar puțin în comun cu frilul maiestuos și autoritar pe care-l știa Morminiu. Deci așa sfârșeau cu toții. Tânărul Rețetar știa că Plabos se referea la prietenii săi din tinerețe, cei care-l trădaseră și complotaseră cu dușmanii lui și-i aduseseră alungarea de la Curtea Regală. La rândul său, Morminiu se simțea trădat de toți.

— Care-i adevărul? repetă el.

Plabos deschise ochii și-l privi, pentru prima oară după mulți, mulți ani, cu blândețe și cu o licărire în ochi pe care Morminiu o asociase în copilărie cu afecțiunea.

— Mama ta a fost comoara tinereții mele. Dar nu o puteam face consoarta mea, ea fiind doar o simplă...

Tăcu și oftă. Înghiți în sec, apoi continuă:

— Aveam un viitor strălucit la Curtea Regală, nu puteam să mă îngrop în Mlaștini din cauza ei. Tathes s-a măritat cu ea la porunca mea, doar pentru a-i oferi o poziție în sat, în lipsa mea. Ei n-au fost niciodată, ei nu... se opri iar, frământat de gânduri.

Respirația i se accelerează. Fața i se goli de sânge. Soția sa de la Curtea Regală îl părăsise atunci când el fusese alungat de acolo. Morminiu știa că o iubise și pe aceea cu pasiune.

Iar acum, tocmai descoperirea că ambele iubiri ale vieții lui nu fuseseră chiar ceea ce sperase el. Într-un final, păru să-și recapete stăpânirea de sine și spuse:

— Nu ești fiul lui Tathes. Cine e tatăl tău natural, n-are importanță. Ce are importanță este că tu ești moștenitorul meu: Hitissh de Corbeni, Rețetar, strălucit urmaș al Maestrului Rețetar al Regatului, Plabos. Niciodată să nu te îndoiești de asta.”

Se înecă. Se zbătu să respire. Morminiu o strigă înfricoșat pe Matroană. Aceasta îl alungă din încăpere. Mai apucă să o vadă azvârlind pătura într-o parte, apoi ușa se închise în urma lui.

Matroana îl trezi din somn. Adormise pe una dintre banchetele din anticamera dormitorului lui Plabos. Era deja dimineată. Soarele pătrundea prin ferestrele deschise.

— Maestrul vrea să te vadă, îi șopti frilira.

Morminiu intră în dormitor și se opri în prag. Totul se întâmplase în realitate și bătrânul fril arăta mai rău decât la începutul nopții. Se apropie, îngenunche lângă căpătâiul patului și-l privi în ochi:

— Îmi pare rău.

— Morminiu, prea târziu pentru asta.

Plabos vorbea cu greutate, și fiecare cuvânt părea că-l duce mai aproape de moarte.

— Trebuie să te pregătești. Diseară vom executa Ritualul Morții. Am exersat amândoi îndelung. Nu o să fie greu. Dar trebuie s-o facem diseară, altfel nu mai rezist.

Morminiu încuviință. Își dădu seama că nu mai poate plânge. Îl durea vestea, dar îl durea undeva în interiorul său, într-un loc de unde nu mai izvorau lacrimi. Până când vor curge din nou, își aminti el de Tathes în ultimele sale clipe de viață.

— Maestrul Julslou ți-a acordat trecerea de la discipol la Rețetar. Imediat după moartea mea,iei *Cartea de Căpătâi* și pleci spre capitala regatului. Te duci în Caramiul Regal. Îl

cauți pe Hitisshul Leomi și intri în serviciile sale. Planul pe care l-am pus la punct rămâne în continuare același.

— Da, Maestre.

— Am mari speranțe în viitorul tău, Morminiu.

Acesta își plecă privirea. De ce nu simțea entuziasm la auzul absolvirii? Era Rețetar și nu se putea bucura. De ce simțea o greutate în piept și amăreală în gât? Mama lui murise în timpul copilăriei sale, departe de el. Tathes se sfârșise în mlaștini. Plabos urma să moară la rândul său la miezul nopții. Morminiu trebuia să treacă prin teribilul ritual al morții de unul singur. Era cu desăvârșire singur.

Costi Gurgu a publicat trei cărți și peste patruzeci de povestiri în SUA, Canada, România, Ungaria, Polonia, Danemarca și Anglia. A câștigat 24 de premii pentru ficțiunile sale, incluzând premiul Uniunii Scriitorilor „Alexandru Odobescu” pentru cel mai bun debut, cu volumul „Ciurma de sticlă”, în 2000. Printre ultimele povestiri publicate sunt texte apărute în antologiile *Ages of Wonder*, *Tesseract 17*, *The Mammoth Book of Dieselpunk*, *Dark Horizons* și *Street Magick*.

Povestirea sa, *Cosmobotica*, scrisă în colaborare cu Tony Pi, a fost finalistă la premiile Aurora.

Romanul „Rețetarium” (apărut în 2006 la Tritonic) a fost publicat în limba engleză de White Cat Publications în primăvara lui 2017.

Pentru a afla mai multe despre Costi Gurgu, îi puteți vizita website-ul: costigurgu.com.

Costin IFTIMESCU

STRINGUL PENTRU MINE...

Pe vremea când eram student la Facultatea de Energetică, UPB, în anul doi, la cursurile domnului profesor Ion Chiuță și în special la discuțiile de după, dânsul mi-a deschis unul dintre drumurile vieții, prin prima mea întâlnire cu Cenaclul STRING.

Bineînțeles că de aici a început totul, în momentul în care m-am întâlnit cu președintele cenaclului, doamna Mihaela Muraru-Mândrea, care a văzut mai mult decât puteam eu să-mi dau seama în implicarea mea în cadrul activității cenaclului. Când spun asta, mă refer la faptul că, după nu prea multe discuții, am ajuns să schimbăm denumirea și statutul organizației unde eu am ajuns secretar general.

Din acel moment, viața mea s-a schimbat radical, ajungând să facem proiecte ale cenaclului împreună cu Academia Oamenilor de Știință din România, unde făceam voluntariat — o perioada foarte frumoasă, în diverse orașe ale țării. Mioveni

a fost orașul cel mai activ în cadrul activității mele, unde s-au pus bazele conceptului de „Școala altfel” pe care o vedem astăzi din ce în ce mai mult. În cadrul acestor proiecte cu AOSR, am reușit să facem foarte multe cursuri din domenii variate pentru elevii liceelor Iulia Zamfirescu, Colibași și nu numai, cu rezultate impresionante, măsurate pe baza prezenței, răspunsurilor și întrebărilor elevilor, care ne rugau să revenim cât mai curând posibil și să le oferim informații noi și cât mai interesante pentru ei.

Dar nu ne-am oprit aici; proiectele noastre cu AOSR, Facultatea de Energetică și liceele din Mioveni au atras și alte instituții de învățământ precum liceul din Răcari, Universitatea de Apărare „Carol I” și nu numai, unde s-au format, pe lângă schimburile de informații, și, așa cum spune domnul profesor Ion Chiuță, o simbioză creatoare între știință și inefabilului artei.

În aceeași perioadă, cenaclul STRING pregătea evenimente și programe pentru academia de vară ATLANTYKRON, unde cursurile și conferințele formează un mediu științific, academic.

Împlinirea celor 30 de ani de existență îi confirmă cenaclului STRING maturitatea de care a dat dovadă prin activitățile sale de-a lungul timpului. Să nu uităm că a început în cadrul Facultății de Energetică, ceea ce mă face și mai mândru că sunt absolvent al acestei facultăți.

Îi mulțumesc doamnei Mihaela Muraru-Mândrea pentru încrederea investită în mine în cadrul cenaclului și pentru faptul că am putut să fac parte dintr-o lume precum Academia Oamenilor de Știință din România, sub egida căreia am reușit să realizăm atât de multe lucruri frumoase. Îi mulțumesc domnului profesor Vasile Cândea pentru acest lucru și, nu în ultimul rând, domnului profesor Ion Chiuță, cu toată dragostea; dânsul este părintele meu spiritual în lumea științei.

Valentin Ionescu

CUM AM CUNOSCUȚ MAREA FAMILIE A STRING ULUI

Am fost chemat alături de prietenul și mentorul meu, Nicu Gecse la ROMCON'90 - primul Romcon după revoluție, organizat de Cenaclul StrING. Îmi amintesc bine și locația unde a fost susținut evenimentul, la sala denumită artistic: Zalomit din cadrul complexului cultural Petofy Sandor.

Lume multa și bună, scriitori, artiști plastici și promotori ai SF-ului. Nu pot să-i nominalizez pe toți pentru că aș face un sacrilegiu omițând pe cineva. Așa că voi pomeni doar pe cei cu care am interacționat în mod direct schimbându-mi viața, destinul și profesia.

Doamna Mihaela MURARU - MÂNDREA a fost una din figurile marcante de atunci fiind organizatoarea evenimentului alături de stringiștii ei. Acolo se afla și cea

căreia îi datorez meseria de grafician publicitar, doamna arh. Marina NICOLAEV-UNGUREANU. Ne-am adunat în sala de conferințe, unde vrăjiți am “levitat” la alocuțiunea regretatului mare profesor Ioan MÂNZATU. Într-o altă sală am expus alături de Nicu GECSE, poate într-o nouă viziune cutezătoare și îndrăzneță pentru timpurile acelea... ceea ce avea să însemne pentru mai târziu în artele vizuale, neconvenționalul. Structuri de sticlă optică prelucrate și șlefuite astfel încât să creeze interferențe de lumină și formă erau expuse pe simeze improvizate.

Un episod hilar acum, dezastruos atunci, a fost când unul din frații Bănuță **vrând să** studieze îndeaproape o lucrare, s-a sprijinit de pianul vechi care servea drept posament. Inevitabilul s-a produs. Capacul a cedat și două structuri de sticlă au căzut cu zgmot pe gresia rece a sălii. S-a lasat o liniște apăsătoare, apoi o rumoare ușoară, roșu la față tânărul Ionuț BĂNUȚĂ (pe atunci mult mai slab și mai rușinos) a explicat că ...s-a mișcat pianul. **În timpul acela eram cu toții grupați în cenacluri literare,**

apoi am constituit organizații... Un astfel de la un cenaclu de buzunar, eram noi cei de la SIGNUM (uneori numai doi oameni, eu și Nicu) dar astfel am avut șansa și onoarea să fim prezenți, activi la toate secțiunile și disciplinele ce erau atunci la modă .

Din acel an am rămas prieten, iar apoi am devenit membru de onoare al Centrului String.

Monica Lenos

*UNIVERSITATEA BUCUREȘTI, FACULTATEA DE FILOLOGIE
REALIZATOARE TVR, MEMBRĂ UCIN, SECȚIA SCENARIȘTI,
SCRIITOARE*

Prins în vârtejul muncii tale pe care o faci cu pasiune — și credeți-mă, televiziunea e chiar mai mult, un... vortex care te transmută din viața ta în orizonturile celorlalți — de cele mai multe ori nu-ți dai seama că faci istorie. Da, istorie, fluviul acesta nemăsurat, în care curg de-a valma clipele numărate ale vieților noastre, numite evenimente, fapte, gesturi, date, idei, fiecare cu altă măsură și altă valoare, toate de neprețuit pentru cel ce le izvodește, chiar și cele mai multe, zise pierdute. Unele se ridică pe creste de val, ori se scufundă în abisuri necunoscute, altele se topesc, se amestecă, se învâlmășesc, uneori devin de nerecunoscut, alteori dispar, unele rămân neștiute, altele strălucesc. Iar pentru memoria noastră cea mică și mofturoasă, câteva devin memorabile. Mulțumesc pentru

invitația doamnei Mihaela Muraru - Mândrea de a participa la materializarea, după 30 de ani, a unei clipe memorabile, pe care atunci, în febra entuziasmului, nimeni nu a recunoscut-o ca istorie: nașterea revistei studențești *String*, dedicată, cum altfel, nepotolitei curiozități tineresti, cutezanței în spargerea tiparelor, asaltului inepuizabil de vise imposibile și dorinței de nestăvilit de a semna mai ales patente foarte reale, după ce, fascinați, au prospectat viitoare universuri — de ce n-ar fi mai multe?! — încercând saltul prin literatura SF. Născută după nopți albe de studiu, între cursuri și examene, alergând între bibliotecă și aulă, pierzând adesea masa de la cantină, adormind pe un colț de planșetă și cotizând din puținul trimis de părinți, cu degetele pătate de tuș și arse de acid, politehnista a crescut cuminte și frumos. Iat-o acum, la 30 de ani, o tânără inteligentă, strălucitoare în discurs, sărbătorită concret și printr-un volum.

Recunosc că ritmul inimii mele a fost puțin deranjat și ea a palpitat, dar era bucurie, pentru că eram chemată să reîntâlnesc clipa memorabilă. De aceea sânt eu, intrusa, acum, printre politehniști. Realizam atunci la TVR un serial de documentare *Club SF* (1991-1993), cu mare audiență, care privea exact domeniul științelor de frontieră, literatura SF, artele SF și numeroasele cenacluri și activități studențești românești cu acest profil. Așa am cunoscut și filmat echipa și revista *String*, sub aripa maternă a doamnei Mihaela Muraru - Mândrea.

O să mai spun doar cu câtă uimire am constatat că instantaneu m-am întors în timp și am retrăit febrilitatea palpabilă a dragostei și devotamentului cu care se dedicaseră „părinții” acestei... credințe a lor întrupate! Și cu câtă modestie și timiditate vorbeau despre eforturile lor extraordinare, care rodiseră într-un timp care nu-i favoriza deloc. Și mi s-a arătat încă o dată, că dacă nu pui suflet în ceea ce faci, lucrarea ta n-o să dureze. Și tocmai pentru asta *String* împlinește 30 de ani! La mulți ani! Fie

ca cei ce vin să înțeleagă ce implică „să dai viață” unui proiect.

*

Fiindcă și eu am fost totdeauna curioasă și mi-am vârât de mică, nasul prin cărțile tatei — acolo era anatomie, prin atlasele geografice — într-a cincea luam mereu 10 la geografie, pentru că lângă hărțile pe care le desenam ca temă, eu alăturam și o pereche în portul local — și prin multele volume de enciclopedii, am fost fascinată de puterea universului mental și a cuvântului și, când am aflat că cea mai iute de pe lume e lumina, am decretat hotărât că mintea noastră o întrece... lucru de care sânt convinsă și azi, cu amendamentul că și gândurile noastre sunt de fapt lumină, adică energo-informații, și că ideea este o matrice de lumină... vie. Și încă ceva, pe repede înainte, fiindcă mi s-a cerut să rămân puțin la granița aceasta dintre SF și... noi. În anii '60, arheologul peruan specializat în preistorie, Daniel Ruzo, a venit și în România și a studiat Munții Carpați, turnând și un documentar, care a rulat doar două zile, fiind interzis de către Daicoviciu. Renumitul profesor declara că România este inima celei mai vechi civilizații din lume. Va repeta această declarație și în Franța, reprodusă de Robert Charoux în cartea sa. În 1961, arheologul Nicolae Vlasa dezvelește mormântul de la Tărtăria, unde găsește tăblițele de la Tărtăria, pe care le apreciază la 5.500 de ani vechime. În anii următori, găsește în depozitele Muzeului de istorie și arheologie din Cluj-Napoca alte două discuri cu scriere. Săpând în centrul orașului, găsește ceramică de Turdaș și un ciob pe care este reprezentată o triremă, până atunci declarată invenție romană. Este hărțuit și discreditat, și moare. În 2004, trei laboratoare internaționale stabilesc independent vârsta culturii Turdaș-Tărtăria: 7.400 de ani vechime, adică prima scriere din lume. Deși specialiștii români, cu puține excepții, nu recunosc importanța covârșitoare a

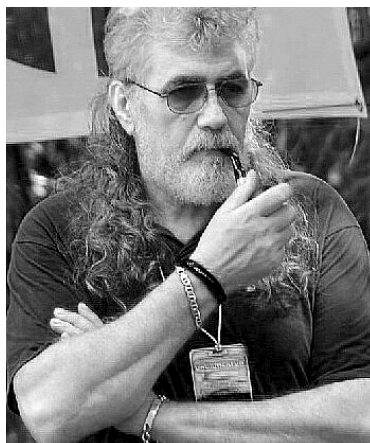
descoperirii nici azi (sic!), colegii lor străini au adunat 700 de semne aparținătoare aceleiași culturi.

Marija Gimbutas a fost trimisă de americani în 1971 să caute urme de civilizație mai vechi de 5.000 de ani. În nici un muzeu european și niciunde în teren nu a găsit urme sau artefacte, cu o unică excepție: România. *Cultura Cucuteni este cea mai mare din lume, s-a întins pe mai mult de 350.000 de kmp*, oamenii ei sânt considerați *inventatorii orașului și ai roții* — ca să nu mai vorbim despre fabuloasa *ceramică pictată de Cucuteni*, ai cărei pigmenți au fost cei mai vechi din lume de 7.500 de ani, până la găsirea celor din Cristian, care au 8.000 de ani — cu misterul liniilor dintr-o singură tușă, desenând pe obiecte rotunde spirale și cruci gamate, al cuptoarelor speciale, al statuetei feminine — România are 40.000 întregi și sute de mii de fragmente — al vaselor duble și al incendierii caselor. Cucuteni a atins prin Arieni Takari, podișul azi deșertul Gobi și zona vecină din China. De asemenea, topoare de Cucuteni găsite la Troia adevăresc prezența cucutenienilor acolo și contribuția lor la redresarea cetății după un incendiu.

În 1998, antropologii americani au stabilit că omenirea se trage din 8 genoame umane — citește mame, fiindcă doar mitocondriile, descoperite de Emil Palade, premiat Nobel, sunt recunoscute în eternitate — 6 din Carpați și 2 din Africa. În 2000, UNESCO a hotărât că statueta neolitică numită *Gânditorul*, din cauza posturii lui, este excepțională și singura care ne poate simboliza ca mesaj cosmic. Doar că mica statueta găsită într-un mormânt neolitic, la Hamangia, are noimă numai dacă îi știi secretele: indică puncte de acupunctură — cu cel puțin 2.000 de ani înaintea Indiei și Chinei, iar dimensiunile lui conțin două valori excepționale, taine ale vechii înțelepciuni: *numărul Pi și numărul de aur*! La fel, statueta femeii însărcinate găsită în aceeași necropolă indică punctele excepționale ale durerii, care apar în cazul celor mai mari dureri, naș-

terea fiind prima dintre ele, iar postura un exercițiu de ușurare a nașterii. În 2003, în *Peștera cu oase* (locație secretizată) au fost găsite urmele celor mai vechi *oameni moderni*, *Homo sapiens sapiens*, botezați Ion, Maria și copilul Vasile, datați la 42.000, 36.000 și 28.000 de ani vechime. În 2003, în episodul *Cuiul lui Pepelea* din serialul meu de documentare *Enigmatica Terra* (1999-2003), am demonstrat, cu sprijinul microscopului atomic și cu expertiza autorizată a profesorilor-ingineri dr. și fizicieni din Politehnica București, că un cui dacic găsit la Sarmisegetuza prin anii '60, este din oțel cu puritate de peste 90%. Microscopul optic a relevat și că structura internă a oțelului este identică cu cea a oțelului de azi. În 2008 a fost descoperită așezarea de la *Cristian*, județul Sibiu, veche de 8.000 de ani. Tot în România și tot 8.000 de ani are și cea mai veche exploatare industrială a sării, saramura circulând din subteran pe conducte din lemn, cu dopuri din lemn, sarea fiind brichetată. *Cetatea zânelor*, a *Carpodacilor/Carpi*, din județul Harghita, care a așteptat 65 de ani până să se înceapă săpături sistematice, se întinde pe 33.000 de hectare, este cea mai mare dintre davele cercetate până acum și un unicat senzational, fiindcă leagă două masive muntoase, la care s-au tăiat vârfurile și s-au săpat 6 incinte etajate, din care s-au cercetat doar 3, fiecare fiind apărată prin ziduri de fortificație care ating și 8 m lățime, legate și prin trepte tăiate în stâncă, pe platou fiind situat palatul regal construit din trunchiuri de stejar, cu cuie din oțel de 1 m lungime. În 2013, analizele ADN au demonstrat că românii sunt singurul popor neoaș, nativ și nu venit de altundeva din lume, și că ADN-ul nostru apare în toată Europa. Se adeverește revoluția neolitică datorată danubienilor, concomitent cu infuzia de populație răspândită în Europa după inundațiile catastrofale provocate de topirea ghețarilor ultimei glaciații și formarea Mării Negre, numite biblic *potopul lui Noe*.

Mihai Manea – cROCo

VIBRAȚIA AMINTIRII

Constat pe zi ce trece că ceea ce există în univers există și în om... și, cu toate astea, știm atât de puțin despre univers.

Eram acasă și sorbeam liniștit din ceașca ce avea acel lichid negru... amar, savuros de plăcut în care pluteau ca într-un univers neștiut, câteva frunze de mentă. Ascultam un nou CD, și printre rotocoalele fumului de la trabucul ținut neglijent, dar tandru, cu două degete, ajung și sunetele din boxe... și mă bucuram de Vangelis și ale sale compoziții din „Blade Runner“.

S-a terminat și piesa finală „Tears in Rain“.

Cafea mai aveam... trabucul fumega și nu știam ce vreau.

Am luat teancul de cărți și reviste aduse de pe insulă... De pe insula Inelul de Piatră Atlantykon. Am fost curios de titlul uneia dintre ele... cam ciudat reverbera titlul când l-am pronunțat.

Da... revistă de știință prospectivă și science fiction, mi-am spus... cred că e bună alegerea, muzică – Vangelis și STRING no. 2

Am deschis coperta, și am citit caseta tehnică... foarte tare: Mihaela Muraru-Mândrea, Mihai Bădescu, Romulus Bărbulescu, Florin Munteanu... și texte interesante scrise de Mironov, A. Ionescu (mentorul meu când am înființat cenaclul de artă SF „Titan SF“ în București), Anania/Bărbulescu, Ghidoveanu, E. Celan, Haldeman, Clarke... și am început să citesc.

Era deja noapte și la lumina veiozei am rămas cu privire pironită pe coperta a treia, de unde trimitea reflexe de ocră voalat o pictură a lui Aurel Manole.

Am închis revista și mi-am spus... DA, mai vreau.

A trecut un an. Un an în care am înțeles că sunt înconjurat și trăiesc din plin în STRING.

Am ajuns din nou pe Insula Atlantykon și Sorin Repanovici m-a prezentat omului deosebit, care păstorea cenaclul STRING – Mihaela Muraru-Mândrea. M-a privit și simplu, dar direct și mi-a spus „Știi cROCo, tu ești un string și de acum înainte vei fi membru al comunității noastre“. Am rămas mut de uimire. La primul contact, Mihaela „a citit“ că sunt unul din cei care aș putea ajuta grupul acesta select de personalități ce există în continuare în cadru STRING.

Și da, MULȚUMESC.

23 septembrie 2017

LA ÎNCEPUT

La început a fost cerul senin...
La început au fost munții...
La început a fost marea...
La început a fost soarele arzător...
La început a fost ploaia, strop cu strop...
La început a fost vântul, cu freamătul său vremelnice...
Apoi a fost și floarea...
La început au fost pietrele și nisipul...
La început a fost noaptea, cu bolta spuzită de stele...
La început au fost valurile tivite cu spuma albă...
La început au fost norii, plutind spre nicăieri...
La început au fost văile brăzdate de apele repezi ale ploii...
La început a fost bucuria....
Apoi a sosit trăirea...
Apoi au fost EA și EL...
Apoi a fost iubirea...
La început nu a fost cuvântul...
Apoi n-am mai fost nici EU
Apoi, la început nu a mai fost decât întuneric...
...întunericul din mine.

26 iunie 2017

VITRINA

De ce sunt prăfuite visele mele ?

Mergeam singur pe strada umedă de răcoarea toamnei. Frunzele ningeau în jurul meu, plutind, nepăsătoare în căderea lor de faptul că, uneori, le striveam sub talpă. Îmi târam jucăuș, picioarele prin grămezile galben-roșcate ale frunzelor, strânse de vântul toamnei prin colțuri întunecate. Priveam vitrinele magazinelor închise și gândurile îmi zburau în jurul lucrurilor de dincolo de geamurile ce păreau ochii fantasmelor din rafturi.

Orașul vechi își arăta, grijuliu, zidurile scorjite, lemnul ferestrelor și ușilor revopsite de zeci sau sute de ori, și ascundea, cu băgare de seamă, viețile trăite în timpuri și cu timpul. În jurul meu, zeci de ganguri apăreau ca niște guri hrăpărețe, printre clădirile locuite uneori și de oameni.

M-am oprit brusc, fără să știu de ce. Am privit în jur și am tresărit, când unul dintre gangurile pe lângă care abia

trecusem mă chemă. Teama mă-ndemna să plec, dar curiozitatea mă-ntoarse cei trei pași către hăul lung și pietruit. Am privit, plin de dorințe, în inima lui întunecată și plină de micile cuburi de granit, păstrătoare ale urmelor celor ce călcase ră pe ele. Privirea mi-a fost atrasă de becul ce pâlpaia în abajurul stradal, agățat în dreptul unei plăcuțe din lemn vechi, care se balansa în bătaia vântului, deasupra unei vitrine prăfuite. Cu trupul tremurând de teamă, de curiozitate și dorință, cu liniștea și eurile mele, m-am apropiat de mica vitrină.

Am apucat cu amândouă mâinile plăcuța de lemn ars și crăpat de vreme. Am citit cu ochii și am pipăit cu degetele tot ceea ce scria acolo. Erau săpate simplu, în adâncul lemnului, cuvinte ce pot hipnotiza gândurile...

MAGAZIN DE VISE.

M-am apropiat de vitrina prăfuită și mi-am proptit mâinile și fruntea. Era caldă, primitoare și clară. Prin ea, așa prăfuită, vedeam tot ce mă lăsa ea să văd. Vedeam dorințe, unele în așteptare, altele deja trecute, vedeam încercări reușite și altele nereușite, vedeam trăiri trăite și trăiri viitoare, vedeam tot ce credeam eu că văd.

Mi-am retras capul și mâinile. În praful de pe vitrină au rămas urmele mele, iar pe mâini și pe frunte era praful ce-mi aparținea acum mie și numai mie.

Am întins mâna și am apăsat clanța ce deschise ușa fără efort. Erau câteva trepte — am coborât în lumina difuză și cu privirea am cules toate imaginile din jurul meu, dar mai ales rafturile prăfuite de vreme.

Lângă casa de marcat, era un registru cu un scris ordonat și fin. Alături de registru, era un clopoțel din alamă, atins de petele bătrâneții. L-am atins, iar clinchetul său m-a făcut să mă-ndepărtez și așa am văzut anunțul...

AUTOSERVIRE — AICI SUNT VISELE TALE

— NUMAI DACĂ AI NEVOIE, LE AI! —

Casa de marcat, acoperită de un strat gros de praf, avea lângă ea, pe grinda de susținere a unei arcade frumos ornate,

dar pătate pe alocuri de funinginea ce se ridica din opaițul cu ulei, înnegrit de lunga folosință, agățată cu o pioneză, o hârtie îngălbenită de vreme. Am ridicat-o și, ștergându-mi praful de pe ochelari, am privit literele înșirate într-o spirală destul de largă pentru a putea fi citită. Am pus hârtia la locul ei și am început să-nvârt pagina în jurul punctului central, format ca o axă, de către pioneză, deslușind mesajul...

FIECARE CORP DE BIBLIOTECĂ EȘTI TU. FIECARE
RAFT ESTE O DECADĂ DIN ANII TĂI TRECUȚI
ȘI VIITORI. CAUTĂ-ȚI CORPUL ȘI RAFTURILE
ȘI AFLĂ-ȚI VISELE VISATE ȘI CELE NEVISATE.

În partea de jos a filei îngălbenite, sub spirală, apărea o semnătură la care cred că nimeni n-ar fi sperat. Scria doar:

PYTHIA

În următoarele clipe, totul a devenit alb cețos și ochii n-au mai putut zări nimic. Nu deslușeam nici mâinile și nici trupul ce-mi devenea din ce în ce mai ușor.

Am simțit cum brațul mi-a fost atins de către... NIMENI și am fost condus în SANCTUARUL ce se afla dincolo de tapiseria din spatele teighelei. Am văzut simțind, am văzut fără să văd. Nu mergeam, pluteam, iar ochii simțeau doar imensitatea sălii de marmură.

Încet, ca prin ceață, am început să zăresc coloanele imense și din loc în loc am văzut trepiede de forme diverse, care susțineau cu eleganță tepsiile, unde ardea, înmiresmând atmosfera cu aromele sale, uleiul de palmier, luminând cu reflexe jucăușe întreaga sală. Aceleași tepsii ofereau o căldură uniformă și plăcută în întreaga încăpere.

De-a lungul pereților, se aflau corpurile imensei biblioteci de vise, care aveau fiecare câte zece rafturi ce se puteau înălța, dacă era cazul, pline mai mult sau mai puțin cu lădițe ferecate, conținând visele noastre, știute doar de noi.

În sanctuarul viselor timpul trecea nemăsurat, iar eu pluteam condus prin labirintul creat de corpurile viselor altora, în căutarea viselor mele neștiute. Lucrători nevăzuți purtau visele nefolosite, ținând lădițele sigilate cu grijă diafană spre

tipsiile ce ardeau neconținut. Așa am văzut cum flăcările fac să dispară visele trecute și nevisate.

Rafturile de jos se goleau treptat cu trecerea anilor, lăsând locul aproape gol, numai cu lădițele deschise ale viselor visate.

Prin trecerea timpului meu nemăsurat de timp, am ajuns în fața unei firide ce-mi aparținea. Era într-un loc puțin luminat. Apropiindu-mă, am văzut cele câteva rafturi de jos. Erau aproape goale. Dorințe și vise prea multe nu sunt nici pe celelalte rafturi și, mai ales, rândurile de sus erau din ce în ce mai sărace în numărul lor. Pe unul din ultimele rafturi (n-am îndrăznit să număr) rămăsese doar o lădiță. Visele și dorințele erau acolo.

De ce visele mele sunt pline de praf? m-am întrebat, fără a aștepta răspuns de undeva. Alături, în tipsia ce era susținută de un trepied mic, jarul roșiatic se răcea treptat. Priveam cenușa și am vrut să strig către nevăzuții ce-mi arseseră lădițele cu gânduri, cu dorințe, cu vise, chiar dacă nu reușisem să le deschid. Totuși, speram să am timp, în timpul fără timp din sanctuar, să-mi fac iluzii și să răscolesc prin cenușa lor, în speranța că voi găsi o rămășiță a iluziei.

În jurul meu, simțeam aromele plantelor arse. Priveam ca hipnotizat lădița ce stătea singuratică pe raft. Timpul trecea, fără să-l simt, și așteptam, fără să știu ce.

De mine se apropiară acele ființe tăcute, înveșmântate în robe albe și, cu mișcări ferme, îmi puseră pe umerii goi toga purpurie a celui ales. În urma mea, se formă alaiul ce mă conduse în fața altarului. Falduri de mătase coborau din neant și învăluiau, ca niște brațe ale iubirii, întregul piedestal, cu jilțul sacru abia zărit în lumina opacă, creată de flăcările focului purificator din jurul său. Privind fără să pot zări, am înțeles că pe jilțul aurit stătea ea, MAREA PREOTEASĂ a sanctuarului, PYTHIA.

Precum alaiul din urma mea, m-am prosternat, așezându-mă în genunchi, cu brațele ridicate a rugă. Lumina difuză explodează în intensitate ca un flash, care mă obligă să-nchid

ochii. Acesta a fost momentul în care am primit harul de a putea comunica cu MAREA PREOTEASĂ.

Știam că fusesem ales să aflu RĂSPUNSUL.

Pentru a-l afla, aveam nevoie și de o întrebare, DE O SINGURĂ ÎNTREBARE.

Cu glasul tremurând și privind înlăcrimat la faldurile de mătase, am reușit să rostesc întrebarea nepusă până atunci: „BUNĂ ȘI DIVINĂ PREOTEASĂ, CE VIS SAU DORINȚĂ ESTE ÎN SINGURA CUTIE AFLATĂ PE ULTIMUL MEU RAFT? ȘTIU CĂ ESTE UN RĂSPUNS PE CARE NU TREBUIE SĂ-L AFLU CHIAR EU, DAR PĂCATUL RĂSPUNSULUI VA FI DOAR AL MEU”.

De niciunde și de peste tot, glasul MARII PREOTESE PYTHIA răsună în sanctuar, întrebându-mă: „EȘTI SIGUR CĂ DOREȘTI ACEST RĂSPUNS?”.

Descleștându-mi cu greu gura, cu lacrimi în ochi, am răspuns: „DA”.

După o lungă pauză în care timpul nu era timp și totul vibra, inclusiv aerul care încerca să-mi acopere trupul cu înmiite miresme și arome uleioase, PYTHIA spuse: „SUPREMUL CE A DAT VIAȚĂ VIEȚII ȘI NEVIEȚII ÎMI ARATĂ, IAR EU ÎȚI SPUN SPUSELE PRIMITE DE MINE DE LA EL. VISUL ȘI DORINȚA TA E SĂ MORI ATUNCI CÂND SOROC VA FI”.

Se întunecă, și sanctuarul fremătă, cu tot ce era în jurul meu. M-am prăbușit în genunchi, iar mâinile se așezară pe altarul MARII PREOTESE, cerând ajutor. Deodată totul deveni nimic, iar trupu-mi căzu greu. Am închis ochii și totul a dispărut în jur. Am simțit că nu mai sunt. Că nu mai simt nimic și că totul e bine.

Am deschis ochii cu greu și lacrimile erau reci. Stăteam în genunchi, în fața unei vitrine prăfuite, proptit cu mâinile și fruntea de geamul opac. În vitrină era un trepied cu o tipsie plină de cenușă, iar lacătul de pe ușă era ruginit.

7 Decembrie 2010

Dr. Aurel Manole

n. 17.04.1953, Galați, d. noiembrie 2015

„Tehnica de **fuziune cromatică** dirijată constă în realizarea unui amestec care permite o rapidă fuziune a culorilor pe o gamă diversă de suporturi pentru pictură, folosind instrumente specifice care să permită aplicarea și dispersarea amestecului cromatic.

Lucrările astfel executate se usucă la temperatura camerei, cu excepția celor din ceramică, sticlă și porțelan, care se pot arde în cuptor”.

(Brevet de invenție „Amestec de fuziune cromatică și instrumente de lucru”, nr. 112176, înregistrat la OSIM, 1997)

Licențiat în Pedagogia artei al Facultății Alexandru Ioan Cuza, Iași (1975-1979)

Licențiat în arte decorative și design al Academiei de arte vizuale, Iași (1993 -1996)

Doctor în arte vizuale al Universității Naționale de Arte, București (2004-2009)

Este inventatorul PICTOGRAFIEI.

- artist plastic profesionist, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România, secția pictură, din 1990;
- membru al AFRA (Asociația artiștilor francezi și români), 1991;
- membru al Federației Europene de S.F. (1990);
- președinte fondator al Cenaclului „SFERA”, Brăila, 1994;
- președinte al Fundației de Creație „Astralis”, Galați (1997); din 2009 se schimbă denumirea în FUNDATIA ARTIȘTILOR PLASTICI DIN GALAȚI;
- președinte al Uniunii Artiștilor Plastici, filiala Galați (2006);
- director general artistic, Centrul Cultural „Dunărea de Jos” (2004-2010);

Aurel Manole a fost mulți ani la rând coordonatorul Atelierului de arte vizuale al Academiei de vară pentru tineret, el fiind în același timp *director adjunct arte vizuale al Centrului String*

Între anii 1979 și 2010 a fost profesor de Arte Vizuale la Liceul de Artă „Haricleea Darclee” din Brăila, la Școala Generală nr. 42, și la Școala Generală Tudor Vladimirescu din Galați.

Diverse activități

- Herculane, România, tabăra Națională de pictură (2010);
- Ploeni, România, tabăra de pictură (2010);
- Tabăra internațională de pictură „Malko-Târnovo”, Bulgaria (2008);
- Reșița, România, tabăra de Pictură (2005, 2007, 2008, 2009);
- Tabăra de acuarelă „Cilic Dere”, Tulcea, România (2006-2007);
- Simpozion „Promovarea artei și a culturii europene prin educație”, Univ. „Dunărea de Jos”, Galați, 2006;
- Tabăra de creație, Tulcea, România (2006);
- Simpozion „Citirea și interpretarea imaginilor”, Univ. „Dunărea de Jos”, Galați, 2005;
- Atestat lingvistic în limba engleză (2004), Universitatea Dunărea de Jos, Galați;
- Praga, Cehia, congres european S.F. (2002);
- Gdynia, Polonia, congres european S.F. (2000);
- Dortmund, Germania, congres european S.F. (1999);
- Studii în domeniul artelor decorative aplicate, concretizate în brevetul de invenție nr. 112176, înregistrat la OSIM cu titlul „Amestec de fuziune cromatică și instrumente de lucru”, 1997;
- Los Angeles, SUA, congres mondial S.F. (1996);
- Vilnius, Lituania, congres european S.F. (1996);
- Glasgow, UK, congresul mondial S.F. „Welcome” (1995);
- Jersey, UK, congres european S.F. (1993);

- Freudenstadt, Germania, congres european S.F. (1992);
- Fayance, Franța, congres european S.F. (1990);
- Tabăra de Pictură LUGOJ, jud. Timișoara (1989);
- Tabăra de Pictură ANINA, jud. Caras-Severin (1984).

Realizări

- brevet de invenție „Amestec de fuziune cromatică și instrumente de lucru”, nr. 112176, înregistrat la OSIM, 1997;
- expoziții personale (68 expoziții deschise în țară și în străinătate);
- membru juriu internațional, Cahul, Rep. Moldova, 2005, 2006, 2007, 2008, 2010;
- membru juriu internațional, Velico-Târnovo, Bulgaria, 2006, 2007, 2008.

Recunoașteri

- nominalizat pentru premiile U.A.P. 2003, 2004, 2005;
- Ordinul „Meritul cultural” în grad de Ofițer, categoria C, arte plastice, 2004;
- Premiul III la arte vizuale ROMCON, Pitești, 1988;
- Marele premiu de Anticipație de la Amara, 1989;
- Premiul național pentru arte vizuale ROMCON, București, 1990;
- Marele premiu pentru arte vizuale EUROCON, 1990, Fayance, Franța;
- Premiul III pentru grafică la concursul de arte vizuale dedicat lui Panait Istrati, 1991;
- Premiul pentru Artă fantastică Vilnius-Lituania la EUROCON, 1996.

Lucrări publicate

Promovarea artei și a culturii europene prin educație, Editura Fundației Universitare Dunărea de Jos Galați, 2005, Universitatea „Dunărea de Jos”, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, coautor;

Utilizarea paradoxului vizual ca mijloc de conștientizare în auto-evaluare, Editura Fundației Universitare Dunărea de Jos Galați, 2005, Universitatea „Dunărea de Jos”, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, coautor;

Citirea și interpretarea imaginilor, Editura Fundației Universitare Dunărea de Jos Galați, 2005, Universitatea „Dunărea de Jos”, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, coautor;

Creativitatea, principiile de design și învățarea exponențială, Editura Fundației Universitare Dunărea de Jos, Galați, 2006,

Universitatea „Dunărea de Jos”, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, coautor;

Rolul teoriilor din domeniul picturii în rezolvarea temei cromatice, apărută în revista Dunărea de Jos din Galați (membra APLER și APRE), numerele 77, 78, 79 / 2008;

Soluții geometrice ale spațiului compozițional, lucrare apărută în revista Dunărea de Jos din Galați, numerele 80, 81 / 2008;

Expresivizarea formei plastice prin culoare, lucrare apărută în numerele 82, 84, 85 / 2009 ale revistei Dunărea de Jos din Galați;

Studii de caz în rezolvarea formei plastice, lucrare apărută în revista Dunărea de Jos din Galați, numerele 86, 87 / 2009;

Noi modalități și soluții de amestec al culorilor — fuziuni cromatice dirijate în practica picturii, Editura Fundației Universitare Dunărea de Jos, Galați, 2010.

PARTICIPARI LA EXPOZIȚII ÎN ȚARĂ ȘI ÎN STRĂINĂTATE PERSONALE

1. 1977 — Expoziție personală, Galeria Cronica, Iași;
2. 1980 — Expoziție personală pictură și artă decorativă, Galeria de Artă, Galați;
3. 1982 — Expoziție personală pictură Galeria de Artă, Galați;
4. 1984 — Personală de pictură, Galeria de Artă, Galați;
5. 1985 — Personală de artă decorativă și sculptura mică, Galeria Mică, Galați;
6. 1986 — Personală de pictură, Galeria de Artă, Galați;
7. 1986 — Personală de artă decorativă și design vestimentar, Galeria Mică, Galați;
8. 1986 — Expoziție personală de artă decorativă și design vestimentar, Galeria de Artă, Mamaia, jud. Constanța;
9. 1988 — Expoziție personală, Pitești, artă decorativă și pictografie;
10. 1988 — Expoziție personală de pictografie, Galeria de Artă Trianon, Iași;
11. 1988 — Expoziție personală de pictură, Galeria de Artă, Galați;
12. 1989 — Expoziție personală de pictură, Galeria de Artă, Galați;
13. 1990 — Expoziție personală la Galeria de Artă Eforie, București;
14. 1991 — Personală de pictură la Galeria N. Mantu, Galați;
15. 1992 — Expoziție de pictură și artă decorativă, Galeria N. Mantu, Galați;
16. 1993 — Personală de pictură la Muzeul de Artă, Piatra Neamț;
17. 1993 — Expoziție pictografie, Casa Franței, Piatra Neamț;
18. 1993 — Expoziție personală la Galeria de Artă, Brăila;
19. 1993 — Expoziție personală de pictură la Galeria de Artă, Galați;

20. 1994 — Expoziție de pictură la Galeriile de Artă, Bacău;
21. 1995 — Expoziție personală de grafică la Galeriile N. Mantu, Galați;
22. 1995 — Expoziție personală de pictură la Galeriile de Artă, Brăila;
23. 1996 — Expoziție personală de artă decorativă și pictură, Galeriile N. Mantu, Galați;
24. 1997 — Expoziție personală la Galeriile de Artă N. Mantu, Galați;
25. 1997 — Personală de artă decorativă și pictură la Galeriile de Artă Gh. Petrașcu, Tecuci;
26. 1997 — Expoziție de Pictură, Galeriile de Artă, Brăila;
27. 1997 — Expoziție de Pictură și Artă Decorativă, Galeriile N. Mantu, Galați;
28. 1998 — Personală la Galeriile N. Mantu din Galați;
29. 1998 — Expoziție pictură, Galeriile Teatrului Maria Filotti, Brăila;
30. 1999 — Personală de pictură la Galeriile N. Mantu, Galați;
31. 1999 — Expoziție personală, Teatrul M. Filotti, Brăila;
32. 1999 — Expoziție pictografie, Galeriile de Artă, Brăila,
33. 2000 — Expoziție personală la Galeriile de Artă N. Mantu, Galați;
34. 2000 — Personală de pictură la Teatrul M. Filotti din Brăila,
35. 2000 — Expoziție pictografie la Galeriile de Artă, Brăila;
36. 2001 — Expoziție personală pictură la Galeriile N. Mantu, Galați;
37. 2002 — Expoziție personală de acuarelă și pictografie la Galeriile de Artă N. Mantu, Galați;
38. 2003 — Personală de pictură la Galeriile N. Mantu, Galați;
39. 2003 — Expoziție de pictografie la Galeriile de Artă, Brăila,
40. 2003 — Expoziție personală la Galeriile „Dunărea”, Brăila;
41. 2004 — Expoziție de pictură la Galeriile N. Mantu, Galați;
42. 2004 — Expoziție de pictografie la Galeriile de Artă, Brăila;
43. 2004 — Expoziție pictură și pictografie la Galeriile de Artă Gh. Petrașcu, Tecuci;
44. 2005 — Expoziție pictură la Galeriile N. Mantu, Galați;
45. 2005 — Expoziție personală de pictură și pictografie la Galeria „La Mansardă” – CCDJ, Galați;
46. 2006 — Expoziție de pictură la Galeriile de Artă N. Mantu, Galați;
47. 2006 — Expoziție pictografie la Galeriile de Artă, Brăila;
48. 2007 — Expoziție de pictură la Galeriile de Artă, Galați;
49. 2007 — Expoziție de pictură și pictografie la Galeriile de Artă, Brăila;

- 50. 2008 — Expoziție de pictură la Galeriile de Artă, Galați;
- 51. 2008 — Expoziție de pictură și pictografie la Galeriile de Artă, Brăila;
- 52. 2008 — Expoziție personală de pictografie la Galeriile de Artă, Bârlad;
- 53. 2009 — Expoziție de pictură și grafică la Galeriile N. Mantu, Galați;
- 54. 2009 — Expoziție de pictografie și pictură la Galeriile de Artă din Brăila;
- 55. 2010 — Expoziție de pictură la Teatrul M. Filotti Brăila;
- 55. 2010 — Expoziție de pictură la Galeriile Gheorghe Petrașcu, Tecuci;
- 56. 2010 — Expoziție de pictură la Galeriile N. Mantu, Galați;
- 57. 2011 — Expoziție personală de acuarelă la Galeriile N. Mantu din Galați.

EXPOZIȚII PERSONALE INTERNAȚIONALE

- 1990 — Expoziție personală de pictografie, Fayance, Franța;
- 1992 — Expoziție personală de grafică la Centrul Cultural Roman din Paris, Franța;
- 2002 — Expoziție personală de grafică și pictografie, „Wessex-Galery”, Bristol Art Gallery;
- 2002 — Expoziție personală, Fundația Light, Ithaca, New York;
- 2003 — Expoziția Contemporary Art, Ithaca, New York;
- 2004 — Expoziția personală de pictografie, „Art Loggia”, Toronto, Canada;
- 2006 — Expoziția personală de pictografie, „Art Loggia”, Toronto, Canada;
- 2002 — Expoziție personală, Fundația Light, Ithaca, New York;
- 2003 — Expoziția Contemporary Art, Ithaca, New York;
- 2004 — Expoziția personală de pictografie „Art Loggia”, Toronto, Canada;
- 2006 — Expoziția personală de pictografie „Art Loggia”, Toronto, Canada.

PARTICIPĂRI EXPOZIȚIONALE INTERNAȚIONALE:

- 1992 — Expoziția internațională de S.F, Freudenstadt, Germania;
- 1993 — Expoziția internațională de S.F, Jersey, UK;
- 1993 — Expoziția internațională New York;
- 1995 — Expoziția internațională de S.F., Glasgow, UK;
- 1995 — Expoziția internațională de artă modernă, New York;
- 1996 — Expoziția internațională de S.F., Vilnius, Lituania;

1996 — Expoziția internațională de S.F., Los Angeles, SUA;
1999 — Expoziția internațională de S.F., Dortmund, Germania;
2000 — Expoziția internațională de S.F., Gdynia, Polonia;
2002 — Expoziția internațională de S.F., Praga;
2003 — Expoziția Sola Art Gallery, Ithaca, New York, SUA;
2003 — Expoziția West End Gallery, Corning, New York;
2008 — Expoziția internațională Malko-Târnovo, Bulgaria;
2009 — Expoziția internațională „Saloanele Moldovei”, Bacău și Chișinău;
2010 — Expoziția internațională „Saloanele Moldovei”, Bacău și Chișinău.

SALOANE NAȚIONALE

1986 — Expoziția Republicană de Artă Grafică, sala Dalles, București;
1987 — Trienala de Arte Decorative, sala Dalles, București;
1988 — Bienala de Pictură și Sculptură, sala Dalles, București;
1988 — Salonul anual de Grafică, sala Dalles, București;
1990-1991 — Expoziția Națională a Tineretului, Teatrul Național București;
1995, 1996, 1999, 2000, 2009, 2010 — Expoziția Republicană de la Buzău;
1997 — Expoziția Republicană „Eseu interior”, Satu Mare;
1998 — Saloanele de Sud, Râmnicu Vâlcea;
2007 — Expoziția Națională Mircea Eliade, Bârlad.

Îi mulțumim prietenului nostru Aurel Manole, pentru existența sa în slujba artei și science-fictionului românesc, pentru modul în care s-a purtat de-a lungul vieții sale cu mine și cu ceilalți membrii ai fandomului. Pace veșnică!

Mihaela MURARU – MÂNDREA

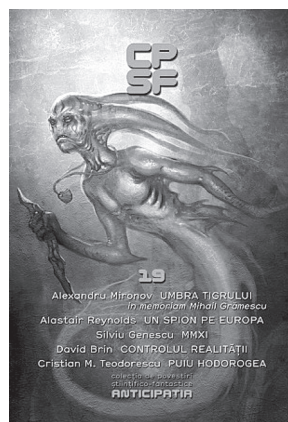
Alexandru Mironov

UMBRA TIGRULUI

CPSF Nr. 19 / iunie 2014 | 07.07.2014

Sâmbătă, 17 mai 2014, am depus patru flori de *mecaniq* la catafalcul unuia dintre cei mai importanți scriitori ai literaturii române contemporane, Mihail Grănescu. Mihail urma să plece din capelă în pământ, vecin de lăcaș de veci cu uriașul om de cultură Ion Hobana, dar *Floarea de mecaniq*, superbă poveste încrustată într-una din antologiile pe care cu uriașă dragoste le-am lucrat în anii '80, va hălădui probabil ani, decenii, poate secole, în rafturile bibliotecilor din România și de altundeva.

Mihail Grănescu, fragil psihic și trupește — dar uriaș talent literar —, își transmitea atunci ultimele acorduri

din *Cântecul libelungilor*, o poveste fantasy care îl face egalul lui Mircea Eliade în literatura noastră, când mama lui, acerbă luptătoare pentru viața fiului ei, s-a apropiat de mine și mi-a șoptit, în câteva cuvinte, finalul înspăimântător al fiului ei: „Nu mai pot respira, gemea el, ajută-mă! Iar eu“, spunea mama, „nu-i puteam ușura nici măcar drumul către moarte. Voi fi hăituită de acele clipe până la plecarea mea din viață...“ *Cântecul libelungilor*, însă, se transformase demult în legendă.

Mihail a scris povestirea în codrul de stejari de la Guranda — îmi amintesc că ne-a citit-o la focul de tabără de acum 32 de ani —, iar povestea și-a găsit drumul ei în literatura română, publicată în almanahuri și antologii, libelungii aducându-i lui Mihail Grănescu Premiul European de la singura reuniune a scriitorilor SF din țările socialiste de atunci, SOTCON-ul din Odesa din 1989.

Dar peste toată creația lui Mihail Grănescu, pornind de la *Aporisticon*-ul editat de Dina Paligora la Albatros, plutește, mai presus de orice, *Umbra Tigrului*, o dumnezeiască poveste care îl ridică pe Mihail la înălțimea capodopereilor SF-ului mondial — eu o plasez în apropierea bijuteriei lui A.C. Clarke, *Steaua*. Mihail mi-a dat-o să o citesc la o sedință în *think tank*-ul de știință și imaginație pe care îl țineam la Universitatea Populară din București, în 1987, și țin minte că la sfârșit, după câteva secunde de tăcere, Camelia Ursuleanu a exclamat: „E superbă!“, iar optzecistul George Cușnarencu, deja scriitor consacrat, a pus verdictul: „Dar aceasta-i o povestire de talie europeană!“

Asta ne lasă Mihail, plecând, *Umbra Tigrului* peste ghetoul SF-ului — cea mai bună dintre lumi, cea care, cred eu, are deja mai mulți fani decât au poezia, eseistica, teatrul —, ghetou ale cărui milioane de fani îl plâng pe acest scriitor de uriaș talent, mare mânuitor al cuvintelor și poveștilor, egalul probabil doar al lui Vladimir Colin în literatura noastră. Drum lin în universuri paralele, Mihail Grănescu!

Dr. Florin Munteanu

GÂNDURI ÎNTRU ADUCERE AMINTE

Oare ce mediu ar fi putut să găzduiască, în perioada 1989-1991, discuții legate de Teoria Haosului, Teoria Catastrofelor, Automate celulare și agenți inteligenți, Fractali și Sinergetică? O abordare specifică științei prospective în care firava știință a Complexității se afișa lumii ca potențială baza de gândire menită să unească Profundul materiei cu Înaltul cerului, Arta cu Știința, Știință cu Spiritualitatea. Nu cred că putea fi un loc mai potrivit decât Politehnica bucureșteană în care apăruse un grup de entuziaști, de exploratori ai viitorului, talentați în ale scrierii, cu experiență în inginerie și cu pasiune pentru producția de literatură, grafică și filme science fiction. Acel grup avea un nume: **StrING!**

Îmi aduc aminte de prima mea întâlnire, undeva prin corpul E, cu cea care inițiasse acest loc de gândire liberă și creație literară, cu Mihaela Muraru-Mândrea, MMM cum își mai spunea. O întâlnire neașteptată în care, în numai câteva minute, am abordat într-o stare de normalitate absolută subiecte legate de efectul de piramidă, de numerele de aur, de prelungirea în astral a Omului. Mare mi-a fost surpriza să găsesc în politehnică pe cineva interesat de asemenea subiecte, considerate oricum nesperioase, ca să nu zic periculoase pentru o carieră academică. Dar mai mult decât atât, mi-aduc aminte de poeziile de inspirație filozofică, de-a dreptul esoterică pe care MMM mi le-a recitat. A fost o adevărată gură de aer într-o lume tehnică, pragmatică, unde îmi era greu să vorbesc despre experiențele personale de radiestezie și despre studiile pe care le făceam, legate de generalizarea în spațiul n -Dimensional a numărului de aur, de viziunea lui Drăgănescu, Săhleanu, Paul Constantinescu legată de profunzimea lumii materiale. Așa am intrat în lumea fanilor SF. Într-o lume a unor tineri talentați, cu

mintea deschisă, dornici să afle, să înțeleagă, să exploreze realitatea. Așa a început aventura mea în StrING.

Întâlniri săptămânale în care fragmente de realitate neliniară prindeau viață, prin scurte prezentări inspiraționale pe care le făceam cu mare bucurie. În sfârșit aveam cui să vorbesc, într-un limbaj rațional-tehnic, despre viziunea ce încerca să lumineze o altă Realitate, mai subtilă, mai fascinantă, ce se structura sub ochii noștri. Aceste firave „semințe” de gândire prindeau apoi viață în creația literară a tinerilor membri StrING, în schițe, eseuri cu tentă vizionară. Ideile încăpeau pe mâini bune! Simțeam cu toată ființa că trăiesc în mijlocul unor tineri minunați. Că avem cu-adevărat un potențial de cercetare exploratorie de invidiat, făuritor de lumi noi. Că mi-am ales bine meseria de dascăl și mentor, căci fiecare seară petrecută în mijlocul membrilor StrING îmi aducea bucurie, energie, dorința de a mă dezvolta, de a-mi cunoaște și depăși limitele, de participa la marea aventură a Vieții pe această mică planetă albastră.

Fotograme

Iată cum începea prima mea carte a cărui titlu, *Semințe pentru altă lume*, sugera prin 1999 iminența unei schimbări, a unei provocări majore căreia va trebui să-i facem față.

„Un clic pe mouse și... Ce gest automat. Clic pe stânga, clic pe dreapta... Ce absurd pare. Un asemenea gest banal poate aduce azi fericire sau nenorocire! Cât de absurd ar părea pentru cineva de-acum cincizeci de ani! Un clic... Bătaie la ușa unei realități virtuale bătute de... A, e doar o felicitare de Crăciun! Sunt conștienți că e transmisă automat de „secretară” ideală care nu uită nimic... Ce ne-am face fără calculator? Nici să scriu nu mai știu. Câtă depersonalizare! Măcar dacă ar avea semnătura „în original”! Un minim gest de considerație. Doar e vorba de un gând de Crăciun... Trebuie să scriu și eu! Tot prin e-mail, căci oricum altfel nu mai

ajunge la timp... Ce se vor face poștașii în mileniul al XXI-lea?

Acum sună telefonul! Cine-o mai fi?

— Alo?

Așa poate fi schimbată viața cuiva! Într-o clipă. O veste vine întotdeauna ca trăsnetul. Poți muri de bucurie sau de durere! Poți albi sau rămâne indiferent! O mică fluctuație în câmpurile fizice purtătoare ale informației și îți poate exploda mintea! Ce mică e energia stimulului..

— Vino, te rog, acasă. L-am internat pe tata! Acum e în comă!”

Viața este neașteptată, presărată cu momente dramatice ce schimbă complet contextul, valorile, perspectiva. Emoțiile trăite în acele momente au o intensitate greu de suportat și lasă urme adânci în ființa fiecăruia dintre noi. Viața personală va continua însă, dar va continua altfel, pe o altă direcție, cu o altă intensitate.

La o privire mai atentă, ceea ce era un moment dramatic pentru individ nu are mare însemnătate pentru lumea din jur, pentru societate. Viața își continuă drumul așa cum o făcuse și până atunci, insensibilă la drama ce tocmai se petrecuse. Între individ și societate, între om și omenire, între Eu și Noi există diferențe majore, dar și asemănări frapante.

Societatea ca ființa colectivă, ca un mare Eu alcătuit din multe Eu-uri individuale, are și ea o viață, o viață ce evoluează. O viață cu perioade „bune” și perioade „grele”, cu sușuri și coborâșuri, cu momente de cumpănă în care au loc modificări majore, profunde. Societatea că întreg poate intra în criză. O criză datorată unui accident, a unei schimbări majore, catastrofale de context, de climă, sau datorată iminenței unei transformări a structurii corpului

Capitol 1.
Semințe pentru
altă lume,
ed. Nemira (1998)

social, a unei metamorfoze. Din nou, forțând o analogie, putem asocia de exemplu criză de pubertate atât de dramatică a adolescenței cu o adolescență a ființei colective, a societății la scară globală, a umanității.

Criza ființei colective se resimte dramatic în viața fiecărei individualități, fiecărei persoane. O criză la scara întregului corp social determină o multitudine de crize individuale, sincrone, greu de înțeles și gestionat. Ori despre o asemenea criză cred că vorbim în aceste timpuri.

Criza resimțită azi, ce bulversează lumea în ansamblu, nu este doar o criză financiară sau una economică sau politică sau identitara sau culturală ci una mult mai profundă, izvorâtă din însăși legea de evoluție a Omenirii, lege despre care nu știm prea multe, dar care ne afectează pe toți.

Într-o asemenea situație, însuși contextul în care evoluăm, lumea din jurul fiecăruia este cuprinsă de agitație. Parcă vrând să sugereze o legătură profundă între Om și natură, însăși Natura pare cuprinsă de frisoane. Vremea extremă ne surprinde din ce în ce mai des contribuind la acea stare de insecuritate, de neînțelegere, de panică ce caracterizează apropierea unui punct critic.

În această mare în furtună, în această societate cuprinsă de revolte, de conflicte, dacă știi unde să te uiți, dacă ai o minte deschisă și, evident, o bază conceptuală adecvată, poți constata că omenirea face pași extrem de rapizi către alt undeva, către o adevărată metamorfoză a ființei. Preocuparea omului de a studia materia s-a esențializat într-un ansamblu de legi ale Naturii. A creat o masă critică de înțelesuri, de experimente, de cunoștințe. Întreaga experiență acumulată în dorința de a stăpâni Natura, de a produce obiecte utile sau mai puțin utile, de a domina piața și a întreține o societate de consum se recrystalizează, se transfigurează acum, permițând o abordare la un cu totul alt nivel a Conștiinței, a Minții, a Omului ca ființa

spirituală. Știința, orientată către material, către reproductibil și obiectivitate, a atins în zilele noastre capacitatea de a studia Omul dincolo de anatomie, de fiziologie, de patologie. Omul ca ființă cosmică.

Nimic nu a evoluat și nu evoluează lin, ci în salturi. Salturi generate de întâmplări neașteptate, de întâlniri și evenimente ce schimbă local sau global perspectiva, contextul, viziunea. Iată câteva „fotograme” care surprind puncte critice ce mi-au influențat viața, o viață plină de evenimente, de întâlniri și împliniri în care nu am avut timp să mă plictisesc.

Trăim vremuri turbulente, Trăim vremuri de metamorfoză! Trăim o schimbare majoră de mentalitate. Suntem generația care a vorbit despre această perioadă încă de acum 4 decenii (vezi *Șocul Viitorului* a lui Toffler), care a explorat în laboratoare sofisticate limita cunoașterii newtoniene, descoperind noi proprietăți ale materiei (de la superconductibilitate la materiale inteligente), generația care a plasat pe orbita circumterestră laboratorul (stația orbitală) pentru a înțelege mai bine viața, biologicul și particularitățile pe care Gaia — planeta noastră vie — le induce biosferei, dar mai ales Omului, ca ființă gânditoare. Suntem generația în care a apărut televizorul, calculatorul, internetul, inteligenta artificială! Suntem generația care se pregătește pentru un moment unic în viața planetei, cunoscut în literatura de specialitate sub numele de *Singularitate*, moment în care ni se revelează noi proprietăți ale spatio-timpului, noi tipuri de interacțiuni precum cele cuantice, cele dintre Minte și Materie și, poate cel mai important, întâlnirea cu semenii întru rațiune (asta amintindu-mi de Doru Davidovici și de minunatele sale cărți).

Despre asemenea subiecte discutăm încă din 1980 cu studenții mei în cursul de Știința Materialelor pe care îl țineam în politehnica bucureșteană, într-o catedră pragmatică „Tehnologia materialelor și Sudura”, a unei facul-

tăți la fel de scufundate în tangibil: TCM-ul.

Poveștile legate de viitor, de energii cu adevărat neconvenționale, de influența formei (în special a Piramidei) asupra dinamicii și evoluției unor fenomene, sunt doar câteva subiecte ce se inserau într-un mod bizar în cadrul cursurilor a căror tematică erau printre altele: „diagrama fier-carbon”, operații de lepuire și honuire, turnarea în forme coji sau sub presiune, problematica ecruisării și nevoia unor tratamente termice. Laboratorul asociat cursului era un alt prilej de a discuta, și mai ales de a experimenta împreună cu tânăra generație procese și fenomene mai puțin cunoscute: particularități ale interacțiunii materiei cu energia concentrată a laserului, efectul unor adevărate explozii magnetice asupra materialelor metalice în așa numitele tehnologii de magnetodeformare, modificări de structură și proprietăți ale unor materiale în urma unor interacțiuni chimice, termice, mecanice, electromagnetice.

Mărturii
ale experienței
politehnice

Întorcându-mă în timp și rememorând perioada de la politehnică, pot spune că Viața a fost darnică cu mine, căci mi-a oferit spațiul, contextul, prietenii, un întreg mediu în care să-mi dezvolt acea curiozitate, acea permanentă dorința de a afla, acea uimire cu care am venit în această lume ciudată și minunată în același timp.

Rememorând crâmpie de istorie ce mi-au influențat viața, iată o primă fotografie.

Prin 1984, pe holurile politehnicii m-am ciocnit literalmente de un personaj ce avea să îmi devină prieten și profesor în același timp: profesorul universitar dr. Mircea Rusu. Venit de la Facultatea de Fizică să-și verifice studenții aflați la mine în practică, la singurul laser de mare putere dedicat operațiilor de tăiere a metalelor, Mircea a adus cu el nu doar bucuria de a preda fizică oricui este dispus să îl asculte, ci mai ales dorința de a căuta parteneri

pentru noua formă de cunoaștere numită simplu: *știința Complexității*. Așa, și în acest context, am luat cunoștință de Geometria fractală, de Teoria haosului, de Sinergetică, de Automatele celulare și de criticalitatea auto-organizată. O simbioză minunată dintre doi oameni cu mintea deschisă, o simbioză între teoria pe care Mircea o stăpânea așa de bine și abilitatea pe care mi-o formasem încă de pe băncile școlii primare, cea de a imagina și de a realiza practic fel de fel de experimente.

Întâlnirea cu Mircea mi-a schimbat în mod inevitabil parcursul și a dat substanță rațională căutărilor exotice pe care le inițiasem deja: efectul de piramidă, radiestezia, ortofizica...

Tensiunea internă, generată de contradicția dintre înțelegerea potențialității noii viziuni pe care paradigma complexității o oferea omenirii și realitatea pe care o vedeam în jur, a început să crească, atingând cote ce depășeau capacitatea de a mă supune regulilor societății. Am devenit un rebel în ochii colegilor din mediul universitar, unul care vorbește despre o lume SF, „ce mai, muntanisme” cum se mai spunea. Intrasem în coliziune cu o lume cantonată în tangibil, pragmatic, capabilă doar să reproducă cunoștințe „mestecate” de alții, uneori simplificate până la a-și pierde semnificația. Simțeam nevoia unui mediu în care să pot discuta liber, un mediu care să simtă și să intuiască deschiderile, să intuiască acea sămânță de viitor ce devenea din ce în ce mai structurată, mai accesibilă, mai adevărată.

Și, așa cum se întâmplă de fiecare dată când o minte dorește cu-adevărat să străpungă o limită, să găsească un loc potrivit, o altă întâlnire neașteptată a adus un pic de liniște în mintea mea agitată: întâlnirea cu Mihaela Muraru-Mândrea. O persoană deschisă, comunicativă, sensibilă la subiectele cu iz ezoteric dar și inițiatora unui asociații numită StrING, în jurul căreia se adunaseră studenți dornici să exploreze viitorul și suficient de talentați pentru a pune cele imaginate în scrieri science fiction.

Așa a început o perioadă nouă, o perioadă de împărtășire a celor acumulate de mine în anii petrecuți ca asistent, a micilor descoperiri realizate în domeniul nou al complexității, al începuturilor utilizării calculatorului în explorarea genezei universului. În sfârșit aveam un loc în care să pot vorbi liber. Simțeam cum se animă spiritul tinerilor ce ascultau aceste „așchii de viitor posibil”, în timp ce mințile și sufletul lor revărsau în pagini inspirate mici creații literare. Ce perioadă minunată!

Sunt multe de spus despre această aventură StrING și poate odată voi așterne pe hârtie ce a însemnat pentru mine perioada StrING, o perioadă relativ scurtă (1989-1991) dar intensă, structurantă, petrecută alături de Mihaela și de atâția prieteni tineri. A fost poate singura dată când în politehnica bucureșteană a existat un loc organizat (Cenaclul StrING), dedicat dezvoltării creativității științifice și tehnice. Aș îndrăzni să spun că StrING-ul ar putea constitui și azi un bun exemplu pentru o catedra de pregătire a tinerilor pentru integrarea în societatea Cunoașterii, o societate ce valorizează noul, creativitatea și inovativitatea. O catedră complementară celor ce transferă cunoștințe tehnice, având ca misiune să dezvolte tinerilor o gândire critică, capacitatea de interogare și problematizare, de foresight; pe scurt, de „Mind building”.

Un nou moment ce a determinat o adevărată cotitură în propria-mi viață, ca de altfel a tuturor românilor, a fost decembrie 1989. O cu totul altă stare emoțională s-a născut într-o minte preocupată de înțelegerea Universului, de dezvoltarea capacității de abstractizare pentru a putea formaliza interacțiuni noi, pentru a putea cuprinde Omul și Natura într-o gândire unitară.

O tensiune emoțională de o cu totul altă natură. O senzație de nesiguranță! Gânduri noi! Intensități netrăite! Ne aflăm în pragul unui război civil? Ce să facem? Unde să îmi pun la adăpost familia? Stări amplificate de sunetul de

neconfundat al gloanțelor care treceau pe de-asupra blocului către ținte nevăzute, undeva către câmpul din apropiere, către Cet Vest! De vocile ce răsunau în plină noapte și al căror ecou mi-a rămas și azi în minte: „Nu beți apă! Apa este otrăvită!... Nu beți apă! Apa este...”

O schimbare dramatică de decor, de obiective și conjuncturi m-a adus instantaneu pe „pământ”. Urmărirea secvențelor de la televizor a înlocuit pentru o bună bucată de timp cărțile și articolele științifice. Discuțiile pe care le aveam în grupul de prieteni de familie și-au schimbat brusc „culoarea”, devenind din eterate extrem de pragmatice. Ce facem? Încotro să o luăm? Cine ne conduce? Cum a apărut în față personajul X sau Y?

Ca orice discontinuitate ce marchează destinul unei colectivități aidoma unui cutremur sau tornadă, și acest eveniment a trecut, a modificat ceva, pentru ca apoi viața să reînceapă încet, încet, să își intre în firesc. Doar că firescul a însemnat o tranziție brutală de la o constrângere ideologică la o libertate ce sfida libertinajul.

În politehnică au început adevărate mișcări. În numele „adevărului” și al implicării politice în fostul regim, au început vendete între profesori. Se aducea artileria grea a denunțurilor, se exagerau abuzurile unora, se exagera dizidența altora. Se manipulau studenți. Se formau grupări. Se restructura lumea universitară. Se reaseza întreg sistemul de învățământ.

În numele libertății au apărut legi nescrise (apoi scrise) care consfințeau repetarea anului de mai multe ori, posibilitatea de a da un examen din anul doi de exemplu, oricând până la sfârșitul ciclului universitar, eliminarea criteriului de prezență obligatorie la curs... O seamă de cerințe ale studenților au fost acceptate, deși erau evident împotriva calității învățământului, doar pentru ca refuzul autorității universitare să nu fie interpretat ca o reminiscență a vremurilor comuniste.

Apoi, profesorii „asupriți de regimul de tristă amintire”

au început să fie promovați pe scara ierarhică universitară, cu o viteză nepermisă și de multe ori fără baza de cunoaștere și experiență necesară. În acest context, și dată fiind libera circulație, o parte din profesorii foarte buni au plecat în străinătate. S-a creat în politehnică, și nu numai, un nou climat, din ce în ce mai puțin propriu unui învățământ tehnic modern, chemat să pregătească tineri pentru meserii ce încă nu se configuraseră, meserii bazate pe teorii, modele, tehnici și tehnologii extrem de noi.

În acest climat, în fața unor săli de curs din ce în ce mai goale, într-o politehnică în care apăreau din ce în ce mai multe spații destinate relaxării și nu învățării (bufete, cafenele), gândirea prospectivă, știința complexității, fizica cuantică nu își mai găseau rostul. Așa că anul 1990 a fost un an de cotitură în propria-mi viață, an în care am părăsit politehnica pentru a structura, în proaspătul înființat Institut de Geodinamica al Academiei Romane, o echipă tânără de cercetare a viului în context geofizic.

Planeta Pamant-
planeta vie –
Volumul 1

De data asta, o schimbare majoră! De la mecanică și tehnologie la geofizică: gravitație, cutremure, vulcani. Noi teorii, noi măsurători, un nou vocabular, dar mai ales o altă ierarhie de specialiști, ce trecea și ea prin aceeași transformare generată de infuzia de libertate prost înțeleasă, în care se plăteau, și se mai plătesc și azi, polițe personale, ce nu au nimic de-a face cu știința, cu cercetarea.

Următorii 10 ani au fost absolut minunați.

Ce mult contează să schimbi din când în când domeniul!

Ce bine este să nu știi nimic într-o disciplină care însă să te incite, să te provoace, să îți retrezească pofta de a învăța, de a te dezvolta!

Experiența din politehnică mi-a permis să proiectez și să realizez experiențe dificil de imaginat din perspectiva

unui geofizician, tributar la rândul său unei istorii, unui set de valori și modele teoretice definite de o fragmentare nepermisă a unei realități unice într-o sumă de mii de discipline. Predispoziția personală pentru explorarea multidisciplinară a realității, experiența acumulată în proiectarea și realizarea de echipamente și setup-uri experimentale, dar și trăirile acumulate în jurul unor subiecte ce păreau exotice multora, au constituit combustibilul ce m-a animat în efortul de a înțelege și de a formaliza realitatea înconjurătoare la o cu totul altă scară.

Domeniul și mai ales contextul, echipa pe care am format-o aici, mi-au permis să studiez Realitatea la scară globală. Să mă întreb și apoi să generez aplicații pentru a putea aborda din perspectivă științifică relația: *geosferă-biosferă-noosferă*.

Organizarea primelor expediții în zone „fierbinți” (geofizic) de pe glob, insula vulcanică Reunion din Oceanul Indian sau principalele zone geodinamic active din Europa, mi-au prilejuit tot atâtea deschideri, conexiuni, mi-au dat energia de a condensa, de a-mi crea o viziune holistă asupra unui Univers despre care știința clasică a aflat doar cam tot atâta cât se vede deasupra apei un aisberg.

Deși libertatea de mișcare în acest institut de geodinamică era suficient de mare pentru a aborda teme ce păreau multora adevărate ficțiuni, evoluția mediului academic, subfinanțarea din ce în ce mai accentuată a cercetării, au făcut ca și acest mediu să devină impropriu unei cercetări exploratorii. Așa că în 1996 am decis, sub „presiunea” unui bun prieten și colaborator, Alexandru Caragea, să pun bazele unui asociații profesionale cunoscută azi ca Centrul pentru Studii Complexe. O asociație nonguvernamentală și nonprofit ce și-a asumat prin statut promovarea și dezvoltarea științei Complexității în vederea pregătirii societății pentru tranziția de la societatea industrială la cea informațională și apoi la cea bazată pe Cunoaștere.

Acest moment poate fi văzut ca o bifurcație esențială în propria abordare a vieții, alt punct critic, o altă fotograma. Este momentul în care am decis și asumat ca prioritate principală misiunea de a promova cunoștințele necesare formării noii paradigme, trecând pe planul doi activitatea de cercetare academică.

Școlile de vară începute chiar înainte de înființarea CSC-ului, din 1993 — prima participare la Atlantykon și prima tabăra Fractal 93 inițiată la Văliug — au deschis drumul sutelor de conferințe ținute în țară. Activitatea s-a intensificat prin realizarea emisiunilor radio și TV având caracter informativ, legate de Societatea Cunoașterii, de Complexitate ca nouă paradigmă, de managementul cunoștințelor, a managementului schimbării și a celui transformațional. În articolele publicate în ziare și reviste, în cărți scrise sau traduse, în paginile de internet sau pe CD-uri răspândite prin țară, am încercat să sintetizez în forme cât mai esențializate și incitante acest mod revoluționar de gândire prin care Omul — ființa cosmică — devine conștient de relația dintre Sine și Mediu, de interacțiunile dintre noosfera din care face parte și Gaia, planetă vie, planeta suport.

Nu am părăsit cu totul activitatea de cercetare, mai ales după conștientizarea aportului adus de neuroștiințe domeniului de studiu al ființei Umane și a relației speciale pe care Omul o are cu acea Conștiință Cosmică de care vorbea Mihai Drăgănescu, părintele ortofizicii.

Împreună cu academicianul Dorel Zugrăvescu, părintele geodinamicii experimentale, și cu prof. univ. dr. doc. Constantin Udriște, matematician de excepție și promotor al Dinamicii Geometrice, cu sprijinul Corneliiei Munteanu, expert la Comisia Națională a României pentru UNESCO și a domnului Alexandru Mironov, secretar general al CNR-UNESCO, am fondat Catedra UNESCO de Geodinamică din Institutul de Geodinamică al Academiei Române. În acest cadru îmi desfășor și azi activitatea de

cercetare fundamentală și exploratorie, urmărind însă continuu ca tematica abordată să fie difuzată în mediul educațional, în mediul social. Pentru ca ceea ce se găndește și se descoperă la acest nivel academic să fie cât mai coerent și mai accesibil prezentat societății ca și potențialități, oportunități pentru inovare și aplicare. Mă consider astfel acum o punte între societate și o parte privilegiată a societății, cea care explorează Universul din perspectiva științei moderne, a cercetării exploratorii.

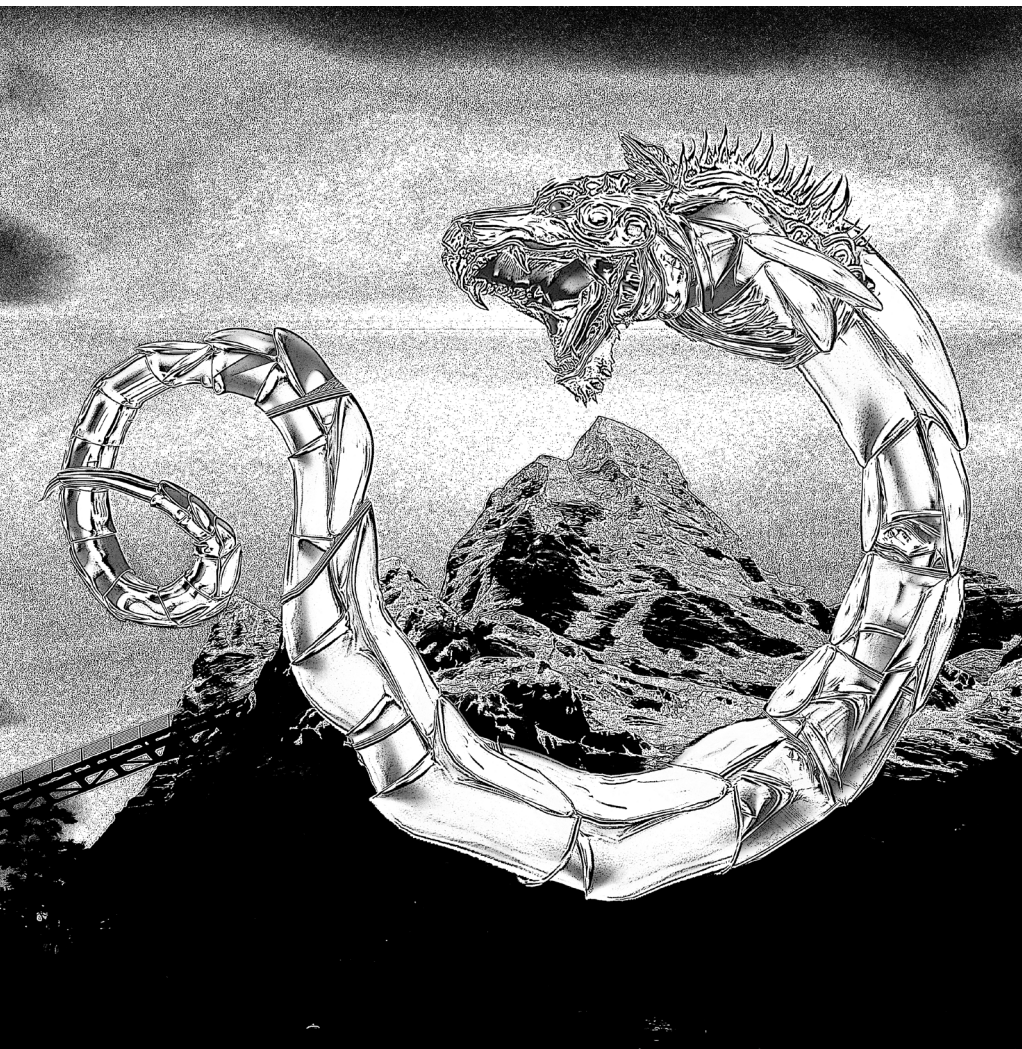
Poate cea mai concretă dovadă a acestei poziții de interfață o constituie programul educațional Nexus, pe care l-am inițiat în 1989, ca punte între generații, între academic și societate. Atitudinea din cadrul acestui program educațional, modul de abordare și tematica aleasă sunt sinteza, rezultatul concret al îngemănării în propria-mi ființă dintre un visător și un pragmatic, a interferenței dintre un mediu de explorare a Viitorului și un mediu al tehnologiilor moderne, o consecință directă a întâlnirii cu pasionați ai SciFi-ului, ce au în sânge aventura Cunoașterii, dar și cu specialiști în Hight Tech, specialiști ce asigură azi lumii șansa de a străpunge bariera spațio-timpului.

Programul
NEXUS

Nu am cum să uit că acest demers a început în miezul ingineriei românești în care a apărut, chiar și pentru o perioadă scurtă de timp, o *sămânță numită StriNG*.

Bran, septembrie 2017

Dr. Mihaela MURARU - MÂNDREA

RETEZAT, ÎNTÂLNIRE DE GRADUL TREI

Eram în luna iunie 1991, în biroul meu din Politehnică, și ascultam — în timp ce lucram — emisiunea *Exploratorii lumii de mâine*. Deodată, mi-a atras atenția o informație stranie: un savant sovietic a anunțat că pe data de 17 octombrie a.c. va avea loc o întâlnire de gradul trei în România, în Carpații Meridionali... Un val de emoție m-a cuprins instantaneu... data de 17 octombrie este data la care am fost procreată, dar și data la care a murit mama mea...

Eram preocupată de înțelegerea fenomenelor OZN și aveam chiar un compartiment creat special în statutul organizației CSPCF - STRING.

Această previziune a devenit imediat o preocupare pentru mine. Mă gândeam la diferite zone unde se întâmplaseră până acum fenomene stranii, care mă duseseră la

concluzia că, sub Carpații Meridionali împânziți cu peșteri, trebuie neapărat să se afle „o activitate specială”, dusă probabil de o populație extratemporală, și nu extraterestră, cum se gândește superficial, atunci când apare un fenomen OZN.

Gândul mi s-a dus la ozenologul și scriitorul Călin Turcu, un urmăritor asiduă al fenomenului, care avea în casa lui din Vălenii de Munte o cameră dedicată pentru documente, cărți și fotografii cu fenomene inexplicabile. Dintr-o vizită pe care i-o făcusem, rămăsesem în minte cu afirmația lui: dragă, apar tot timpul deasupra Vălenilor, dintre munți, și se întorc în munți... nu apuc eu să le fotografiez pe toate... sunt aproape „instantanee”, dar am început să le simt, știu că dedesubt există „ceva”. Ideea asta a lui se lega cu presupunerile mele „cavernoase” ca să zic așa.

După știrea asta bulversantă, a urmat tabăra Atlantykrón, în care aveam să discutăm o mulțime de lucruri legate de aparițiile stranie. O mulțime dintre participanții la tabără erau preocupați de extraterestri, nave, călătorii interstelare, fenomene paranormale...

Pe acest fundal misterios, eu mă gândeam la ce o să urmeze în Carpați. Și iată că s-a produs un prim eveniment care părea o „realitate”, e drept, stranie.

Citesc o știre într-un ziar, că în noaptea de 4 august (1991) un grup de 7 persoane a fost martorul unui fenomen OZN în munții Retezat. Emoția binecunoscută mă cuprinse din nou... Masivul Retezat este în Meridionali, asta e, îmi zic... aici va fi întâlnirea de gradul trei, anunțată de rus. Va trebui să merg acolo, clar, pe 17 octombrie. Am început să-mi fac planuri... cum să dau de ghizii salvamontiști? M-am luat cu una, cu alta, și s-a făcut 15 august, dimineața... toate mijloacele mass-media relatau despre o catastrofă aviatică petrecută în Munții Retezat în noaptea de 13 spre 14 august. Un avion, cu un echipaj de nouă oameni, s-a prăbușit în timpul unui zbor București-Timișoara. Nu existau supraviețuitori.

Caut pe hartă vârful Custura, unde s-a produs accidentul... în linie dreaptă era aproape de zona fenomenului OZN, Valea Rea. Raționamentele s-au derulat instantaneu în mintea mea. Mi s-a părut evident că exista o legătură între cele două evenimente. Intuiția nu mă înșela de obicei.

Evident că această întâmplare dramatică m-a determinat imediat să hotărâsc o expediție în Retezat. I-am povestit soțului meu ce s-a întâmplat, inclusiv teoria mea, spunându-i că trebuie să merg neapărat în Retezat și că savantul rus a precizat ziua de 17 octombrie. Nu aveam cum să știu dacă era noaptea sau ziua. Așadar trebuia să fim acolo și în noaptea de 16 și în noaptea de 18 octombrie. Am povestit în cenaclu ce aveam de gând să fac. Florin Munteanu s-a gândit să inițiem neapărat și un experiment telepativ folosind piramida și paralelipipedul cu secțiunea de aur. Eu am realizat o piramidă mobilă (erau necesare numai muchiile și baza), pe care urma s-o montez în locul cu pricina. Soțul meu s-a hotărât să meargă și el cu mașina, ca să mă ajute, și s-a învoit de la serviciu. L-am luat și pe Sorin Repanovici ca sprijin. El trebuia să facă fotografiile și să filmeze.

Oricum, pregătirile au durat două luni. În luna septembrie, am sunat la primăria din Reșița, unde am vorbit cu primarul Ion Morar, care era și el salvator de mină, bărbat curajos și la curent cu întâmplările straniei din zona lui. I-am spus teoria mea, bazată pe informațiile din ziare date de ghizii George Resiga și Domokoș Martin și de care, desigur, am legat și accidentul avionului IL-18.

Primarul a îmbrățișat imediat ideea și a spus că merge și el... a completat că ne pune la dispoziție un camion mare, care poate urca pe munte până aproape de Cabana Pietrele (1480 m).

În același timp am discutat și la TVR, cu Paul Șoloc, să ne trimită o echipă care să filmeze expediția noastră. A fost de acord, urmând ca echipa să vină la primăria din Lupeni pe data de 12 octombrie la ora 14.00, urmând, ca și noi, să lase mașina acolo și să urce cu expediția.

Aveam multe bagaje și fără sprijinul primarului nu am fi reușit să ne descurcăm.

Pe data de 12 octombrie am pornit la drum. Aveam o Dacie 1300 umplută până la refuz. Sub lunetă tronau piramida din cupru, paralelipipedul lui Florin și o bucată de un metru din lumânarea mea de la nuntă. Toate foloseau la experimentul telepatic. La ieșirea din București, am făcut o pană de cauciuc și ne-am întors, ca să fim siguri că avem rezerva întreagă cu noi. Cu toate că eram veseli, plutea o atmosferă de încordare pe care nu ne-o explicam. Pe autostrada spre Pitești ne-a căzut geamul de la mașină din dreapta spate... acolo era piramida din cupru. Imediat m-am gândit la energia orgonică și la forța ei și am „culcat” piramida... după o vreme s-a înfundat jiglorul și s-a oprit motorul... apoi am avut din nou pană... apoi jiglorul... etc., încât am ajuns în Lupeni după ora 15.00. Parcă se opuneau lucrurile...

Toată lumea ne aștepta îngrijorată în jurul camionului. Erau 13 persoane în afară de noi trei. Ghizii s-au gândit că trebuie să fim mai mulți la cărat materialele și aveau dreptate, așa că mai luaseră ajutoare, care la rândul lor își aduseseră și soțiile sau prietenele, urmând să stăm trei zile la refugiul Gențiana, să punem la punct detaliile și să ne pregătim pentru urcatul pe munte.

Echipa de la TVR nu ajunsese și nu mai puteam să-i așteptăm, pentru că se însera și era periculos pentru camionul ce avea de urcat și apoi de coborât pe un drum îngust acoperit cu balast. Așa că am urcat lucrurile pe platforma de lemn acoperită și am pornit la drum. Povestea cu întâlnirea de gradul trei se dezbătea cu ardoare. Toți își doreau să se întâmple un asemenea eveniment. Nimănui nu îi era frică. Sigur, unii erau sceptici și mă tot întrebau dacă se va întâmpla un asemenea lucru. Eu le spuneam că sper. Mă deranja faptul că nu venise TVR. Neavând telefoane mobile, nu puteam comunica și nu știam ce s-a întâmplat. Primarul a dat un telefon la televiziune și a lăsat un mesaj

ofițerului de serviciu, spunându-i că noi urcăm la Cabana Pietrele și că îi așteptăm acolo.

Frumusețea Retezatului toamna este inegalabilă. Toată gama de culori invadase natura cât vedeai cu ochii. Camionul urca din greu. După vreo două ore și jumătate, am ajuns într-un loc mai larg, unde minunatul nostru vehicul trebuia să întoarcă. Mai aveam de mers pe jos cam jumătate de oră. Am luat cu toții câte bagaje am putut și am pornit aproape prin pădure pe un drum mai îngust; nu simțeam încă frigul, pentru că aveam de urcat și de cărat. Era greu. Eu, pe lângă rucsac, duceam opt profile de lemn, de aproximativ doi metri, din care trebuia să îmbin piramida mare, pentru transmisia telepatică; mai duceam piramida de cupru, paralelipipedul și lumânarea. Dificile obiecte... forme și lumină... dar cunoașterea te împinge și te susține să înduri tot greul, ca să afli!

Grupul era vesel și liniștit, nu vorbea nimeni ca să nu obosească; toți se gândeau la extraterestrii pe care aveau să-i întâlnească... Ce aventură!

Se așeza crepusculul. În depărtare, printre copaci se contura cabana Pietrele. De abia așteptam să mă odihnesc.

Cabanierul ne-a repartizat camerele și apoi ne-a spus ce are de mâncare; nu prea mult, pentru că a doua zi trebuia să coboare cu măgarul, să ia de ale gurii. Ciorbă și țuică fiartă. Minunat, pe frigul care se lăsase. În sala de mese, într-un colț, stătea un individ îmbrăcat într-un trening negru și cu o glugă pe cap. Părea indiferent, dar îl simțeam atent la toate cuvintele noastre. Țuica declanșase o sporovăială despre extraterestri amuzantă și învolburată. Care mai de care își dădea cu părerea. Unii erau nemulțumiți că echipa de la televiziune nu ajunsese, și credeau că nici măcar nu avuseseră de gând să vină, că-mi promisese Șoloc doar așa, ca să nu mă refuze. Eu speram că or să vină de dimineață, pe lumină, că or dormi și ei la Lupeni. Omul în negru, după ce se dumiri cam cu ce ne ocupam noi acolo, fiind așezat mai aproape de mine, mă întrebă dacă eu chiar

cred că o să ne întâlnim cu un OZN. „Tot ce se poate”, i-am răspuns, „predicția a făcut-o un savant rus, iar întâmplările din august, din Retezat, mă îndreptătesc să cred că s-ar putea să aibă dreptate”. Ceva nu îmi plăcea la acel necunoscut... nu-i distingeam fața cu toate că lumina de lampă cădea și pe el, ca pe noi toți. Cu toate astea, când am plecat la culcare l-am rugat, dacă mâine dimineată vine echipa de la TVR, să o îndrume către refugiul Gențiana, unde o să rămânem noi pentru trei zile. A tăcut. Am plecat cu toții la culcare. Am aprins focul în sobe.

A doua zi ne-am trezit după ora zece. Un soare strălucitor pătrundea până la noi prin aerul rece al dimineții. Le-am spus confrăților întru călătorie să nu se grăbească, pentru că ar fi bine să-i așteptăm și pe cei de la televiziune. Am mâncat pe îndelete, am făcut fotografii, dar spre prânz am hotărât să urcăm la Gențiana. Locul era pustiu; nu tu cabanier, nu tu măgar, nu tu om negru...

Ne-am luat poverile și am pornit spre Gențiana, unde aveam de gând să înregistrez relatările lui George și Martin. Nicu căra ditamai casetofonul după el, mare, strălucitor și complex și cu dolby, o mândrețe de aparat pentru timpurile alea... Sorin ducea aparatele de filmat și fotografiat și corturile noastre și al lui, pe lângă rucsacul cu haine și mâncare. Era slăbuț, dar vânos, inteligent și cu un dezvoltat spirit organizatoric, un băiat în evoluție. Văzusem ce poate în vară, la Atlantykron. Coordonase toată tabăra ca un matur cu experiență. Minunată insula de la Capidava... spălată de Dunăre și impregnată de istorie, aleasă de Sfântul Andrei pentru popas, în drum spre Roma...

În drumul spre refugiu, am remarcat bolovanii din ce în ce mai mari, presărați parcă de mâna unui semănător: când răsfirați, când aglomerați, ca niște semințe pietrificate. Îmi luasem o răspundere mare... să deplasezi șaisprezece suflete prin munți ca să vâneze iluzii... Pasiunea pentru cunoaștere m-a mânat toată viața de la spate... și mereu a apărut ceva de vânat.

Ajunși la refugiul Gențiana, ne-am relaxat. Stăteam cu toții într-o singură cameră cu opt paturi suprapuse. Am început să ne cunoaștem mai bine; a doua zi urma să ascultăm și să înregistrăm relatările ghizilor. Am vorbit mult, cu toții, am băut ceai și vin fierț, a fost minunat.

A doua zi era 14 octombrie 1991, ziua Sfintei Parascheva, Nicu a pregătit casetofonul pentru înregistrare. Ne-am strâns cu toții în jurul lui. Resiga și cu Domokoș au început să povestească. Redau pe scurt imprimarea:

Pe data de 4 august, la prânz, Domokoș și Resiga, împreună cu cinci turiști, au plecat de la cabana Pietrele, de pe valea Stănișoarei, spre baza Salvamont de lângă lacul Bucura, ducând alimente necesare pentru câteva zile. Au mers încet, din cauza unei fete care avea probleme la un picior. Pe la ora 19 au ajuns la refugiul Gențiana. După o scurtă pauză, au început să urce spre Șaua Bucurei. Un grup de patru turiști o luase înainte și au început să urce spre Șaua Bucurei. Cam la șase sute de metri de Gențiana, aceștia au văzut o lumină, undeva în spate. S-au oprit, i-au așteptat pe cei rămași în urma și i-au întrebat de ce au semnalizat atât de puternic. Ceilalți au răspuns că nu semnalizaseră ei. Și-au continuat drumul împreună și, mai aproape de Șaua Bucurei, toți au văzut o lumină care se deplasa repede, pe Șaua Pietricelele. Crezând ca e un turist rătăcit, au început să strige și să agite lanternele aprinse. Lumina, a cărei traiectorie inițială era liniară, a început să se deplaseze în zigzag, iar viteza ei a crescut. Era limpede că nu putea fi vorba de un om. Fetele din grup s-au speriat și au încercat să fugă printre bolovanii imenși, lovindu-se de ei. Lumina, de culoare roșie, s-a apropiat până la câteva zeci de metri și Domokoș a strigat spre ea: „Prieteni, veniți încoace!”. Lumina a staționat puțin, apoi s-a întors către Valea Rea, de unde venise.

Reluându-și urcușul, membrii grupului au observat spre Valea Rea o lumină de un alb intens. Apoi o alta, de un albastru pal. După câteva minute, au ajuns pe Șaua Bucurei. De acolo se vedeau o multitudine de puncte luminoase verzi, albastre, turcoaz — aceasta era culoarea dominantă — dar și galben-roșiatic și roz. Ele au luat mai întâi forma unui ovoid, situat în partea din dreapta sus a Văii, care s-a transformat într-un cilindru bine conturat; au urmat un paralelipiped cu toate laturile luminate, un triunghi și o... inimă uriașă. În ultimul stadiu al observației, cei șapte aveau impresia că se află într-un avion, zburând noaptea, la mică înălțime, deasupra unui oraș feeric luminat, cu bulevarde, străzi, intersecții...

Când a ajuns pe Șaua Bucurei, George Resiga și-a adus aminte că în rucsacul în care erau alimente luate de la cabana Pietrele avea un binoclu puternic. L-a scos și au privit toți cu el, pe rând. Fiecare lumină avea forma unui disc, cu un hublou fosforescent. Câte lumini, atâtea hublouri.

Salvamontiștii aveau o stație de radio și au încercat să-i contacteze pe colegii lor de la baza de lângă lacul Bucura, imediat după ce au observat lumina roșie. Din păcate, în acel moment în fața lor se afla Vârful Curmăturii și nu au putut stabili comunicarea. Ajunși în vârf, au semnalizat cu lanternele către cei de la bază și au strigat, cerându-le să pună în funcțiune propria lor stație. Dar când au reușit în fine să-i cheme, ca să vadă și ei minunea, puzderia de lumini și-a schimbat din nou configurația, transformându-se într-un fel de pistă de aterizare văzută dintr-o parte, apoi în ovoidul inițial care, intensificându-și brusc luminozitatea, a început să urce, dispărând în înălțimi. Și, imediat după aceea, zona de perfectă vizibilitate, care le îngăduise să observe fenomenul în condiții ideale, a fost învăluită într-o ceață deasă.

Nu putea fi vorba despre o deplasare a negurilor din dreapta și din stânga Văii Rele, pentru ca noaptea era de un calm desăvârșit, fără nici o adiere de vânt.

Cei de la baza Salvamont au primit cu neîncredere istorisirile celor șapte martori, bănuind că la mijloc ar fi o farsă sau o halucinație. Dar emoția era reală și detaliile se îmbinau fără greș. Pe de altă parte, a doua zi dimineața, postul de radio România a transmis știrea că un OZN a fost observat deasupra Dunării, la Porțile de Fier. De-abia atunci s-au hotărât să transmită o relatare succintă ziarului local.

După aceste relatări au urmat niște dezbateri aprinse; toți erau de părere că așa se întâmplaseră lucrurile.

De acord cu ei, am început să le prezint **teoria mea, elaborată încă din luna august, după prăbușirea avionului și identificarea pe hartă a locului unde s-a prăbușit acesta.**

Am considerat că tragedia aviatică din noaptea de 13 spre 14 august 1991 s-a bazat pe bulversarea simțului orientării echipajului, lucru consemnat de altfel, ulterior, și în raportul comisiei de anchetă. Fenomenul OZN din 4 august s-a repetat probabil după nouă zile și a derutat echipajul, care a perceput **imaginile orașului și ale pistei, create holo-grafic de o tehnologie superioară tehnologiei noastre**, ca fiind reale. Ulterior, am aflat de la un prieten care a avut acces la datele cutiilor negre că ultima frază a pilotului a fost: „*ce dracu e asta?*” **Vă imaginați că el se înscrisese pentru aterizare pe pistă și deodată i-a apărut în față... peretele unui munte, de care s-a izbit.**

Au apărut fel de fel de variante privind condițiile de zbor în care s-a produs accidentul; de exemplu că ar fi fost o furtună puternică, infirmată de meteorologii care au precizat că nu a fost nici vânt, nici ploaie. Ancheta procuraturii nu a constatat nici o defecțiune tehnică, ci o abatere de 50 - 60 de km de la ruta stabilită pe tronsonul Otopeni-Deva, tra-

dușă ca timp în 10 minute. S-a considerat că accidentul s-a produs pentru că echipajul fusese improvizat, că radarul nu funcționa în momentele-cheie, și că s-a interpretat greșit o comunicare a turnului de control.

*

După ce m-am întors din expediție, i-am făcut o vizită Domnului Ion Hobana, care era membru fondator al Centrului STRING, și căruia nu-i spuseseam că am de gând să fac o investigație în Retezat cu acest caz, intenționând să-i fac o surpriză. I-am povestit cu lux de amănunte tot ce am făcut, iar domnia-sa mi-a cerut să-i împrumut caseta, pentru că trebuia să participe la o Conferință internațională de ufologie, la Roma. După câteva zile i-am dat caseta, pe care mi-a restituit-o după un timp. Într-un articol, precizează, printre altele:

O ultimă supoziție. În convorbirea înregistrată de doamna Mihaela Muraru-Mândrea, cei doi salvamoniști vorbesc despre starea de euforie care a cuprins grupul, făcându-l să parcurgă drumul de la Șaua Bucurei până la baza Salvamont într-o oră și patruzeci și cinci de minute, un interval mult mai mare ca de obicei. O euforie provocată, poate, nu doar de șocul emoțional. Unii ozenologi susțin că potențialul energetic al fenomenelor luminoase de tip OZN produce efecte de ionizare organică, apte să genereze stări neobișnuite. În ceea ce privește tragedia aviatică din noaptea de 13 spre 14 august 1991, nu e lipsit de sens să punem pierderea totală a orientării echipajului, despre care vorbește raportul comisiei de anchetă, și pe seama unei astfel de stări. Crezând că se afla aproape de Timișoara, să fi văzut piloții „orașul” și „pista de aterizare” și să fi hotărât să coboare, lovindu-se de stânci? O întrebare care va rămâne definitiv fără răspuns.

Ion Hobana, după vol. *Observatori credibili, relatări incredibile*, pp. 223-228

*

A doua zi, după ce am terminat înregistrările și mi-am făcut o serie de notițe, ne-am pregătit cu toții pentru instalarea taberei pe Șaua Pietricelele, așa cum stabiliseră Resiga, Domokoș și Morar. De acolo puteam vedea panorama Văii Rele și vârful Valea Rea, unde se produsese fenomenul. Așa că pe data de 16 octombrie, dimineata, am pornit cu pași hotărâți spre obiectivul nostru. 16 oameni curioși și încrezători în lucrurile speciale ale vieții... urcșul nu a fost simplu pentru mine, care nu eram pregătită prin antrenamente, să urc muntele... obositor, dar nimic nu conta... Era o zi minunată, însorită, la tot pasul apărea câte un „tău” strălucitor și limpede, câte o stâncă puternică, în așteptarea curioșilor ce aveau să-i admire frumusețea și veșnicia. La un moment dat, am întâlnit un oier care se odihnea pe o piatră. M-am dus direct la el și l-am întrebat dacă a văzut ceva luminițe pe cer... nu avea nici o oaie cu el... dar mi-a spus că asta era ocupația lui. M-a întrebat cu ce treburi suntem pe acolo, și i-am spus. S-a uitat lung la mine și mi-a răspuns la întrebare: „Păi noi vedem tot timpul globuri de lumină care se plimbă de la un versant la altu’... nu ne este frică de ele, pentru că sunt „bune”... și noi credem că sunt sufletele morților noștri... dacă mă crezi, domniță...”

M-a impresionat această relatare și pe parcursul anilor m-am gândit la ea... dar nu o voi dezvolta, acum și aici!

Am ajuns pe Șaua Pietricelele după prânz, obosiți dar hotărâți... trebuia să așezăm tabăra. Nu prea vedeam unde să punem corturile, eu având în minte cortul meu mare folosit în campingurile de la mare. Nimeni nu mi-a spus că trebuie să am un cort mic și „jos”, de munte. Am început să dăm pietrele la o parte și să creăm spații de campare. Ghizii se amuzau probabil în mintea lor, privind la cortul meu. Îmi dădeam seama că nu este potrivit, dar nu mai aveam ce face.

Din pricina acestei preocupări, am uitat de sfatul dat de grupul de parapsihologi cu care m-am întâlnit înainte de plecare. Au făcut o consfătuire special pentru mine, dându-mi o mulțime de sfaturi. Mi-au explicat că ar fi posibil să trăiesc o întâlnire de gradul trei, dar să nu fie așa cum mi-o imaginez de aici din București... să-mi iau o cruce de argint la mine, să-mi spun de mai multe ori o rugăciune, să-mi iau o lumânare mare și să am grijă ca la experimentul telepativ să stau așezată... Dar că trebuie să desenez pe pământ în jurul cortului un hexagon am uitat pur și simplu și nu am făcut-o. Acest desen avea rolul de gardian. Trebuia să mă apere de forțe necunoscute.

Se însera și se făcea frig. Unii dintre noi ne-am îmbrăcat în costume de schi în care urma să dormim... bineînțeles, în saci de dormit. Dar până la somn, aveam treabă. Am asamblat piramida din profile de lemn, urmând s-o fixăm la colțuri cu pietre... bineînțeles că una dintre laturile bazei am aliniat-o, cu busola, N-S. Amplasamentul ei era pe mijlocul Șeii Pietricelele. Dincolo de șa se desfășura Valea Rea. Cred că această denumire nu era întâmplătoare. În hăul ametițor de adânc, bolovanii uriași parcă erau așezați inteligent sub formă de spirală. Extrem de ciudat. M-am întrebat dacă nu cumva erau așezați așa în urma exercitării unei forțe asupra lor...

Piramida avea o înălțime de un metru și șaptezeci de centimetri. La o treime de bază și două de vârf era așezat centrul orgonic al piramidei mici — de cupru — care la rândul ei stătea pe paralelipipedul cu secțiune de aur al lui Florin; sub el era un bolovan. La colțuri, pe muchii, am așezat câteva pietroaie, în situația în care ar fi bătut vântul. La miezul nopții trebuia să transmit telepativ un gând pe care Florin trebuia să-l capteze. În stânga piramidei am plasat între pietre lumânarea de la nunta mea. Avea cam un metru înălțime și un diametru de vreo șase cm. Bolovanii uriași țineau adăpost flăcării, urmând să nu se stingă în bătaia vântului. Ne gândiserăm la toate... Se

apropia de miezul nopții, când trebuia făcut experimentul... am aprins lumânarea și m-am dus lângă piramidă ca să mă concentrez pe centru... brusc, s-a dezlănțuit un vânt puternic. Pur și simplu nu puteam să mă țin pe picioare. Nicu striga la mine să mă așez, că o să mă ia vântul și o să cad în prăpastia Văii Rele. Nu am să uit niciodată lupta aceea cu vântul... nu aveam de ce să mă țin. M-am lăsat pe vine încercând să mă concentrez pe experiment... părea imposibil. Ceilalți au intrat rapid în corturi. Nicu încerca să pună bolovani pe marginea cortului nostru ca să nu-l ia vântul. Noroc de costumul meu de schi, prin care nu trecea vântul. Cerul era senin și nu înțelegeam de unde venea vântul ăla puternic, apocaliptic... În genunchi, ținându-mă de bolovanii din jur, îmi imaginam harta Bucureștiului în zona Drumului Taberei. O aveam în minte... vântul nebun nu mi-o putea lua... mai greu era să fixez centrul orgonic. Nicu striga la mine... nu înțelegeam nimic... îmi făcea semn cu lanterna... îmi spunea probabil să vin în cort. După un sfert de oră de efort, în patru labe, am luat piramida mică și paralelipipedul și în aceeași poziție m-am târât practic până la cort. Cum am intrat în cort, s-a oprit vântul. Aveam un sentiment straniu, inexplicabil... eram prea obosită ca să mai mănânc. Cât am băut puțină apă, Nicu a adormit.

Nu puteam să dorm. Aveam impresia că mă bate vântul. Trecuse de miezul nopții și o liniște inexplicabilă se lăsă în jur. Am stins lanterna, sperând că o să adorm... nimic... La un moment dat m-a cuprins un sentiment de frică... așa cum păteam atunci când mama mă trimitea după cartofi în pivniță, unde nu aveam lumină electrică. Mi-am zis că sunt obosită. Eram perfect conștientă și am constatat că frica devenise dureroasă. Simțeam o presiune inexplicabilă, venea de afară. Am încercat să strig la Nicu, să-l trezesc, dar nu puteam mișca mandibula. Mă simțeam ca și cum cineva ar fi pus stăpânire pe mine. Simțeam o prezență puternică, distructivă, înfricoșătoare. Eram pur și simplu paralizată și mă gândeam că o să mor. Am început să spun

Tatăl Nostru și am vrut să mă închin cu limba... dar nu o puteam mișca. Doar gândul era liber! Doar pe el puteam să-l folosesc... Am început să mă adresez în gând entităților pe care le presupuneam că sunt în apropiere... înfiorător... cu o minte limpede, cum parcă nu o avusesem niciodată, le-am rugat să se îndepărteze pentru că îmi fac rău... am simțit un fior pe șira spinării și un val de căldură. Le-am spus în gând că le mulțumesc pentru înțelegere și că îmi pare rău că nu rezist... și mai ales că nu le văd, că nu le cunosc. După acest gând, le-am văzut cu ochii minți, pe un fond gri, printre bolovani, spre șa... unul era din profil și avea capul ca un câine combinat cu șopârlă sau crocodil și era mai mic de înălțime decât celălalt, care privea spre

cort și avea ochii în față și nu lateral cum au animalele. Păreau mai mari de doi metri în raport cu bolovanii din jur. Cel mai înalt avea niște excrescențe pe cap până spre spate și o coadă în care părea că se sprijină. Păreau niște dragoni cu piele de șarpe care avea niște solzi mari ca desen. Erau bipezi și cu toate că mi-au făcut rău cu prezența lor, îi simțeam buni, nonviolente și inteligenți. Pentru o clipă, am avut senzația că îmi văd viitorul...

Când mi-a dispărut imaginea lor din minte, mi-am revenit complet și aveam o stare de euforie, ca atunci când ai o mare realizare. L-am sculat pe Nicu și i-am povestit ce mi s-a întâmplat. S-a uitat nedumerit și neîncrezător la mine și mi-a spus că probabil mi-a făcut vântul rău și am visat

pentru că eram foarte obosită, după o zi de urcat pe munte și după experimentul telepatic. Mi-a întors spatele și s-a culcat, supărat că l-am trezit. Nu știu când am adormit.

Dimineată, când am ieșit din cort, l-am văzut pe Domokoș stând în spatele cortului său pe un bolovan, cu o față îngândurată și obosită. L-am întrebat cum se simte și a bombănit ceva... probabil în maghiară.... „Ce-i cu tine?...” l-am întrebat. „Am avut un vis, sau ceva de felul asta, și nu-mi revin...” îmi spuse el abătut.... „Ce-ai visat, că și eu am trăit ceva ciudat, hai, spune-mi, că nu ne aude nimeni.” Simțeam că nu avea chef să-mi spună... am insistat vreo cinci minute până când mi-a povestit, cu condiția să nu spun nimănui... că nu avea chef să creadă lumea că e nebun, mai ales după evenimentele din vară... când apropiatii lui și ai lui Resiga le spuneau că sunt duși...

I-am promis că rămâne între noi. „Am văzut, dar nu știu cum, niște reptile care stăteau în picioare, acolo unde ai pus lumânarea aseară... m-am speriat și aveam senzația că îmi scârțâie dinții în gură și că mi s-a umflat limba. „Stai, îi zic eu... nu mai îmi spune nimic pentru că vreau să-ți arăt ceva...”

M-am dus repede în cort și mi-am luat agenda și pixul. Am desenat cu atenție ce văzusem eu și i-am arătat... „Astea le-am văzut, exact așa erau, formidabil, așa le-ați văzut și dumneavoastră?” Din nou m-a cuprins emoția... deci mai era cineva care percepute ce „văzusem” și eu. Uluitor. Deci era adevărat... nu visasem... „Să-i întrebăm și pe ceilalți”, am zis eu... „Nicu a dormit buștean și nu a perceput nimic... vă întrebați prietenii?” „Nu știu, lăsați-mă să mă gândesc... nu vreau să am probleme ca astă-vară...”

Nu mai văzuse nimeni nimic. Cert este că, după noaptea aceea, Domokoș și încă nouă dintre însoțitorii noștri nu au vrut să mai rămână pe Șaua Pietricelele pentru noaptea următoare... de ce?

Domokoș ne-a sfătuit să dormim în cortul lui, că al nostru nu era potrivit... și că o să-l ducă el până la Gențiana

și o să facem schimb când coborâm, a doua zi... Ei vor sta la noapte acolo și or să ne aștepte dimineață cu bagajele pregătite...

Ce puteam să fac? Am fost de acord cu hotărârea lor. Când am strâns cortul nostru, brusc mi-am adus aminte de sfaturile parapsihologilor... uitasem să desenez hexagonul în jurul cortului... și acum mă întreb: dacă mă protejam cu hexagonul, mai aveam acea întâlnire?

Nu o să pot răspunde niciodată la această întrebare...

A doua zi, Sorin a filmat și a făcut fotografii... trebuie să vă spun că la developare toate filmele erau voalate și că nu avem nici o mărturie fotografică de acolo... avem câte-va poze la Cabana Pietrele de la venire, dar trebuie să le găsim...

Un alt lucru curios este modul în care a dispărut total lumânarea... nu am mai găsit nici măcar o picătură de ceară la locul în care o așezasem, între pietre, ca să nu se stingă... am căutat cu toții un răspuns și nu l-am găsit...

Nu s-a mai întâmplat nimic special, acolo. Am coborât toți șase sprinteni și veseli... De mai multe ori am avut impresia că plutesc... mă simțeam diferit față de venire... parcă știam totul, dintotdeauna... starea aceea mi-a rămas și chiar și-a arătat roadele pe parcursul anilor... s-a produs clar o modificare... exact cum au presupus parapsihologii...

În noaptea următoare, am dormit în Lupeni, la primul salvator de mine Morar... un om minunat, cu o familie primitoare, și pentru care OZN-urile au devenit de atunci o preocupare... La plecare, mi-a făcut cadou un cristal de cuarț cam de cinci centimetri cu forma crucii Sfântului Andrei... de fapt sunt două cristale încrucișate care aveau la intersecția lor un vârf de cristal de 0.5 mm. L-am personalizat. În 26 de ani a crescut și are acum 12 mm... dar asta este altă discuție.

Am ajuns în București seara. Primul lucru pe care l-am făcut a doua zi dimineață a fost să sun la Televiziunea

Română să aflu de ce nu a venit echipa. Povestea lor a fost uluitoare. Au plecat din televiziune cu un „Gaz” plin cu aparate de filmat. Exact în poartă s-a calat motorul și a trebuit să facă rost de altă mașină... aprobări, decizii... birocrație. La ieșirea din oraș au avut până, exact ca noi... așa că, la ora două, când trebuiau să fie în Lupeni, ei plecau din București. Au ajuns seara în Lupeni și a doua zi dimineață au plecat cu „Gazul” lor spre Cabana Pietrele. Au făcut iar până și și-au lăsat mașina în locul unde a întors camionul nostru. De acolo, acoperiți cu echipamente, au urcat la Pietrele... au ajuns istoviți... nu vedeau pe nimeni, cabanierul nu era și nu știau încotro s-o ia. La un moment dat a venit dinspre pădure un individ într-un trening negru. Șeful echipei l-a întrebat imediat: „Domnule, nu ați văzut o expediție condusă de o doamnă Mândrea-Muraru și care trebuia să urce la Șaua Pietricele pentru o întâlnire de gradul trei?” „Ce-i aia? Ce întâlnire? Nu a fost nimeni pe aici de două săptămâni... ce expediție...”

Cei cinci membri ai echipei au rămas perplecși... au fost indignați... nervoși... revoltați. Se supăraseră total pe mine, crezând că totul a fost o farsă... Le-am povestit ce am făcut noi, asigurându-i că am fost acolo... aflaseră parțial. Când au coborât în Lupeni, s-au dus să mănânce la un birt și, pentru că discutau cu voce ridicată, i-a auzit cabanierul de la Pietrele care era la cumpărături în oraș. El i-a asigurat că noi am înnoptat la Cabana lui și s-a mirat că domnul în negru le-a spus că nu ne-a văzut, când doar a stat de vorbă cu noi și știa exact că urcăm la Gențiana... și pe deasupra nici nu știa cine este acest domn și ce căuta acolo... de ce i-o fi mințit?

La această întrebare nu am știut nici noi răspunsul. Ce căuta un blackman la întâlnirea noastră? Pe cine reprezenta? De unde venea?

Așa că au făcut două reportaje în mină și în oraș, după care s-au întors la București supărați total pe mine... N-au mai fost în stare să se întoarcă, pentru că terminaseră cota

de benzină... și nu mai aveau nici chef să umble după cai verzi pe pereți... auzi, întâlnire de gradul trei... ce invenție... își spuneau plini de obidă...

Seara, m-a sunat Mihai Răuță: „Mihaela, trebuie să vin neapărat la tine să-ți spun ce s-a întâmplat... neapărat...” „Bine, te aștept mâine dimineată...”

A doua zi, Mihai, cu o figură pătrunsă de uluire, începu să-mi povestească...

„Să vezi ce am pățit, că e legat de tine. În noaptea de 16 spre 17 octombrie lucram la un proiect și eram foarte obosit. Pe la miezul nopții am zis să mă întind puțin, că mă durea spatele de la atâta desenat... așa... cu luminile aprinse și geamul deschis la balcon, să am aer și să nu adorm. Deodată, m-a cuprins o stare de frică inexplicabilă și te-am văzut pe tine că te sufocai și erai în pragul morții. M-am repezit la tine, te-am prins de umeri și am început să te zgudui, strigând: Nu muri, nu muri! Eram îngrozit. La un moment dat ai deschis ochii și ai început să respiri... trăiai, doamne, trăiai... eram fericit că te-am întors din moarte. Brusc, am avut impresia că „ceva” sau „cineva” se află deasupra balconului meu și am ieșit afară și am strigat către cer: plecați de aici! Nu vedeam pe nimeni, dar simțeam o prezență puternică... după strigătele mele a dispărut.”

Mihai nu știa nimic din ce trăisem eu pe munte, comitent cu el în București. Eram uluită. În clipa aceea, am realizat că legătura telepatică se stabilise cu el și nu cu Florin, ei locuind în apropiere unul de altul și fiind într-o comunicare mentală și spirituală deosebită. Probabil că lupta mea cu vântul, depărtarea și „entitățile” au deviat transmisia telepatică.

Reușisem! Acum știam că întâlnirea a avut loc, dar nu după niște tipare omenеști, ci după niște cerințe superioare nouă. Un alt plan al cunoașterii. Cred că entitățile nu pot fi văzute de noi pentru că sunt defazate temporal. Sunt tot

pământene, dar sunt extratemporale și nu extraterestre, și de aceea, când au încercat să se apropie de mine, deformând timpul, au creat o presiune incredibilă și ucigătoare. Culoarul mental pentru transmisia telepatică era deschis și dirijat de mine către Drumul Taberei... pe el au năvălit informațiile către Mihai, care a perceput starea în care mă aflam: eram întinsă, înțepenită și nu puteam respira... el m-a trezit din asta, și probabil că așa au înțeles și mai mult extratemporalii că trebuie să se îndepărteze... la rugămintele mele și la strigătele lui... cu un efort suprem, s-au arătat minții mele și minții lui Martin Domokoș.

După o vreme, când Mihai s-a întors din SUA, mi-a adus, cumpărată de la niște indieni, o cruce specială, alcătuită din 9 sfere de argint și pe care, alături de cristalul viu de la primarul din Lupeni, o port continuu.

Aceste două „entități” reprezintă garda mea de corp...

Povestea este adevărată, chiar dacă pare incredibilă. Știu că voi vă veți îndoi de ce ați aflat aici... eu mi-am făcut doar datoria, de a vă arăta o altă față a existenței.

Voi credeți ce vreți!

Activitate literar-artistică: Poezie și grafică, pictură, diferite expoziții. Premiul de poezie „Lucian Blaga”, Revista Ramuri. Premii diferite pentru revista „String” și alte activități. Promotor în domeniul științelor prospective și a literaturii science – fiction; Inițiator: Cenaclul STRING,

revista STRING, FNTSF, PROCONSF, revista Qasar. A publicat în revistele Luceafărul, Eucronia, String, etc. Volume publicate: **Falling into form**, 1993 Editura Tornada; **Le jeu de la Tornade**, 1993, Editura Tornada; **Sălașul avatarilor**, 2014, Editura Tornada; **Pasiuni**, 2015, Editura Tornada. **Activitate științifică:** Activitate în *Grupul de studii interdisciplinare al Comitetului Român pentru Istoria și Filozofia Științei și Tehnicii* (CRIFST) al Academiei Române; Program de cercetare privind matematica și fizica timpului; Cercetări în domeniul tehnologiilor ecologice și bioenergetice (aplicații în Reiki); Expediții și studii în domeniul UFO logiei; Participări la Academia de vară pentru tineret, Atlantykrone 1991 – 2017; **Volumul: Egalitate. Nediscriminare. Bună administrare.** Ed. Institutul Român pentru Drepturile Omului, București, 2008; **Volume colective: Strategii XXI**, mai multe ediții, Universitatea Națională de apărare „Carol I”; **Terapii complementare**, mai multe ediții, Asociația Națională de Terapii Complementare din România; **Statueta Blestemată, Teorii și cercetări neconvenționale** – coordonator Emil Străinu, Editura Triumf, 2008; **Activitate profesională:** A fost Deputat, șef serviciu Drept comunitar, consilier afaceri europene la Camera Deputaților. A studiat Drepturile omului, Instituții constituționale și instituții politice la Facultatea de Drept

Claudiu Murgan

CENACLUL STRING, O PEPINIERĂ CE A ÎNCOLȚIT MAI GREU

Și uite că au trecut treizeci de ani de când inevitabilul s-a produs — înființarea unui cnaclu de science fiction în Politehnică, din inițiativa doamnei Mihaela Muraru-Mândrea. Vremuri în care, încă fragezi ca vârstă și ca experiență de viață, ne-am adunat într-o structură ce avea să lanseze în fandom niște nume care și astăzi își păstrează rezonanța și prospețimea: Ana-Maria Negrilă, Liviu Radu, Mihai Răuță, Adrian Preda. E drept că unii dintre noi, pe parcursul liniei temporale numită viață, am excelat în alte domenii de activitate și mai puțin în cel literar, dar, în mod sigur, interacțiunea și exercițiile intelectuale din anii '90 ne-au marcat semnificativ.

A contat și sprijinul celor cu experiență din jurul nostru, oameni deosebiți ca Mihaela Muraru-Mândrea,

Romulus Bărbulescu și George Anania, care ne-au ghidat nuanțele scrierii prin critică pozitivă, sau ca Florin Munteanu, inițiatorul și gestionarul ideilor științifice care hrăneau dorința noastră de a cunoaște și de a așterne pe hârtie povestiri îmbibate cu o imaginație de care nici noi nu credeam că suntem în stare.

Anii '90 au fost o perioadă în care am interacționat cu un număr semnificativ de persoane interesante din toată țara, o perioadă în care convențiile naționale vibrau de energie stimulative propice finisării unor creații artistice încă neșlefuite. Cum aș fi putut întâlni scriitori ca frații Merișca, Dănuț Ungureanu, Răzvan Haritonovici, C. T. Popescu, Aurel Cărășel, Sebastian A. Corn și mulți alții, dacă Cenaclul String nu ar fi existat? Experiența acumulată în acești treizeci de ani îmi confirmă că fiecare dintre noi suntem supuși schimbării prin interacțiunea cu cei din jur, iar întâlnirea cu cei din fandom a fost una pozitivă la superlativ.

La nivel personal, pot spune cu mândrie că fac parte din pepiniera String-ului și că am avut nevoie de un timp mai îndelungat ca să „încolțesc” și să generez un „fruct” a cărui esență să devină hrană pentru generațiile viitoare. Am avut nevoie de toți acești ani pentru a acumula acea experiență interioară spirituală necesară conturării unui mesaj semnificativ, care, transpus în limbaj literar, să nu se piardă, ci să penetreze conștiința cititorului.

Ca și mine, poate și alți prieteni din String-ul anilor '90 vor „încolți” în curând, delectându-ne cu povestiri sau romane cu o excepțională valoare literară, în care vom întâlni acumulările lor personale, astfel ca evoluția noastră să continue, îmbogățită cu a lor.

Încercarea Fibonacci

Un strat subțire de nori este răspândit pe cerul albastru în modele complicate de artă abstractă. Urmărind trecerea lor leneșă prin ferestrele fumurii din biroul meu de la etajul al doilea al clădirii principale a CERN, mă gândesc că urc pe un deal înverzit de lângă Allemogne, inhalând mirosul de iarbă proaspăt cosită. Vremea se menține constant la douăzeci și cinci de grade Celsius pentru următoarele câteva zile, împingându-mi mintea și mai mult într-un potențial weekend de drumeții.

Dacă nu ar fi fost această presiune insuportabilă din partea oficialilor guvernamentali pentru rezultate concrete generate de proiectele care încă sunt viabile, viața ar fi destul de bună, gândesc, și trag de gulerul sacoului pentru a-l îndrepta.

Ceea ce a fost o simplă cerere de finanțare s-a transformat într-o birocrație de coșmar, o ierarhie de semnături pe cinci niveluri, înainte ca un singur bitcoin — monedă electronică, invizibilă, care a răsturnat structura financiară globală — să se materializeze în contul bancar. Inginerii mei cuantici sunt dintre cei mai buni din lume, dar nici ei încă

nu au reușit să treacă de stadiul teoretic și să materializeze bani ca niște veritabili fachiri. Teoria rămâne teorie. Îmi îndrept atenția spre stratul de sticlă din fața mea, pentru a verifica încă o dată costumul albastru-deschis cu dungi negre, înfășurat pe corpul meu de înălțime medie, cu mușchi conturați vizibil de lungile ore petrecute în sala de forță.

Trăsăturile obișnuite ale feței mă privesc din reflexia geamului: nasul lat, pomeții înalți, o permanentă piele palidă, indiferent de expunerea la soare, ochii căprui lipsiti de scânteia care ar trebui să-mi dovedească inteligența deasupra mediei și părul atât de subțire încât declarația *Nu știu dacă ar trebui să-mi pieptăn părul la stânga sau la dreapta*, ar fi fost hilară. Dar, indiferent de cât de rarefiat mi-a ajuns părul, nu îl voi rade. În nici un caz! O să mă agăț de speranța că un process reversibil va fi inițiat fără știrea mea, surprinzându-mă plăcut.

Îmi verific ceasul cu nerăbdare. Tuleya, asistentul meu născut în Guyana, ar trebui să introducă în orice moment directorii responsabili pentru proiectele care rulează pe colizatoarele de particule încă active.

„Schimbarea radicală!”, „Schimbarea direcției!” Și „Săriți în imprevizibil!” Erau sloganuri pe care le consideram destul de puternice pentru a impulsiona anumite energii în colegii mei, ale căror idei salvatoare se lăsau așteptate în proporție inversă cu viteza de dispariție a finanțării.

La naiba cu căderea economică, gândesc din nou, și pășesc de câteva ori între ușă și geam ca să mă calmez. Anul două mii douăzeci va fi înregistrat în istoria CERN-ului ca anul în care majoritatea țărilor care finanțau institutul și principalele experimente din cadrul lui Large Hadron Collider și-au retras sprijinul datorită epuizării financiare declanșate de atâtea eforturi interne de plăți: pensiile pensionarilor, cota NATO pentru apărare și pentru a acoperi deficitul insurmontabil. Privesc la fotografia mărită și înrămată atârnată pe perete, eu și preșe-

dinții Statelor Unite ale Americii, Germaniei și Japoniei, încleștând mâinile într-un gest disperat de a afișa solidaritate. Erau singurele superputeri dispuse să finanțeze proiecte selectate cu grijă, care sugerau scopuri egoiste și nicidecum grija pentru întreaga umanitate.

Decid să-mi dau haina jos, o pun pe un umerășul din spatele ușii și mă așez la birou. O privire rapidă asupra cerului confirmă răbdarea pe care o au norii în plimbarea lor aeriană. Ei nu au termene limită sau particule care să se ciocnească între ele la viteze enorme, prin tuneluri lungi, îngropate adânc, departe de ochii muritorilor. Un ciocănit ușor în ușă mă readuce la realitate și Tuleya îi lasă să intre pe cei trei șefi de departamente cu care trebuie să „negociez” o idee radicală pe care ei trebuie să o implementeze.

— Bună, Brian, spun toți la unison și se aruncă în scaunele deja aranjate în fața biroului meu, o bucată îngustă de sticlă opacă, fixată pe o structură de aluminiu curbat.

Dau din cap ca răspuns. Deodată, îmi simt gura uscată. Un gust metalic, ca și cum tocmai am terminat de mestecat o bomboană cu plumb. Beau din sticla de apă care lasă un cerc umed pe suprafața biroului, dar gustul îngrozitor persistă. Îmi forțez mintea înapoi la ceea ce trebuie să comunic, mă las adânc pe spătarul scaunului, încercând să păstrez o stare de calm.

— Deci, acum au ramas în picioare trei colizatoare, încerc o glumă, dar nu pot obține nici o reacție de la bărbatii masivi care se revarsă din scaune.

Doi dintre ei au barbi dese, iar al treilea un cioc tuns scurt sub barbă, ca și cum părul facial ar fi fost o cerință pentru menținerea locului de muncă.

— Nici un proiect care nu are tangență cu aceste colizatoare nu va primi finanțare, continuu discursul meu pregătit.

Mă uit la ei, căprioare cu privirea înghețată de ivirea neașteptată a luminii, care se gândesc deja că vor face

parte din următorul val de concedieri. Mai sorb o gură de apă, evaluând pe care dintre bărbații de vârstă mijlocie să sar mai întâi. Nu-mi place nici unul în mod special; nu sunt în aceasta poziție ca să-mi fac prieteni, ci ca să conduc eficient o organizație care se destramă pe la cusături.

— V-ați gândit la un unghi nou care să readucă puțină vitalitate financiară în acest corp muribund care este CERN? Îi întreb zâmbind, repetând cererea mea din email-ul trimis acum două săptămâni.

Iurie Ivanciuk, șeful lui SANCTUARY, se foiește cu fundul pe scaun, se sprijină pe cotiere și mișcă puțin buzele, fără să scoată nici un sunet, dar aproape gata să scuipe cuvintele. În ultimul moment, își amintește să verifice la stânga și la dreapta cu colegii săi și primește un semn de aprobare.

Au venit pregătiți pentru o potențială provocare și și-au ales purtătorul de cuvânt, gândesc. Îmi place strategia și mă relaxez puțin, așteptând să fiu impresionat.

Ivanciuk, un fizician experimentat, depune o bucată de hârtie în fața mea. O prind delicat, trăgând-o mai aproape și o inspectez cu atenție. Lista este scurtă și implică echipele lăsate să aibă grijă de SANCTUARY, ENCLAVE și SALVATION. Redenumirea colizatorilor a fost o condiție impusă de finanțatorii superputerilor, ca un potențial semn, au crezut ei, de vremuri mai prospere și rezultate pozitive abundente.

— Interesant, răspund și zâmbesc, dându-le impresia că sunt impresionat de sugestiile lor, care ar materializa instantaneu fondurile pentru a readuce la CERN sutele de fizicieni, ingineri, softiști și mulți alții, care au părăsit institutul în ultimii patru ani. Mă uit la listă încă o dată, fără să citesc cuvintele. Intenția mea de a lucra la un proiect ce sparge limitele normalului este de neclintit, și numai o astfel de inițiativă poate aduce CERN-ul la un nivel financiar acceptabil. Încă vreau să dau impresia că apreciez efortul celor trei de a compila idei pe care le-au crezut potențial câștigătoare.

— Corectează-mă dacă greșesc, dar nici unul dintre aceste proiecte nu are o componentă radical nouă. Mai mult sau mai puțin, sunt compilații ale celor existente.

Se uită unul la celălalt cuprinși de panică, frematând în scaune, cu transpirația încoronându-le frunțile înalte.

— Nu este nevoie să vorbiți toți în același timp, spun cu sarcasm.

De ce fac asta? Chiar nu știu. Poate pentru a compensa situația ingrată în care mă aflu, cel mai tânăr CEO din istoria CERN, pentru că nimeni din vechea gardă nu a dorit să preia titlul preamărit.

— Ăă... ai dreptate oarecum, dar majoritatea cercetătorilor care ar fi putut veni cu ceva inedit au plecat, spune Matthew Chubuiian, șeful lui ENCLAVE, un detector de scop general, pe un ton lipsit de optimism. Încă mai avem oameni competenți, dar..., a lăsat cuvintele în suspensie, fără să se adâncească într-o explicație goală.

Părul său retras mult peste frunte e adunat într-o coadă scurtă, iar perciunii lungi se străduiesc cu disperare să ajungă până la ciocul din jurul gurii. Astăzi, cămașa albastru decolorat este mai boțită decât tricoul portocaliu pe care l-a purtat săptămâna trecută, indicând o disperare vizibilă și în modul personal de viață.

Pun hârtia pe care mi-au dat-o înapoi pe birou, apoi deschid sertarul din stânga și scot trei exemplare ale cărții „Semințe pentru altă lume” de Florin Munteanu, un om de știință român care are o listă de realizări lungă cât doi sau trei ingineri de renume de la CERN.

Țară mică, minți mari, gândesc fugăr și mă adresez bărbaților din fața mea, care mă privesc tăcuți.

— Aceasta este o carte pe care vreau să o citiți cât mai repede.

Împing cărțile în fața lor și continuu:

— În anii nouăzeci, acest om de știință și echipa lui făceau cercetări de ultimă oră într-o fostă țară comunistă. Vă puteți imagina condițiile în care lucrau și de câtă ima-

ginație și spirit de inovație aveau nevoie pentru a depăși lipsa unor echipamente performante?

Mă opresc pentru o clipă să scurg restul de apă în gura uscată. Nu mai stau așezat în poziția lejeră de dinainte, mă aplec în față peste sticla biroului, explicând ceea ce cred că este singura noastră soluție de a nu avea colizatoarele, magneții, echipamentul auxiliar și toate celelalte bunuri vândute în doi ani pe nimic, iar kilometrii de tuneluri transformate în mall-uri luminate artificial, în condominii fanteziste sau, în cel mai inadmisibil scenariu, în buncăre care să ne protejeze de radiațiile unui potențial atac atomic.

— Echipa lui a studiat Numărul de Aur și l-a dus la un alt nivel. Au extins modelul 2D în 3D și l-au numit Volumul de Aur. Toate rapoartele se mențin, secvența Fibonacci curge prin fiecare intersecție nodală ca degetele maestrului violonist pe un Stradivarius.

Directorii colizatoarelor răsfoiesc cartea, oprindu-se la paginile care prezintă grafice și formule matematice. Este o evaluare rapidă a unui confrate cercetător, care ar putea găsi o necorelare evidentă, generând o degradare a încrederii pe care o au în mine, dar nu vociferează, privesc tăcuți paginile înțesate de informații. Testul inițial a trecut și continuu cu și mai multă convingere, hotărât să repet de câte ori este nevoie despre criticalitatea momentului de „acum sau niciodată”.

— Uitati-va cât de elegantă este curba Fibonacci în volumul paralelipipedului.

— Bine, sunt de acord, au făcut ceva unic, intervine Darren Mitten, un american cu parul roșcat, care conduce SALVATION, spunându-și punctul de vedere. Dar cum putem aplica aceeași strategie la ceea ce facem noi, care are un grad de complexitate mult mai mare?

Nu mai pot sta jos. Mersul în jurul biroului îi forțează pe bărbați să se miște în scaune, privirea lor mă urmărește ca pe un schimb de mingi la un meci de tenis.

— Există forme geometrice vechi de milenii care ascund mai mult decât putem înțelege: piramida, octaedrul și, în opinia mea, paralelipipedul dreptunghiular format din Numărul de Aur, în care curba Fibonacci se potrivește perfect. Este același raport pe care îl găsim în jurul nostru în natură: floarea-soarelui, scoici, galaxii, conuri de brad. Este pur și simplu incredibil!

Vocea mea atinge o notă prea înaltă din cauza emoției. Mă opresc lângă fereastră, obligându-i pe bărbați să se miște din nou. Hotărâsc să le ofer mai multa informație, acum că le-am trezit interesul științific.

— Ce s-ar întâmpla dacă am construi un colizator de tip Fibonacci în interiorul unei structuri de Volum de Aur? întreb retoric. Orice copil de clasa a IV-a știe că procese neobișnuite, în principal pozitive, au loc în interiorul piramidei și, de asemenea, în octaedru. Ce le generează? Nimeni nu știe.

Tăcere. Degetele transpirate nu mai răsfoiesc paginile. Așteaptă un alt impuls care să dea sens mișcării următoare. Le întorc spatele, pretinzând că privesc pe fereastră volbura albă a norilor; în schimb, mă concentrez asupra reflexiei lor pe sticlă. Le dau o vagă impresie de intimitate, ca să șoptească între ei despre avantajele și dezavantajele acestui concept, provenind de la un tip care nu ar ajunge niciodată la nivelul lor științific.

— Ne ceri să construim un colizator curb? întrebă Chubuian neîncrezător, cu mâinile așezate deasupra cărții pe care o ține pe genunchi nu ca un gest protector, ci ca o cerere de justificare pentru cum s-ar cheltui banii obținuți cu sacrificii. Ce aștepti ca rezultat final? continuă el.

Mă temeam de această întrebare și speram că aș putea improviza un răspuns destul de vag care să-i satisfacă. Dacă nu, ar face oricum ce le spun eu. Au de ales între a lucra la această ultimă tentativă de salvare sau o decădere profesională lentă încheiată cu întreruperea fondurilor.

— Așteptați neașteptatul, chicotesc. Poate că particulele, influențate de Volumul de Aur, nu trebuie să se deplaseze cu viteza luminii. Poate că există energii interne și vibrații care ajută în acest proces, energii care nu pot fi măsurate, dar sunt prezente la un nivel subtil. Mă gândesc la ceva similar curenților turbionari formați în vasele de sânge. Într-un embrion, sângele este pompat și mutat înainte ca inima să se formeze. Deci noțiunea că scopul principal al inimii este pomparea sângelui în corpul nostru nu este complet adevărată. Are ajutor din partea acestor curenți turbionari. S-ar putea să întâlnim un fenomen similar într-un colizator în formă Fibonacci, spun, terminând discursul meu dinainte pregătit.

— Și nu intuiești nimic cu privire la potențialul rezultat? mă testează din nou Ivanciuk, șeful colizatorului SANCTUARY. Își freacă nasul borcanat și mă privește intens.

Urmează să le cer implicarea într-un proiect neoficial, o încercare menită să-i scoată din amorțeala acelorași tipuri de teste, așa că nu are rost să ascund nimic din ceea ce știu.

— Am citit cam tot ce s-a publicat despre subiect și chiar l-am sunat pe Florin Munteanu. Este dispus să vină la CERN și să ne ajute la construirea colizatorului, dacă sunteți de acord.

Îmi scarpin o mâncărime pe partea stângă a capului și simt umflăturile limfatice, enervant de jenante, care se formează sub piele. Nu au fost acolo înainte să-mi asum această slujbă. *Stresul e de vină*, îmi spun pentru a mia oară.

— O gaură neagră miniaturală și insensibilă este ceea ce am putea obține la sfârșitul acestui experiment. Mă uit la chipurile lor înghețate de surpriză la auzul afirmației mele.

— O!

O reacție unanimă.

Îmi iau avânt verbal și continuu.

— Sugestia mea este să introducem colizatorul Fibonacci chiar după faza a treia a procesului de accelerare. În loc să injectați particulele divizate în LHC, eliberați-le în Fibonacci. Construiți un collider care să aibă un diametru suficient de larg pentru tuburile de vid care transportă particulele, încerc eu să le trezesc apetitul pentru un unghi de cercetare pe care nu l-ar fi permis nimeni altcineva. Vor trebui nenumărate încercări ca să determinați care particule sunt predispuse la rezultate mai bune, și la toate celelalte condimente care fac viața subterană interesantă.

Tac.

Îi las să vorbească într-un limbaj prea criptat pentru a-l înțelege. Energia pozitivă pe care le-am insuflat-o se clădește în interiorul lor, similara cu cea din coliziunile pe care le monitorizează.

— Spirala Fibonacci nu se închide pe sine, așa că trebuie să construim două astfel de structuri și să le unim capetele, anunță Mitten cu voce tare, cu mâna păroasă sprijinită pe sticlă, expunând un tatuaj în litere curbe, numele unei prietene uitate. Trebuie să lansăm particulele folosind același proces pe care îl folosim acum, dar pe o traiectorie răsucită așezată într-o formă geometrică perfectă, explică Mitten cu accentul său leneș din Louisiana.

— Testele făcute pe colizatoarele liniare au rezultate foarte asemănătoare. Timpul este încă liniar; nu există nici o încrețire care ar putea deschide un portal către o altă dimensiune, adaug o altă informație pe care o consider semnificativă. Domnilor, permiteți-mi să fiu foarte direct. În anii trecuți, finanțarea s-a prăvălit peste noi ca o avalanșă în Hautes-Alpes cu un scop ascuns: că în cele din urmă, fizica sălbatică cu care ne jucăm prin ciocnirea protonilor, neutronilor, quarkurilor și miriadelor de alte particule pe care continuăm să le descompunem, ar reuși să rupă o poartă prin pielea acestui univers către unul paralel.

Mă opresc din nou, deschid micul frigider încărcat cu sticle de apă, apuc una și sunt gata să închid ușa când îmi dau seama că ar trebui să le ofer câte una și vizitatorilor. Toți înghit lichidul cu lăcomie în câteva secunde.

— Portaluri către alte universuri? Băieții din guvern sunt complet nebuni? întreabă Chubuian cu voce ridicată, în timp ce degetele îi cautau nervos marginile etichetei de pe sticla de plastic pentru a o rupe.

— Te asigur că nu sunt. De ceva vreme, realitatea a cam lăsat în urmă filmele science fiction. Accesarea unui tip de portal „Stargate” este doar o chestiune de timp, dar se pare că finanțatorii noștri și-au pierdut răbdarea. De aceea nici nu mai încerc să îmbunătățesc procese existente, ci să fac un salt cuantic în necunoscut. Nu avem nimic de pierdut!, le spun, menținând un nivel constant de entuziasm în voce.

— Ne jucăm cu focul, își exprimă Ivanciuk vocal gândurile.

Sprâncenele îi sunt încruntate, ochii îi evită pe ai mei, ca și cum nebunia mea i-ar fi infectat mintea prin retină.

— Presupunerea generală este că găurile negre ar putea fi portaluri, dar ar putea fi și altceva încă nedefinit. O altă formă de energie nedescoperită, care plutește în universurile adiacente. Ar putea fi un aspirator gigantic care, odată pus în poziția „pornit”, nu se va opri până nu va sorbi fiecare bucată de materie din jurul lui, continuă cercetatorul.

Nu reacționez, gândindu-mă la un argument suficient de inteligent pentru a elimina grijile ce-i bântuie mintea. Dacă a dorit să sublinieze gradul de pericolozitate a experimentului prin compararea fenomenelor gravitationale puternice cu un aparat electrocasnic inofensiv, a eșuat. Decid să-i ignor remarca și îmi continuu idea care era mult mai optimistă.

— Poate că timpul se poartă diferit într-un colizator Fibonacci. Poate la impact, particulele decid să se comporte într-un mod care declanșează o excitare similară

într-o pereche care se ciocnește în același timp într-un univers paralel, și... bang! — îmi lovesc palmele zgometos, adăugând un efect sonor care îi surprinde pe bărbații aliniați în fața mea — ... apare portalul. Și înainte de a obiecta la ceea ce am spus, vă rog să rețineți: chiar dacă sunt un om de știință cu abilități bune de management, cred în Matricea Universală care ne conectează pe toți. Indiferent cât de semnificativi credem că suntem în marea schema a Creatiei, geometria obligă energia să curgă într-un mod specific.

Am epuizat întreaga muniție verbală și rezerva de energie alocată pentru a-i convinge pe acești oameni de știință încăpățânați să accepte sugestia unui coleg mai tânăr. Refugiul meu mental se află de cealaltă parte a ferestrelor fumurii. Mă uit din nou la cerul pe care norii au înghețat în poziții fotografice. Aveam sentimentul acela ciudat, potrivit căruia Creatorul și-a ținut răsuflarea pe toată durata revărsării mele verbale pasionate. În spatele meu, bărbații tac, înfruntând provocarea pe care le-am aruncat-o. După alte câteva secunde de liniște, Iurie Ivanciuk trage concluzia pe care o așteptam.

— Bine. Dacă nu există altă cale logică pentru a ne salva fundurile, încercăm strategia ta, Brian. Avem nevoie de aproximativ o lună pentru a determina teoretic o dimensiune optimă pentru cei doi colizatori Fibonacci.

— Mult noroc, le spun și privesc mai departe la frumusețea creată de energia universală invizibilă, în timp ce bărbații ies în tăcere din birou.

Ușa se închide în spatele lor și imediat norii se mișcă din nou, odată ce spectacolul din biroul meu s-a terminat. Zâmbesc la imaginea mea reflectată, și nu am satisfacția de a fi câștigat această primă luptă. Războiul abia a început.

La sfârșitul celei de-a patra zile, după ce au deliberat între ei, Ivanciuk mi-a transmis mesajul că pot face aranjamentele pentru ca Munteanu să devină parte din echipă. Nu vor începe nici o activitate semnificativă până la venirea românului, astfel încât aventura să înceapă în același timp pentru toată lumea. Cercetătorii și-au pus deoparte mândria, dispuși să aleagă varianta rațională de colaborare. Nu eram sigur dacă au făcut-o doar pentru a-mi dovedi că greșesc alegând acest proiect riscant, sau din teamă că s-ar putea să nu reușească singuri. Indiferent de intenție, puțin îmi pasă. Am de condus o corabie aproape naufragiată, sunt în apă până la bărbie, și am doar suficient timp să-mi spun rugăciunea și, cu lacrimi în ochi, să salut echipajul pentru ultima oară.

Munteanu a sosit două săptămâni mai târziu. Un bărbat înalt, ras în cap, jovial, zâmbind continuu și vorbind cu o viteză uimitoare; mintea lui lucra ca un procesor Cray, justificând lungă listă de lucrări științifice, brevete, inovații și idei nenumarate care așteptau încă să fie puse în practică de studenți înfometati de cercetare. Chiar dacă a fost impresionat de invitația la o instituție internațională de prestigiu, nu pare copleșit de responsibilitatea ce i se acordă. Experiența sa de zeci de ani în teoria haosului și a complexității, a geodinamicii și a nenumăratelor alte domenii care se interconectează perfect în mintea lui, l-au făcut să se potrivească cu ceilalți membrii ai echipei.

Îi am pe toți patru în biroul meu pentru a auzi ultimele actualizări.

— Ce veți folosi pentru a construi structura Volumului de Aur? Întreb, curios să observ cum au reușit integrarea numai după o săptămână de lucru împreună.

Munteanu își mângâie bărbia de câteva ori cu o atitudine serioasă, mintea lui evaluând mai multe opțiuni.

— Bambus, vine raspunsul; de data aceasta zâmbetul nu apare imediat după declarație.

Toti așteaptă reacția mea. Îmi scobesc mintea în căutarea unei întrebări inteligente care să conteste selecția cercetatorului roman. În final o concretizez mai mult ca pe o îngrijorare care ar trebui să-i dea de gândit lui Munteanu.

— Poate bambusul să susțină atâta greutate?

De data aceasta, românul nu-și mai poate reține zâmbetul.

— Zgârie-norii din Hong Kong au fost construiți folosind bambus ca schele. Este flexibil, rezistent și, cel mai important, neconducător de electricitate. Colizatorul nu are nevoie de sprijin, pereții săi vor fi suficient de rigizi pentru a urma curba Fibonacci. Folosim bambusul pentru a crea volumul din jurul acestuia. Este similar cu ceea ce creează forma piramidală. Este inutilă construirea colizatorului fără a avea structura care determină volumul, care la rândul său generează proprietățile unice discutate, explică Munteanu, viteza cuvintelor crescând în intensitate. Am discutat deja, și arată spre colegii care stau liniștiți lângă el, că va trebui să redimensionăm grosimea zidurilor, materialele din care sunt fabricate și tipul de magneți care ar concentra fasciculul. Ceea ce vom construi este mic în comparație cu cei douăzeci și șapte de kilometri pe care LHC îi are. Este o dovadă a conceptului, dacă dorești, concluzionează Munteanu și sare de câteva ori în loc, dând impresia că este gata să răspundă la o altă întrebare dură.

Apoi, ca și cum un gând rătăcit s-a constientizat în mintea lui, se îndreaptă spre tabla albă lipită de peretele din stânga biroului meu, apucă un marker negru și începe să deseneze cu rapiditate câteva cercuri de diferite dimensiuni.

Se întoarce spre noi, cu obraji colorați de emoție. Își suflecă mânecile cămășii deasupra coatelor, gata să mă inițieze în discuția științifică profundă pe care au avut-o înainte de a organiza întâlnirea.

— Nu putem evita folosirea fazei unu, în care dezbrăcăm atomii de hidrogen până la protoni cu o sarcină pozitivă,” explică el și marchează cu un punct cel mai mic cerc al desenului. De asemenea, nu putem înlătura faza a doua — Colizatorul Booster — unde împărțim pachetul inițial de protoni în patru fluxuri supuse câmpurilor electromagnetice, sau faza a treia — sincrotronul protonului, și indică următoarele două cercuri. Avem nevoie de aceste cicluri pentru a pregăti pachetul la viteza și greutatea corespunzătoare. Dar..., continuă românul, și face un semn rapid cu bărbia lui Chubuian pentru a continua prezentarea.

Părul facial al ucrainianului este în dezordine, dar de data aceasta îi lipsește strălucirea unsuroasă de la resturile alimentare încurcate de obicei în acel hățiș.

Preia markerul de la Munteanu ca pe un baton într-o cursă athletică și reia explicația.

— Următoarele două faze, Synchrotron Super Proton (SPS) și LHC, trebuiesc eliminate și înlocuite de CF, explică el.

— CF? întreb, pentru că inițialele nu-mi amintesc nimic familiar.

— L-am numit Colizatorul Fibonacci. Nu este fezabil pentru noi, continuă el, să construim un CF care să aiba aceeași lungime cu SPS, de șapte kilometri. Pe baza calculelor noastre putem ajunge la Volumul de Aur după patru iterații, oferindu-ne de trei ori lungimea Booster-ului, care este de 157 de metri. Numai dacă rezultatele ne arată asemănări cu cele din LHC, putem construi unul mai mare. Știm cu toții că spirala colizatorului nu poate fi păstrată în același plan. Trebuie să fie construit cu un unghi ușor deviat pentru ca să putem conecta corect capetele.

Chubuian pune toate detaliile pe tablă, linii care traversează secvența Fibonacci, unghiuri și câteva formule matematice care i-au ajutat să ajungă la această concluzie.

Îi măsoară cu privirea pe oamenii de știință care așteaptă aprobarea mea pentru a pune planul în aplicare. Au fost

eliberați de orice responsabilitate în momentul în care au acceptat schimbarea de direcție. Eu sint cel care a alocat fondurile și care, în cele din urmă, trebuie să justifice cheltuiala în cazul unui eșec.

Mă aflu în centrul de control, înconjurat de întreaga echipă, pregătit să declanșez colizatorul Fibonacci. A trecut un an de când am fost de acord să construim CF. Douăsprezece luni stresante în care am devenit expert în scuze false pentru lipsa de rezultate tangibile necesare în schimbul banilor pe care i-am cerut. În dreapta mea, Chubuian preia discuția, animată de faptul că sunt la fața locului, dornic să asist la realizările lor.

— Așa cum am menționat și cu altă ocazie, aceasta este o dovadă a conceptului pentru volumul de aur, echivalent cu doar patru iterații, astfel încât să nu avem nevoie de echipament suplimentar ce ar mări energia particulelor de-a lungul traseului. Nu am încercat un număr mai mare, deoarece Florin a împărtășit cu noi o altă informație generată de cercetarea echipei lui, și vrem să monitorizăm și acest aspect, spune el, făcând un pas înapoi pentru a-i da lui Munteanu șansa să explice, apoi își împreunează palmele transpirate într-un gest de rugăciune iminentă, atât de nelalocul ei această locație, unde nici măcar Dumnezeu nu ar fi putut intra fără o autorizație adecvată.

— Da, începe românul, cu vocea un pic răgușită. Am luat Volumul de Aur și l-am generalizat pentru a n -a dimensiune. Am ajuns la concluzia că lumea noastră este de fapt parte dintr-un univers de patru dimensiuni, care conține alte trei lumi tri-dimensionale, o „așchie”, dacă vrei, un volum mult mai complex și invizibil. Cercetările noastre au evidențiat faptul că spațiul creat la cea de-a patra iterație pentru cea de-a treia dimensiune prezintă un comportament interesant, care nu se repetă pentru iterații ulterioare, dar ar putea interacționa cu alte lumi nedetectabile. Este ca un strigăt către cea de-a patra

dimensiune, să vină și să ne extindă realitatea prin adăugarea unui alt grad de mișcare, dar nu la nivelul fizic. Este un plan mai discret, intangibil și, credem, are de-a face cu libertatea minții noastre prin conștiința extinsă. Este doar o sugestie, dar componenta adăugată nu este Timp, așa cum am crezut inițial. În interiorul structurii de bambus am atașat diferiți senzori care se conectează la o aplicație de detectare a anomaliilor timp-spațiu.

Munteanu se uită direct la mine, așteptându-mă să-i clasific ideea la un nou nivel de „nebie”, mai presus de cel creat de mine când am vorbit despre gaura neagră. Îl dezamăgesc cu o ridicare din umeri, arătându-mi astfel dorința de a permite o excepție de la regulile stabilite inițial.

Douăzeci de camere de luat vederi au fost instalate în jurul CF și mă uit la structura metalică răsucită, îmbrățișată cu drag de bețele de bambus. Mă întorc în timp, la vremea când carusele, pline de vizitatorii surescitați de senzațiile vitezei, alergau pe structuri din lemn, care scârțâiau și zvâcneau la fiecare trecere, dând impresia unei dezintegrări iminente. Îmi amintesc că eram unul dintre acei nebuni mulțumiți de divertismentul ieftin.

Șarpele colizatorului Fibonacci se arcuiește în interior, căutând să-și înghită coada, doar pentru a-și găsi sora geamană ferm atașată la celălalt capăt și continuând forma curbată într-un unghi ușor diferit, după cum deja mi s-a explicat. Structura are o frumusețe brută, nu să-mi dea lacrimile, dar sunt mândru de această echipă care nu a renunțat la viziunea mea. Va funcționa? Aceasta este întrebarea care va fi dezvăluită în curând.

— Injectăm protoni? întreb, pentru a fi sigur că nimic nu s-a schimbat de la ultima noastră discuție de acum două zile.

— Da, răspunde repede Chubuiian.

Observ la el o atitudine mult mai pozitivă, tricoul albastru întins peste burta generoasă este curat, barba îngrijită

și un zâmbet larg creează o deschidere în părul facial. Toti cei adunați în jurul bordului de control emană încredere. Alternez imaginile camerelor video, verificând fiecare unghi. Spațiul improvizat folosit pentru livrarea celui mai recent colizator a trebuit să fie suficient de aproape de sincrotronul protonilor pentru o conectare eficientă a transferului de protoni încărcăți. Cabluri electrice groase se strecoară în ambele capete ale colizatorului, fixate cu bandă adezivă, iar trusele de scule își expun conținutul prin sertarele deschise. Resturile de țevi și tuburi metalice au fost depozitate într-un colț al încăperii, într-o încercare nereușită de curățenie înainte de începerea experimentului. Lămpi cu neon atârână din tavanul înalt, lumina palidă atingând podeaua ca o rouă ușoară de dimineață.

Specialiștii care au construit cadrul de bambus, domnul Woo și fiul său, sunt deja înapoi în Hong Kong. Acesta a fost cel mai ciudat contract la care au lucrat, i-a mar-turisit bătrânul lui Munteanu, pe care domnul Woo l-a plăcut instantaneu, datorită unei abordări deschise a vieții pe care ambii au îmbrățișat-o.

Dau capul pe spate ca să privesc dimensiunea celor patru iterații folosite, și mușchii gâtului mă dor, reamintindu-mi că am exagerat cu exercițiul fizic de la sala de sport. Nu-mi pot reține un rictus, gândindu-mă cât de ridicolă este situația: folosirea tehnologiei într-un mod dezlănțuit a dezechilibrat o mare parte din procesele pământului; totuși natura, într-un gest de reconciliere, ne oferea o mână salvatoare prin furnizarea bambusului. Bărbații și femeile care alcătuiesc echipa limitată freamă în jurul meu, nerăbdători să porneasca primul test. E un amestec de euforie și de îngrijorare, dar intuiesc dorința de a fi implicați în această încercare științifică inedită.

— Îi lansăm la energia maximă proiectată: șapte TeV (Tera electron Volt), spune Ivanciuk și mă atinge ușor pe mână, pentru a mă trezi din visare.

Îmi adun gândurile tensionate și mă concentrez pe cuvintele care îi ies încet printre buzele rotunjite ca niște rotocoale de fum.

— Am executat câteva simulări cu privire la nivelul de energie pe care protonii îl pot atinge între punctul de eliberare și cel de contact...

Se oprește o clipă din explicație și dă din cap către Mitten, care mișcă repede mouse-ul pe un mousepad negru marcat cu sigla CERN, indicând pe unul dintre monitoare rezultatele simulărilor pe care deja le-a menționat Iurie Ivanciuk.

— După cum vedeți, spune, și arată cu degetul liniile roșii, verzi și albastre care zigzagheaza între două linii orizontale revendicate ca zonă de siguranță, datele noastre istorice se bazează pe traiectoria liniară, care se comportă ca un animal de companie bine instruit; de cele mai multe ori, ați putea ghici rezultatul, dar nu și în acest caz.

Ucrainianul încă se uita la monitor, sperând să observe în ultima clipă un cod ascuns.

— Spui că nu poți antrena particulele să se comporte pe o traiectorie răsucită? întreb, puțin îngrijorat de neconcludența simulărilor.

Urmează o tăcere profundă, întreruptă numai de frecatul tălpilor de pantofi pe mocheta gri închis.

Este rândul lui Munteanu să salveze mândria echipei.

— Uite, într-adevăr, nu putem spune sută la sută cum se vor comporta particulele în interiorul colizatorului, dar le vom trata cu grijă, doar o atingere usoară, pentru a fi siguri că magneții îi vor păstra în mijlocul tuburilor de vid, ca perlele înșirate pe un fir. Ceea ce Iurie a vrut să spună este că viteza este ceva ce putem controla, dar energia pe care o vor acumula pe parcurs, nu. Aceasta este partea îngrijorătoare, spune românul, îndreptându-și privirea către rezultatele de pe monitor. Ca și în LHC, vom rula protonii în sens invers acelor de ceasornic în tuburile de vid, dar din cauza căii neobișnuite, nu putem

anticipa dacă unii vor pierde din viteza și vor întârzia să apară la impact, generând rezultate imprevizibile, adaugă Munteanu, vocea lui avind o urma de îndoială.

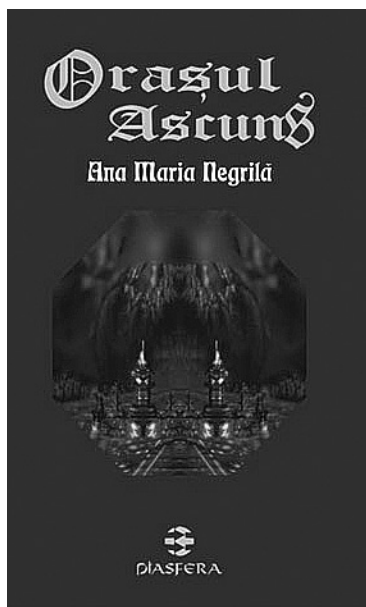
Îmi adâncesc mâinile în buzunarele pantalonilor și privesc în continuare la structura geometrică de bambus redusă la dimensiunea ecranului monitorului. Nu am nici un dubiu că vreau să merg pâna la sfârșit cu acest experiment, fac doar o pauză pentru evaluarea acestei componente neașteptate care privea energia necontrolabilă a particulelor. Par indecis și nu dă bine în fața echipei. Îmi simt buzele lipite de o substanță fără gust, dinții încleștați și mușchii spatelui încordati, gata să rupă cămașa italiană de bumbac. Toată lumea este obosită; puni întunecate le atârână sub ochi, obrajii sunt supti de nopți nedormite, mese neregulate, compensate doar de prea multe căni de cafea. Aș vrea să îi trimit acasă câteva zile, pentru o odihnă bine meritată, abia apoi, cu capetele limpezi, să facem testul, dar știu că s-ar răzvrăti și ar face abstracție de pozitia mea ierarhică.

— Dați-i drumul, le spun, apoi rostesc o rugăciune mentală care să ne ocrotească pe toți.

* * *

În golul care a urmat, vocea lui Dumnezeu răsună tumultoasă.

— Acum trebuie să reconstruiesc din nou această lume. Alte șase zile de formare a creaturilor și a regulilor pe care trebuie să le trăiască. Dar abia acum sunt pregătiți să experimenteze un ciclu evoluat, în care știința și spiritualitatea să coexiste. Este singura modalitate de a-i aduce mai aproape de mine în siguranță într-un plan astral mai înalt.

Ana Maria NEGRILĂ

GÂNDURI DESPRE STRING

Am dat de curând peste niște caiete din școala primară, în care am descoperit, cu surprindere, unele dintre primele povestiri scrise. Au existat mai multe popasuri pe drumul meu de scriitor, iar aceste caiete au reprezentat punctul de plecare. Un alt reper a fost participarea în liceu la un cenaclu în care eu eram singura care aveam preocupări legate de SF, dar de unde am învățat lecții ce mi-au folosit mai târziu în special legate de stilistică. În facultate, m-am hotărât să mă preocup serios de scris și am început să caut concursuri la care să particip. Unul dintre ele m-a adus în 1991 la Ecran Club, aproape de Politehnică, într-o zonă în care nu mai fusesem până atunci și care, pentru o studentă la filologie, obișnuită doar să facă naveta între Edgar Quinet și Pitar Moș, părea și foarte îndepărtată.

Nu mai țin minte prima ședință la care am participat, dar am descoperit curând că, deși majoritatea mem-

brilor cenaclului erau studenți la Politehnică, exista un lucru care ne unea și anume interesul pentru SF și știință. Acolo i-am cunoscut pe Mihaela Muraru – Mândrea, Mihai Grănescu, ale cărui proze le cunoșteam din paginile Almanahului Anticipația, pe Liviu Radu, care, deși altă generație decât noi, păsea atunci pe calea scrisului, pe Florin Munteanu, Ionuț și Adrian Bănuță, Costi Gurgu, Claudiu Murgan, Mihai Răuță, Nicu Ghinuți, Gabriela Sârbu, Eduard Vohn, Robert David, Tiberiu Aluș, Cristina Manea, Marius Alecu. Cu unii dintre ei am mai ținut legătura, alții au dispărut un timp, pentru ca Internetul să ne aducă iar împreună.

String-ul a fost un cenaclu așa cum ar trebui să fie și cele din prezent. În anii '90 exista încă entuziasmul libertății, așa că mulți tineri erau gata să se dedice cu elan pasiunii lor. Țin minte că am participat la numeroase activități organizate de cluburi (și erau o mulțime, numai timp să fi avut!). Pe multe mi le amintesc: zilele cenaclurilor din Buzău, Timișoara, Baia Mare, Cluj, Iași, Suceava, toate aceste manifestări fiind susținute local, bine organizate și oferind de obicei multe facilități pentru participanți, numai bine pentru orice tânăr care nu are prea mulți bani de cheltuială. Pe undeva, prin casă, am o mapă în care am păstrat diplomele primite, iar dacă aș răsfoi-o, aș avea exact harta deplasărilor din acea vreme.

Participând la astfel de evenimente, am întâlnit alți scriitori care ulterior au publicat și în revista STRING: Ovidiu Bufnilă, Traian Bădulescu, Ovidiu Vitan, Cătălin Pavel, Dănuț Ungureanu, Aurelius Belei, Dan Feleacu, Ion Godeanu, Bogdan Tudor Bucheru, Jean Lorin Sterian, Codruț Răcoșanu, Adina Lipai, Vlad T. Popescu, Andrei Valahi, Florin Pîtea, Lucian Merișca și mulți alții.

Nu pot decât să îmi amintesc cu plăcere de Euroconul din 1995, de la Glasgow, unde am reprezentat cenaclul String, de cel de la Vilnius din 1996, unde am participat alături de Mihai Grănescu, Aurel Manole și Claudiu

Murgan, de serile de lectură și dezbateri, de activitățile organizate, de proiecțiile de film și de toate lucrurile pe care le discutam până târziu, în special cu Liviu Radu și Ionuț Bănuță.

Cenaclul String a însemnat pentru mine o perioadă în care m-am format ca scriitoare, în care am debutat în Jurnalul SF, în care am întâlnit oameni și idei noi. A fost o perioadă benefică pentru mine și, dacă ar fi să am vreun regret, este că această etapă din viața mea s-a terminat prea repede.

Ana-Maria Negrilă este scriitoare de literatură SF și fantasy, doctor în literatură medievală.

A publicat mai multe romane și culegeri de povestiri: *Orașul ascuns* (2005), *Împăratul ghețurilor* (2006), *Cântecul zorilor și Când lumile se prăbușesc* (2015). În 2016, i-au apărut primele două volume al seriei *Stelarium*, *Regatul sufletelor pierdute* și *Ascensiunea stelară* (Ed. Crux Publishing), bine primite de critică și de public.

Site personal: <http://anamarianegrila20.wixsite.com/stelarium>

Orașul ascuns

Stăm cu toții la intrarea în labirint și ne uităm uimiți la revărsarea de forme ce se desprind deodată din albul murdar al pereților aceluși mormânt ce străjuiește intrarea într-un spațiu ce nu vorbește în nici un chip despre o istorie care să intre în vreun tipar cunoscut. Stăm acolo sub lumina verde-albăstruie a razelor ultraviolete, urmărim cu ochi uimiți imaginile apărute, desenele banchetelor pantagruelice, cortegiile de nimfe dănțuind, aleile cu pomi sfinți, panteonul zeilor care privesc în jos la serbările populare, și încercăm să le găsim vreo explicație, însă nimic nu ne vine în minte, nouă profanilor, nimic care să lămurească existența acelei minuni chiar în mijlocul Bucureștilor, într-un loc despre care se crede că nu mai are nimic de ascuns.

Este primăvară, dar cald, mult prea cald pentru această perioadă a anului. Mai devreme am văzut câteva muște lăsându-se pe șervetele ce acoperă prânzul de-abia adus de la bucătărie și așezat pe câteva mese lungi de lemn. Dar până atunci mai am de așteptat cel puțin o jumătate de oră, echipa trebuie să-și termine treburile, să dezgroape ce e de dezgropat și să curețe ce e de curățat. Nu am nimic de făcut, nu sunt decât un vizitator ce umblă de colo-colo. Nu că nu s-ar găsi ceva și pentru mine dacă aș vrea cu adevărat să mă apuc de ceva, dar pur și simplu nu am chef, prefer să mă plimb prin șantier, să mă odihnesc apoi pe una din băncile parcului și iarăși să mă uit la ce s-a mai descoperit, la ce oale au mai văzut lumina zilei după sute sau mii de ani. Descoperirea necropolei ar trebui să umple ziarele, în schimb peste tot nu se vorbește decât despre noua invenție a oamenilor de știință, despre cum pot ei să reconstituie o ființă din ADN-ul descoperit într-un fragment de os găsit cine știe unde. Nu cred c-ar trebui să intereseze pe cineva realizarea unor astfel de copii de vreme ce sunt deja destui oameni pe Pământ.

Eu sunt un om obișnuit printre atâția alții. În copilărie, înconjurat de dragostea familiei, am crezut că viața mea avea să fie strălucitoare și plină de neprevăzut. M-am născut într-un timp în care oamenii descoperiseră drogurile ce deschideau porțile altor lumi. Apoi a venit prigoana, execuțiile, teroarea și locuitorii Bucureștiului au fost nevoiți să se împace din nou cu realitatea. Mult timp am așteptat să înfăptuiesc lucruri cu adevărat mari, dar s-a dovedit că nu sunt suficient de interesat de științele exacte și prea puțin abil pentru comerț. Cam pe la 20 de ani mi-am dat seama că ochii inexpressivi, fața suptă, trupul slab și reținerea pe care-o aveam în preajma oamenilor îmi oferă puține șanse să mă fac plăcut și admirat. Am renunțat la vise deși încă mai sper într-o schimbare. Îmi place liniștea, cărțile și am ales să lucrez ca bibliotecar. Din când în când colaborez și la un ziar și astfel am reușit

să fiu primit printre cei ce vor participa la conferința de presă organizată pe șantier.

De altfel, labirintul mi se pare cel mai important lucru descoperit vreodată pe teritoriul României, pentru că dezvăluie o latură a istoriei care era până acum necunoscută. Pe șantierul din jurul necropolei, mormintele par sărace, câteva mărgеле, unul sau două inelușe de aur, care nu se știe cum s-au rătăcit pe acolo, asta e toată comoara la dezgroparea căreia arheologii trudesec de atâta timp. Mai departe se află câteva colibe antice, din care nu au mai rămas decât cele câteva pietre ale vetrei și desigur podeaua rotundă din straturi succesive de resturi de tot felul și nisip presărat pentru a da o iluzie de curățenie. Săpându-se acolo s-ar putea afla istoria unei familii, a strălucirii și decăderii ei, după rămășițele de coji și oscioare ce se aruncau pe jos în timpul fiecărei mese.

Acestea sunt însă nimicuri, iar ochii mi se întorc desul de des spre edificiul cel mare, spre mormântul care străjuiește adevărata intrare în labirintul necropolei subterane unde aș dori să pătrund, dar unde accesul îmi este interzis din rațiuni de securitate astfel încât pot doar să-mi imaginez ce se găsește înăuntru.

Șantierul acela amplasat chiar în centrul Bucureștiului, într-un parc pe lângă care am tot trecut în drumul meu spre bibliotecă și care răsare ciudat printre casele pline de stucaturi și printre vitrinele magazinelor de îmbrăcăminte.

Fără să vreau mă trezesc fabulând pe marginea poveștilor depănate de arheologii care lucrează acolo, încep să pun cap la cap niște imagini și niște culori care cu greu se leagă într-un tablou de ansamblu al orașului de sub pământ și mai ales al porții, un alt vast cavou prin care se pătrunde în subsol.

Nu sunt treaz, dar nici nu dorm, mă aflu acolo unde nimic nu ar trebui să fie, și totuși ceva e, un spațiu nelimitat care totuși mă atrage tocmai pentru că îl știu necunoscut și neexplorat. Sunt în adâncul pământului, în mij-

locul unui labirint deosebit ce păstrează ceva din confuzia caracteristică unei astfel de construcții, deși scopul în care a fost construit i-a desemnat la început o altă formă. Ce s-a întâmplat mai apoi, când un grup restrâns de încăperi s-a dezvoltat prin adăugire într-o încălceală de tuneluri și de firide, nu poate fi explicat decât prin truda oamenilor ce au muncit acolo pentru ca alții să vină să-și afle sălaș permanent după ce ei vor fi plecat.

Sunt tot în București, dar nu în cel pe care îl știu ci într-un altul mai obscur, mai ascuns. Aproape nu-mi vine să cred cum o astfel de întindere, cum o citadelă de așa de mari dimensiuni a rămas necunoscută și nedescoperită în mijlocul a peste două milioane de oameni. Cred că întotdeauna am simțit-o existând pe undeva pe aproape, chiar dacă intrarea mi-a rămas mult timp ascunsă. Parcă aș mai fi trăit o viață și uneori citesc cu interes articolele care au năpădit ziarele în ultima vreme și care povestesc despre oameni ce par să își amintească frânturi dintr-o altă existență, dintr-un alt timp, dintr-un spațiu grecesc ce a existat o dată înaintea vechiului București. Și eu visez uneori cum am construit un labirint și poate de aceea tot încerc să-l găsesc, oricât de neverosimilă mi s-ar părea existența lui după ce mă trezesc din somn. Povestile acestea și cele legate de clonări formează articolele de succes ale începutului de mileniu. Toate ziarele le alătură de parcă ar crede că există o legătură între ele.

Este ciudat, dar noaptea îmi e cel mai greu să ies pe străzi, dar nu pentru că mi-ar fi teamă de cineva sau de ceva, ci pentru că presimt că odată ajuns acolo, în mijlocul luminilor și al drumurilor goale, nu am să mă mai întorc, am să mă pierd, să mă rătăcesc fără posibilitate de întoarcere. De câțva timp cochetez cu această idee și, pentru că nimic nu mă împiedică să dispar, mă întreb de ce nu am făcut asta până acum. Perspectiva unui asemenea spațiu necunoscut se arată incitantă și începe să mi se pară ciudat că nu există și alți oameni care să se fi gândit la așa ceva

mai devreme. De fapt nu pot ști dacă nu am dreptate, pentru că aproape zilnic aud la radio despre dispariții și despre bărbați și femei care au plecat de acasă și nu s-au mai întors niciodată. Sigur că se vorbește despre răpiri, dar să fie aceasta singura explicație, singurul numitor comun al unor oameni diferiți ce locuiesc într-un oraș atât de întins? Unii dintre ei sunt tocmai acei care s-au plâns că au amintiri pe care nu pot să le localizeze despre spații pe care nu le-au vizitat niciodată și despre populații ce au trăit în afara civilizației actuale. Aceștia sunt oameni fără familie, cu amintiri vagi despre epoca actuală, unii parcă nu ar fi trăit niciodată în Bucureștiul de azi, iar eu îi simt ca niște frații, pentru că nici eu nu știu mai nimic despre familia mea, de parcă nici nu aș fi avut una. Viața mea de acum mi se pare fabricată și doar visele îmi par reale. Am 40 de ani, n-am familie. Sunt singur. Până acum n-am făcut nimic ieșit din comun. O viață irosită în tăcere. Parcă aș fi doar o copie a unui om cândva real și care acum încearcă să-și găsească originile.

Aș vrea să plec undeva, dar nu-mi e prea clar unde vreau să merg, dacă măcar vreau să ajung în vreun loc oarecare, sau dacă asta îmi e indiferent, doar să fiu cât mai departe de casa în care trăiesc și mai aproape de labirintul meu.

*

De câțva timp am observat că locuințele vechi au uneori influențe ciudate asupra celor ce le populează. Poate și cazul meu e unul tipic, doar că eu n-o știu și nici nu sunt interesat s-o aflu. O cameră într-o casă veche e pentru unii mai mult decât își pot permite, dar singurătatea mea are și avantaje și dezavantaje. Când urc pe scara mult prea răsucită, mă trezesc de multe ori c-am trecut deja de etajul la care stau și că merg mai departe de parcă drumul acesta zilnic ar fi un mod de a mă pregăti pentru când o să depășesc într-un fel sau altul planul casei și o să trec dincolo de tavan spre cine știe unde.

Poate că astfel de spații există cu adevărat și ceva ne așteaptă mai sus de acoperiș, altfel oamenii nu ar avea ciudata senzație, pe când călătoresc cu liftul, că odată ajunși la ultimul etaj, o să-l depășească și o să se trezească deodată plutind în văzduh. Îmi spun din ce în ce mai des: „Theodore, spaimele ajung să-ți conducă viața.”

Mai e însă și altă temere și anume aceea de a se prăbuși, prinși în interiorul cabinei, mai jos de parter sau subsol, părăsind din nou spațiul casei într-o călătorie spre un loc necunoscut. Nu trebuie decât să aleg una dintre variante, dar orice aș face, orice carte aș răsfoi în vasta bibliotecă în care lucrez de peste șase luni, gândul mi se îndreaptă spre cavoul ce păzește intrarea în labirint.

A trecut un an de la descoperirea lui și încă nu mi s-a permis să intru acolo, prilej de noi supoziții venite nu numai din partea mea, pentru că toată lumea e intrigată de mersul lucrărilor și mai ales, toată lumea discută, fiecare își dă cu părerea, fiecare jonglează cu ipoteze fantastice despre cine a ridicat acea construcție și de ce, și asta fără să cunoască nici cel mai mic lucru despre ce se află cu adevărat ascuns acolo înăuntru. Nici eu nu am vreo idee care să merite comunicată și de aceea nici nu prea vorbesc despre asta, făcându-mi un obicei în a-i asculta cu atenție pe ceilalți, sperând să culeg ceva din vorbăria lor fără rost. Nu știu însă nimic și de aici și visele și celelalte creații ale imaginației.

Dar totul nu a început aici, în parc, ci mult mai departe, în capătul celălalt al orașului. Cu câțva timp în urmă municipalitatea s-a hotărât să finanțeze construirea unui pod, parte a unei viitoare autostrăzi suspendate ce o să ușureze traficul în zona centrală. Lucrările au început în mare grabă și asta i-a mirat pe unii, iar pe alții i-a făcut doar să spună că totul nu are să dureze prea mult, iar construcția are să se poticnească fără doar și poate undeva pe la mijlocul anului, probabil înainte de luna marilor concedii, lucru care de altfel s-a și întâmplat, dar nu din motivul așteptat

ci din cu totul altul, pentru că, pe când se lucra la unul din piloni, pământul s-a surpat și a scos la lumină o structură bizară, mii de cămăruțe așezate unele peste altele, cu pereți pictați în culori deja șterse, cu urme vagi ale unor inscripții în greacă, un ansamblu ce pare fără nici o logică, de vreme ce încăperile goale nu au fost dispuse după nici un plan și spațiile nu au nici un rost. Poate au fost morminte, dar atunci jefuitorii le-au golit încă din antichitate. Fără să știu de ce, această alternativă mi se pare cea mai posibilă.

Sigur că intrarea astfel forțată nu spune nimic despre dimensiunile construcției și au fost mulți care au zis că un labirint nu trebuia să aibă altă finalitate decât aceea de a face ființa umană să se rătăcească, lucru care de altfel s-a și întâmplat, cel puțin pe plan spiritual, de vreme ce nimeni nu a reușit să-i găsească o explicație structurii.

Astfel a luat ființă primul șantier, cât despre cel de-al doilea, cel din parc, în apropierea lui stau acum cu câțiva colegi de la alte ziare și aștept să ni se permită să aruncăm în sfârșit o privire în mormântul principal ce marchează adevărata intrare în subsol. E un început de primăvară neobișnuit de blând, iar noi stăm afară înghesuiți pe o bancă în micul parc din apropierea șantierului și fumăm fără să vorbim, ascultând sporovăiala femeilor de la bucătăria localului de peste drum, care ne privesc din când în când în timp ce aranjează mesele pentru arheologi. Fumul țigărilor se ridică drept spre crengile de deasupra noastră, nu e vânt și doar din când în când mai trece câte o mașină pe Calea Victoriei. E duminică după amiază.

Centrul Capitalei are și el o structură alambicată, nu atât de veche pe cât am fi vrut, dar destul pentru a da naștere diferitelor asociații care-mi vin în minte pe când îl ascult pe unul din colegii mei începând o poveste despre un labirint pe care l-a văzut pe când a fost în Grecia sau poate în Italia pentru că numele pe care-l rostește e plin de o rezonanță cunoscută de spațiu inundat cu soare, de lămâi și portocali și ruine în mijlocul unor pajiști bine întreținute.

Din subsolul uneia din casele ce mărginesc parcul, răsună acordurile unui pian, știu că acolo se află un bar la modă cu pereții în cărămidă aparentă, cu mobilier de la începutul secolului și cu fotografii în sepia ale Bulevardului Magheru în versiunea anilor 30'. Parcul e mic, doar cu câteva bănci, majoritatea doar niște schelete metalice de pe care vopseaua verde se desprinde lăsând să se vadă petele de rugină de dedesubt, câteva alei pe care bătrânii își plimbă câinii în zilele însorite, centrul e îmbătrânit și el, imobilele au cu o sută sau două de ani mai mult decât casele din alte zone, tinerii vin pe aici, se foiesc pe Calea Victoriei, prin jurul Universității sau al Operei, umplu barurile la căderea serii, dar apoi se îndreaptă spre periferie, pentru că în blocurile acelea gri, construite între cele două războaie, nu locuiesc decât cei care au fost tineri la începuturile comunismului. Apartamentele sunt mari, miros uneori a vechi, dar tot mai sunt râvnite deși din ce în ce mai mulți oameni se feresc de ele, temându-se de cutremure.

Acesta e însă cel mai potrivit loc din care să înceapă un labirint pentru că nu numai mormântul la care arheologii lucrează acum, dar tot Centrul, poate fi văzut ca o poartă de intrare spre lumea subterană. Un centru mitic pe care a fost construit un oraș ce avea să devină Capitala și cu cât mă gândesc mai mult la asta, cu atât găsesc mai multe conexiuni în plan simbolic.

*

Totul pare să miroasă a moarte, și cărțile și biblioteca însăși. Prima oară am simțit asta într-o iarnă, acum câteva luni, la puțin timp după dispariția colegului meu Arghirie, cel care mă ajutase să strâng informații despre necropolă. Îmi amintesc că era o iarnă neobișnuit de aspră, dar asta nu mă deranja, pentru că înăuntru sobele dădeau o căldură uscată și persistentă.

Aveam liniște, oamenii nu veneau să împrumute cărți, mulți se lăsaseră prinși de pregătirile de Crăciun și astfel dispuneam cum voiam de timpul meu, rar câte un elev mai deschidea ușa ca să se uite după vreun clasic, locuitorii cartierului nu prea se arătau mari cititori, stăteam la căldură și mă uitam pe fereastră la zăpada adunată pe treptele Liceului Mihai Viteazul. Biblioteca se afla într-o vilă construită pe la începutul secolului, iar camerele mari, pline acum de rafturi, nu mai păstrau din vechile saloane decât frescele de pe tavan și pereți. Îmi plăcuseră de când le văzusem prima oară, nu mi se păruseră de valoare așa cum fuseseră pictate în culori pastelate – fețele nimfelor prea roze și prea rotunde, iarba mult prea verde, cerul cu un soare galben-portocaliu, precis conturat. În comparație cu apartamentele în care îmi dusesem traiul până atunci, biblioteca îmi apăruse ca un spațiu aparte. Mă bucuram că frescele scăpaseră de stratul de vopsea din anii '50.

Mirosea plăcut înăuntru, a coperte de hârtie învechită, a muzeu, de obicei stăteam în camera de la intrare împreună cu colegul meu, aveam două birouri din lemn sculptat ce făcuseră parte din mobilierul original al casei, în stânga ușii cu glasvand se găsea o oglindă cu ramă aurie și cu cristalul înnegrit. Citeam mult, mult prea mult uneori. Studiam ziarele, urmăream mersul experimentelor făcută pe clone, pe replici, aflam cât erau ele de instabile emoțional chiar dacă li se implanta o memorie artificială și erau trimise să trăiască în mijlocul oamenilor. Nu mă interesa asta în mod deosebit, dar nu aveam ce face – toate revistele erau pline de astfel de relatări. De dimineață aveam întotdeauna liniște, trecea câte un pensionar, poate, apoi după-amiaza veneau elevii, iar spre seară rămâneam din nou singuri.

În sala principală era o galerie interioară, un balcon de lemn împodobit și el, ca de altfel totul în acea casă, iar acolo sus, se afla o a doua bibliotecă, mult mai restrânsă, dar compusă din manuscrise vechi pe care nu le împrumutam, dar nu pentru că ar fi fost interzise, ci pentru că nu voiam

să le stricăm, să le lăsăm să treacă din mână în mână. Într-una din acele cărți găsisem pentru prima dată însemnări despre necropola ce exista sub București, despre acel enorm cimitir ascuns a cărui intrare era mormântul celui care gândise și clădise primele cavouri, legându-le unele de altele astfel încât, în zeci de ani, apăruse un întreg oraș întins pe mai multe nivele.

Nu crezusem că așa ceva era posibil să existe și începusem să mergem prin alte locuri, să căutăm referiri sau însemnări despre labirint, iar această activitate ne umpluse după-amiezile mai mult de un an, timp în care trăisem printre cărți până când, într-o zi, mi se păruse că mirosul bibliotecii noastre devenise mai pătrunzător, iar fața lui Pavel începuse să capete culoarea filelor îngălbenite. Știusese astfel că era bolnav chiar înainte să se ducă la doctor și apoi nimic nu mai ajutase și îl înțelesesem când nu mai venise la lucru și mă lăsase să termin singur cercetările. Până la urmă nu găsisese necropola noastră, ci una a lui, particulară.

Fusesem la înmormântarea lui și un timp mă gândisem chiar să-mi schimb serviciul, apoi renunțasem, biblioteca și cărțile ei nu-mi dădeau pace, nu reușeam să mă desprind de ele. Citeam și căutam mai mult decât oricând referiri la labirint și credeam c-o să am succes acum că trăisem deja în apropierea morții.

Cărțile aveau uneori o viață mai lungă decât cea a oamenilor, dar după un număr de ani începeau să-și piardă strălucirea, literele se ștergeau, foaia se vestejea, se murdărea, se fărâmița – decrepitudinea își făcea loc între cele două coperte. Timpul trecea și pentru ele și pentru mine și nu aveam altceva de făcut decât să aștept. Știam că labirintul exista undeva sub București, oricât de greu ar fi fost de crezut; poate de aceea nici nu spuseseam nimănui despre prezența lui în adâncuri.

*

Este deja ora 12 și ni se permite să intrăm în mormânt. Fiecare are o lanternă deși acolo lumina este asigurată de becuri puternice. Un spațiu plin de un soare artificial – o contrazicere care nu mi-a scăpat, o derogare de la prima destinație a edificiului. De acolo însă nu mai e decât întuneric pentru că labirintul e cufundat în beznă. Cred că mă aștept la ceva senzațional, dar pereții albi cu vagi pete de murdărie nu-mi spun nimic. Un arheolog, poate chiar șeful șantierului, vorbește despre istoria Bucureștiului, dar eu nu-l ascult și nici nu iau notițe pentru că profesiunea mea de jurnalist nu e decât o fațadă care să-mi permită intrarea în acel spațiu care altfel mi-ar fi ascuns și pe care-l intuiesc a fi tocmai acel loc pe care-l caut de atâta timp.

Sarcofagul e așezat în mijlocul camerei și, când mă gândesc la ce a fost înainte, îmi amintesc cum am trecut pe lângă acea movilă în plimbările mele prin parc și cum m-am gândit că ar fi un loc ideal pentru un străvechi mormânt, iar acum, când totul s-a adevărit, mă simt chiar dezamăgit pentru că e prima dată când una din fabulațiile mele devine realitate, ceea ce înseamnă că nu-mi mai aparține, că nu mai am control asupra ei și că e de domeniu public. Un timp am refuzat să mă gândesc la asta, dar apoi curiozitatea a învins și am cerut unuia din vechii mei prieteni să mă ajute să iau parte la prezentarea care are să se facă presei fiind sigur că astfel o să pot să scap de sentimentul ciudat că am avut o premoniție în legătură cu acea ridicătură de pământ ce mai de grabă ar fi de crezut că adăpostește străvechi gunoaie, decât altceva. E ciudat că nici unul din liota de jurnaliști nu m-a mirosit că nu fac parte dintre ei. Nu sunt decât un bibliotecar care găsind la un moment dat o însemnare într-un vechi registru, a adulmecat urma și iată că ea l-a adus până la intrarea în labirint, dar nu ca urmare și ca răsplată a anilor de muncă și a lipsurilor, ci numai dintr-o coincidență pe care nu pot să mi-o explic.

Excavațiile de aici au început printr-o întâmplare, așa cum de altfel s-a petrecut și cu șantierul de la pod, și chiar

mi se pare de necrezut cum într-o zi am trecut pe lângă parc și mi-am zis că sub iarbă și sub pământ trebuie să fie locul de odihnă al unui personaj necunoscut istoriei și iată că nu după mult timp așa s-a și întâmplat, de parcă gândurile mele și întreaga poveste pe care am țesut-o în jurul lui l-ar fi trezit la viață și i-ar fi dat imboldul să-și manifeste prezența.

Într-o zi, câțiva muncitori au venit să sape în parc pentru a ajunge la una din conductele ce veșnic se crapă și poate au greșit sau cine știe ce s-a întâmplat pentru că s-au apucat să scormonească pământul de lângă movilă și, după ce au dat la o parte solul ocru, au ajuns destul de repede la o porțiune cu un lut alb strălucitor, așa cum probabil că nu au mai văzut pe la noi, și atunci i-a răzbit curiozitatea și s-au apucat să foreze cu o bară în stratul acela nu tocmai moale în timp ce-au adunau cât mai mult material „pentru făcut oale” după cum au spus ei la anchetă, dar tocmai când au crezut că nu mai e mult până să dea peste cine știe ce, un miros greu a izbucnit din groapă și cineva a strigat „gaz” spre un muncitor care fuma și într-adevăr o coloană de foc s-a înălțat tocmai când cel vizat și-a aruncat țigara la pământ și s-a pregătit să calce pe ea. Flăcările erau albăstrui și s-au stins aproape imediat ceea ce înseamnă că nu era vorba de „gazul acela” ci de o comoară care-și făcea simțită prezența, așa cum a spus un muncitor mai bătrân pe care nimeni nu l-a crezut și toată echipa a fugit la maistru ca să-l anunțe că tocmai au lovit o conductă.

*

Pe scurt asta ne povestește și arheologul, iar noi ascultăm cu atenție și neliniștea crește în tot acest timp și privirile se îndreaptă spre sarcofagul mascat de paravane din pânză de sac. Poate că nu au terminat pregătirile și mai au un număr în program. Pereții alb-gălbui, deprimanți, mă fac să mă gândesc că sicriul e probabil gol și toate supo-

zițiile mele se vor dovedi eronate, pentru că așa se întâmplă de obicei când te încrezi prea mult în cărți, de parcă n-ar fi posibil să existe bogăție sau mister în spatele unor rame de pânză și lemn lucrate cu eleganța unor aviziere din perioada comunistă.

Între-timp, niște asistenți se agită încercând să pară cât mai discreți și având pe chip o expresie moartă de parcă s-ar crede invizibili. Toți se prefac cât mai interesați de discursul arheologului și în același timp se uită după acei ciraci mărunței, dar nu ca și când i-ar băga cu adevărat în seamă, ci așa, ca din întâmplare, cu fețe obosite, imobile ca niște măști de teatru, iar eu urmăresc pantomima aceasta tocmai pentru că nu sunt interesat de actorul principal, ci doar de acei figuranți ce se mișcă în jurul lui pe scenă, cărând piesele unei alte instalații de iluminat ce-mi aminteste de mare și de plajă – lămpi cu ultraviolete.

Spectacolul se continuă, iar tensiunea și oboseala cresc. Camera e destul de mare, solid construită, dar lumina puternică și artificială ne irită ochii. Știi că în curând vor deschide sarcofagul și simt cum nerăbdarea crește în încăperea pentru că fiecare se întrebă ce poate să se ascundă dincolo de paravane; de fapt, pe ei explicațiile istorice îi interesează mai puțin, și mai mult ar dori să știe dacă se află acolo vreo comoară sau vreun corp bine conservat așteptându-i pe fotografi să-l pozeze color și să-l așeze pe prima pagină, înconjurat de bijuteriile și de obiectele lui de aur și argint. Cred că din lipsă de ceva mai bun, oamenii s-ar mulțumi și cu un schelet sau cu orice umbră de os, numai să poată să fie immortalizat pe peliculă și păstrat așa cum și mormântul a încercat să-o facă, astfel că s-ar putea spune că ziariștii au de îndeplinit munca unor îmbălsămați doritori să conserve trupul acela pentru aducere-aminte, folosindu-se însă de mijloace mai moderne.

Discursul arheologului nu va mai dura mult pentru că panourile au fost deja date la o parte și acum admirăm un sarcofag de piatră cenușie, bogat împodobit cu reliefuri

întruchipând probabil zeitățile infernului, poate pe Hades și pe Persefona, dar nu sunt sigur pentru că, deși am citit despre ei, reprezentările lor nu-mi sunt familiare. E de asemenea posibil să mă înșel complet și oamenii aceștia să fie rude ale defunctului sau chiar defunctul însuși în reprezentări din viața de zi cu zi. Nimeni nu mai vorbește și nimeni nu mai explică nimic. Atât cât mă pricep și eu, sculpturile sunt făcute în manieră grecească.

Dar iată că spectacolul începe cu adevărat și capacul sarcofagului e tras deoparte cu ceva greutate și opinteli din partea asistenților, iar noi strângem rândurile și ne uităm prin praful ce s-a stârnit la un al doilea sicriu, bogat decorat în culori destul de șterse acum, dar încă sugestive, și vedem pictat pe lemnul închis la culoare o față ovală, cu expresia liniștită și zâmbitoare a cuiva ce se pregătește să-și întâmpine oaspeții. E ciudat, aproape nu-mi vine să cred, dar chipul meu este cel care mă privește din portretul funerar. Blițurile se pornesc în jurul meu și atunci, pentru o clipă, mi se năzare că pereții se luminează și ei și descifrez ceva printre petele de murdărie.

— O să vă rog să nu mai fotografiați pentru a nu vătăma obiectele din interiorul mormântului, spune cineva pe un ton destul de autoritar ca să-i facă pe reporteri să-și domolească avântul.

Oamenii sunt nemulțumiți de întrerupere și poate au și de ce – au fost invitați acolo ca să fie martorii unei descoperiri fără precedent și ce li se dă în schimb pentru orele de așteptare, decât vederea parțială și incompletă a unui sicriu ce nici măcar nu e unul de aur sau de cine știe ce alt metal sau piatră prețioasă? Așa că toată lumea se încruntă și șușotelile pe la colțuri reîncep mai abitir ca înainte, astfel încât mi se pare că jurnaliștii completează între ei ca să-l scoată cu forța pe rege, sau pe cine o fi fost, afară din mormântul lui și să-l prezinte în toată splendoarea opiniei publice doritoare de noutăți, și asta în timp ce eu stau deoparte și-i urmăresc pe asistenți cum se luptă cu cablurile

lămpilor acelea și ne pregătesc altceva. Într-adevăr, becurile se sting brusc și, în mijlocul murmurului, se aprind niște lumini verzi ce ne fac fețele să arate ciudat de parcă am fi și noi morți, dar nu, asta e nimic pe lângă imaginile ce apar pe pereții până atunci goi, pe lângă picturile ce, pe deplin șterse mai înainte, ies acum la iveală. E ca și când o altă versiune a mea îmi vine în întâmpinare după atâtea căutări de hârțogar prin rafturile bibliotecilor, alte labirinturi în care fiecare nou volum nu este decât un popas într-o cămăruță din care ieși mai apoi fără să ajungi nicăieri decât la altă carte și într-o altă încăpere.

Stăm cu toții la intrarea în labirint și ne uităm uimiți la revărsarea de forme ce se desprind deodată din albul murdar al pereților aceluia mormânt ce străjuiește intrarea într-un spațiu ce nu vorbește în nici un chip despre o istorie care să intre în vreun tipar cunoscut. Stăm acolo sub lumina verde-albăstruie a razelor ultraviolete, urmărim cu ochi uimiți imaginile apărute, desenele banchetelor panta-gruelice, cortegiile de nimfe dănțuind, aleile cu pomi sfinți, panteonul zeilor ce privesc în jos la serbările populare, și încercăm să le găsim vreo explicație, însă nimic nu ne vine în minte, nouă profanilor, nimic care să lămurească existența și descoperirea acelei minuni chiar în mijlocul Bucureștilor, într-un loc despre care se crede că nu mai are nimic de ascuns. Iar eu sunt mai uimit decât toți ceilalți pentru că, iată, chipul meu se regăsește în toate reprezentările, este zugrăvit pe umerii tuturor zeilor, este și sclavul care oferă ofrandele și stăpânul care le primește, eu sunt peste tot, eu cel înviat după atâta vreme. Atunci îmi dau seama de ce șantierul a fost închis atâta timp, de ce atâți oameni au apărut de nu se știe unde, în ultimele șase luni și de ce peste tot nu se vorbește decât despre laboratoare secrete și despre clone, despre replici.

Labirintul este al meu, gândit și construit de mine pentru a-mi fi refugiu după moarte, de aceea l-am tot căutat chiar dacă de fapt nu știam nimic despre el. Simt nevoia

de odihnă acum că am ajuns undeva la final, îmi amintesc că replicile sunt foarte instabile, așa o fi, dar nu-mi pasă pentru că eu am drumul meu de parcurs.

Toate imaginile nu sunt decât un cortegiu figurativ, pentru că reprezentările umane au fețele îndreptate în direcția intrării în labirint ca și când ne-ar tenta să ne ducem acolo și să ne pierdem, și acesta e chiar lucrul pe care-l fac de unul singur, rupându-mă de ceilalți care-și continuă discuțiile, pentru că traversez mormântul și trec prin poartă, acolo unde labirintul se desfășoară și el în firide și în încăperi destinate și ele îngropăciunii, și mergând așa, numai la lumina lanternei, ajung să mă pierd printre banchetele, ghirlandele de flori și ilustrațiile lumii de dincolo, și mă rătăcesc dintr-o dată, definitiv și fără posibilitate de întoarcere de parcă aceasta este ceea ce aș fi așteptat toată viața.

Liviu Radu

n. 20 noiembrie 1948, București -
d. 17 octombrie 2015, București

A fost un scriitor, publicist și traducător român contemporan de science fiction și fantasy. În 1971 a absolvit Facultatea de Automatică, secția Calculatoare, din cadrul Institutului Politehnic București. A fost membru al Uniunii Scriitorilor din România și al Societății Române de Science Fiction și Fantasy.

A debutat în 1993 în revista *Quasar* cu povestirea *Fața nevăzută a planetei Marte*. Debutul editorial (în volum) s-a petrecut în 1999 prin romanul *Trip-Tic* publicat la editura Dacia. În decursul timpului a colaborat cu numeroase publicații și periodice de gen: *Jurnalul SF*, *Anticipația CPSF*, *ArtPanorama*, *Tritonic.ro*, *Lumi virtuale*, *ProScriș*, *Nautilus*, *almanahul Anticipația*. De asemenea, a colaborat și la volumele colective (antologii de proză science fiction și fantasy): *Nemira* ,96 (1996), *Plaja nudiștilor* (1999), *Don*

Quijote, Prostituta si alte personaje (2000), *Timpul eroilor* (2001), *România SF 2001, Alte lumi, alte legende* (2002), *AtelierKult: povestiri fantastice* (2005), *Millennium 1* (2009), *Millennium 2: șase ani de ficțiuni* (2009), *Dansând pe Marte și alte povestiri fantastice* (2009), *Alte țarmuri* (2009).

Romane: *Trip-Tic* (1999), *Opțiunea* (2004), *Spaime* (2004, republicat 2014), *Waldemar* (2007), *Blocul câș* (2008), *După-amiază cu bere și zâne* (2009), *Modificatorii* (2010), *Lumea lui Waldemar* (2010), *Chestionar pentru doamne care au fost secretarele unor bărbați foarte cumsecade* (2011), *Vânzoleli nocturne* (2012), *Armata moliilor* (2012), *La galop prin piramida* (2013), *Înfruntarea nemuritorilor* (2014).

Proză scurtă: *Spre Ierusalim* (2000), *Constanța 1919* (2000), *Babl* (2004), *Cifrele sunt reci, numerele-s calde* (2006), *Povestiri fantastice* (2008), *Ghicit de seară* (2010), *Singur pe Ormuza* (2011), *Golem, golem* (2014), *Între cer și pământ* (2015).

Non-ficțiune: *Manipularea maselor - cazuri celebre din ultimul mileniu* (2005)

Traduceri

Abraham Merritt - *Corabia zeiței Ishtar, Fața din abis, Pierduți în miraj.*

Isaac Asimov - *Călătorie fantastică.*

George R R Martin - *Peregrinările lui Tuf.*

Neil Gaiman - *Zei americani, Nicăieri, Băieții lui Anansi, Pulbere de stele, Coraline.*

Dean Koontz - *În puterea nopții, Trăiește noaptea, Odd Thomas, Odd pentru vecie.*

China Mieville - *Orașul Ambasadei*

Distincții literare

Premiul Vladimir Colin (2000), Premiul de încurajare Eurocon (2000), Marele premiu Seniorii Imaginației (Editura Eagle/SRSFF - 2011), Premiul Special FanSF (2013).

Puiul de diamant

— Ascultă, Vince, îmi spuse Harry, ai citit concurența de azi?

Vince sunt eu, V. J. Simpson, marele reporter de la Morning Star (pe numele adevărat Venceslav Jaroslav Stahorny), iar Harry este H. W. Middlestone, redactorul șef. Concurența este Morning Post, o fițuică nenorocită (a noastră este doar nenorocoasă).

Acum sunteți introduși în atmosfera fierbinte a presei, a patra putere în stat, cunoașteți personajele, așa că pot continua relatarea de la fața locului.

— N-am citit-o, Harry. Ce dracu' mai scriu tâmpiții ăia?

— Uite, în pagina a patra este o notiță interesantă: „Ieri dimineață au fost vândute la licitație celebrele diamante Steaua Gangelui și Ochiul lui Shiva, proprietate ale ilustrului nostru concetățean Herbert A. Borough. Nu cunoaștem motivele pentru care acesta s-a hotărât să se despartă de aceste bijuterii de mare valoare. Domnul Borough a refuzat să facă vreo declarație presei. Licităția a început la suma...” Vezi tu, Vince, atunci când concurența recunoaște că nu-i în stare să ofere o informație cetățeanului, noi

trebuie să ne dăm și peste cap, dacă-i nevoie, și să obținem informația respectivă. Vom atinge în acest fel două obiective: vom informa cetățenii, ceea ce înseamnă că ne vom îndeplini datoria față de societate, și, în același timp, vom da o lovitură concurenței. M-ai înțeles?

— Te-am înțeles, deși ești nebun. Ai auzit să fi acordat Borough vreun interviu cuiva, vreodată? Și mă refer la firme serioase, nu la niște viermi ca noi...

— Știi ceva, Vince? Te plătesc ca să-mi faci reportaje, nu ca să-mi demonstrezi de ce nu le faci!

Așa că m-am apucat de treabă...

Am început prin a lua legătura cu secretarul lui Borough (cum am obținut numărul de telefon, nu vă mai povestesc, ca să nu lungesc vorba). După voce, era un tip care înghițise un stâlp de telegraf. M-a pus scurt la punct, informându-mă că, dacă un om de talia lui H. A. are ceva de comunicat, convoacă el presa, iar mititeii să-l lase în pace. Și mi-a trântit telefonul în nas. Nici măcar nu părea preocupat să afle de unde am făcut rost de numărul de telefon, așa cum am citit în romanele polițiste.

M-am enervat atât de tare încât am făcut ceea ce era, evident, o prostie. M-am urcat în scuturătoarea mea pe roți (cred că proprietarul anterior o folosea pentru a amesteca cocteiluri, atât e de mică și atât de tare te zdruncină), și m-am dus la reședința ilustrului nostru concetățean. M-am înfipt în postul de pază de la poartă și am pretins să fiu lăsat să intru, pentru că sunt așteptat. Chestia asta a produs o ilaritate extraordinară, iar una dintre matahalele în uniformă de cowboy și-a exprimat entuziasmul apucându-mă de gât și spunându-mi drăgăstos:

— Iubitule, noroc că mai există și tâmpiți pe lume, că de ani de zile ne plictisim de moarte. Riscam să ne deprofesionalizăm, zău!

Așa că se apucară, în joacă, să-mi arate ce-ar păți cineva care ar încerca să pătrundă fără voie într-o proprietate particulară.

Probabil că răcnetele mele, amenințarea cu presa, a patra putere în stat, referirile la drepturile omului și garanțiile constituționale au avut efect, pentru că până la urmă mi-au dat drumul. E adevărat că unul dintre ei a exprimat o opinie puțin diferită:

— Băieți, am cam ieșit din formă! Am obosit după o jumătate de oră!

Eram cam jumulit, cu ochii umflați, hainele sfâșiate, aparatul de fotografiat și casetofonul făcute praf, dar mai ales mă simțeam umilit. Nu din cauza bății, eram obișnuit cu așa ceva, face parte din farmecul meseriei, ci pentru că se jucaseră pur și simplu cu mine. N-apucasem să dau și eu măcar un pumn, și se vedea că nu-și puseseră mintea cu mine...

Treaba asta m-a ambiționat teribil. Dacă până acum acționasem doar ca să-i demonstrez lui Harry că am făcut ceva pentru leafa amărâtă pe care mi-o plătea din când în când, de data asta eram hotărât să le demonstrez indivizilor de ce-i în stare un adevărat reporter.

Am mers de-a lungul zidului care înconjură proprietatea și am oprit într-un loc de unde nu puteam fi văzut de la postul de gardă. M-am urcat pe mașină, i-am îndoit un pic caroseria și așa mototolită, dar am ajuns la marginea zidului. M-am ridicat ușor pe zid, dar, până am coborât, sârma ghimpată cu care era căptușit mi-a sfâșiat și ce mai rămăsese întreg din haine, plus o bucată de pulpă.

Ajunsesem, însă, dincolo. Din acest moment eram în postura de infractor care pătrunsese fără aprobare pe o proprietate privată. Puteam fi împușcat imediat ce eram văzut. Culmea, chestia asta nu mă speria deloc, ci mă ambiționa mai mult.

E adevărat că în următoarele zece minute ambiția mea s-a dus pe apa sâmbetei, iar când au început să mă hăituiască cu câinii, nu mai doream decât să fiu acasă...

Ăla de-a inventat expresia „home, sweet home” probabil c-a făcut-o într-o situație asemănătoare...

Mai enervant era faptul că amicii nici nu încercau serios să mă prindă. Se amuzau teribil, ba unul chiar mi-a mulțumit pentru ideea mea, pentru că erau puși în situația de a-și demonstra utilitatea. Se pare că unuia de la administrație îi venise ideea reducerii cheltuielilor de pază... Nimerisem bine și, dacă nu m-ar fi durut groaznic spatele de la o împușcătură cu sare, dacă nu mi-aș fi scrântit piciorul într-o groapă mascată, nemaivorbind de câteva mușcături ușoare, pe lângă amintirile cu care mă pricopsisem la poartă și în timp ce sărisem gardul, cred că aș fi participat cu plăcere la bucuria lor.

Așa că, atunci când am nimerit într-o capcană și m-am trezit atârând într-un copac, cu capul în jos, m-am simțit ușurat. Din punct de vedere al ambiției mele, făcusem tot ce era omenește posibil. Le făcusem și lor plăcerea de a-și demonstra utilitatea...

Totul era să scap într-un fel din toată povestea asta...

S-au strâns toți în jurul meu, cu chiote și urlete, de-mi venea să-i iau la șuturi. Cât despre risipa de inteligență și spirit ce s-a făcut, ce să mai spun... Chestia lui Murphy cu inteligența constantă și populația în creștere era mai evidentă ca oricând. Credeam că suntem o națiune mai deșteaptă...

Până la urmă a apărut un personaj care a potolit tărăboiul. Era un tip înalt, cărunț, uscat de parcă mânca numai sâmbăta. După respectul pe care-l arătau ceilalți, am dedus că era însuși marele nostru concetățean, omul inaccesibil și atât de puternic încât își permitea să dea cu tifla presei. Într-un cuvânt, Herbert A. Borrough în persoană.

Dar, vorba proverbului: Tot răul spre bine. Marele om s-a interesat de umila mea persoană, a fost curios să știe ce motiv m-a îndemnat la fapte atât de nebunești și mi-a acordat favoarea unei discuții.

Am răspuns la această dovadă de bunăvoință printr-o lungă tiradă, preluată, aproape în totalitate, din cuvântările lui Lincoln, Thomas Jefferson și Benjamin Franklin, în care, în esență, îi demonstrem că într-o adevărată

democrație, în care drepturile omului sunt respectate, o discuție nu poate avea loc, în condiții de relativă egalitate, ca în Consiliul de Securitate, decât dacă partenerii se află în poziții asemănătoare. I-am sugerat că ar fi necesar să se agațe cu picioarele de un pom apropiat, pentru a discuta în aceleași condiții de presiune sanguină asupra capului.

A râs și a făcut semn gealaților, care mi-au tăiat lațul de la picioare. Am descoperit, în momentul în care am aterizat în cap, că era mai bine când atârnam în aer.

Zdrahonii au mai avut parte de un pic de distracție, străduindu-se să mă trezească la realitate cu ajutorul palmelor, și, în sfârșit, pauza s-a terminat și am trecut la treabă.

Ne-am instalat în salonul domnului Borough, cu câte un pahar din băutura noastră națională în mână (să știți că whisky este băutura națională a scoțienilor. A noastră este cocteilul...). După ce mi-am recăpătat darul vorbirii coerente, i-am spus ce mă adusese la dânsul.

Ca toți oamenii mari, în intimitate domnul Borough s-a dovedit a fi un om pașnic, calm, chiar timid. Dacă mi-ar fi picat în mână în alte împrejurări, aș fi reușit să-l zăpăcesc de tot... A fost foarte amabil și mi-a făcut următoarea declarație, acordându-mi dreptul de a o folosi după cum cred de cuviință:

— Domnule Simpson, sunt un om bogat. Știu valoarea banului și știu să-l câștig. Dar știu și să apreciez plăcerile pe care ți le aduce banul. Trăiesc bine, nu-mi refuz nimic...

De mic copil am căpătat gustul colecțiilor. Colecții de timbre, de monede, de tablouri, de bijuterii... Metode de a folosi banii în mod plăcut, de a face investiții sigure și de a reduce impozitele.

Ca să revin la ceea ce vă interesează, am o colecție frumoasă de bijuterii. Mai ales diamante...

Acum doi ani am fost solicitat să împrumut două dintre diamantele mele celebre, Steaua Gangelui și Ochiul

lui Shiva, pentru o expoziție. Totul s-a desfășurat după cum fusese plănuț, iar când expoziția s-a terminat, pietrele mi-au fost înapoiate și am rămas în birou, admirându-le. Am fost chemat de urgență, avusese loc un incident într-o fabrică de explozibili, am plecat în grabă. Am pus cele două diamante într-un săculeț gol din piele de căprioară, în loc să le pun în cutiile lor, și am aruncat săculețul în seif. Mi-am văzut de treburi și am uitat de ele.

Acum câteva luni, căutând ceva în seif, am dat de săculețul de piele și mi-am amintit că nu pusesem pietrele la locul lor. Am răsturnat conținutul sacului pe birou și, în afara celor două pietre s-a mai rostogolit și o mică așchie de diamant...

M-am gândit că, probabil, pietrele s-au lovit și una dintre ele s-a ciobit. Am fost foarte afectat de neglijența mea, pentru că un diamant ciobit își reduce substanțial valoarea. Am examinat pietrele cu lupa, foarte atent, dar n-am găsit nici urmă de zgârietură. Le-am cântărit. Aveau aceeași greutate ca înainte. De unde apăruse așchia de diamant? Pentru că era diamant.

Așa că, domnule Simpson, am început să mă gândesc. Nu se punea problema să fi fost în punguță. O farsă din partea cuiva? Nimeni nu avea acces la seiful meu.

Ceea ce se întâmplase nu putea fi decât un fenomen natural. Și, indiferent ce veți crede despre mine, domnule Simpson, am ajuns la concluzia că așchia de diamant era, în realitate, un pui de diamant!

Da, domnule, cele două diamante, stând atât timp împreună, au făcut un pui!

Sunt convins că pietrele au o viață a lor, care se desfășoară într-un ritm complet diferit de al nostru. De aceea nu ne dăm seama de viața lor...

Bine! Reușisem să-mi explic apariția micului diamant. Atunci a apărut o altă problemă: dacă diamantele se nasc, atunci, implicit, pot și să moară.

Vă dați seama că moartea a două diamante, extrem de valoroase, mi-ar fi adus pierderi considerabile.

Am urmărit evoluția în timp a puiului de diamant. În patru luni a crescut în greutate cu 0,3 miimi de gram. Să nu credeți că-i vorba de o greșeală. Măsurătorile au fost efectuate în condiții de laborator și nu există nici un dubiu. Modificări vizibile în aspectul unui diamant se fac, deci, în zeci de mii de ani. De aceea nu le-a sesizat nimeni.

Înseamnă că viața unui diamant poate dura sute de mii de ani, poate chiar milioane de ani. Deci pericolul ca diamantele mele să moară și să mă lase cu buza umflată era practic nul.

Dar bolile? Cine știe ceva despre bolile diamantelor? Dacă le lovește o molimă?

Așa că, dragă domnule Simpson, am hotărât să scap cât mai repede de diamantele pe care le posed. Am început cu cele două, că ele mi-au atras atenția asupra fenomenului. Trebuie să recunosc că, în loc să le fiu recunoscător, nu mai puteam să le sufăr! O investiție care părea atât de sigură s-a dovedit atât de periculoasă! De fapt, trebuia să mă fi gândit mai înainte. Spre deosebire de alte pietre prețioase, diamantul nu este, de fapt, o piatră. Este carbon pur, cristalizat. Și vă întreb eu, domnule Simpson, cunoașteți, aici, pe pământ, vreo formă de viață în care carbonul să nu joace un rol important? Lucrul ăsta trebuia să-mi fi dat de gândit mai de mult...

Am studiat și alte tipuri de pietre prețioase. Nici un fel de modificare, nici un fel de pericol! Urmați-mi sfatul, domnule Simpson, vindeți-vă diamantele cât mai repede!

De parcă tata mare îmi lăsase moștenire o găleată cu diamante! Ce ți-e și cu bogătanii ăștia! Păi dacă aveam eu diamante, îmi mai mâncam ficații la Morning Star? I-am mulțumit pentru sfat și mi-am permis să-l întreb:

— Domnule Borough, nu există și un alt motiv pentru care ați vândut diamantele?

— Vreți să știți dacă nu am avut cumva nevoie de bani și tot ce v-am spus e doar un pretext pentru a-mi acoperi eventualele pierderi? Vă invit poimăine la ședința anuală a acționarilor firmei noastre, domnule Simpson, veți descoperi că niciodată nu am stat atât de bine. Urmați-mi sfatul și cumpărați acțiuni Borough, pentru că vor crește tot timpul, iar dividendele vor fi foarte mari!

Un sfat pe care-l voi urma, la fel ca și cel dinainte! N-aveam ce să mai spun, așa că i-am mulțumit pentru amabilitate și i-am cerut voie să mă retrag. Totuși, înainte de a pleca, mi-a venit o idee și l-am întrebat:

— Domnule Borough, nu credeți că, dacă vom publica interviul pe care mi l-ați acordat, piața diamantelor se va prăbuși? Credeți că veți reuși să mai vindeți celelalte diamante ale colecției?

Borough a râs și, de sub masca de om blând, cumseca-de și timid, a sclipit o clipă imaginea rechinului de bursă.

— Domnule Simpson, nu mă dezamăgi! De ce crezi că ți-am spus toată povestea? Pentru că n-o va crede nimeni! Iar eu nu voi recunoaște nimic. Chiar dacă unii vor avea ceva bănuieli, când se vor gândi că diamantele vor muri peste un milion de ani... Păi cunoști dumneata multe investiții care să dureze nu un milion, dar măcar o sută de ani? Uite, ca să-ți treacă supărarea, ia cecul ăsta, să-ți cumperi niște haine noi! Și când mai vrei să mă vezi, sună-mă! Voi da dispoziții să fii primit oricând. Îți voi da, cu plăcere, și alte informații la fel de folositoare.

L-am înjurat în gând, în timp ce-i mulțumeam în cuvinte alese. Onoarea e onoare, dar un ziarist în zdrențe nu face doi bani, așa că am înhățat cecul înainte să apuce să se răzgândească.

La ieșire am mai avut o surpriză plăcută. Băieții veseli care jucaseră fotbal cu mine făcuseră o chetă. Pentru reparații capitale, ziceau ei. Mi-au declarat că plăcerea fusese, în mod sigur, de partea lor, și m-au invitat ca, atunci când mă mănâncă pielea, să mai sar peste gardul lor. Mai ales

atunci, m-au rugat ei fierbinte, când administratorului îi va reveni ideea de a reduce cheltuielile de pază.

Am băut un whisky cu ei, ne-am înjurat reciproc și m-am despărțit prieteni.

Până la urmă, afacerea nu fusese chiar atât de rea cum păruse la un moment dat.

Singurul lucru cu adevărat neplăcut era că nu aveam ce să public. Borough avea dreptate, nu m-ar fi crezut nimeni. Ba nu, m-ar fi crezut cu toții nebun. Harry avea să urle, să-mi vorbească despre talentele mele, dar ce puteam face?

Chestie de șansă, domnule... Să ai un asemenea subiect și să nu-l poți folosi...

Poate doar pentru o povestire de science-fiction...

Temperament de actriță

— Harry, ești complet nebun! Și tâmpit, pe deasupra!

— Vince, dragă, stăpânește-te! Așa vorbește un reporter de talia lui Vince J. Simpson? Chiar dacă prietenii știu că-l cheamă, în realitate, Venceslav Jaroslav Stahorny... Nu ți-e rușine? De față cu atâția oaspeți...

Într-adevăr, biroul redactorului șef era plin cu oaspeți de soi: primarul, judecătorul, șeriful, pastorul și rabinul. Tot ce are urbea noastră prăpădită mai de soi.

Iar Harry Middlestone, redactorul meu șef și blestemul zilelor mele, își continua perorația dând din mânuțele lui grăsulii:

— Spuneți și dumneavoastră, domnilor, dacă putem rata o asemenea ocazie. Omul ăsta e nebun, un oraș întreg se străduiește să-l ajute să facă reportajul cel mai strălucitor din viața lui, iar el refuză!

Mi-au ținut fiecare câte o predică, dar n-am cedat decât în fața insistențelor rabinului. Era singurul care vorbea o engleză inteligibilă, literară chiar, și n-am rezistat. Măcar între noi, oamenii culți, să dăm dovadă de înțelegere. Iar când a început să-mi citeze din Declarația de

Independență, am cedat instantaneu, am spus da, mi-au strâns mâna cu toții, m-au bătut pe umeri, m-au îmbrățișat, am băut chiar și câte un păhărel...

Doar Harry s-a simțit dator să repete ceea ce știam cu toții:

— Deci, în vecinătatea orașului nostru se va turna un film. Rolul principal e interpretat de Lola Menendez. Realizatorul a rugat autoritățile orășenești să-l ajute în asigurarea liniștei și ordinei. Printre cei care vor fi angajați ca paznici vei fi și tu, Vince. Vei trage cu ochiul și cu urechea și vei descoperi material pentru un reportaj extraordinar, care ne va aduce tuturor gloria! Auzi, Vince, informații de scandal, asta vreau! Vezi, de exemplu, de ce nație e Lola asta! Menendez sună teribil de sefardic! Crede-mă, Vince, dacă n-o să fim atenți, evreii ăștia vor cuceri toată lumea!

Harry făcuse iar o criză de antisemitism. M-am uitat un pic jenat la rabin, care mi-a făcut un semn discret și am înțeles motivul: iar nu fusese ales președinte al Asociației Culturale „Fii Sionului”... Cine nu știa (dar cine, în orașul nostru, nu știa?) că în acte era înscris sub numele Harry Wolf Mittelstein, putea să-și închipuie cine știe ce despre urbea noastră, mai ales că Harry se ambalează urât când se consideră nedreptățit. După precedentul eșec, încerca-se să înființeze în oraș o filială a Ku Klux Klanului, dar nu reușise să înscrie decât cei trei îngrijitori ai ziarului, toți trei negri...

Noroc de Sarah, soția lui, care l-a potolit urgent, cu un pumn în cap...

Oricum, nu luasem niciodată în seamă indicațiile prețioase ale lui Harry. Însă ideea reportajului începuse să mă captiveze, încetul cu încetul, pentru că Lola Menendez îmi plăcea teribil, și ca actriță, și ca femeie. Era o brunetă cu ochi albaștri, cu un piept și o talie... Și niște picioare... Jocul ei era teribil de impresionant. Aveai senzația că rolul era scris pentru un personaj ce zăcea în subcon-

știentul ei. Era capabilă de niște nuanțări de interpretare cum nu mai văzusem nicicând. A spune că trăia rolul era puțin zis. Cel mai mult mă impresionase într-un film în care interpretase rolul unei vampire. Când personajul avea aspect uman, citeai în ochii ei o dorință, pe care și-o stăpânea cu greu, de a-și înfige dinții în făpturile din jur...

Era, cu adevărat, impresionantă...

M-am prezentat la slujbă. Filmările trebuiau să dureze cel puțin o lună, așa că nu era cazul să mă grăbesc. Era mult mai bine să trec neobservat un timp, să se obișnuiască toți cu mine, să devin, ca să zic așa, invizibil... Și să observ. Iar când va veni momentul, să apuc informația cea grozavă cu amândouă mâinile și s-o trântesc, zbătându-se ca un crap abia scos din apă, pe biroul lui Harry. Și după aceea, gloria, banii, femeile și șampania...

Existența celor din serviciul de pază era banală. Filmările aveau loc într-o vale izolată, aflată cam la cincizeci de mile de oraș. Schimbul meu dura opt ore, și aveam apoi 24 de ore libere. Noi, localnicii, îndată ce ne terminam tura, eram urcați într-un autocar și transportați în oraș. Eram lăsați în fața primăriei. Tot de aici eram luați, când ne venea rândul să ne apucăm de treabă. Locul fusese fixat nu din vreun respect deosebit față de autoritățile locale, ci pentru că în aceeași clădire era și saloonul local, lăcaș de pierzanie mult apreciat de șoferul autocarului...

Eram obligați să folosim autocarul, fiind interzis, în mod special, prezentarea la locul slujbei cu automobilul personal. Această interdicție era o prostie, din moment ce transportul cu autocarul era gratuit. În urbea noastră, oamenii nu dau dovadă de orgoliu exagerat, iar a te folosi, pe gratis, de obiectul altuia, era considerat drept o dovadă a firii econoame și chibzuite a localnicilor. Cine ar fi refuzat o asemenea ocazie de a se plimba pe banii firmei și, din comoditate, ar fi încercat să-și folosească propria mașină, ar fi fost considerat un caz periculos de risipă, un exemplu prost pentru tineret, și, de ce nu, un caz patolo-

gic... Cred că stimații noștri concetățeni s-ar fi înghesuit cu entuziasm la intrarea într-un lagăr de concentrare, dacă ar fi aflat că acolo cazarea este gratuită, fără să-i mai intereseze celelalte condiții. Iar dacă ar fi aflat că și incinerarea era gratuită...

Dar să revenim la oile noastre. Valea în care ne desfășuram activitatea creatoare fusese înconjurată cu sârmă ghimpată, la o asemenea distanță, încât de la îngrăditură nu se putea vedea locul de filmare.

Jos, lângă pârau, era o cabană veche, din bușteni. Aici se filma. Cabana fusese locul în care își dusesese zilele Scotty Anderson, până când s-a otrăvit de-a binelea cu otrava pe care și-o distila singur din porumb. Locul arăta dezolant, dar era exact ce le trebuia pentru film.

La vreo sută de yarzi de cabană se aflau rulotele membrilor echipei de filmare, a regizorului (Moe Steinberg) și ale celor trei actori care interpretau scenele ce se filmau aici. Restul se făcea pe platourile de filmare.

Cei trei actori erau Lola Menendez, John De Capello și Stan McCrabbe. Printre ei se învârtea doctorul Guzman, un tip cam la cincizeci și cinci de ani, un tip bine, brunet, înalt, ușor grizonat, cu o mutră permanent preocupată. Era soțul Lolei, iar Moe Steinberg îl trata cu multă deferență.

Filmul avea acțiunea prin anii treizeci, anii prohibiției. O poveste cu doi gangsteri urmăriți de poliție, care s-au ascuns într-un colț uitat de lume. Totul ar fi mers bine, dacă unul dintre băieți nu și-ar fi luat amica cu el, a adevărată nimfomană, care, până la urmă, a reușit să-i învrăjbească...

Și acum, după ce v-am povestit în trei cuvinte ceea ce am aflat în trei săptămâni, să revenim, din nou, la oile noastre.

În fiecare tură erau câte șase paznici. Sarcina noastră era să avem grijă să nu intre nimeni în zona de filmare, mai ales reporterii (hi, hi!). Trei dintre noi patrulau de-a

lungul îngrăditurii, iar ceilalți trei stăteau pe lângă cabană, gata să intervină dacă s-ar fi întâmplat ceva. Iar când cei trei se întorceau din patrule, porneau ceilalți trei... Și tot așa, până când treceau cele opt ore și veneau alții, să ne înlocuiască.

Iubiți prieteni, asta viață! Nici nu știu ce-mi plăcea mai mult: să stau și să privesc filmările, sau să patrulez!

Stăteam liniștit într-un colțișor și observam totul. Am învățat atunci despre cinematografie mai mult decât în toată viața. Actorii erau toți mari, doar îi cunoașteți, iar despre regizor, ce să mai vorbim! Cred că-și cumpărase o vitrină specială ca să-și etaleze toate Oscarurile pe care le primise până atunci... Și dacă te uitai la el, n-ai fi dat doi bani! Profesioniști cu toții... Și duceau o existență atât de monotonă! Reluau, la nesfârșit, scene banale, le întorceau pe toate părțile... Totul într-o atmosferă de calm, de liniște, ca niște muncitori într-o fabrică răsucind de zor șuruburi... ce se povestește prin reviste, despre scene de isterie, scandaluri și certuri în timpul filmărilor, sunt gogoși! Gogoși umflate cu pompa de bicicletă! Indivizii își vedeau de treabă și atât, erau niște profesioniști preocupați doar să facă o treabă bună. Se vedea că se respectau reciproc, iar relațiile între ei erau pur profesionale. Imediat ce se terminau filmările pe ziua respectivă se odihneau, citeau câte ceva, se scăldau în pârau și se duceau la culcare. De altfel, nici n-ar fi avut cum să facă și altceva, pentru că lucrau de dimineață până seara. Nici băutură, nici chiolhanuri, doar muncă și iar muncă... O rutină de o monotonie exasperantă! Găsește, Vince, subiect de reportaj!

Mă mai dezmorțeam un pic atunci când plecam în patrule. Lozinca era „Omorâți reporterii și copiii!” pentru că aveam de-a face cu două categorii de băgareți: puștani fanatici, veniți după autografe și amintiri, și reporteri. Nu era zi de la Dumnezeu să nu avem de-a face cu unii sau cu alții. Cele două categorii se divizau, la rân-

dul lor, în alte două categorii: timizi și obraznici.

Cel mai ușor scăpam de puștii timizi. Aveau talentul să-și agațe pantalonii în sârma ghimpată și-i găseam atârând de gard, plângând, incapabili să se desprindă. Se aplica procedura standard: se apuca cu mâna stângă de sârmă; se apuca cu mâna dreaptă de pantalon (fustă nu purta nimeni. O singură dată am avut de-a face cu un băiețel îmbrăcat în costum scoțian. Încolo, numai pantaloni, inclusiv fetele); se trăgea puternic cu mâna dreaptă; se auzea trosnetul stofei; se scotea iepurașul din capcană și se atribuiu câteva șuturi în fund (dacă prinsul era băiat), sau câteva palme peste poponeț (dacă era vorba de vreo fată); se târa prada bâzâicoasă până la postul de pază de la poartă, unde i se dădea o fotografie cu autografele celor trei actori și câte o înghețată. Coana Thunderby, plină de simțăminte materne, că de aia avea 150 de kilograme, le ștergea lacrimile, îi consola, și, când recolta era suficient de bogată, îi încărcă în autocarul care-i ducea în orașul cel mai apropiat (adică în urbea mea natală). Și, ca să-i speriem un pic și să nu ne trezim cu ei și a doua zi, la vopseam nasul cu vopsea de mașină, pe bază de rășini sintetice. Până când o scoteau... Că trebuia frecat cu peria de sârmă. Și le mai șopteam dulce că, dacă-i mai prindem o dată, le vom tăia nasul, pentru că aveam cum să-i recunoaștem, după apendicele facial jupuit...

În cazul puștilor obraznici, procedura era mai complicată. Întâi, trebuia să-i prinzi, pentru căăștia își rupeau singuri pantalonii. Îi fugăream prin toate văioagele, de ne ieșea limba de un cot, iar când, în cele din urmă, reușeam să punem mâna pe ei, jivinele afurisite dădeau din picioare, mușcau, scui-pau, și, mai ales fetele, zgâriau. Dar experiența te învață. După doar două zile, echipamentul nostru era completat cu:

— jambiere de plastic, ca la fotbaliști, contra loviturilor la țurloaie;

— mănuși de baseball, contra mușcăturilor;

— căști de motociclist, cu vizieră transparentă, contra zgârieturilor și scuipaților.

Arătam ca dracu', sau ca niște marțieni răătăciți.

După ce-i prindeam și-i vopseam (laăștia le vopseam și urechile), îi dădeam pe mâna coanei Thunderby, care-i încuia într-o magazie și le citea, pe fereastră, pentru că nu avea curajul să intre înăuntru, câteva capitole din Codul Manierelor Elegante.

De trimis acasă, îi trimiteam cu un camion amenajat pentru transportul oilor. Le dădeam și paie, să aibă și ei ceva de mestecat pe drum...

Peăștia nu-i amenințam în nici un fel. Nu aveai cum să-i sperii.

În ceea ce privește vânarea doamnelor și domnilor reporteri, trebuie să mărturisesc un lucru ciudat: deși solidaritatea de breaslă ar fi trebuit să mă îndemne să-i ajut, simțeam o plăcere sadică să-i hăituiesc...

Cu cei timizi, ne purtam ca atare: îi găseam prin tufisuri, tupilați, cu hainele mai mult sau mai puțin sfășiate de sârma ghimpată, și-i amenințam cu arma, urlând. Nu era nevoie de mai mult. Îi conduceam blând, ajutându-i cu câte un ghiont, până la locul în care își ascuseseră mașina. Le dezumflam roțile, după ce ne interesam, politicos, dacă au pompă, și îi lăsam în plata Domnului, adică să plece, după ce, se înțelege, reușeau să-și umfle roțile la loc...

Distracția adevărată era când prindeam câte un reporter de la un mare cotidian, sau de la o revistă de răsunet. Ăștia își imaginau că sunt buricul târgului și ne tratau de țărani tâmpiți. Își puneau în piept, la vedere, legitimația de ziarist și-și urlau identitatea de cum ne vedeau. Urma un dialog amuzant. Noi ne interesam cum se face că o personalitate atât de marcantă nu a intrat pe poartă. Răspunsul, de obicei, nu exista, pentru că ambele tabere știau, la fel de bine, că pe poartă nu putea intra nici un ziarist. Apoi le aduceam, discret, la cunoștință că, intrând în mod ilegal pe o proprietate privată, trebuia să-i împuș-

căm. Aici, scenariul varia, de la caz la caz. Unii, când ne vedeau că le explicăm, cu mutre compătimitoare, că ne pare rău, dar că avem familie și că ne amenință șomajul dacă nu executam ordinele, începeau să-și piardă curajul și leșinau când ne vedeau ducând puștile la ochi. Peăștia îi căram până la mașină, unde se aplica procedura anterioară cu privire la roți, cu excepția întrebării amabile privind existența pompei (pe care nu aveam cui s-o punem). Alții, cuprinși de disperare, o luau la fugă și se alegeau cu o încărcătură de sare în părțile posterioare. Alții începeau să vorbească de legi, să amenințe cu tot felul de relații, Liga Drepturilor Omului, ONU și alte organisme îndepărtate. Se alegeau cu una peste bot, iar drept supliment, ațighicit, cu roțile găurite! Așa că trebuiau să se ducă pe jos până la cea mai apropiată localitate.

Când îmi terminam rondul, eram mort de oboseală, așa că era o adevărată plăcere să mă așez și să urmăresc filmările. Dar, după o oră, două, de monotonie, eram încântat când îmi venea iar rândul să patrurez...

Într-o zi, stăteam și priveam filmările. Trecuseră trei săptămâni și nu descoperisem nimic interesant. Mă consolam că o să fac un reportaj banal, însoțit de câteva fotografii luate pe furiș, care nu arătau nimic ieșit din comun.

Treaba nu prea mergea, în ziua aceea. Reluau, la nesfârșit, o scenă, iar Steinberg începuse să se enerveze. Se pare că era scena cheie a filmului. Lola și De Cappelo erau singuri pe malul pârâului și stăteau de vorbă. Banalități. Mie mi se părea că scena era interpretată remarcabil, dar omulețul ăla chel și rotofei se enerva din ce în ce, stăpânindu-se pe cât putea...

În cele din urmă izbucni:

— Nu înțelegi, femeie, că-mi ratezi tot filmul? Scena asta trebuie să fie ceva subtil, doar ți-am explicat de șapte ori! Stai de vorbă cu el despre vreme, dar în realitate ești gata să-i scoți pantalonii! Iar tu, ce-mi joci acolo? Stai și te uiți la el ca o puștoaică de șapte ani!

— Mă străduiesc, Moe, răspunse Lola, aproape plângând. Fac tot ce pot...

— Gata! Ne oprim aici! N-o să iasă nimic!

Și Steinberg dădu de pământ cu dosarele pe care le avea în mână și plecă bosumflat. Deodată se opri și se întoarse spre Lola:

— Unde-i doctorul?

— În rulotă... La laborator...

— Hai la el! Să vedem dacă ne poate ajuta cu ceva. Dacă nu, s-a dus dracului filmul!

Nu-l înțelegeam. După mine, scena era teribilă. Lola era cu adevărat o actriță genială. Nu vedeam ce ar fi putut face mai mult.

Probabil că există un al șaselea simț al reporterilor, pentru că, nu știu cum, mi-a venit ideea să trag cu urechea la discuția lor.

Am luat-o pe malul pârauului, printre sălcii și m-am strecurat, fără să mă vadă cineva, până sub fereastra rulo-tei, ca un indian din westernuri... Steinberg explica de zor:

— Dacă nu apare ceva în afara jocului conștient, scena își pierde valoarea, devine banală, iar filmul își pierde înțelesul. Trebuie să fie evident pentru orice spectator că Lola îl provoacă pe De Cappello, că-l dorește animalic, chiar dacă nu-și dă încă seama de acest lucru. Altfel, trădarea acestuia nu se justifică în nici un fel și ratăm filmul.

— Să văd ce pot face, se auzi vocea gravă, cu un accent spaniol evident, a doctorului. Nu mi-ai spus nimic din timp și nu m-am pregătit. O să lucrez azi și la noapte, iar mâine dimineată îți voi spune dacă am reușit ceva. Tu, draga mea, du-te și te odihnește bine! Știi ce înseamnă serul pentru tine, cât de mult te consumă... Bine, Moe, am înțeles ce vrei. Vorbim mâine dimineată. Sper să rezolv, în vreun fel... Acum, lăsați-mă! Am multe de făcut!

Steinberg a ieșit imediat din rulotă. Pe mutra lui rotofeie era o expresie care-mi amintea de un hârciog care a descoperit un sac cu grăunțe...

M-am grăbit spre locul meu și am ajuns tocmai bine. Venise schimbul și mă căuta. Apăruse o problemă. Urma să vin la slujbă abia a doua zi după-amiază, dar unul din tura de dimineață se îmbolnăvisese, iar șeful gărzii voia să știe dacă nu eram dispus să-l înlocuiesc. În mod normal, l-aș fi refuzat, dar eram curios să știu ce pregătea pentru a doua zi doctorul Guzman. Așa că am acceptat.

Când am sosit, a doua zi dimineață, nu începuse încă lucrul. Operatorii erau pregătiți, De Cappelto era și el acolo, dar Lola și Steinberg nu apăruseră încă.

M-am furișat, din nou, sub fereastra rulotei. Erau acolo. Doctorul tocmai termina de explicat:

— Nu sunt prea sigur de rezultat. N-am experimentat niciodată varianta asta. Să vedem ce-o să iasă. Voi sta prin apropiere, gata să intervin, dacă se va întâmpla ceva...

Ieșiră cu toții și se îndreptară spre locul de filmare. Reluară scena din ziua precedentă.

Am rămas cu gura căscată. Se întâmplase ceva! Jocul Lolei era cu totul altul, mult mai nuanțat. Spunea lucruri banale, ferindu-și privirea, apoi îl privea pe De Cappelto cu un animalism abia stăpânit, cu o invitație atât de evidentă, încât acesta începuse să înghită în sec. În timp ce discutau despre vreme, răsuflarea îi devenea mai grea, mai sacadată... Era extraordinară! Abia acum înțelegeam ce voise Steinberg de la ea. Era atât de provocatoare, fără să facă nimic provocator, încât am realizat că, dacă diavolul i-ar fi apărut sub o asemenea înfățișare, sfântul Anton ar fi cedat.

Operatorii filmau de zor, din toate unghiurile, iar Steinberg urmărea încordat scena, fără să spună nimic. Doctorul Guzman stătea lângă el, tăcut, ținând în mână o seringă plină cu un lichid albicios.

Deodată, totul se schimbă!

Lola începu să gâfâie, cu limba între buzele întredeschise, apoi, cu o mișcare bruscă, începu să-și rupă hainele de pe ea! Operatorii continuau să filmeze, neștiind dacă nu se făcuse cumva vreo modificare în scenariu. Lola,

șuierând cuvinte de neînțeles, se repezi la De Cappello și începu să-i smulgă hainele. Acesta se zbătea, încercând să fugă. Steinberg sări în picioare, strigând:

— Repede, doctore, ai greșit doza!

De Cappello reușise să scape din mâinile Lolei, numai în chiloți, și sărise în apă, înotând disperat spre malul celălalt. Lola se întoarse spre grupul de operatori. Aceștia își aruncară aparatele și se împrăștiară ca potârnichele.

Totul se petrecea cu o viteză nebunească, iar eu nu pricepeam nimic.

Lola, goală, se uită în jur. Toți bărbații fugiseră încotro văzuseră cu ochii. Doar doctorul Guzman se apropia de ea încet, prevăzător...

Atunci, ochii Lolei căzură asupra mea, care stăteam sub sălcii și priveam. Scoase un chiot și se repezi asupra mea. Înainte să-mi dau seama ce se întâmplă, era, ca un uragan, peste mine, smulgându-mi hainele! Niciodată, în viața mea, nu m-am trezit în pielea goală atât de repede! În timp ce mă dezbrăca în viteză, mai avea timp și să mă mângâie, din când în când, și să-mi șoptească tot felul de tandrețuri!

Doamne, ce frumos îi mirosea părul, a miere și a flori! Ce a urmat, e de nedescris...

Dar să nu exagerăm. N-are baftă Vince Simpson de așa ceva! În timp ce Lola era preocupată să mă dezbrace, doctorul Guzman se apropiase și-i făcuse o injecție în braț. Lola oftă o dată, scurt, și se prăbuși în brațele doctorului, care plecă imediat, purtând-o, spre rulotă.

Am rămas un timp nemișcat, nereușind să-mi revin.

Ceilalți apărură, de unde se ascuseseră, coborâră de prin copaci, și se apropiară de mine, privindu-mă compătimitori.

— Ai scăpat ieftin, bătrâne! îmi spuse un operator. Dacă ar fi pus mâna pe tine când am filmat „Fiica lui Dracula”...

Începură să-mi strângă hainele de pe jos și să mă ajute să mă îmbrac.

Și atunci s-a întâmplat catastrofa!

Portofelul îmi sărise din buzunar, iar când unul dintre operatori se aplecă spre el, să-l ridice, descoperi legitimația mea de ziarist!

În clipa următoare, izbucni uraganul!

— Domnule Stainberg, începură să urle amicii, paznicul ăsta e un ziarist! Trădare! Am încurcat-o!

Simțeam că soarta mă arunca din acolo unde mi-e locul: în rândul celor care mănâncă bătaie!

Și mă bucurasem atât că, măcar pentru o perioadă, trecusem în tabăra cealaltă!

Dacă m-ar fi văzut ziariștii pe care-i hăituisem prin tufișuri, cred că ar fi considerat că lumea era bine construită și plină de dreptate...

Deodată de auzi vocea lui Steinberg:

— Stați!

Și ploaia de pumni se opri, ca prin farmec.

— Vino, amice, să stăm un pic de vorbă, spuse el, luându-mă de braț.

M-a condus în rulota lui, unde veni și doctorul Guzman.

— Ia spune, cine ești și ce vrei?

I-am povestit totul, dând vina pe șeful meu iubit, Harry Middlestone, omul care deține tehnica cea mai pusă la punct de a mă vârî în rahat.

S-au privit între ei, îngrijați.

— Treaba-i încurcată, Moe, a spus Guzman. Dacă ar fi fost un vânător singuratic, aș fi avut grijă de el, într-un fel sau altul, și nimeni n-ar fi aflat ce s-a întâmplat aici... Dar așa... Vezi doar că-s amestecate autoritățile locale, poliția... Dracu' să-i ia pe toți, inclusiv pe șefii religioși! Nu putem să-i facem nimic. Se vor interesa de el și până la urmă va răsufla ceva...

Parcă mă simțeam ceva mai liniștit.

— Atunci, ce facem? întrebă, îngrijorat, Steinberg.

— Treaba ta! Te pricepi mai bine decât mine să tratezi! N-ai decât să mărești suma cheltuielilor generale ale filmului...

— Ascultă, prietene, mă întrebă micos Steinberg, cât vrei ca să-ți ții gura?

— Să-mi țin gura de tot, nu se poate, chiar dacă aș vrea... Ați înțeles doar că totul a fost făcut pentru ca să scriu un reportaj de mare succes. Și am acum niște elemente... chiar dacă nu-mi sunt foarte clare...

— Voi aștia, șobolanii de presă, nu vă gândiți decât cum să vă vindeți marfa! interveni Guzman. Nu vă sinchișiți că puteți zdrobi astfel niște bieți oameni! Îți dai seama că, dacă publici ce-ai văzut, Lola nu mai poate apărea în lume? După cum o cunosc, sau își va pierde mințile, sau se va sinucide! Asta vrei?

— Stați un pic! Mă judecați greșit, domnule doctor! Știți la fel de bine ca și mine că presa nu face numai rele. Iar un reportaj interesant nu trebuie neapărat să fie răuvoitor. Însă nimeni nu știe mare lucru despre Lola Menendez. Dați-mi niște informații necunoscute publicului, dar care să poată fi verificate de confrății neîncrezători, ca să nu par mincinos, și voi face un reportaj de care să fim mulțumiți cu toții. Și mai vreau ceva, numai pentru sufletul meu: explicați-mi și mie ce s-a întâmplat.

— Și bani? Cât vrei? întrebă Steinberg, ceva mai liniștit.

— Bani? Nu-mi trebuie. Dacă reportajul va fi interesant, voi obține o grămadă de bani pe el. V-am spus condițiile mele. Dacă vă convin...

— Acceptăm, însă tot ce vei scrie despre Lola trebuie să fie văzut și aprobat de mine, înainte să fie publicat! zise doctorul Guzman.

— De acord. Acum, explicați-mi ce s-a întâmplat.

— Vezi dumneata, Simpson, va trebui să-ți explic în câteva cuvinte niște lucruri foarte complicate... Bănuiesc că nu ai o pregătire științifică deosebită. Sunt specialist

în biologie și am cunoscut-o pe Lola pe când era doar o studentă săracă la Institutul de artă dramatică din Barcelona. Aveam nevoie de un cobai pentru experiențele mele, iar ea avea nevoie de bani... Am descoperit că dovedea o sensibilitate deosebită la preparatele mele... Am reluat experiențele... ne-am cunoscut mai bine... ne-am iubit... am sprijinit-o în carieră... Dar să fiu scurt. Cercetările mele privesc domeniul instinctelor. Am descoperit că informația instinctuală care este memorată în gene este decodificată și transmisă către creier prin intermediul unei secreții glandulare. Nu-ți dau alte amănunte, pentru că n-are rost. Ideea este următoarea: dacă modifici componența acestei secreții, persoana respectivă poate acționa sub influența unor instincte care nu-i aparțin, care nu fac parte din structura ei genetică. Moe cunoaște cercetările mele și, de acord cu Lola, am aplicat descoperirea mea în unele din filmele lui. Instinctul acționează la nivelul subconștientului, fiind reprimat de conștient. Exagerând unele componente instinctuale, ele deveneau evidente chiar sub stăpânirea de care dădea dovadă Lola. De aici au provenit unele succese ale soției mele... Ai remarcat și dumneata, probabil, că în jocul ei se ghiceau alte lucruri, se sugerau idei pe care cuvintele nu le puteau spune... Aseară, Moe mi-a cerut să exagerez instinctul sexual al Lolei. Nu mai făcusem treaba asta și am greșit doza. Pur și simplu se transformase într-o femelă în călduri... I-am dat un antidot, iar acum doar-me.

— Doctore, dar poți ajunge om bogat, o celebritate, poți primi premiul Nobel...

— Dragul meu, ți-am spus că Lola dovedește o sensibilitate deosebită la preparatele mele. Ea este singura persoană care, deocamdată, reacționează la tratament... Mai am mult de lucru...

Eram lămurit. Nu era ceva care să-i intereseze pe cititorii mei.

Până seara, am conceput, împreună cu Steinberg, un ciclu de articole cu tot felul de amănunte din viața Lolei. Exact ceea ce ne trebuia ca să facem ravagii în cele două mari categorii de cititori care ne interesau: puștimea și gospodinele.

Guzman mi-a împrumutat o serie de fotografii de familie: Lola pe blăniță, Lola la prima comuniune, Lola elevă, Lola mireasă...

Am făcut un ciclu de articole de i-am înnebunit pe toți. S-a vorbit chiar despre un premiu Pulitzer, dar până la urmă l-a luat altul, pentru niște chestii politice...

Harry era în culmea fericirii, mi-a mărit leafa (cu 5 dolari, m-am mirat cât de risipitor devenise... Noroc că și i-a recuperat repede, cu ajutorul amenzilor...).

Orașul mișuna de turiștii curioși să vadă locurile în care se filmase și se făcuseră atâtea confidențe... Afacerile înfloreau, conducătorii urbei erau mulțumiți, au pomenit chiar că, dacă mă las de băutură, vor să mă propună, la următoarele alegeri, pentru un post de consilier municipal... Însă până la alegeri, efectul articolului trecuse. Și, oricum, nu mă lăsasem de băutură...

Însă, cu tot succesul, nu fusese reportajul pe care aș fi vrut să-l fac. Reportajul adevărat, pe care-l visează un adevărat reporter, se bazează pe ce-ai văzut, pe ce-ai trăit... Iar ceea ce văzusem era, ca de obicei, nepublicabil...

Așa că nu eram tocmai mulțumit, în adâncul meu mustea o oarecare insatisfacție...

În plus, visez, destul de des, o scenă care mă înnebunește: femeia aceea, minunată, goală, care se repezise asupra mea... Ce-am citit atunci, în fracțiunea aceea de secundă, în ochii ei, n-am mai văzut niciodată în ochii altei femei...

Doamne, de ce n-a întârziat Guzman câteva minute?...

Telefonul

Indivizii formau o echipă perfectă. Dacă unul mă pocnea din dreapta, celălalt mă echilibra cu o lovitură din stânga. Orice lovitură la abdomen era dublată de un croșeu la bărbie, care mă dezdoia urgent. Iar celălalt îmi articula un șut în spate, ca să fie convins de poziția mea verticală.

Eram mut de admirație. Nu mai văzusem atâta înde-mânare! Dar eram mut și de atâția pumni în gură...

Vince, Vince, tu ai vrut-o!

Era cea mai cruntă bătaie pe care o încasasem în existența mea cea marcată, îndeosebi, de bătaii...

Și, în același timp, era singura pe care o căutasem cu lumânarea.

Indivizii se pricepeau. Meseriași, nu glumă! Loveau în mine de o jumătate de oră și reușiseră să nu mă scape pe jos. Aveau viteză și forță, știau anatomia mai bine decât un medic și loveau la fix.

Apropo, care mardeiași de clasă studiază și anatomia?...

Până la urmă s-au plictisit și m-au lăsat să-mi păs-

trez singur echilibrul. Au dispărut ca niște umbre, iar eu am rămas în picioare, neîndrăznind să mă mișc. Până la urmă, a trebuit să respir, că nu sunt pom! Când am tras aer în piept, greutatea lui m-a dezechilibrat și m-am prăbușit... Vedeam doar cercuri albastre, concentrice, care se învâртеau repede, dar în sensuri diferite... apoi nimic...

Când m-am trezit, începea să se lumineze. M-am ridicat cu greu. Parcă în capul meu își făcuse de cap un mixer, bulversând totul. Nu eram în stare să leg două idei...

Până la urmă am găsit un taxi (mai bine zis, m-a găsit șoferul pe drum), am ajuns acasă și am reușit să mă târăsc în apartament. Nu știu cum am reușit să deschid ușa și s-o închid în urma mea. M-am ambiționat să mă dezbrac, iar apoi m-am prăbușit în brațele celei mai simpatice zâne: uitarea!

Încasasem multe bătăi, dar una singură fusese declanșată, în mod premeditat, de mine. Cea de care avusesem parte în seara asta. Ochiul meu de reporter nu se înșeală, ghicisem meseriașii. Ce-i drept, băiețașii se lăsaseră greu, suportaseră multe până să se hotărască să mă invite afară.

Povestea începuse cu câteva ore mai înainte.

Eram singur în redacție. Rezolvasem toată treaba cât ai bate din palme, ca de obicei când Harry era în concediu. Și cu rezultate mult mai bune decât recunoștea el.

Stăteam și mă plictiseam. Aș fi plecat eu haihui, ca orice reporter căruia îi șade bine cu drumul, dar trebuia să rămână cineva lângă telefon, nu? Dacă se declanșa războiul mondial? Oricum, îmi planificasem o zi fără bătaie și de aceea nu aveam de gând să ies din birou. De parcă în birou eram la adăpost de indivizi ca nebunul ăla de Douglas McIntosh, care năvălise în redacție să mă ia la palme pentru știrea apărută la rubrica agricolă. Nu scrisesem nimic altceva decât că McIntosh cultivase în grădină un dovleac mai mare decât capul lui, care fusese premiat la expoziția fermierilor pentru că nu avea nici o sămânță în el... De ce s-o fi supărat, nu-mi dau seama... Ce, avea

semințe în cap? Oamenii nu sunt în stare să aprecieze adevărul...

Deci, stăteam și mă plictiseam. Fără zbârnâitul continuu, ca de bondar, al lui Harry, în redacție era raiul pe pământ. Regretam că nu sunt mahomedan, pentru ca raiul să fie populat și cu niște hurii...

Și, stând așa, cu ochii ațintiți asupra telefonului, mi-am adus aminte, nu-mi dau seama cum, de o carte pe care o citisem în tinerețe. Nu mai țin minte nici titlul ei, nici numele autorului. Era o carte de amintiri din timpul celui de-al doilea război mondial. Autorul făcuse parte din rezistența olandeză. Sau belgiană? În orice caz, singurul lucru pe care mi-l aminteam era o chestie cu telefoanele. Unul dintre membrii rezistenței, inginer în transmisiuni, descoperise o metodă pentru a nu fi identificate numerele de telefon ale celor cu care luau legătura. Pentru a obține numărul dorit, se forma un grupaj de patru numere de telefon, consecutiv, iar în centrală se formau (nu explica cum) niște conexiuni, în așa fel încât se făcea legătura cu postul dorit. Chestia asta nu-mi fusese prea clară. Nici acum nu-mi este. Dar rămăseseam cu ideea în minte. Și dacă tot n-aveam nimic de făcut, ce i-a trecut prin cap lui Vince, Vince mintosul? Să încerce și el drăcia, să vadă dacă funcționează. Oricum, centrala noastră era de dinainte de război...

Așa că am format patru numere de telefon, succesiv, la întâmplare. Când am terminat, spre mirarea mea, m-am trezit că se auzea sunând, undeva. Și, pentru ca totul să fie și mai frumos, telefonul a fost ridicat din furcă.

Acum, fiți atenți, și să mă credeți pe cuvânt:

Persoana care ridicase receptorul zise, cu o voce care mi se părea cunoscută:

— Aici redacția ziarului Morning Star! La telefon redactorul de serviciu, Vince Simpson!

Măi să fie! Adică cum? Păi Vince Simpson sunt eu! Iar Morning Star este ziarul la care lucrez!

Am rămas un moment derutat.

Mi-am revenit repede, pentru că, în meseria mea, dacă nu-ți revii repede, mai ales din pumni, ești pierdut.

Cine știe cu ce orașel pârlit s-a făcut legătura. Și în fiecare orașel, cât de amărât, există un Morning Star. Iar Vince Simpson nu-i un nume foarte rar, și sună a ziarist... Ba s-ar putea să fie chiar numele lui adevărat!

Așa că, nevinovat, îl întreb:

— Fiți drăguț, domnule Simpson, care-i numele de domnișoară al mamei dumneavoastră?

— Ivanskova, răspunse el, imediat.

Am amuțit instantaneu. Așa o chemase pe mama înainte de a deveni madam Stahorny... Că de cunoscut, pe tata l-a cunoscut în America, și aici s-au căsătorit...

Celălalt deveni, probabil, nerăbdător, pentru că întreabă:

— Alo! Cu cine vorbesc? Ce doriți?

Ce să-i răspund? Am mai ținut un timp receptorul în mână, apoi l-am așezat încet în furcă...

Ce chestie ciudată!

Acum, după ce mă liniștisem un pic, îmi mai veni o idee. Am luat casetofonul din sertar și am pus o casetă pe care înregistrasem un interviu. I-am dat drumul și m-am auzit punând întrebările de rigoare.

Vocea mea, înregistrată, era identică cu vocea pe care o auzisem la telefon!

Ce dracu'? Vorbisem cu mine însumi?

A, fumat o țigară, am băut ceva whisky din sticla de rezervă, fără să știu ce să cred... Vorbisem cu mine? Care mine? Dintr-un alt timp? Or fi existând universuri paralele?

M-am plimbat, năuc, prin cameră...

Aș fi dat din nou telefon, dar nu mai țineam minte ce numere formasem. Îmi părea rău că nu-l întrebasesm cine era, în ce an trăia, mă rog, ceva care să-mi permită să localizez, cât de cât, povestea...

În momentul acela de derută a sunat telefonul. Am ridicat receptorul și am spus în mod automat:

— Aici redacția ziarului Morning Star. La telefon redactorul de serviciu, Vince Simpson.

La celălalt capăt al firului, tăcere... Apoi, o voce pe care începeam s-o recunosc, mă întrebă, cu oarecare teamă:

— Fiți drăguț, domnule Simpson, care-i numele de domnișoară al mamei dumneavoastră?

Fără să mă gândesc, automat, i-am răspuns:

— Ivanshkova.

Apoi îmi dădui seama ce se întâmpla. M-am grăbit să întreb repede, ca să mă lămuresc:

— Alo! Cu cine vorbesc? Ce doriți?

Dincolo, tăcere... Apoi zgomotul receptorului așezat în furcă...

Simțeam că înnebunesc! Nu mai înțelegeam nimic. Vorbisem cu mine însumi, aflat la o jumătate de oră în timp!

Întrebările se desfășurau vijelios în mintea mea:

Cum se făcuse o asemenea legătură în timp?

De ce dialogul fusese identic, chiar dacă a doua oară fusesem în cunoștință de cauză?

Există oare liber arbitru, sau totul este prestabilit?

Dacă așa stau lucrurile, cine și ce a vrut să-mi dovedească cu această convorbire?

Simțeam că-mi explodează capul!

Aveam nevoie de ceva care să-mi abată atenția de la întrebările astea, ceva care să mă împiedice, măcar un timp, să mă mai gândesc!

M-am hotărât. Am dat dracului ziarul, am intrat în prima cârciumă și, când i-am ochit pe cei doi gealați, m-am apucat să le descriu, cu lux de amănunte, cum i-au adus pe lume mămicile lor... Până când m-au invitat afară...

Sinuciderea lui Giuseppe Balsamo

— Vince, îmi spuse Harry, ce-ar fi să treci pe la poliție? Poate iese ceva...

— Ce să iasă? Aseară l-au prins din nou pe Bill Malone beat criță și l-au dus să doarmă la secție, pentru că nevas-tă-sa nu-l primea acasă... Puștii lui Joe Harrigan au depășit iar viteza pe autostradă... Cam astea sunt cazurile de care se ocupă poliția noastră. De fapt, ce-ar putea să se întâmple în orașelul nostru? Ultima crimă a avut loc acum douăzeci de ani. Și a fost, de fapt, un accident nenorocit de vânătoare...

— Dragă Vince, ai un stil nemaipomenit de a-mi refuza sugestiile! Vrei sau nu să faci ce ți-am spus?

— OK, tu ești patronul, gata, am plecat!

Am luat-o încetisor pe strada principală și m-am dus la secția de poliție. Înăuntru era doar sergentul Thompson, Bull Thompson, cum i se zicea, pentru că avea gabaritul, forța și inteligența unui taur. Nu avea însă și apetitul sexual al acestuia, așa că eu personal îl consideram bou sadea.

— Salut, Bulă, i-am spus eu intrând.

— Salut, microbule! mi-a răspuns el încântat. Iar ți s-a făcut de cafteală?

Bineînțeles că nu se prinsese de poantă. Nici n-avea cum. În tot târgul nostru, doar Sarah, nevasta lui Harry, și cu mine auziserăm de eroul bancurilor românești. Sarah era o mare amatoare de bancuri cu Bulă, și de câte ori ne întâlneam, îmi spunea câteva. Probabil că scrisorile pe care le primea de la rudele ei erau pline cu bancuri, pentru că de fiecare dată știa unele noi.

Sarah era născută în România și vorbea tot timpul despre țara ei natală, și, mai ales, despre cele două mari orașe pe care le cunoștea bine: Buhuși, unde se născuse, și Botoșani, unde-și făcuse studiile. Am înțeles de la ea că erau singurele orașe serioase din România. Prin deducții logice, pentru că noi, reporterii, ne asemănăm cu detectivi în privința capacității deductive, am ajuns la concluzia că București, capitala țărișoarei de care vorbim, trebuie să fie cam cum este Washington-ul față de New York sau Los Angeles: un centru administrativ mic, liniștit, unde s-au refugiat guvernul și administrația, ca să poată lucra în liniște la binele țării. Nu se compara, deci, cu metropolele despre care îmi vorbise Sarah, orașe mari, pline de viață... Din cauza poveștilor Sarei, am scris odată o scrisoare Institutului militar de cartografie, indignat că în hărțile Europei pe care le găsisem, e adevărat, la o scară cam mică, cele două orașe nici nu figurau!

În orice caz, Sarah ținea mult la țara ei de origine și nu suporta să o vorbească cineva de rău. Și nici n-o vorbea nimeni de rău, pentru că, în târgul nostru cel puțin, nu auzise nimeni de ea...

— Ce faci Bulă, ești singur? Vreun caz interesant, ceva să învieze presa noastră, glasul local al cetățenilor...

— Liniște și pace! Ce crezi că se poate întâmpla când veghez eu?

Chiar, ce s-ar putea întâmpla când veghează Bulă Thompson?

Dar, ca un făcut, tocmai atunci sună telefonul, iar sergentul se grăbi să răspundă.

— Alo, aici poliția! Cine, ce dorește?

— Sunt Amelia HoggelSmith. Bull dragă, în camera ultimului meu chiriaș s-a auzit o împușcătură!

Amelia ținea o pensiune în apropierea gării. Locatarii ei erau din categoria celor des întâlniți în rubricile „Faptului Divers”...

— Cum îl cheamă?

— Giuseppe Balsamo.

— Bineînțeles! Un străin! N-ar trebui să permitem intrarea în țară a tuturor veneticilor ăștia, care ne fac numai necazuri!

Bulă Thompson era american get-beget, părinții lui vorbeau în casă numai engleza, pentru că altfel nu s-ar fi înțeles, tatăl lui fiind finlandez iar maică-sa portorică...

Bulă s-a ridicat de pe scaun, și-a aranjat tocul revolverului și a pornit spre ușă. În prag, a întors capul spre mine:

— Hai, ieși afară, că încui!

— Pot să vin cu tine? Poate iese vreun articol...

— Și o să scrii și despre mine?

— Bineînțeles.

— Vezi ce scrii, că dacă nu-mi place, te turtesc ca pe-o clătită!

Am urcat în mașina plină cu faruri, antene și sirene, care dovedea grija cu care gestionează poliția banii contribuabililor, iar Thompson a demarat de parcă avea întâlniri cu o junincă nerăbdătoare.

Amelia ne aștepta în poartă.

— Am bătut la ușă, dar nu răspunde nimeni. Să nu se fi întâmplat vreo nenorocire...

— Ce nenorocire? S-a îmbătat ca porcul și a început să vadă balaure prin cameră. Să sperăm că n-a stricat nimic.

Am urcat până la odaia cu pricina. Pe hol, în fața ușii, se strânseseră încă trei-patru chiriași. Obișnuiții curioși...

După somațiile de rigoare, Thompson s-a rezemat un pic de ușă, iar aceasta a zburat din țâțâni.

Am intrat. La masă, pe scaun, cu capul căzut într-o parte, stătea un bărbat de vreo patruzeci de ani, brunet, cu o figură inteligentă. Avea o gaură mare în tâmpla dreaptă. Revolverul căzuse lângă scaun. Pe masă era o scrisoare. Bull Thompson a luat-o, a citit-o și după aceea mi-a întins-o și mie.

— Uită-te și tu. Individul e ținut rău de tot!

Iată ce conținea scrisoarea:

Mă numesc Giuseppe Balsamo și m-am născut la Foggia, în anul 1697 într-o familie de meșteșugari cumsecade, armurieri. Am primit o educație bună, am învățat meseria tatălui și, când a venit vremea, mi-am întemeiat o familie. Eram fericit. Am avut copii, apoi au venit și nepoții... Într-un timp am observat că lumea a început să se ferească de mine. Chiar și cei din familie. Într-o zi m-a chemat preotul nostru și m-a întrebat câți ani aveam. I-am răspuns că am împlinit 65 de ani. Și cum explici, a întrebat părintele, că ai toți dinții, iar părul nu ți-a încăruntit? Arăți mai tânăr decât copii tăi! Lumea vorbește că ți-ai vândut sufletul diavolului, în schimbul tineretii!

Am plecat acasă zăpăcit, fără să-i fi dat vreun răspuns. Cum am intrat în odaie, m-am uitat în oglindă. Avea dreptate, arătam cel mult de 35 de ani. M-am speriat. Știam că nu făcusem nimic rău, dar eram convins că nimeni nu mă va crede și că mă așteaptă rugul. În aceeași noapte am fugit în Franța. Acolo mi-am zis Contele de Cagliostro și am făcut pe magicianul. Începusem să mă preocup de magie, pentru că voiam să aflu ce se întâmplase cu mine. M-am amestecat în multe lucruri acolo, în Franța.... Timpurile erau însă grele, am fugit în Germania,

apoi la Veneția... Poliția papală era tot timpul pe urmele mele. Am profitat de războaiele care cuprinseseră întreaga Europă și mi-am pierdut urma. Până la urmă am ajuns în America. Anii treceau, iar eu nu îmbătrâneam deloc. Studiam mult, încercând să înțeleg ce se întâmplă cu mine. Mă mutam din loc în loc, schimbându-mi identitatea, pentru că lumea era rea, chiar și în America, și nu voiam să observe cineva că nu sunt ca și ceilalți...

Acum câțiva ani am reușit să descopăr secretul tinereții mele veșnice: organismul omenesc este alcătuit din celule care se uzează și pier, dar în locul lor apar altele, identice. Cu timpul încep să nu se mai refacă la fel de bine, sau nu se mai refac deloc. Un accident genetic, provocat de cauze ce-mi sunt și acum necunoscute, a făcut ca organismul meu să fie construit din celule care nu-și pierd niciodată capacitatea de regenerare. Nici o boală nu mă poate atinge, pentru că organismul meu are grijă să se refacă mereu... Nu sunt imun la răni sau la accidente, dar e imposibil să mor de bătrânețe. Bătrânețea e o boală împotriva căreia un organism obișnuit nu știe să lupte, pentru că schema de refacere a organismului este dirijată de anumite celule nervoase, care, la oamenii obișnuiți, nu se mai refac. În felul acesta, schema de refacere a organismului dispare încetul cu încetul, organismul este refăcut din ce în ce mai prost, până când nu mai este în stare să funcționeze... Eu n-am asemenea probleme.

Am început însă să obosesc, iar informația acumulată în aproape 300 de ani mă sufocă. Eu nu pot să uit nimic. Totul se păstrează și sunt năpădit de banalități pe care nu le mai pot ordona...

Judecata începe să-mi fie îmbâcsită, nu-mi mai găsesc ideile, nu mai îmi dau bine seama în ce epocă și loc mă aflu...

Am obosit și m-am hotărât să termin cu toate. Am văzut prea multe și mă simt din ce în ce mai străin. Știu că este un păcat foarte grav să-ți iei singur viața, dar n-am ce face. Nu mai pot!

Dumnezeu să aibă milă de mine!

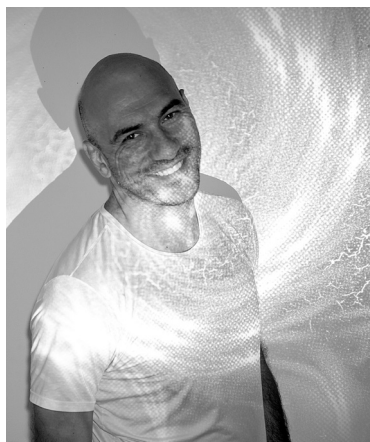
Giuseppe Balsamo

Eram convins că scrisoarea spune adevărul, dar cine să-l creadă?

Așa că notița care a apărut în ziarul de a doua zi reflecta poziția oficială a poliției:

Ieri s-a sinucis Giuseppe Balsamo, profesia și domiciliul necunoscute, în urma unei grave crize psihice.

Mihai Răuță

La început ut a fost Alisa.
După aceea a fost Mihaela.
Acum sunt Lara și Sasha!

— Ce este un videofon? m-a întrebat Lara într-o seară, când îi citeam plin de avânt prima pagină din *Fetița de pe Terra* de Kiril Buliciov.

„Oops, mi-am spus, sunt mâncat!” Și m-am trezit eu frumos cum încercam să dau o explicație, dar gândul îmi fugea la videofon și la prima pagină a copertei unde apărea anul de grație al publicării: 1965. Videofon — dacă ar fi să mă gândesc ce este asta azi? Hmm, noi nu folosim videofoane, noi folosim telefoane celulare și avem aplicații pe ele care ne permit să facem videoconferințe: Skype, WhatsApp, Facetime...

— Este un aparat similar cu un telefon, dar care era folosit doar pentru videoconferințe, așa cum folosești tu telefonul cu Skype pe el ca să vorbești cu bunicii.

M-am apucat să recitesc *Fetița de pe Terra* și să mă gândesc la Alisa, personajul principal. Pentru a 20-30-a oară. O citeam în fiecare vacanță de vară, când mergeam la bunici la munte. Era acolo în bibliotecă, lângă 1001 de nopți. Pentru că nu aveam televizor. Câteodată aveam radio. De cele mai multe ori aveam poveștile bunicului din război sau ale tatălui meu despre submarine și nave spațiale. Și mai citeam din Alisa și... scriam atunci când nu mai aveam ce citi. Așa că la început a fost Alisa. Apoi mama care mă prindea că scriam pe ascuns și mă încuraja... scrie, scrie! De citit, citeam doar când nu aveam altceva ce face.

Până într-o zi, când am văzut la avizierul Facultății de metalurgie din Politehnică — unde mai aveam din când în când cursuri în anul I, despre un Cenaclu de Știință Fantastică.

Avizier! Era locul meu preferat din facultate. Aici găseai de la anunțurile specifice de vânzări din cămine până la cursuri interesante, anunțuri de baluri de boboci și cluburi.

Îmi aduc aminte cum am plecat din Polizu, am luat metroul spre Politehnică și am mers până la Rectorat, unde am fost legitimat și am putut intra pentru prima dată în aulă. Am găsit cu greu loc în spate, departe, și l-am ascultat pe Dolfi Drimer, alături de Mihaela Mândrea, despre cercetări ale efectelor de piramida, despre ecosisteme, despre spațiu și despre viitor.

Am plecat ultimul în seara aceea, privind cu interes la pușca de vânătoare a paznicului de la rectorat care ne mâna încetîșor din clădire! Am mers pe jos până la Favorit, respirând aer rece cu idei, oxigenându-mi visele și clipele, aproape alergând către caietul meu roșu ascuns și către pixul Bic (primit cadou de la unchiul meu) cu vârf moale, rotund și albastru, aproape curgând.

Apoi caietul s-a terminat și au început agendele aduse de tata să se umple. Și scriam în așteptarea următoarei alimentari cu idei de la... String.

După aceea a fost Mihaela. Vorbea încet, frumos și ne strângea sub aripile ei, dând căldură gândurilor și lăsându-ne ideile nestingherite de ceea ce devenise o lume prea liberă acum, pe care nimeni nu știa să o trăiască, dar toți doreau să o folosească. Întâlnirile au început la Ecran Club, o dată pe săptămână, și alergam să le prind, fără să știe nimeni, nici colegii, nici părinții. Eram acolo doar eu, prietenii mei și semințele. Semințe sădite de Florin.

Eram fascinat de Florin și mai sunt încă. Știți grâul acela pe care îl puneți de Sfântul Andrei în vată și cu apă, ca să crească, și îl vezi cum se înalță de la o zi la alta. Florin sădea semințe de idei care răsăreau în câteva zile. Ne spunea tot ce știa, tot ce citise, tot ce observa. Atât de repede și cu atâta impact încât nu puteam să îl urmăresc acolo. Trebuia să aștept o noapte și o zi să încep să rumeg ideile. Și brusc veneau ca niște râuri. Le interpretam cum credeam, pentru că Florin ne lăsa mereu în suspans, să căutăm noi mai departe pe propriile direcții. Părea că fiecare întâlnire de la String ne lăsa cu întrebări. De fapt, Florin ne întindea doar elasticul de la praștia imaginației. Imaginați-vă ce se întâmpla după.

Era un bombardament continuu. O ploaie de stele peste mine, peste noi. George Anania și Romeo Bărbulescu lucrau în tandem să ne spună opinia despre textele scrise și citite la cenaclu, Florin să comenteze pe marginea ideilor, Mihaela să ne încurajeze, dar și să ne atragă atenția asupra detaliilor gramaticale și semantice.

Iar atunci când veneau Alexandru Mironov sau Ștefan Ghidoveanu, ne simțeam cu adevărat spectatori în primul rând ai unor figuri publice ale Televiziunii și Radioului Național.

Apoi ceilalți studenți scriitori și artiști grafici mă ridicau și mă coborau la fiecare încercare de scris. Și mi-au

devenit prieteni de o viață, așa cum sunt Claudiu Murgan și Adi Preda, alături de care am scris, am lucrat și am dezvoltat proiecte frumoase.

Era de neimaginat cum ajungeam câteodată să scriu imaginându-mi descoperiri științifice pe care la următoarea întâlnire le prezenta Florin. Stringul ne sincroniza și era real.

Una dintre primele prezentări ale lui Florin a fost despre fractali, numere de aur și teoria haosului. 20 de ani mai târziu mă confruntam cu ea la o conferință care prevestea o criză economică globală. Dar cine să înțeleagă asta? Unul dintre vorbitorii la una din cele mai mari conferințe de risc vorbea despre prezentarea avută la Davos în luna februarie 2008, unde și-a expus rezultatele cercetării legate de modul în care au devenit interconectate la nivel global fenomene de tip terorism, gripă, petrol, furtuni, războaie locale etc. Înglobează lumea, economia, mai mult risc? Este lumea mai riscantă? Nu, răspundea el! Este mai imprevizibilă!

Îmi amintesc că la una dintre întâlnirile String am avut-o invitată pe Marioara Godeanu, „faraona” de la Pitești. Și poate nu credeți, dar autobuzul 105 cu care veneam la String de la Facultate și de acasă avea o legătură puternică cu asta.

Serios! Sunt lucruri de acum 30 de ani din România. Lucruri care pe vremea aceea se numeau Știință de Frontieră și, cu toate acestea, frontiera era chiar aici, lângă noi. Nu ca acum, când le citim pe net sau ne uităm la Ted, cum se întâmplă pe restul planetei.

Aici la Pitești. Dacă mergeți pe A1, după ce vedeți Piteștiul și mergeți în continuare spre mall, o să vedeți pe stânga, la un moment dat, o piramidă de metal ruginit. Fără nimic în ea. Ei bine, este cea mai mare piramidă perfectă din România. Și în anii '80, Marioara conduce o echipa științifică menită să experimenteze efectul de piramidă. În anii '80! Cum?

Păi, cercetătorii români conduși de Marioara Godeanu au creat un ecosistem interesant și extrem de ingenios. Trebuie să vă dați seama că aceste lucruri se întâmplau în anii '80, în perioada comunistă. Era o perioadă comunistă politic, însă tehnic și științific, după cum constat astăzi, era net avansată, asemenea sistemului capitalist actual. Erau suficiente dezvoltări științifice și proiecte cât să alimenteze multă imaginație.

Ecosistemul era cam așa:

Cercetătorii de la Institutul de Științe Biologice din București căutau noi materii prime ca sursă de energie. Înțelegeți? Ne aflam în anii '80 în România. Știm că exista o presiune din partea lui Ceaușescu pentru a găsi surse alternative de energie și pentru a le conserva pe cele actuale sau... pentru a fi exportate. În fine, măcar era ceva cu cap. Asta deși eram plini de surse de energie și mai construiam și centrala atomică de la Cernavodă. Oricum, această căutare de surse alternative ar putea părea SF pentru România de azi! Nu știu de ce, dar se pare că imaginația mea de acum 27 de ani nu a luat în considerare și evoluția politică a lumii, și cred că praștia trebuia să arunce ideile peste 100 de ani, ca pară de ajuns să se întâmple ceva. Poate doar videofonul lui Alisa să apară după 50 de ani! Dar să revin la ecosistem...

Colectivul de cercetători era condus de Marioara Godeanu, de la... vă rog să fiți atenți: Laboratorul de biomasă - fotosinteză - evoluționism. Sună SF? Groaznic, sună SF ceva care era în trecut.

Testau specii de plante din toate zonele globului și au descoperit că Salata de Nil „crește ca Făt Frumos, într-un an cât alții în zece”. Nu oricum, ci în anumite condiții de temperatură: apa între 5 și 39°C și aerul la 45°C. În plus, apa ar trebui să conțină o încărcătură organică de 20-10,000 mg/l. Dacă ar fi în sere, ar produce 365 de zile pe an 5 tone de masă verde/hectar. Și unde ar crește și mai repede?

Stați, dar care este legătura cu autobuzul 105?

Salata de Nil are trei utilizări importante:

1. Absoarbe încărcătura organică din ape — asta îi place. Așa că o poate reduce cu 40% și, în plus, reduce azotul și fosforul din apă cu 20-30%, de aceea este utilă pentru a curăța apele reziduale orășenești, de la fermele de animale, din lacurile stătute, Dunăre etc. Practic depoluează apele. Asta în afară de faptul că sunt lacome după dioxid de carbon și elimină oxigen.

2. Bune pentru furajarea animalelor; evident, dacă nu au fost folosite la punctul 1 la depoluare.

3. Aici e treaba cu 105-ul — prin fermentare, la producția de biogaz. Mai știți rachetele de pe autobuze? Biogaz, da. Salata de Nil.

Deci, unde ar crește mai repede?

Aici intervine românul inventiv. Au găsit cum să împuște doi iepuri dintr-o lovitură: creșterea accelerată a salatei de Nil într-o seră sub formă de piramidă aducea un beneficiu vizibil și măsurabil pe partea de biogaz cerută de către stat și, în plus, permitea realizarea de cercetări anexe — determinarea zonelor de concentrare energetică, plasarea diferitelor obiecte în anumite zone și determinarea efectului piramidei asupra lor etc.

Și cu membrii cinaclului, cu mine?

Vă închipuiți, când vedeam și auzeam că toate aceste lucruri existau, că erau oameni în halate albe (în afară de mine la facultate, dar eu doar repetam experiențele din manuale) care așteptau ziua să vadă dacă lama este mai ascuțită dacă este plasată la baza piramidei sau mai sus și încercau să înțeleagă modul în care se corela cu poziționarea camerelor mortuare din piramidele din Egipt? Filmul *Mumia*? Nu, mult mai mult de atât se întâmpla în mintea mea...

Azi, când scriam, m-am întrerupt ca să rezolv problema de conectare a Sonos, sistemul audio WiFi pe care îl folosesc acasă pentru a asculta muzică, radioul. Sasha, băiatul meu de 11 ani, nu reușea să își pună înregistrarea de teatru radiofonic cu „Războiul lumilor”. După ce am reușit împreună, tocmai începuse discuția dintre două personaje care vorbeau despre exploziile văzute pe Marte și care erau interpretate de unul din ei ca fiind semnele lansării unor nave ce își propuneau invazia Pământului.

— Dar pe Marte nu este viață! Au fost descoperite ceva bacterii. Este robotul acela Rover care merge pe acolo! îmi spune Sasha.

— Folosește-ți imaginația, i-am spus, oare nu ar putea să fie în sol? Mai știi când am descoperit în vacanță în Turcia o carcasă a unei cicade și am aflat că ele ies din pământ o dată la 17 ani? Dacă ciclul lor de viață este mai lung până să iasă?

OK, Marte nu mai este ce era pentru amatorii de SF, la fel și cu Luna după aselenizare pentru Jules Verne, dacă ar mai fi fost. Nici Teleenciclopedia nu mai hrănește la fel imaginația când Youtube atinge hituri maxime cu farse.

Așa că mă bucur și mulțumesc oamenilor științifico-fantastici care ne-au arătat toate aceste lucruri, care au pus pasiune în cercetare și au transmis-o mai departe unor simpli studenți care buchiseau manuale învechite, într-o țară și o lume a cărei evoluție sunt convins că o vedeau mai accelerată decât a fost.

Au trecut mulți ani până să înțeleg adevărata artă a Mihaelei de a strânge, cultiva, elibera și recultiva umanismul pe plaiurile și în rădăcinile echipei String.

Au trecut mulți ani până să nu mai decojesc și să ronțăi semințele de idei ale lui Florin, ci să încep să le sădesc și să le ud pentru a gusta fructele.

Nu este întâmplător că vorbesc atât de mult despre piramida de la Pitești, când sigla noastră, a String-ului,

creată de Mihaela, este o piramidă intersectată cu planul cunoașterii.

Toate sunt legate, toate curg, sunt doar stringuri de energie, șireturi nesfârșite de informație care ne leagă pe cei care am participat la acest experiment uman numit String, experiment pe care ni-l dorim nesfârșit, oferindu-l mai departe copiilor noștri. Și de ce nu, asemenea cica-delor, să renaștem în propriul nostru ciclu și să scriem, așa cum Claudiu a reușit să publice primul său roman SF anul acesta!

Îi mulțumesc Mihaelei și lui Florin pentru că ne-au adus Universul atât de aproape încât să nu mai fie nevoie să îl privim cu radiotelescoape, ci să îl simțim!

O cură lungă

2050.

Nu e film SF. Nici horror.

Nu au prea nimerit ăia de făceau filme acum 40 - 50 de ani. Cu o excepție...

Corporațiile grase. E plin de ele acum. Erau demult, dar acum se lăfăie.

Grăsane chiar. Iar noi trăim scufundați în ele ca niște creaturi hrănite artificial cu slana lor lichidă, respirând-o prin tuburi de ungere prinse adânc de noi. Suntem mereu alunecoși și nu ne lăsăm prinși. Mișcările ne sunt lente, precum ale valurilor poluate cu petrol. Și înghițim. Încet și mult. Constant. Tot ce ne iese în cale. Pe unii, pe alții. Ne îngrășăm. Ne umflăm straturile exterioare cu prisosul de lipide.

Un alb gras. Acesta este noul frumos. Scris MARE cu litere vizibile de la kilometri, cât mai umflate și mai luminoase. Puse sus pe clădirile de unt care trebuie păstrate reci, ca să nu se topească în valuri și apoi să fie bătute de alții în altă formă și în alt ambalaj.

E bine. În cocon e bine, e cald mereu și stai pe moale. E cu lumină rece, de neon. Protejează bine de soare, în caz ca îți e frică să ieși afară pe lumină, să transpiri și să te topești făcând mișcare.

Da, trebuie să fii cât mai gras ca să nu te poți mișca. Poți mânca pe datorie și aproape pe gratis la cantinele lor.

Eu m-am dus acum 20 ani la ei să mă îngraș. Adică m-am angajat la o corporație babană. Inițial am zis să fac o cură scurtă. Prea eram slab și mă mișcam cum voiam. Toată lumea spunea că e bine la centrele de îngrășare. Știați? Nu doar de slăbire.

Și așa este. Aveau fel de fel de nutriționiști, grași și ei, care te învață ce să pui pe tine ca să te dai mai rotund, pe scenă, pe sticlă, pe stradă când mergi. Dacă nu au suficienți nutriționiști, angajează din ăia publici pe care îi găsești pe rețelele sociale.

Păi da, că nu e suficientă grăsimea de corporate, e prea brută. Ea trebuie tratată, rafinată, mai trebuie puțină sare, puțin usturoi, puțin busuioc, afumată... după gust.

Dar să vă spun un secret, așa ca între grași, să nu ne audă cei slabi: ăia te și disecă la centrul de îngrășare. Da! Analize. 360. Assesement centers. Cântare, chestii. Tot tacâmul. Dacă te văd că te îngrași doar la fund, te bagă la operație.

Și e nasol, că pot apărea efecte adverse. Te taie adânc și ți se cam rupe sfera de protecție, câmpul ăla de forță, de refuz, din jurul tău. Și poți vedea mai întâi cum ești... slab, os, ce mai rămâne după ce nu mai ești. Esența. Aia care contează de fapt, dar de care ei nu au nevoie. Te acoperă repede. Iau de pe fund și pun pe burtă. Ca un fel de centrifugă. E procesul ăla de rotație.

Ca să te vezi după operație, au multe oglinzi. Multe. Cu unele te... oglindești. Chiar dacă și ele sunt unsuroase și te vezi un pic deformat. Nu-i nimic, o oglindă se curăță pe alta. Și în timp te obișnuiești cu oglinzile astea, și te mai și

ajută să te vezi cât te-ai mai îngrășat sau cât ai slăbit după ce pleci de la ei. Că nu poți sta mereu. Deși, ce sa zic eu după 20 de ani...

Dar e un fel de a spune pleci, că rămâi cumva legat.

Acum recunosc: am devenit dependent de lipide. Mai sunt alții ca mine acolo, care pleacă la un moment dat, dar tot revin. Și mai sunt unii care... atenție, se dau drept vegetarieni. Ei zic că sunt altfel, ei nu mănâncă grăsime. Ei nu! Bagă și ei pe ascuns, că tot cât omul de zăpadă sunt, doar se dau altfel.

Mă simt de parcă am fi super-grașii anonimi și ne întâlnim după program să ne văităm.

Iar corpul corporației continuă să crească, avid să se îngrășe cu timpul tău, iar tu devii o bilă și mai mare, care nu mai merge, ci doar se rostogolește. Iar alții stau afară și nu au de mâncare. Și tu rupi bucăți de slană să le aduci acasă ca să se îngrășe și ei. Dar poate că nu la toți le place slămina, poate nu asta vor. Însă tu îi înțarci cu slană de mici, doar pentru că tu nu ai avut, nu pentru că aveai nevoie cu adevărat.

E alb în jur. Mult alb. Nu de la slană, nu de la cocon. De la hârtie. Îmi scriu gândurile. Cine mi-a pus hârtia asta în față? Eu nu folosesc hârtie. Eu scriu pe calculator. Pe tastatura aia de un metru, cu taste mari cât două degete. Nu pot tine un creion în mână! Dar cine mi-a dat creionul ăsta mare? Și de ce e legat cu fire la capul meu?

El scrie ce gândesc? Ah, înțeleg. Dar aici ce centru este? Dezintoxicare? Aha, de asta simțeam eu cam alte gânduri și văd mai clar. Să nu îmi fac griji, nu? Nu o să spuneți la nimeni ce am zis de corporația asta unde sunt angajat?

Aha, înțeleg că aveți chinese wall!

Ce???

Calul și Noi

Buuuum!

Ce-a fost a fost!

Acum cu toții urmărim calul.

Calul alerga în toate direcțiile, descumpănit de libertate. Se oprea și își lăsa capul în jos, îl scutura, apoi se ridica pe picioarele din spate, sărea și începea din nou să alerge. Nu avea nici coamă de par, nici coadă și nici piele. Apoi se oprea și craniul prelung, fără ochi, pornea în căutarea unui smoc de iarbă neagră.

La fiecare mișcare, oasele călărețului se bălăngăneau, încurcate în cușca oaselor calului.

Noi locuiam în case: crematorii mici, fără etaj și fără acoperiș, ce își fumegau veșnic zidurile. Ferestrele sprijinite de niciunde erau pline de cei care urmăreau spectacolul calului.

Vântul șuiera printre coastele lui, apoi pătrundea printre ferestrele largi deschise, spulberând oamenii în gră-măjoare.

Era noapte, căci ziua lipsea.

Calul găsi în cele din urmă un smoc de flori. Flori fru-

moase cu muguri negri, explodând în petale de plumb gri albastrui, cu tulpini tari de grafit. Flori totuși!

Mânca nesătul. Mâncam și noi. Mâncam cenușa unul altuia, privindu-ne în negrul ochilor cum lucește smoala existenței.

Câmpia este poate roșcată. Noi tot negri suntem, negri și poate morți.

A început să plouă. Apa este ruginită și gândurile ne scârțâie. Rugina are gust de rugină și ne spală, topindu-ne în râulețe de „Noi”.

Cuvintele nu mai sunt decât niște bule ce se sparg de buza crăpată a solului. Efervescent.

În picături, ne strecurăm și noi în hrubele subterane. Aici dedesubt sunt cei orbi, cei ce se hrănesc din sunete și zboară. Sunt liliicii din noi ce zboară cu aripi de îngeri. Lor nu le plac caii. Le place doar să se izbească de bolți în căutarea scrâșnetelor care coboară. Bolțile nu sunt bolți, sunt de fapt podele și ei nu sunt ei, sunt doar umbrele unor visuri.

Cred că facem și noi aripi, dar ne e greu să zburăm încă. Ne atârână ochii în sus încă, înfipti ca niște rădăcini care sug întunericul.

Păcat de cai, de lună și de stele. Aici, acum, bălegarul este proaspăt mereu. Bălegarul este ca și ieri: moale, afânat, aburind.

Atomii lui Tesla

Inspiră. Inspiră și expiră. Continuă. Conștient. Îți simți respirația? Nu inspira în plămâni. Asta accentuează starea de panică. Inspiră umflându-ți abdomenul. Urmărește cum se ridică și cum coboară. Pune mâna stângă pe el în timp ce citești, ca să îl urmărești. Ești calm. Foaia este albă și liniștitoare.

Inspiră.

*„Cu sudoarea frunții tale îți vei mânca pâinea,
până când te vei întoarce în pământ,
pentru că din el ai fost luat;
căci țărână ești și în țărână te vei întoarce.”*

Geneza 3:19

Inspiră „prima materie”. Pulbere de atomi.

Nu îți face probleme. Nu te vei îneca cu praf. E prea mic. Știi cât de mic?

O inspirație conține 10^{21} atomi. O expirație cam tot atât. Când expirăm, expirăm atomii corpului nostru, particulele din țesuturile noastre, celulele moarte sau vii des-

prinse în mișcarea continuă a existenței noastre în cadrul unui Univers în mișcare.

Și când inspirăm, inspirăm atomii celorlalți oameni din jurul nostru. Și nu doar al celorlalți din jurul nostru de acum, ci și de ieri, de altăieri, ai tuturor celor care există acum și ai tuturor celor care au existat dintotdeauna pe Pământ.

Toți atomii stau aici și vor rămâne mereu aici, alături de ai părinților, bunicilor, strămoșilor noștri.

„Nimic nu se pierde, nimic nu se creează. Totul se transformă!” Este doar axioma lui Lavoisier!

Unde să se ducă? Unde să plece atomii noștri? Gravitația, atmosfera păstrează totul aici. Mai pleacă vreo câteva rachete, sateliți, dar destul de puțin. Dacă stăm bine să ne gândim, atomii ființelor de pe Pământ sunt înglobate în materialele din compoziția acestor nave cosmice care umblă prin Univers. Voyager nu duce doar o tăbliță cu însemnele noastre — ne poartă atomii și informația lor către alte lumi. Poate că acele lumi vor analiza atomii materialelor, mai degrabă decât înregistrările, pentru a determina cine suntem. Măine.

Azi? Fizic, azi nu mai suntem aceeași persoană cu cea de ieri. Celulele noastre se reînnoiesc din celulele tranzitate și avem un ficat nou la fiecare 6 săptămâni, un schelet nou la fiecare 3 luni, o piele nouă săptămânal. Nu că le-ar înlocui cineva! Nu, celulele se nasc și mor într-o permanentă tranziție a atomilor componenți primiți din universul înconjurător. Pielea mea conține atomi primiți de la oamenii din jur, de la birou, de la școala copiilor noștri.

Înțelegând acest lucru, te întreb: „Cum e să te simți cu un corp la fel de efemer cu cel al unui nor?” Atâta transformare, schimb și spațiu între noi și în noi...

Suntem formați din atomi, nu? Și atomii sunt plini de spațiu gol.

Cel mai simplu atom din univers este cel de hidrogen.

Este 99,9999999999996% spațiu gol. Dacă un atom de hidrogen ar avea dimensiunea Pământului, atunci protonul din centru ar avea 200 de metri.

Dacă am aduna toți protonii din toți atomii oamenilor de pe Pământ, ar încăpea într-un cub de zahăr!

Cât spațiu gol în noi! Cât spațiu nelocuit, ați spune! Dacă am sta să ne uităm la spațiul din Univers, pe care ne este mai ușor să îl măsurăm, ne-am da seama că microuniversul nostru poate deveni la fel de spațios ca și macrouniversul!

Noaptea, harta Universului ni se desfășoară în față, plină de sori strălucitori. Iar dimineața dispare, acoperită de lumina unui singur soare. Al celui mai apropiat, care își spune cuvântul, ca un proprietar și administrator de sistem ce este!

Din el ne hrănim. Din el și din alți sori. Nu doar cu lumină, energie, ci și cu atomi.

Și nu spun noutăți. Carl Sagan ne-a hrănit de mici cu ideile acestea, în emisiunile despre Cosmos din anii '80.

Stele galbene, gigante roșii, supergigante roșii, masive supergigante roșii și... bum, supernove.

Soarele nostru este o stea galbenă care produce doar atomi de heliu din atomi de hidrogen. Ceilalți atomi ai elementelor chimice superioare sunt produși în stele de zece ori mai mari. Și asta până la fier, care este produs doar de cele mai mari dintre stele.

Și restul din tabelul periodic? Din bum, din supernove! Doar acolo se nasc atomii cu mase atomice peste 28.

Mergând mai departe pe firul roșu... al gigantelor roșii, poate ar fi cazul să vorbim despre sânge. Despre hemoglobină, despre fierul din sângele nostru. De unde este el? Din Univers, dintr-o masivă supergigantă care a explodat acum milioane de ani și l-a spulberat, până a fost prins în structura Pământului. Toate astea ca să devină parte a ta, a unei alte forme de existență a stelelor.

Neil deGrasse Tyson spunea: „Mulți oameni se consideră mici, pentru că ei sunt mici iar universul este mare. Dar eu mă simt mare, pentru că atomii mei vin din acele stele.”

O stea devine un om, pentru ca mai apoi omul să devină o stea. O simplă plimbare de atomi prin univers!

Carl spunea — știți despre care Carl vorbesc, cel care a primit o dedicație la sfârșitul filmului *Contact*, cel care afirma: „I don't want to believe, I want to know” — spunea despre atomi:

„Frumusețea vieții nu sunt atomii care o compun, ci modul în care acești atomi se adună laolaltă”.

Dacă ne-am considera pe noi, indivizii, ca fiind fiecare câte un atom, oare cum am vedea, în contextul afirmației lui Carl, viața în societate, în cuplu, și rolul nostru mai departe în a da sens vieții? Cum am privi modul în care ne adunăm cu cei din jur? La birou, acasă, la școală, în politică, în războaie?

Mai respira? Ți mai aduci aminte ce spuneam, să fii atent la inspirația aerului și să respiri în abdomen? Nu-i nimic, poți reveni oricând!

„Următoarea mea respirație s-ar putea să fie în plămânii tăi. Păstrează-o cu grijă, pentru că viața mea va depinde de ea” (Jarod Kintz)

Am citit despre o respirație prețioasă. La muzeul Henry Ford din Michigan au fost descoperite niște eprubete sigilate. Se spune că Henry Ford a păstrat în ele ultima respirație a prietenului său Thomas Edison, așa cum au fost colectate în cameră de fiul acestuia atunci când stătea lângă patul lui de moarte.

Expirație, inspirație, expirație, inspirație. Inventatori cu inspirație, care au expirat idei.

Tesla spunea: „Creierul meu este doar un receptor. În Univers există un miez din care Noi ne obținem cunoașterea, puterea și inspirația. Nu am penetrat secretele acestui miez, dar știu că există.“

Mergi la Răsărit să privești Soarele! Atomii tăi își vor căuta originea. Gândul că Soarele și lumina sunt în tine va împlini călătoria continuă a prafului cosmic din care ai fost creat, ca un corp temporar din particule eterne.

Inspiră adânc!

Suntem atomi născuți în stele care pot muri doar în alte stele!

Dar cum steaua noastră nu a murit, atomii lui Tesla sunt încă aici pe Pământ și îi respirăm și noi acum!

Fie ca ei să vă inspire... inspirația!

Text adaptat după o prezentare susținută de mine la Centenarul Tesla, cu sprijinul Asociației Prof. Dr. Gheorghe Pârnuță, în cadrul întâlnirilor cu studenții la Centrul pentru Dezvoltarea Creativității, coordonat de profesorul Alexandru Chiuță. Octombrie 2015. Aula Facultății de Automatică, Institutul Politehnic București.

Mihai Cătălin Răuță, născut pe 3 iulie 1969 este absolvent al Facultății de Chimie Industrială, Tehnologia Sticlei și Ceramicii și Executive Master of Business Administration, University of Washington și Romanian American Postgraduate School of Business. În prezent este Director Executiv Retail Risk, Raiffeisen Bank. Este Fondator și Președinte al Asociației Prof. Dr. Gheorghe Pârnuță. A publicat ca autor și co-autor împreună cu Prof. Dr Gh. Pârnuță.

*A publicat povestiri SF în revistele **String**, Editura Tornada, 1991 – 1999.*

***Glosar de cuvinte rare sau învechite și ieșite din uz**, Editura Făt Frumos, 2004, și*

***Tezaurul documentelor comunei Rucăr-Muscel. Județul Argeș**, vol. I, București, 2004,*

***Tezaurul documentelor comunei Rucăr-Muscel. Județul Argeș**, vol II., București, 2004.*

Valentin Simion

CLUBUL S.F. “STRING”, INSPIRAȚIE ȘI RESPIRAȚIE ȘTIINȚIFICĂ

*Tot ceea ce noi numim este făcut din lucruri
care nu pot fi considerate reale.*

Niels Bohr

Teoria stringurilor (corzilor) - acest produs echivoc al spiritului uman, este un nou episod din filmul cunoașterii, un pas în încercarea de a înțelege Universul sau o elegantă scamatorie fizico-matematică?

Istoria teoriei stringurilor nu este ușor de povestit pentru că nici acum nu știm cu adevărat ce reprezintă aceasta. Unele calcule sugerează că ar putea fi parte a unei ultime teorii cuantice a gravitației. Alți teoreticieni obișnuiesc să spună că teoria corzilor ar fi doar o parte a matematicii secolului XXI. Ceea ce avem, până acum, nu poate fi considerată o teorie încheiată. Făcând o analogie, teoria corzilor actuală se află în aceeași relație cu presupusa formă finală,

precum astronomia lui Kepler cu fizica lui Newton.

Cuvântul corzi – stringuri arată că în această teorie particulele elementare nu sunt particule punctuale ci corzi vibrante. S-ar putea spune că toate particulele din natură apar ca moduri vibratorii ale uneia și aceleași corzi. Când o coardă se deplasează în spațiu-timp generează o suprafață bidimensională. Fluctuațiile cuantice, extrem de puternice, fac ca spațiul să nu mai fie neted ca în teoria relativității generalizate (TRG) a lui Einstein. John Wheeler a inventat chiar expresia „spumă cuantică” pentru a descrie turbulența fluctuațiilor cuantice. Fizica supercorzilor reclamă din start o nouă geometrie și neimplicând particule punctuale cere reinventarea unei noi matematici, geometria cuantică. Aceasta poate fi cât de cât vizualizată de spațiile Kalabi-Yau. Convenția noastră antropomorfă despre „distanță” nu se mai poate aplica. Intrăm într-o lume stranie, unde corzile sunt personaje principale în „piesa” Naturii și trag... toate „sforile” existenței universale. Ne explică gravitația și supergravitația, simetria și supersimetria, unifică mecanica cuantică cu TRG șamd. Este mai mult un proiect grandios decât o relizare. Miezul problemei constă în natura spațiu-timpului și, ca multe alte miezuri sau esențe, nu poate fi cunoscut. Poate ar fi cazul, era să zic timpul, să separăm spațiul de timp? Vorba aceea: „poți spune dacă un om este inteligent după răspunsurile lui dar, poți spune dacă este înțelept după întrebările lui”. Se poate ca Natura să fie simplă în ESENȚĂ dar, nu am ajuns încă la ea. Teoria supercorzilor are adepți fanatici și detractori la fel de fanatici. Dar, fanatismul nu este o soluție. Frumusețea estetică nu i-o contestă nimeni decât puterea sa predictivă. Și, totuși: „omul rațional se adaptează la lume, cel nerațional persistă în încercarea de a adapta lumea la el. De aceea, orice progres depinde de omul nerațional” spunea Bernard Shaw. Așa o fi?

Dubito ergo cogito. Când dai de o bifurcație pe drum, mergi pe ea!

Mihai Sindile

E – STRING (MI)

Pentru a deduce ecuația unei plane, să considerăm că punctul **S**, în care se găsește sursa undelor, oscilează cu amplitudine constantă, deci fără amortizare, conform ecuației:

$$y_2 = A \sin \omega t.$$

În general, elongația y nu trebuie neapărat să aibă semnificația unei lungimi, ea poate desemna și o mărime fizică ondulatorie oarecare, de exemplu: presiunea, respectiv intensitatea câmpului electric sau intensitatea câmpului magnetic. În general, în aceste cazuri, elongația nu se notează cu y , ci cu Ψ , purtând numele de **funcție de undă**.

Un punct **M** din mediu, situat la distanța x de sursă, va intra în oscilație mai târziu, după un interval de timp:

$$t_1 = \frac{x}{u}$$

adică exact timpul necesar ca unda care se propagă cu viteza u , să străbată distanța x dintre **S** și **M**. Deci, în

punctul **M**, ecuația oscilației va avea forma:

$$y = A \sin \omega(t - t_1)$$

Ținând cont că lungimea de undă λ a unei reprezintă distanța străbătută de undă în timpul unei perioade T a oscilației, adică:

$$\lambda = uT$$

vom obține ecuația unei armonice monocromatice plane sub trei forme echivalente:

$$y = A \sin \omega \left(t - \frac{x}{u} \right) = 2A \sin \frac{2\pi}{T} \left(t - \frac{x}{u} \right) = A \sin 2\pi \left(\frac{t}{T} - \frac{x}{\lambda} \right)$$

Sursa: http://ro.math.wikia.com/wiki/Ecua%C8%9Bia_undei_plane

B – STRING (SI)

A fost odată ca niciodată... o fată la care m-au uimit candoarea cu care se putea apropia de oricine și luminozitatea ce-i iriza cuvintele; am decis să-i ofer obiecte încărcate de o valoare afectivă deosebită pentru mine, mărunte în fond, dar capabile să sugereze o stare de spirit. Mă gândeam atunci la oamenii arhaici care, atunci când dăruiau ceva, își închipuiau că donează o parte din ei înșiși. Trebuia să le răspunzi cu un dar echivalent, altfel te plasai în dependența donatorului. Darurile mele nu așteptau un echivalent. În felul meu, o invitam mereu la un joc, probabil jocul de a inventa un dialog cât mai ingenios, completat cu obiecte-metaforă. În general, jocul presupune o regulă, desigur, imaginată de jucător și totuși o regulă; ea avea oroare de reguli. Am greșit că nu i-am explicat: era un joc lipsit de reguli precise, cu numeroase posibilități, cu o maximă libertate în mișcare.

G – STRING (SOL)

- *Ce e asta?*
- *O coardă de chitară.*
- *Și ce mai este?*
- *E atât! O coardă de chitară și atât!*

Un obiect n-are voie sa fie ceea ce este; asta se poate numai în sfera mică a celor fără de imaginație. Coarda asta... Coarda asta are adevăr de string... Ok, o montezi pe o chitară, o acordezi să se încadreze în grup, o atingi, vibrează, iar sunetele se emit prin cutia de rezonanță.

Pe scenă însă, această coardă trebuie să fie transfigurată. Nu trebuie să te porți cu ea adecvat datelor reale...

Această coardă poate căpăta o mulțime de alte utilități: o pun la undiță și prind pește, împachetez un cadou, atârni de ea o sticlă de plastic și o leg în cămară sau poate c-o folosesc ca șiret pentru bocanci sau curea, să nu-mi cadă pantalonii pe munte... sau pot să pocnesc cu ea în cap, dacă sunt atacat și n-am cu ce să mă apăr... sau ascult prin ea... Sau desenez cercuri și segmente...

Ca „obiect scenic“, string-ul n-are voie sa fie decât transfigurat!... și asta se numește „comportamentul cu imaginația“.

D – STRING (RE)

Mă tem că n-a înțeles ce doream să descopăr la ea: tocmai eul acela larg deschis, gata să accepte orice ciudățenie, gata să accepte și să cultive neobișnuitul.

A – STRING (LA)

Organizaționismul și creativitatea în sprijinul științei,
Mihaela MURARU-MÂNDREA

Invenții și inventatori, Stringul pe Atlantykrón, Nicolae COSMA

Este lumea mai riscantă? Creativitate și Calcul în finanțe, Mihai RĂUȚĂ

Imaginea imaginației, Valentin IONESCU

Sunetul, între creație și inovație, Mihai AXINTE

Despre cloud-uri și securitatea datelor – Costin IFTIMESCU

Despre Teatrul interactiv de improvizație FORUM – Adrian BĂNUȚĂ

E – STRING (MI)

Se definește Centrul pentru Științe, Prospectivă, Creativitate și Ficțiune STRING un film pe care nu poți decât să-l trăiești cu pasiune, pentru care e obligatoriu să cheltuiești cea mai frumoasă doză de suflet și imaginar.

CÂNTEC PENTRU ATLANTYKRON

Versuri: Mihaela Mândrea-Muraru,

Muzica: Mihai SINDILE

Rebelii lumii se-ntâlnesc aici,
Pe insula unde-a ajuns sfânt' Andrei,
Sălaș al vieții noastre... de furnici,
Visând frumos la rolul lor de zei!

Atlantykroni prin vis - nemuritori,
Se strâng-aici, în jurul frumuseții,
Și-n universu-adânc din mintea lor
Devin stăpâni ai creativității

*Zi, zi, SeFiste, zi... Ce este mintea pentru tine?
E noapte?... E întuneric? Sau... strălucirea-n Sine!*

Atlanții chiar se pleacă-n fața lor
Iar Chronos tandru îi îmbrățișează
Sub ochiul Sfântului Luminator
Ce zvârle-n noi nemărginita-i rază
*Zi, zi, SeFiste, zi... Ce este mintea pentru tine?
E noapte?... E întuneric? Sau... strălucirea-n Sine!*

ATLANTYKRON, tărâmul ficțiunii,
Și-așteaptă an de an Rebelii minții,
Descătușați aici de spaima Lumii,
Cu ochii largi deschiși sub bolta frunții

*Zi, zi, SeFiste, zi... Ce este mintea pentru tine?
E noapte?... E întuneric? Sau... strălucirea-n Sine!*

Din mintea ta... Din mintea ta...
Din mintea ta... Din mintea ta... [X 2]
UNIVERSUL... UNIVERSUL... Universul!

ACADEMIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN ROMÂNIA

Splaiul Independenței, nr. 54, sector 5, 050094, București,
România, Tel. +4021/314.74.91; Fax. +4021/314.75.39 ,

<http://www.aosr.ro>

Academia Oamenilor de Știință din România (www.aosr.ro) [AOSR] este for național de consacrare științifică, care reunește personalități reprezentative ale științei. AOSR s-a constituit „de jure” la 11 martie 1935 sub numele de Academia de Științe din România (ASR), la inițiativa a 26 de oameni de știință, avându-l ca președinte ales pe prof. Dr. C. Angelescu, membru al Academiei Române și al Academiei de Științe Medicale. După 1989, AOSR și-a reorganizat profund activitatea, sub conducerea acad. Nicolae Teodorescu, proces continuat din 1994 de către Prof. Dr. Vasile Cândeș. În 22-24 mai 1996, la Primul Congres al Asociației Oamenilor de Știință din România - „Știința la sfârșit de mileniu” s-a propus schimbarea titulaturii din „Asociație” în „Academie”, fapt confirmat de hotărârea judecătorească nr. 231/3.10.1996 a Judecătoriei sectorului 1, București. AOSR a organizat al II-lea Congres (27-29 sept. 1998) la București - „Dezvoltarea în pragul mileniului III”, al III-lea Congres AOSR (1-4 iunie 2004) la Constanța - „Apa - un miracol”, al IV-lea Congres AOSR (15-17 octombrie 2009) la Timișoara - „Calitatea vieții” și al V-lea Congres [30-31 mai 2013] la București - „Pământul - casa noastră”. AOSR a funcționat ca ONG până la apariția Legii nr. 31-2007, când a devenit instituție de interes public.

Din 2016, noul președinte al AOSR este Prof. univ. Dr. Ing. Adrian Badea, reputat profesor al Universității Politehnica din București, care continuă să pună în practică principalele obiective strategice ale AOSR: conceperea, promovarea, dezvoltarea, sprijinirea și protejarea științei sub toate formele.

AOSR întrunește în componența sa 20 membri onorifici, 40 membri de onoare, 135 membri titulari, 69 membri corespondenți și 82 asociați, selectați pe baza criteriilor de vizibilitate științifică și culturală recunoscute internațional. De asemenea mai cuprinde 36 de români din diaspora și 61 membri străini, personalități marcante ale vieții științifice internaționale. De-a lungul istoriei, AOSR a avut în componență 7 laureați ai Premiului Nobel, iar Asociația - un laureat al premiului Nobel [George Emil Palade].

AOSR are în structură 13 secții științifice de specialitate, precum și 8 filiale în țară [București - sediul central, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Iași, Piatra-Neamț, Târgoviște, Timișoara și una la New York (SUA)]. AOSR are o Editură și o Bibliotecă, iar sub egida sa funcționează unități de cercetare științifică și Fundația „Scientica”. AOSR derulează proiecte de cercetare prin structuri proprii – Centrul de Cercetări Avansate al AOSR, Comitetul National de Securitate și Strategie Alimentară, Comisia pentru Infrastructuri Critice, Comisia de Energetica și Protecția Mediului etc. AOSR are o Editură care publică circa 50 de titluri anual. AOSR se impune ca una dintre cele mai importante edificii academice din România și are ca importanță direcție strategică - Dezvoltarea colaborării cu centrele universitare și institutele de cercetare, fiind și promotor al dialogului interdisciplinar între comunitățile științifice.

STRATEGIA de îndeplinire a obiectivelor permanente ale AOSR inițierea, elaborarea, armonizarea, implementarea și coordonarea activităților de cercetare-dezvoltare și inovare multidisciplinară, în cadrul unor parteneriate cu academii, universități, centre de cercetare, cu institute sau cu laboratoare acreditate, cu autorități competente (structuri centrale și/sau locale), cu asociații patronale, ONG-uri etc.

stimularea cercetării multidisciplinare și a inovării;
deschiderea / dezvoltarea de noi direcții de cercetare;

prezentarea, diseminarea și promovarea rezultatelor științifice și de dezvoltare, precum și identificarea soluțiilor pentru implementarea acestora;
 corelarea sinergică a eforturilor de cercetare;
 identificarea soluțiilor pentru valorificarea rezultatelor cercetării științifice;
 promovarea parteneriatelor științifice naționale și internaționale;
promovarea creativității științifice și inovării în domeniile de interes, în

rândul tinerilor cercetători;

stimularea colaborării internaționale în domeniul cercetării-dezvoltării cu organizațiile științifice academice, de cercetare și universitare;
 dobândirea unui rol de lider în anumite domenii științifice în care AOSR poate juca un rol important, cum ar fi: a) infrastructuri critice; b) securitate alimentară; c) energii regenerabile; d) soluții inovative.

promovarea tinerilor cercetători, susținând participarea acestora la manifestări cu caracter științific, în țară și peste hotare și prin sprijinul acordat în obținerea unor burse de studii etc;

realizarea, pe bază contractuală, prin structurile specializate de lucrări de cercetare științifică, participarea la programe de cercetare științifică guvernamentale și nonguvernamentale, întocmirea de recenzii, referințe și sinteze bibliografice;

realizarea de colaborări, strategii de specializare cu instituții de învățământ și cercetare, uniuni de creație științifică etc.;

ANEXA - Conducerea AOSR

PREZIDIUL:

Președinte: Prof. univ. dr. Adrian BADEA

Vicepreședinte: Dr. ing. Ion BASGAN

Vicepreședinte: CS1 dr. Doru-Sabin DELION

Secretar științific: CS1 dr. Dan TIBA

Consiliul onorific

Președinte de onoare al AOSR: General (r) Prof. univ. dr. Vasile CÂNDEA

Scriitorul și sociologul Dinu SĂRARU

Prof. univ. dr. Vlad CONSTANTIN

IPS prof. univ. dr. TEODOSIE, Arhiepiscop al Tomisului

Prof. univ. dr. gen. (r) Constantin MINCU

Secțiile științifice de specialitate:

Secția I - Științe matematice, Academician Aureliu Sandulescu

Secția II - Științe fizice, Prof. dr. Margarit Pavelescu

Secția III - Științe chimice, Prof. dr. ing. Ecaterina Andronescu

Secția IV - Științe biologice, Prof. dr. Natalia Rosoiu

Secția V - Științe geonomice, Prof. dr. Dorel Zugrăvescu

Secția VI - Științe tehnice, Prof. dr. ing. Ion Chiuta

Secția VII - Științe agricole, silvice și medicină veterinară, Prof. dr. Dan Schiopu

Secția VIII - Științe medicale, Prof. dr. Dan Riga

Secția IX - Științe economice, juridice și sociologice, Prof. dr. Nicolae Danila

Secția X - Filosofie, teologie, psihologie și jurnalism, Prof. dr. Angela Botez

Secția XI - Științe istorice și arheologice, Prof. dr. Ioan Scurtu

Secția XII - Știința și tehnologia informației, Prof. dr. ing. Paul Sterian

Secția XIII - Științe militare, Gen. prof. dr. Teodor Frunzeti

Instituții sub egida AOSR:

Centrul de Cercetări avansate al AOSR

Institutul Româno - American de Studii Sociale, politice și Juridice

Societatea Română de Matematică Aplicată și Industrială (ROMAI)

Centrul de studii privind dialogul între știință și religie

Centrul de studii strategice

Comisii științifice ale AOSR:

Comitetul Național de Securitate și Siguranță Alimentară

Comisia de infrastructuri critice

Comisia Productivă - Dacia Renault

Comisia pentru dezvoltarea creativității

Seminarul național de economie și sociologie rurală „Virgil Madgearu”

Grupul de reflecție asupra problemelor terorismului biologic

Comisia de energetică și protecția mediului

Comisia de tehnologii și instalații hiperbare

PROF. DR. GHEORGHE PÂRNUȚĂ

(1915-2009)

o Născut în Rucăr, Muscel, Jud Argeș

o Profesor Doctor Universitar

o Membru de Onoare al Academiei Oamenilor de Știință

o Cetățean de Onoare al orasului Câmpulung și al comunei Rucăr

o Istoric al învățământului din România

o Profesor la Școala Normală din Câmpulung

o Conferențiar la Institutul Pedagogic din București

o Premiul "George Barițiu" al Academiei Române

o Disident al regimului comunist

o Scriitor cu 38 de volume tiparite și 41 în manuscris și peste 400 de studii publicate

o Decorat cu Coroana României și cu Ordinul Național Steaua României

Gheorghe, a fost mai întâi de toate un copil sărman. La vârsta de 1 an, alături de fratele și sora sa au rămas orfani de război, tatăl său Ion Mihai, căzând în 1916 în luptele de la Pravat și fiind îngropat ulterior la Mausoleul de la Mateiaș.

Copilăria a fost grea, fiind nevoit de foarte mic să își câștige existența și să contribuie la hrana familiei. La 6 ani păzea singur noaptea vaca lor Bălaia în Padina Grozii, la 7 ani avea în pază de lupi 40 de capre pe Valea lui Ecle.

A început școala cu tăblița fratelui mai mare (pe atunci se scria cu creta pe tăblițe mici și nu erau caiete). În clasa a 5-a învățat pe cărțile vecinului de pe uliță.

Și-a amintit mereu cu drag prima zi de școală când mama îi făcuse papuci noi cu boturi de catifea albastră, cusute cu rânduri de ață albă de leica Nina Hodoreanu, de pe Valea lui Andrieș. Din cânepa semănată în curte, mama îi făcuse o cămașă nouă, bătoasă și aspră. Cioarecii (pantalonii) îi primise de la unchiul lui, răsplătă că îi păzise o vreme vaca. Ghiozdanul era din desagi de grâu țesuți la război. Tot din desagi și o bucată din fota mamei, îi făcuse leica Nina o manta. Pentru el toate erau lucruri prețioase, câștigate cu greu.

Gheorghe Pârnuță, nu a uitat niciodată dificultățile vieții pe care le-a înfruntat de mic. Cărțile scrise, decorațiile, titlurile și onorurile realizate sunt toate un semn al străduinței unui copil care a plecat de jos și care a obținut tot ce și-a propus, fără a beneficia de alt ajutor decât de propria voință și încredere în sine.

Dorința lui a fost ca după intrarea în nemurire, să se înființeze Asociația Prof Dr Gheorghe Pârnuță, care să sprijine elevi din Rucăr așa cum a fost și el: cu condiții materiale precare, dar care au voința și straduința de a fi buni la învățătură.

Asociația Prof. Dr. Gheorghe Pârnuță este prezentă astăzi alături de elevii și profesorii comunei Rucăr prin intermediul premiilor acordate la diferite concursuri, premiilor de merit la învățătură și a altor evenimente care vor fi organizate anual.

Puteti contacta Asociația Prof Dr Gheorghe Parnuta pe Facebook
sau pe adresa de email: gheorghe.parnuta@gmail.com

În anul **1960** se ia decizia ca în centrul Bucureștiului să se creeze o unitate cu mare capacitate de producție, care să deservească populația cu produse de patiserie și cofetărie.

Datorită părerilor pozitive primite din partea clienților mulțumiți de calitatea produselor de patiserie și cofetărie, unitatea avea să devină un punct de reper prin folosirea rețetelor de casă, calitative și naturale. Unitatea se numea „Polar”. Această denumire avea să se schimbe când, în **anii '80**, s-a luat decizia ca unitatea să-si diversifice oferta și cu alte produse de alimentație publică, unitatea de producție căpătând numele de „Vânătorul”.

Ani de-a rândul, unitatea a fost foarte apreciată datorită produselor proaspete, naturale și de calitate, remarcându-se în mod deosebit cremșniul — rețeta originală — pateul cu brânză, pricomigdalele și frișca naturală.

După anul **1990**, s-a făcut pasul către noile structuri democratice și a luat ființă una dintre primele societăți comerciale din România, cunoscută sub denumirea de „Patiseria Sanda” — nume derivat de la fondatorul acestei societăți.

Continuând cu **folosirea rețetelor tradiționale**, clienții sunt întâmpinați și azi la punctul de desfacere, situat în **B-dul. Magheru nr. 32-36, sector 1, București (Piața Romană)**, de mirosul îmbietor al merelor coapte, al savarinelor delicioase sau al cozonacilor aburinzii, gata scoși din cuptor, toate produsele fiind realizate în laboratorul propriu de patiserie și cofetărie.

Personalul nostru calificat are o experiență bogată în domeniu, iar principala caracteristică este că acestea nu sunt obținute în serie. Produsele de patiserie și cofetărie se lucrează manual, numai cu ingrediente naturale, de cea mai buna calitate, fără coloranți sau conservanți chimici.

În prezent, sub denumirea de **PATISERIA CASANDRA**, prin intermediul site-ului www.suntdelicioase.ro, oferim clienților diverse sortimente de: *torturi, prăjituri, mini-prăjituri, patiserie, mini-patiserie, fursecuri, bomboane, cozonaci, turte, precum și comenzi personalizate.*